

**CISALPINA
GESTIONI** S.p.A.

investicijski skladi

pri

**BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

NEDELJA, 2. APRILA 1995

Narava spet ostaja sama

VOJKO COLJA

Na berlinski konferenci o podnebnju bi morali po načelnih obljubah iz Ria de Janeira končno skleniti, kako bodo omejili emisijo ogljikovega dioksida. Dosedanje vesti iz Berlina niso spodbudne, zato so naravovarstveniki že začeli prodajati pločevinke »praznega zraka«, ker so svetovni politiki do zdaj ob vprašanjih, ki so usodna za cloveštvo, mlatali le prazno slamo. Pločevina-sti izziv je morda pretiran, a kaj, ko je pretiravanje ob ekološki problematiki stalnica. Pretiravajo zaščitniki narave, ki nam napovedujejo skorajšnjo katastrofo, pretiravajo pa seveda tudi različni naftni in industrijski lobiji, ki trdijo, da bo narava že sama poskrbela za vse. Politiki bi morali poiskati pravo kvadrato kroga, tako da bi zadovoljili ene in druge.

Te kvadrature pa iz Berlina se ne bomo docakali, ker je že zdaj jasno, da ZDA, Kanada, Velika Britanija, Avstralija in Nova Zelandija ne bodo pristale na obvezujoče protokole, če ne bodo enako storile tudi države nerazvitega juga. Poiskati bo torej treba kompromis, ki pa ne bo lahek, ker bo treba uskladiti zahteve po sprejemljivem gospodarskem razvoju z zahtevo po zaščiti narave.

Poleg politikov so se med kladivom in nakovalom znašli tudi klimatologi in meteorologi. Povprečna temperatura se je v zadnjem obdobju res zvišala, a to se ne pomeni, da je vsega kriv pojav tople grede. Podatki namreč zaobjemajo prekratko obdobje, večina starejših meteoroloških postaj pa je v mestih, tako da je primerjava s podatki iz prejšnjega stoletja nezanesljiva, ker so se mesta širila, v njih pa se je zaradi mikroklimatske temperature zvišala. Vremenoslovce torej bolj skrbi ugotovitev, da je v zadnjem obdobju vse več zelo skrajnih vremenskih pojavov. Daljšim obdobjem suše sledijo dolga deževna obdobja s katastrofalnimi poplavamami in orkanskim nevihtami. Taki pojavi pa so bolj primerljivi kot temperaturni, ker so o njih pisale celo stare kronike. Nekateri klimatologi že trdijo, da je povečanje števila teh skrajnih pojavov neke vrste »samoobramba« našega planeta pred toplo gredo in da torej zahteve za omejitev emisije ogljikovega dioksida niso pretirane.

Tenisači ZDA izločili Italijo

V cetrfinalu svetovne skupine Davisovega pokala so ZDA v Palermu izločile Italijo. Odločitev je padla že po dveh posamičnih dvobojih in igrah dvojic. Za ZDA sta nastopila tudi trenutno najboljša tenisača na svetu Sampras (na sliki) in Agassi. V polfinalu je že tudi Švedska, ki proti Avstriji vodi s 3:0, preostala dva polfinalista pa bosta na srečanjih Rusija - JAR in Nizozemska - Nemčija znana danes. Trenutno vodijo Rusi in Nemci z 2:1.

Na 35. strani

Zagreb slavil diplomatsko zmago

ZAGREB, KNIN - Zagreb slavi novo diplomatsko zmago, saj je bodo mirovne sile Združenih narodov v tej državi imenoval Operacija Združenih narodov za povrnitev upanja na Hrvaškem. Novi naziv pa ni po godu krajinskim Srbom. Predsednik krajinskih Strbov Milan Martić je zato pisal generalnemu sekretarju ZN Butrosu Galiju in zagrozil, da bo zahteval umik modrih celad s področja, ki ga nadzorujejo krajinski Srbi, če ne bodo spremenili njihovega mandata in imena.

Na 11. strani

Napeta noč v tržaški skupščini

TRST - V noči med petkom in soboto je v trzaskem občinskem svetu prislo do hudih polemik in tudi do incidentov. Kamen spora, ki ga je sprožila desničarska opozicija, je bil razvojni projekt za trzasko gospodarstvo. Zupan Riccardo Illy (na sliki) je nameraval odstopiti, potem ko je Ljudska stranka napovedala, da ne bo podprla njegovega dokumenta.

Dva svetovalca Ljudske stranke sta se nato premislila in podprla zupanova stališča. To je tako razburilo nekatere svetovalce Severne lige in gibanja »Svobodni sever«, da so uprizorili pravo farso, ki se je izrodila v incidente.

Na 3. strani

TURIN / PO ZATRDILU MINISTRskega PREDSEDNIKA DINIJA

Reforma pokojninskega sistema še pred volitvami

TURIN - Ministrski predsednik Lamberto Dini je včeraj odločno zatrdil, da bo reforma pokojninskega sistema nared se pred upravnimi volitvami, torej pred 23. aprilom. Vprašanje je, če mu bo to uspelo. D'Alema DSL ga opozarja, naj ne hiti, da se ne bi vsa zadeva sprevrgla v politično barantanje. Abetejeva Confindustria ga ravno tako svari pred nevarnostjo, da bi se pokojninsko vprašanje uvrstilo med teme volilne kampanje, vendar pa premiera poziva, naj reformo spelje pred odprtjem volišč, čeprav se je volilna kampanja pravkar začela.

Kaj bodo Dini in njegovi ministri ukrenili, se ne ve, dejstvo pa je, da predsednik ne mara odstopiti od zadanih si programskih točk. Morda pa njegova naloga le ni tako težka, kakor se zdi. Prihodnje sredo se bo vnovic sestal s predstavniki sindikatov in podjetnikov, a vse kaže, da se stališča enih in drugih počasi vendarle zblizujejo; kdo ve, mogoče gre to pripisati ravno tistim političnim pritiskom, ki jih obe strani vsaj javno zavračata.

Predsednik vlade je med turinjskim posvetom o vlo-

gi malih in srednjih industrijskih podjetij naglasil, da mora imeti sleherni delovni clovek pravico do socialnega skrbstva in pravične pokojnine, da pa mora biti pokojninski sistem seveda upravljiv. O tem, ali naj bi v prihodnje pokojnine zaračunavali na podlagi

prispevne dobe oziroma prejemkov zadnjih let, se ni izrekel, ces da sta obe možnosti uresničljivi, pač pa je potrdil nujno o čimprejšnji resitvi pokojninskega problema, ker ta pretežno pogojuje državno blagajno.

Na 2. strani

Novosti v avstrijski vladi

DUNAJ - Avstrijski kancler Frantz Vranitzky je po odstopu štirih ministrov že imenoval njihove naslednike. Vsi stiri ministri prihajajo z socialdemokratske stranke. Dosedanjega finančnega ministra Ferdinanda Lacina bo zamenjal Andreas Staribacher, ki do sedaj se ni opravljal politične funkcije. Polozaj notranjega ministra Franza Löschnaka bo nasledil Caspar Eitem, naloge dosedanjega ministra za socialne zadeve Rudolfa Hesouna pa bo po novem opravljal Franz Hums. Naslednico je dobila tudi dosedanja ministrica za zenska vprašanja Johanna Dohnal. Njene naloge bo po novem opravljal Helga Konrad.

BOSNA / POLEMKE O NJIHOVI PRISOTNOSTI

Mirovne sile, da ali ne

Potrditve prisotnosti mirovnih sil OZN na bojiscih nekdanje Jugoslavije je povzročila spet vrsto polemik. V Londonu je medtem umrla mala Irma, bosanski otrok, ki je pred dvema letoma zbudil sočutje vsega sveta

Na 10. strani

Protest ob 75. obletnici

CELOVEC - Brambovci, združeni v Delovni skupini za 10. oktober, so deželni vladi poslali resolucijo, v kateri so predstavili svoja stališča do praznovanja 75-letnice plebiscita na avstrijskem Koroskem. Hkrati so ostro protestirali proti uprizoritvi plesne predstave skupine Ikarus, delo pa je narejeno na podlagi Cankarjevih Dunajskih crtic. Delovna skupina je zahtevala, da morajo vsi, ki bodo sodelovali pri oblikovanju praznovanja, priznati demokratičnost plebiscita na Koroskem.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

77 kandidatov za predsednike

Na bližnjih upravnih volitvah se bo 77 kandidatov potegovalo za predsedniški stolček v petnajstih dezelah z navadnim statutom.

Stran 2

V Trstu zaključili miting zavodov združenega sveta

V Trstu se je zaključil 3-dnevni miting zavodov združenega sveta, na katerem je 20 evropskih delegacij postavilo temelje za sodelovanje na evropski ravni.

Stran 2

Pokrajinska gospodarska konferenca

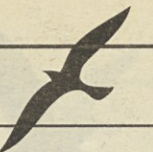
Jutri in pojutrišnjem bo na Pomorski postaji v Trstu 3. pokrajinska gospodarska konferenca, na kateri naj bi zacrtali smernice za družbeno-ekonomski razmah v naših krajih.

Stran 4

Juventus že prvak?

Z zmago v Milanu in ob istočasnem porazu Parme v Rimu je Juventus svojo prednost na lestvici povečal na devet točk, tako da je najbrz vprašanje prvaka že rešeno.

Stran 35

TURIN / PREDSEDNIK VLADE O POGAJANJH ZA PREOSNOVO POKOJNINSKEGA SISTEMA

Dini: Mladih generacij ne smemo vleči za nos

Reformo naj bi uresničili še pred aprilskimi upravnimi volitvami

Lamberto Dini in Gianni Agnelli (Ap)

TURIN - »Vlada odločno ukrepa za uravnoteženje javnih financ, za pospešitev privatizacij državnih ustanov in družb, za ublažitev brezposelnosti in s tem za splošno ureditev gospodarskega sistema,« je poudaril ministrski predsednik Lamberto Dini med včerajšnjim zasедanjem Confindustrie o razvoju malih in srednjih podjetij. Ponovil je torej prednostne točke vladnega programa, hkrati pa pojasnil, da bo javni dolg mogoče zmanjšati in stabilizirati le s pomočjo ustrezno uglasenega finančnega zakona ter z reformo pokojninskega sistema.

Ravno problem pokojnin pa je zdaj glavno jabolko spora, saj vemo, da so zadevni predlog sindikatov že najodločneje zavrnil desničarji, komunisti, večina organizacij samostojnih delavcev in deloma industriji, medtem ko vi-

di Dini v njem pozitivne plati in ga zaradi tega ne mara takoj ovreči. In kaj meni o stališču industrijcev? »Poznamo in ocenjujemo jih,« je razložil premier. Ob tem velja naglasiti, da vodja Confindustrie Luigi Abete Dinijevo gospodarsko politiko podpira, le to mu ne gre, da bi v celem sprejeli predloge CGIL, CISL in UIL. V isti sapi je Dini tistim, ki mu očitajo, da je njegova vlada politična, čes da se udinja s sindikalistom, odgovoril: »Vlado lahko označujejo, kakor želijo, to me ne zanima.«

Ministrski predsednik je sicer vse - kritike, nekritike in zaveznike - pomiril s trditvijo, da se bodo pogajanja o pokojninah kmalu končala. »Gотовo se bo to zgodilo pred upravnimi volitvami 23. aprila,« je zatrdil in napovedal, da bo vlada nadrobno preučila stališča sindikatov in podjetništva

v sredo, 5. aprila. Toda v vodstvu Demokratske stranke levice, ki je Diniju v resnici naklonjena, menijo, da bi bilo nujno treba vso zadevo razrešiti po volitvah. Z drugimi besedami: problema ne gre prepletati z volilno kampanjo. S tem soglaša tudi Abete, ki pa nasprotno opozarja, da je treba pokojninsko reformo uresničiti pred volitvami. Vprašanje je le, kako preprečiti splet pokojninskega problema z volilno kampanjo, ko pa se je ta ravno začela...

Obenem se postavlja vprašanje, kako med zolcno volilno kampanjo zajamčiti uresničitev ciljev, ki si jih je zastavil Dini rekoč: »Vsem delovnim ljudem je treba zagotoviti pravico do socialnega skrbstva, istocasno pa utrditi javni pokojninski sistem. V nasprotnem primeru bi vlekli za nos prihodnje generacije.«

VOLITVE 23. APRILA

Deželne volitve: 77 kandidatov za petnajst mest

Ljudska stranka ponekod z desnice, drugod z levico

RIM - Na deležnih volitvah 23. aprila se bo 77 kandidatov potegovalo za petnajst mest predsednikov deželnih uprav. Deželni volilni sistem, ki sicer zadeva le dežele z navadnim statutom, je precej zapleten, predsednika deželne vlade bo v skladu z ustavnimi načeli v vsakem primeru izvolila deželna skupščina. Res pa je, da bo predsednik prvič tudi neposredno izraz volje večine volilcev.

Kartel svobosćin, ki ga vodita Berlusconi in Fini, se v vseh deželah, v večinskem delu volitev, predstavlja s skupnim simbolom in torej s skupnimi predsedniškimi kandidati. Slednji uživajo tudi podporo ostalih manjših sredinskih strank in gibanj, ponekod pa tudi desničarske frakcije Ljudske stranke. Na osnovi volilnih anket naj bi Berlusconi in Fini zmagala predvsem na jugu Italije.

Zmerna levica je v skoraj vseh deželah sklenila volilne sporazume z delom Ljudske stranke, ki odločno zavrača sodelovanje z desnico. Levostredinski kandidati so favoriti za zmago v deželah srednje Italije, ponekod pa je stanje zelo izenačeno, tako da bo o izvolitvi predsednikov lahko odločala tudi peščica glasov. Stranka komunistične prenovitve v nekaterih deželah predstavila svoje predsedniške kandidate, ponekod pa je podpisala volilne dogovore z levo-

sredinskimi koalicijami.

V Lombardiji se za predsedniško mesto deželne vlade poteguje tudi Roberto Formigoni, Buttiglionejeva desna roka, ki seveda uživa podporo desničarskega zavezništva. Med kandidati je tudi nekdanji minister Severne lige Francesco Speroni, ki je po razkolu v stranki ostal politično zvest Umbertu Bossiju.

V Laciju bomo pričali zanimivemu dvoboju med znanima televizijskima novinarjema Albertom Michelinijem in Pierom Badalonijem. Prvi je kandidat desnice, drugi pa levostredinskega zavezništva. V Toskani pa je nesporni favorit dosedanjí predsednik deželnega odbora Vannino Chiti (DSL), ki upa celo v absolutno večino volilnega konsenza.

Desnica, kot rečeno, računa na veliko zmago predvsem na jugu, kjer se je močno uveljavila že na lanskih parlamentarnih volitvah. Nikjer pa ni rečena zadnja beseda, čeprav je razkol v Ljudski stranki, ki se na volitvah ne predstavlja s svojim uradnim simbolom, na nek način močno osibil levostredinsko koalicijo, ki je za kandidata za ministrskega predsednika že izbrala Romana Prodijsa.

23. aprila bodo v Italiji tudi pokrajinske in občinske volitve. Skoraj vsa pozornost pa je uprta v deželne volitve, od izida katerih je odvisna politična usoda vlade Lamberta Dinija in tudi sedanjega parlamenta.

VIDEM / SREČANJE BORCEV IN INTERNIRANCEV

Proti desnici, za mir in sožitje

Boldrini: potreben je skupni program vseh demokratičnih sil

VIDEM - »Ob 50. obletnici zmage nad nacifasizmom se bivši borci iz vse Evrope zavzemajo proti novemu naraščanju nacionalizma, rasizma in ksenofobije, za uveljavitev miru, sodelovanja in prijateljstva med narodi«, je geslo tridnevnega srečanja nekdanjih borcev in internirancev v Vidmu.

Včeraj je nastopil vsedržavni predsednik združenja partizanov Anpi Arrigo Boldrini (na sliki), ki je izrazil svojo zaskrbljenost zaradi uveljavljanja desnice v Italiji: »Ta desnica me skrbi in se je zelo bojim. Cas je, da vse demokratične sile najdejo skupni program in premostijo medsebojno nezaupanje.« Boldrini je tudi podprl predsednika republike Scalfara: »Scalfaro pravilno brani republiško ustavo. Prvi del ustave (v katerem so zapisana osnovna pravila demokratične družbene ureditve op. ur.) je svet. Ostalo se lahko spremeni, vendar po postopku, ki ga predvideva člen 138«, to je z dvotretjinsko večino parlamentarne večine.

Videmsko srečanje borcev in deportirancev se bo zaključilo danes, ko bodo odobrili skupni dokument vseh borcev proti nacifasizmu.

PO OŠIBITVI DOLARJA

Moč lire zdaj odvisna od pokojninske reforme

RIM - »V pravo smer gremo,« je odgovoril predsednik vlade Lamberto Dini, ko so ga novinarji vprašali, kako ocenjuje polodstotno pocičitev marke, za katero se je bila v četrtek odločila Bundesbanka. In vendar niti ta ukrep ni pripomogel k stabilizaciji lire, ki je bila sicer tudi pod negativnim vplivom drsečega dolarja.

Ob koncu prejšnjega tedna je po podatkih Banke Italije nemški bankovec veljal 1.223,94 lire, minuli ponedeljek 1.211,75 lire, v sre-

do spet 1.232,38 lire, dan pozneje, ko so Nemci znižali obrestno mero, 1.213,88 lire, nazadnje pa kar 1.237,25 lire.

Kakor rečeno, ne gre tega pripisati samo notranji politični nestabilnosti, temveč tudi in morda predvsem močnemu padcu dolarja na vseh deviznih trgih; medtem ko je prejšnji petek kotiral se 1.722,69 lire, mu je predvčerajšnjim vrednost padla na 1.710,50 lire. Italijanski denar si bo vsekakor malce opomogel šele ob uresničenju pokojninske reforme.

NOVICE

Trgovanje z mamili med Italijo in Južno Ameriko

NEAPELJ - Karabinjerji so odkrili mrežo prekupčevalcev z mamili med Italijo in Južno Ameriko. Aretirali so namreč devet italijanskih državljanov, ki naj bi odigrali vodilno vlogo v okviru takomenovane kartela iz Kalifa. Preiskave so se začele že pred časom, potem ko so karabinjerji zaplenili večjo količino kokaina. Aretirane dolžijo sodelovanja v trgovanju z mamili; nalog o preventivnem priporu je v okviru iste preiskave prejela se ena oseba, ki je že v zaporu. Preiskave so karabinjerji začeli lanskega junija, ko so priprli kolumbijskega državljanja. Kokain je bil namenjen predvsem studentom in poslovnem iz Posillipa.

Podkupnine: aretirali pretorja Francico

MILAN - Agenti finančne straže so včeraj zgodaj popoldne aretirali bivšega pretorja s preture iz Legnana (Milan) Gianbattista Francico. Bivši pretor, ki je obdolžen korupcije, je že v hišnem priporu.

Prvoaprilska šala: lažno Berlusconijevo pismo Montanelliju

MILAN - Pismo Silvia Berlusconija Indru Montanelliju, ki je bilo objavljeno na včerajšnji prvi strani dnevnika La Voce je prvoaprilska šala. To je potrdil namestnik direktorja Giancarlo Mazzucca, ki je komentiral, da je slo pac za simpatično potezo, da bi omilili politične polemike teh dni. V lažnem pismu namreč Berlusconi »obžaluje«, kar se v teh dneh dogaja Montanelliju in dnevniku, ki ga vodi.

Verona, 23 let zapora morilcem z nadvoza

VERONA - Decembra 1993 so metali kamenje z nadvoza na brenersko avtocesto, zadeli avto in pri tem ubili 25-letno Monico Zanotti. Porotno sodišče iz Verone je 21-letnega Marca Moschinija, ki je zalucal 14 kilogramov težki kamen oz. skalo, obsodilo na 23 let zapor, njegova pajdaša, 20-letnega Davideja Lugobonija in 21-letnega Riccarda Garbina, pa na 22 let. Stroge kazni so jim prisodili ne samo zaradi umora, ampak tudi zaradi poskusa umora številnih drugih avtomobilistov, katerih vozila je kamenje sicer zadelo, vendar brez smrtnih posledic.

IZOBRAŽEVANJE / 3-DNEVNO EVROPSKO ZASEDANJE

Devinski zavod prevzel vodilno vlogo

Tržaškega zasedanja se je udeležilo 20 evropskih delegacij - Permanentna komisija

TRST - Zavod združenega sveta iz Devina bo prevzel vodilno vlogo v Evropi. Po treh dneh celinskega srečanja o kooperaciji v preduniverzitetnem izobraževanju (Foto Krizmančič/KROMA), katerega se je udeležilo

20 evropskih delegacij, je namreč vodilno vlogo prevzel devinski zavod, kateremu je bila poverjena naloga metodološke, birokratske, pedagoške in tudi finančne promocije v preduniverzitetnem izobraževanju v državah

Srednje in Vzhodne Evrope; skrbel bo namreč, da bodo njihovi študijski načrti med seboj čim bolj usklajeni in bolj odprti za potrebe poklicne internacionalizacije.

Ob zaključku tržaškega tridnevnega zasedanja

so predstavniki raznih zunanjih in solskih ministrstev sklenili, kot je sporočil rektor devinskega zavoda David Sutcliffe, da bodo ustanovili permanentno komisijo; le-ta bo delovala kot posebna referenčno telo za razvoj kooperacije med državami Srednje, Vzhodne in Zahodne Evrope in obenem iskala oblike za sodelovanje, medsebojno akademsko priznanje in finansiranje študijskih načrtov. International Baccalaureate Organization iz Zeneve bo v ta namen na osnovi uspehov devinskega Zavoda povabil strokovnjake vseh držav Srednje-Vzhodne Evrope, da bi delovali za razvoj skupnih študijskih načrtov in za ustanovitev učinkovitega urada za njihovo izdelavo. Zaključke tržaškega vrha bodo poslali najvažnejšim svetovnim organizmom, da bi jih nato tudi izvajali.

OBČINA TRST / ŽUPAN RICCARDO ILLY JE NAMERAVAL ODPSTOPITI

Prerekanje in nasilje na seji mestnega sveta

Dvorana tržskega občinskega sveta se je v noči med petkom in soboto spremenila v pravi boksarski ring. »Leteli« so kosi za smeti in težke knjige, svetovalci so se prerivali (eden od njih je celo skakal po svetovalskih klopih, da bi se izognil redarjem, ki so ga hoteli odvesti iz dvorane) in župan Illy je bil na tem, da odstopi. Takšnega nesramnega početja ni mestna dvorana doživela niti v napetih povojnih letih, ko se je sicer ostra besedna polemika redkokdaj sprevrgla v fizično obračunavanje.

Predmet spora, če ga lahko tako imenujemo, je bil znani projekt za gospodarski razvoj Trsta, ki ga je po županovem nalogu pripravil »city manager« Gambardella. To pa je le konica ledene gore. Za tem stojijo iz dneva v dan vse bolj napeti odnosi med Illyjem in levostransko večinsko koalicijo, narasajoča politična agresivnost desnice in nenadane tudi zelo sporno imenovanje Lacalamite na celo nove pristaniške oblasti. Bivšega predsednika Lloyd Triestino naj bi na to mesto dobesedno vsilil predsednik Trgovinske zbornice Donaggio.

Razprava v skupščini je bila relativno mirna, vse dokler ni Ljudska stranka (ob dveh ponoci) z načelnikom Russom napovedala, da iz vsebinskih in metodoloških razlogov ne bo podprla Illyjevega projekta. Bela glasovnica LS bi povzročila zavrnitev načrta in istocasno županov od-

stop. Illy je namreč odkrito povedal, da bi zavrnitev »Projekta za Trst« tolmačil kot politično nezaupnico. Desnica (Mihec in Jakec sta medtem bila tretjo uro) se je že veselila zmage, predsednik občinskega sveta Rosato pa je zatem prekinil sejo in sklical načelnike svetovalskih skupin.

Ce bi takrat glasovali, bi Illyjev projekt prejel 13 glasov DSL in Zavezništva za Trst, deset svetovalcev LS bi oddalo belo glasovnico, Severna liga, desnica in SKP (13 glasov) pa bi strnjeno glasovali proti. Izid glasovanja bi bil izenacen, projekt in Illy pa bi ostala brez večine. Do odločilnega preobrata je prišlo ob starih zjutraj, ko

Ali bo Illy res odstopil?

sta svetovalca Ljudske stranke Godina in Lazzariva najavila, da bosta v osebnem imenu podprla in s tem »rešila« Illyjev nacrt. V LS je pre-

vladalo spoznanje, da bi zavrnitev spornega načrta povzročila krizo in županov odstop.

Stališče dveh zastopnikov LS je razjarilo svetovalce desne opozicije, Severne lige in gibanja »Svobodni sever«. Začela se je obstrukcija, ki se je, kot receno, spremenila v prerekanje, metanje predmetov in tudi v manjši pretep. Svetovalec Zavezništva za Trst Budinich, ki so ga somišljeniki dobesedno vrgli iz postelje, ko so ugotovili, da bi bil njegov glas morda odločilen, je porinil listarskega svetovalca Drabenija. Nekdo iz vrst Severne lige je zalucal proti svetovalcem Ljudske stranke debelo knjigo in kos za smeti, ki po golem naključju ni

zadel nikogar. Pač pa je kos razbil mikrofon.

Za pravi »show« pa je poskrbel bivši predsednik skupščine, svetovalec gibanja »Svobodni sever« Marchesich. Ko mu je predsedujoči vzel besedo, ker je grobo napadel nekega svetovalca, je Marchesich skočil na svetovalske klopi. Rosato je poklical redarje, ki so Marchesicha, ki je medtem skakal s klopi na klop, dobesedno lovili po dvorani...

Ob koncu pa je Illyjev predlog kljub vsemu prodril. Za projekt je glasovalo 15 svetovalcev, 13 jih je bilo proti, osem je bilo vzdržanih. Po tako klavni predstavi pa je glasovanje res postalo pomena.

Sandor Tence

OBČINSKA SEJA

Devin-Nabrežina: o usodi obrtne cone naj odločijo tržaški sodniki

Devinsko-nabrežinski občinski svet je bil na svoji petkovi seji mnenja, da mora o zelo nejasni usodi krajevne obrtne cone sklepati sodišče. Za vse morebitne bodoče korake bo torej uprava počakala na sklepe sodnikov, ki imajo z nabrežinsko obrtno cono že nekaj časa polne roke dela. Občinski svet je odobril resolucijo, ki jo je o tem vprašanju predložila svetovalska skupina večinske liste »Skupaj-Insieme«. Dokument o tem vprašanju je vložil tudi svetovalec Severne lige Rajmund Carli.

Na seji je tekla beseda tudi o vprašanju smetarske službe, ki je že nekaj časa v zasebnih rokah. Odobrili so nov pravilnik, ki med drugim spreminja tudi višino davka

na smeti. Slednji bi moral biti, kot kaže, nekoliko nižji od dosedanjega. Pravilnik je povzročil nekaj polemik, znova pa so prišla jasno do izraza tudi nekatera različna gledanja med občinskim odborom in občinsko tajnico dr.Salinovo.

Na petkovem zasedanju so govorili tudi o osnovnih smernicah regulacijskega načrta za selskoprstni pristanišče. Gre za popolnoma nov urbanistični projekt, ki ga bo, kot je svojčas uradno napovedal pristojni deželni odbornik za prevoze Cristianio Degano, v celoti finansirala deželna uprava. Selskoprstni zaliv je, kot znano, lani menjal lastnika. Novi lastnik zaliva je podjetnik Carlo Dodi iz Mantove.

VOLITVE V DOLINI, ZGONIKU IN NA REPENTABRU

Sodišče je potrdilo kandidatne liste

Predstavitev kandidatov Kartela svoboščin - Dolina: polemična nota zelenih

Osrednji volilni urad je včeraj formalno ratificiral vse kandidatne liste in simbole za občinske volitve v Dolini, Zgoniku in na Repentabru. Danes dopoldne bodo zrebali vrstni red simbolov na glasovnicah, jutri pa se bo uradno začela volilna kampanja, ki pa je pravzaprav v teku že nekaj dni.

Svoje kandidate in programe je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavil Kartel svoboščin. Predstavitev so se - poleg treh županskih kandidatov - udeležili poslanca Menia (Nacionalno zavezništvo) in Vasconova (Forza Italia), koordinator Krščansko-demokratskega centra Grizon in zastopnik Sredinske unije Pampalin, medtem ko se je posl. Niccolini opravičil za odsotnost.

Županski kandidat »Il Polo per S. Dorligo« Renato Schettini je med drugim poudaril, da se bo v primeru izvolitve prizadeval za uravnoteženo rast celotne občinske skupnosti, »pri čemer bo treba znova uravnesiti zahteve in potrebe vseh občanov«. Schettini je sebi in vsem županskim kandidatom zazelel srečno pot.

Oglasila se je Zelena lista, ki je prepričana, da dolinski županski kandidat Pangerc, ki ga označuje kot kandidata Stranke komunistične prenovne, ne bo izvoljen v prvem krogu. »Kdor to javno napoveduje, hoče le negativno pogojati volilce«, je v tiskovnem poročilu napisal glasnik zelenih Zucchi. Pangerc sicer imajo za simpatičnega kandidata, ki pa je

pod vplivom tajnistev strank in tudi »starih lisjakov«, med katerimi zeleni predstavnik izrecno omenja bivšega župana Svaba. Zelena lista si je, kot vidimo, za tarčo predvolilne polemike izbrala listo »Skupaj-Insieme«.

Pangerc in kandidati za dolinski občinski svet se bodo predstavili javnosti v sredo, 5.aprila ob 20.uri v Ukmurjevem domu pri Domju. To bo tudi priložnost za odkrito sočudenje o volilnih programih in tudi o predvolilnem političnem vzdušju v dolinski občini.

Stranka Slovenske skupnosti pa bo svoje kandidate in programe za občinske volitve predstavila v torek ob 11.uri na sedežu tiskovne agencije ANSA v Trstu.

PREDLOG GUIDA GERINA

Trst - center sredozemske svobodne trgovske cone?

V Trstu naj bi uvedli svobodno trgovsko cono, ki bi jo izkoristale sredozemske države iz sklopa Evropske zveze. Zamisel je iznesel predsednik Ljudske banke v Trstu Guido Gerin ob včerajšnjem prvem dnevu mednarodnega simpozija na temo o »aktualnih značilnostih kreditnega in finančnega poslovanja med evropskimi državami«, ki se bo zaključil danes.

Zasedanja, med katerim snujejo stvarne predloge za uskladitev do zdaj različnih evropskih mehanizmov na kreditnem in finančnem področju, se udeležujejo poleg drugih zastopnikov Svetovne banke David Ellerman, direktorica oddelka za vzhodno Evropo pri italijanskem Zavodu za zunanjo trgovino (ICE) Elena Favale, predstavnik Evropske zveze Paolo Clarotti in Alfonso Pezzini ter številni glasniki tukajšnjega gospodarskega življenja.

Zamisel Guida Gerina naj bi predložili konec tega meseca tudi na zasedanju sedmih industrijsko najbolj razvitih držav (G7) v Washingtonu in s tem napravili korak naprej za to, da se Trst izogne dosednji mednarodni osamljenosti.

UNIVERZA / INŠTITUT ZA GEOLOGIJO

Raziskovalno delo Tržaške univerze na Antarktiki

Na delu več raziskovalskih odprav

TRST - Lansko leto je bilo za Institut za geologijo in paleontologijo Tržaške univerze zelo intenzivno: uresnil je več programov in opravil obširno raziskovalno delo na Antarktiki in na bližnjih ozemljih. V novembru in decembru je na Ognjeno zemljo odpotovala prva ekspedicija, v kateri so mesec dni sodelovali tržaški in cilski raziskovalci, ki so se mudili v vzhodnem delu Magellanovega preliva. V letošnjih prvih treh mesecih je druga skupina Instituta z motorno ladjo Italica več kot dva meseca delovala v okviru kampanje o morskem geologiji v Rossovem morju. V prihodnjih dneh pa bo tretja skupina začela z 20-dnevnim oceanografskim delom vzhod-

dno od Magellanovega preliva. V tej kampanji, kot že na Antarktiki, so sodelovali tudi raziskovalci Laboratorija morske biologije iz Trsta. Četrta ekspedicija, ki jo prireja Institut za geologijo pa bo z oceanografsko ladjo Explora raziskovala cilsko južno področje Magellanovega preliva.

Razvidno je torej, da je Tržaska univerza aktivno prisotna v izvajanju vsedržavnega raziskovalnega programa na Antarktiki; Tržaški univerzi je bilo tudi poverjeno koordinacijsko delo za paleoklimatske raziskave v zadnjih 10000 letih. Tržasko skupino vodi prof. Antonio Brambati, v njej pa so poleg italijanskih tudi cilski, argentinski in ameriški raziskovalci.

PRIREDITVE / Z INTERNETOM V GLEDALIŠČU MIELA

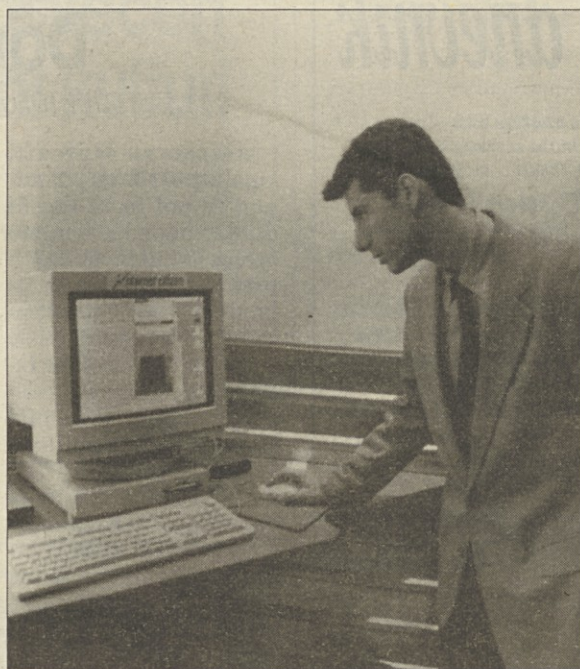
Cyber Caffè ne nudi samo kave

V načrtu telematska konferenca in povezave s sorodnimi središči

Prve dni marca se je Tržacanom odprla možnost, da svoje večere prezivijo na poseben in izredno zanimiv način. V gledališču Miela so v prostore bara postavili računalnik in modem ter obiskovalcem nudili možnost, da ob dobri pijaci in dobri glasbi za trenutek prestopijo prag realnosti in se spustijo na potovanje po neskočnih poteh telematske mreže

Internet. Bar so preimenovali v Cyber Caffè in to je bila prva točka projekta IperMiela, ki ga je za letošnje leto zasnovala zadruga Bonawentura. »Pobuda za projekt IperMiela je nastala z namenom, da bi ljudem približali nove tehnologije komunikacije,« so pojasnili predstavniki zadruga na včerajšnji tiskovni konferenci (Foto Krizmančič/KROMA).

Projekt predvideva celovito aktivnost, prireditve in srečanja v zvezi z glavno temo o interaktivnem komuniciranju. Proti koncu maja bodo povečali zmoglosti uspešnega Cyber Caffè, dodali bodo še stiri računalniki ter s tem omogočili dostop večjemu številu zainteresiranih. Poleg tega predvideva projekt celo

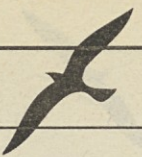

vrsto videoprojekcij, koncertov in okroglih miz ter maja meseca tudi poizkusi videokonference v povezavi s Prix Ars Electronica iz Linza ter z Laboratorijem iz San Francisca. Na tiskovni konferenci je spregovoril tudi predstavnik organizacije Euro Cube I. Net, ki je omogočila gledališču povezavo z

mrežo. Povedal, da bo v naslednjih tednih že mogoče dobiti Internet na dom brezplačno, kar je prava novica. Gledališče Miela je v sklopu s projektom tudi ustvarilo svoj elektronski predal Miela Web in s tem postalo prvo gledališče v Italiji, ki ima svoj prostor v telematski mreži Internet. (A.J.)

Izvršni odbor sredozemskih zbornic v Trstu

Tržaska Trgovinska zbornica bo v torek, 4. aprila gostila zasedanje izvršnega odbora Združenja trgovinskih zbornic Sredozemlja, v katero so včlanjene ustanove iz 16 držav ob Sredozemskem morju. Posebno velika bo udeležba zastopnikov zbornic iz severnoafriških in iz vzhodnih arabskih držav. V Trstu se bo tako zbralo 16 predstavnikov, ki bodo zastopali 104 zbornicne ustanove, zasedanje pa bo vodil predsednik izvršnega odbora, Spanec Henry Roux-Alezais. V imenu gostitelja bosta navzoče pozdravila predstavnika zbornice Donaggio in italijanski delegat v Združenju Romano Mambrini, prisoten pa bo tudi predsednik italijanske zveze zbornic Unioncamere Danilo Longhi.

TRETJIČ / JUTRI IN V TOREK

Pokrajinska gospodarska konferenca

Zasnovali naj bi strategijo za nadaljnji razmah na Tržaškem

Ze nekajkrat smo napovedali, da se bo jutri na Pomorski postaji začela dvodnevna 3. pokrajinska gospodarska konferenca, ki jo je zelo skrbno pripravila komisarska uprava na Pokrajini. V ta namen je naročila izdelavo obsežne raziskave o gospodarskih in socialnih razmerah na Tržaškem in o perspektivah oziroma strategijah za usmerjanje bodočega razvoja, pri pripravi zahtevnega posveta pa je imel osrednjo vlogo znanstveno-tehnični odbor, v katerem so sodelovali rektorji tržaske, beneske in padovanske univerze ter zavod ISDEE.

Konferenca se bo začela jutri ob 15.30 s pozdravi komisarja Pokrajine Mazzurca, tržškega župana Illyja, predsednice deželne vlade Guerre in vladnega komisarja Cannarozza, ob 17. uri pa se bo nadaljevala s poročili rektorja tržške univerze Borrusa, direktorja zavoda ISDEE Favaretta, rektorja univerze v Padovi Murara, rektorja beneske Cà Foscari Coste, predsednika raziskovalnega zavoda CeRESS Nerija in predsednika instituta ISDEE Conettija.

Dela se bodo nadaljevala v torek ob 9. uri s posegi predstavnikov vseh glavnih tržaskih gospodarskih ustanov, zavarovalnic, bank, združenja industrijcev, sindikatov in županov vseh petih okoliskih občin. Ob 11.30 se bo razprava nadaljevala z raznimi posegi in bo s premorom za kosilo trajala do zaključka, ki je predviden za 18.30.

NOVICE

V Revoltelli soočenje o odporniškem gibanju

Tržaska občinska uprava prireja jutri ob 17.30 v konferenčni dvorani muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27) srečanje z zgodovinarjem Claudiom Pavonejem, ki bo govoril na temo »Odporniško gibanje v Italiji in v drugih evropskih državah«. Predavanje sodi v cikel konferenc na temo »Osvoboditev Evrope«, ki ga Občina prireja v sodelovanju z Deželnim inštitutom za proučevanje odporniškega gibanja.

V Dolini so na ogled vse informacije o SIOT

Občina Dolina sporoča, da so na oglasni deski na zupanstvu na ogled napotki in informacije Oddelka za civilno zaščito in začasni plan družbe SIOT. Gre za izvajanje zakona, po katerem morajo biti vsi občani točno informirani o industrijskih dejavnostih, o varnostnih ukrepih in z vedenjskimi dolocili v primeru hujših nezdod.

Vsa dokumentacija je na razpolago v tehničnem uradu dolinske uprave. Občina Dolina je vso gradivo dobila od tržaske Prefekture, ki je dokumente prejela od družbe SIOT.

GOSPODARSKI KONFERENCI NA ROB

Prevladajo naj stvarne zamisli

Doslej samo besedičenje tjavdan

Prva pokrajinska gospodarska konferenca, na kateri bi se bili morali lotiti skarih in platna za sesitje ze takrat raztrganega ekonomskega tkiva na Tržaskem, je bila leta 1965. Izzvenela je v prazno in kriza se je zaostila.

Drugo posvetovanje v priredbi pokrajinskih upraviteljev, kako razjasniti obzorja gospodarstvu v naših krajih, se je odvil leta 1977. Posvet se je izjalovil in kriza se je še poglobila.

Leta 1988 je sledilo zasedanje o tem, kakšna usoda naj se zapiše sistemu državnih udeležb na industrijskem področju. Tudi v tem primeru je ostalo pri besedah, torej pri donecih obljubah politikov, ki jim niso sledila dejanja.

Zdaj smo tik pred tretjo pokrajinsko gospodarsko konferenco, ki se bo razvila jutri in pojutrisnjem na Pomorski postaji.

Ali bomo res prisiljeni tudi to pot pristosnovati deklaracijskemu gostobesedenju, za katerim bosta ticala zagovarjanje ozkih podjetniških interesov in objestnost finančnih ter političnih lobijev? Ali pa bomo slednjic vendarle prisluhnili obetavnim in zares uresničljivim zami-

slim, ki naj jim bodo faraonski projekti tuji in ki naj slonijo na stvarnih potrebah tukajšnje skupnosti?

Upamo, da se prireditelj in udeleženci konference zavedajo nečesa bistvenega. Tega namreč, da ne gre razpravljati o vsem mogočem tjavdan, temveč se bo treba omejiti na obravnavo temeljnih vprašanj. In katera so ta vprašanja? Izgotovitev pristaniške, prometne (hitrocetne in železniske) in telekomunikacijske infrastrukture; razmah finančno-zavarovalniških servisov z realizacijo tolikanj pričakovanega off-shorea, ki naj bi mu pomagala k rojstvu tudi pridružitve Slovenije k Evropski zvezi; in nenazadnje prenos informacijske tehnologije v okvir industrijskega sistema. Brez teh predpostavk si vnovičnega gospodarskega vzpona pri nas menda ni mogoče zamisliti.

Spodbudna znamenja so: Tovarna velikih motorjev dobro uspeva, skedenjsko železarno bodo, kot vse kaže, tudi resili, zdaj je samo treba krepko zavihati roka-

Drago Gasperlin

PRVOAPRILSKA ŠALA

Žal ni res, da je rešeno vprašanje vidnosti TV Koper

Kot je verjetno vecina naših bralcev - seveda pa ne vsi - razumela, je bila naša včerajšnja »zadnja vest«, da je rešeno vprašanje vidnosti koprške televizije, neresnična. Slo je za prvoaprilsko šalo, ki pa je vzbudila zanimanje pri marsikom. Tako se vsaj da sklepati po številu telefonskih klicev, ki jih je prejela centrala RTV Slovenije v Ljubljani: telefonistka je (razumljivo) jezno povedala, da »je že klical vsa Primorska...« Očitno bi ljudje radi spet gledali italijanski in

slovenski televizijski spored iz Kopra, ki so mu sledili vseh zadnjih 20 let in ki se je tudi pri nas udomačil.

Satelitskega prenosa TV Koper torej ne bo, žal ne bo več niti navadnega prenosa prek pretvornikov na Tržaškem in v Nediskih dolinah. Upati je samo, da bo tudi naša prvoaprilska potegavščina, ki je dokazala množični interes za tv programe z onstran meje, pripomogla, da ne bi v kratkem izgubili se prenosa televizijskih oddaj TV Slovenija 1.

KULTURNI DOM / DANES OB 17. URI

Revija otroških pevskih zborov

Nastopilo bo skupno trinajst zborov s Tržaškega in Goriskega

V tržaskem Kulturnem domu bo danes 25. revija otroških in mladinskih pevskih zborov Pesem mladim 1995, ki jo prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov. Revija se bo začela ob 17. uri, letošnja pa bo prav gotovo slovesnejša kot sicer, saj gre za jubilejno 25. srečanje mladih pevcev.

Slavnostnemu govoru Ljube Smotlak bo sledil nastop trinajstih zborov, ki jih bosta predstavila Erika Balde in Tomaz Susic. V prvem delu bodo nastopili Otroški pevski zbor osnovne šole Pinka Tomazica iz Trebča (vodi Giorgia Pisani, klavir Vilma Padovan); pod vodstvom Olge Tavcar in ob spremljavi Barbare Corbato se bo nato predstavil Otroški pevski zbor Ladjica iz Devina. Sledili bodo nastopi Otroškega pevskega zbora Vrged iz Sempolaja (vodi Eva Ciuk, spremlja Gorana Obad) kot gosta iz matične domovine zbora Cekincki iz Komna (vodi Mojca Semolic); nato pa se OPZ Osnovne šole Frana Venturinja (vodi Silvana Dobrila, spremlja

Elena Cuk), OPZ Slovenski sopek iz Mačkoli (vodi Marina Sturman) in OPZ Doberdob, ki ga vodi Lucija Lavrencic, na orff instrumente pa ga bodo spremljali gojenci SCGV E. Komel iz Doberdoba (klavir Zulejka Devetak).

V drugem delu bo najprej nastopil Otroški pevski zbor A. M. Slomsek iz Bazovice (vodi David Zerjal, spremlja Alenja Zobec). Sledili bodo nastopi OPZ Fran Venturini od Domja (vodi Suzana Zerjal, spremlja Vesna Zuppin), OPZ Kresnice od Sv. Ivana (vodi s. Karmen Koren, pri klavirju Marta Repini, violina Janja Del Linz), OPZ Trebce (vodi Zdenka Kavcic-Krizmancic, spremlja Eva Ciuk), OPZ Zvonček z Repentabra (vodi Tone Bedencic, spremlja Loredana Gustin) in OPZ Osnovne šole Bazoviških junakov iz Rojana (vodi Marta Pahor, spremlja Aleksander Radetic). Srečanje bo sklenila skupna pesem vseh zborov pod vodstvom Marka Sancina, petje pa bo spremljala Instrumentalna skupina Rojan.

CIVILNA ZAŠČITA / VČERAJ V ŠOLI A. VOLTE

Danes v Dolini velika vaja civilne zaštite

Med 9. in 10. uro naj bi iz naftovoda Siot pritekla nafta in bi bilo treba evakuirati prebivalce Krmenke

Alarm so sprožili kmalu po 10. uri: 2 minuti in pol in ze so bili dijaki, ucno in neucno osebje tehničnega instituta A. Volte na cesti pred solo; se 9 minut in so pridrvili gasilci, ki so s 35 metrov visokim raztegljivim žerjavom resili stiri osebe, ki so bile blokirane v četrtem nadstropju.

Na srečo je slo le za vajo (Foto Krizmancic/KROMA), ki so jo organizirali v okviru tedna civilne zaštite. Gre za prvo tovrstno pobudo, ki so jo izvedli v soli. Po mnenju deželne civilne zaštite se je vaja dobro obnesla tako z vidika posega gasilcev in ostalih reševalcev, kot tudi glede na odgovorno zadržanje dijakov in osebja šole Volte.

Danes pa bo obsežnejša vaja civilne zaštite »Dolina 95«: iz rezervuarjev naftovoda Siot naj bi pritekla nafta in grozil

bi obsežen požar. Nevarnost bodo razglasili med 9. in 10. uro, ko se bo sprožil ves mehanizem, ki je predviden v podobnih primerih večjih nesreč.

Pri vaji »Dolina 95« bodo sodelovali gasilci,

sile javnega reda, občinska struktura za civilno zaščito, skupina proti gozdnim požarom, prostovoljci za radijske zveze in deželni operativni center za civilno zaščito. Ves potek vaje bodo vodili s sedeža dolinske

občine, kjer bodo namestili operativni center. Predsedoval mu bo zupan, zastopane pa bodo vse službe in organizacije, ki bodo sodelovale pri vaji.

Najprej bodo poskrbeli za prebivalce ogroze-

nih hiš pri Krmenki: na kraj bodo pripeljali avtobusi, s katerimi bi - v primeru prave nesreče - odpeljali prebivalstvo v zbirni center v dolinski telovadnici. Seveda bodo ljudje ostali doma, avtobusi pa bodo res vozili od Krmenke do telovadnice, kjer bodo uredili tudi center za prvo pomoč ranjencem. Drugi center pa bo na igrišču pri Domju, kjer bo tudi zasilno pristajališče za helikopterje, ki v resnici ne bodo prileteli na kraj »nesreče«.

Da bi preprečili požar na bližnji Dolgi kroni in v združenem hlevu, se bodo gasilci in prostovoljci razvrstili tudi na tem območju; karabinjerji, policisti in financarji pabodo prekinili ves promet okrog Siot. Cestne zapore bodo sicer postavili, vendar se bodo avtomobilisti lahko ves čas vaje nemoteno peljali mimo.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

MAJENCA / PO STAREM OBIČAJU

Mladi v Dolini se že pripravljajo na Majenco

Prireditveni odbor vestno dela

Dober mesec dni pred velikim majskim praznovanjem je v Dolini že dovolj živahno, da se vascan sosednje vasi lahko zaznava vzdruženje priprave na prihodnjega majenca. Mladi in neporočeni so se že v pustnem času zbrali na prvi fantovski in dekliski uri. Tedaj so bile na vrsti tudi volitve predsednika oziroma zupana: pripravam in izvedbi letošnje majence bo tako načeloval Sandro Kaiser. Ob njem pa bo deklisko predstavljala Samuela Baldi, ki so jo mladi Dolincani in Dolincanke izbrali na prejšnji "uri".

Priprave so, kot rečeno, na dobrem: sestavljajo se seznami novih članov, ki bodo fantovski in dekliski plačali svoj prvi "likef", in seznami tistih, ki bodo letošnji parterji in parterce. Na rednih sejah odbor tudi oblikuje kulturni spored, se prej pa so na vrsti dela za ureditev prireditvene prostora, na katerem se vsako leto odvija dolinski praznik. Vsak teden se skupina mladih vascanov dobiva za čiščenje, postavljanje, urejevanje ne samo prireditvenega prostora, temveč tudi vaskega okolja. Skrb mladih torej ni usmerjena le na prenasanje starodavnih vaskih običajev in gre dlje v pozornost do širšega vaskega prostora.

Letošnja majenca bo doživela višek v nedeljo, 7. maja, zacela pa se bo že nekaj dni prej s številnimi spremennimi prireditvami in se zaključila v torek, 9. maja, ko bo na vrsti običajno podiranje maja. (dam)

V TRŽAŠKI KNJIGARNI

Zanimiva razstava o značilnostih slovenskega kozolca

Prikaz, delo arhitekta Hreljeta, na ogled še v torek

V prostorih Tržaske knjigarne je se v torek, 4. aprila na ogled razstava arhitekturnih maket in risb Slovenski kozolec. Razstava je delo arhitekta Borana Hrelje, ki se je rodil leta 1952 v Sarajevu, poldruugo leto je zivel tudi v Sloveniji, sedaj pa se je dokočno preselil v Kanado. Hrelja se je strokovno posvetil raziskovanju slovenskih kozolcev, ki so po mnenju mnogih strokovnjakov prepricljiv spomenik ljudskega spontanega stavbarstva. Tako je nastala razstava, ki prikazuje v smiselnem zapovrstju postopno rast te ljudske arhitekture. Od najbolj preprostih kozolcev brez strehe na Goriskem do obudovanja vrednih vezanih kozolcev toplarjev z bogato notranjo prostorsko členjenostjo

in občutno oblikovano fasado kozolcev z Dolenske in Stajerske. Ob ogledu modelov se lahko torej seznanimo s tipologijo kozolcev z vseh kulturnih območij Slovenije. Tako je med drugim poudaril dr. Tone Cevc, etnolog, ob predstavitvi razstave v Trstu. Razstavo dopolnjuje se zanimiva fotomonografija Slovenski kozolec, ki jo je poleg dr. Cevca fotografsko opremil Jaka Cop. Razstava, za katero sta v Trstu dali pobudo Zveza slovenskih kulturnih društev in Tržaska knjigarna, je torej zanimivo dokumentarno etnografsko pričevanje. Njen namen pa je predvsem vzbuditi vest in tudi odgovornost, da bi bolj skrbeli za to izredno kulturno dediščino.

Nives Košuta

Pogovor o postu in veliki noči

V okviru poglobitvenih večerov in priprave na Veliko noč je bila v petek zvečer v prenovljeni dvorani stare sole v Mackoljah okrogla miza, ob kateri sta na pobudo g. Zarka Skerlja sodelovali prof. Mirjam Bratina in sestra redovnica Doroteja Rupnik.

Vodilne teme so navzoče popeljale v razmišljanje o postu in njegovem krščanskem pomenu danes in nekoč, o spreobrnjenju in poglabljanju v odresenjsko delo Kristusa, o težavnosti spovedi in pokore ter o pomenu Velike noči kot največjem krščanskem prazniku. Stevilni pogledi, mnenja in osebna izkustva so se strnila v sproščen in živahen pogovor, iz katerega je prislila na dan potreba po boljsem poznavanju krščanskih načel. (SZ)

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
uabi
na jubیلjeno
25. revijo otroških in mladinskih zborov
PESEM MLADIH 1995
danes, ob 17. uri
v Kulturnem domu v Trstu

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »La giusta causa«, i. Sean Connery, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Amata immortale«, i. Gary Oldman, Isabella Rossellini.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Creature del cielo«, r. Peter Jackson, prepovedan mladini pod 14. letom.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Pret a porter«, r. Robert Altman, i. Julia Roberts, Tim Robbins, Kim Basinger.

NAZIONALE 1 - 15.20, 17.35, 19.55, 22.15 »Vento di passioni«, i. Brad Pitt, Anthony Hopkins.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Fari-nelli, voce regina«, i. Enrico Lovero.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »La vita a modo mio«, i. Paul Newman, Melanie Griffith.

NAZIONALE 4 - 16.30, 19.00, 21.45 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Bruce Willis, prepovedan mladini pod 18. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Stimolazioni anali nella giungla proibita«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Nell«, r. Michael Apted, i. Jodie Foster, Liam Neeson, Natasha Richardson.

ALCIONE - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Pallottole su Broadway«, r. Woody Allen, i. Chaz Palminteri, John Cusack.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Clerks (Commissi)«.

* ČESTITKE

Nas nono STANO je včeraj praznoval svoj 84. rojstni dan. Vse najboljše ter se mnogo zdravih in srečnih dni mu želijo pravnikinja Erika in Tjaša ter vsi, ki ga imajo radi.

27. marca je uspešno diplomirala iz fizičnih ved

Tamara Pettirosso

iskreno ji čestitajo mama, papa in brat Davide

V Gornjem koncu slavi danes svoj rojstni dan naša draga

Lucija Kozina

Se na mnoga leta, veliko zdravja in veselja ji zeli sin Severin in vsi, ki jo imajo radi.

Loterija

1. APRILA 1995

BARI	43	16	78	14	11
CAGLIARI	82	81	62	48	43
FIRENCE	34	45	81	69	86
GENOVA	20	71	66	16	69
MILANO	12	87	77	80	18
NEAPELJ	56	23	31	60	10
PALERMO	80	19	6	90	74
RIM	69	6	33	73	81
TURIN	78	21	52	83	73
BENETKE	62	29	80	26	88

ENALOTTO

X 2 X 1 1 X 2 2 2 2 1 1

KVOTE

12 - 41.410.000.-
11 1.190.000.-
10 126.000.-

RADIO / TA TEDEN NA POSTAJI TRST A

Mladi o sebi in svojih problemih

Danes na sporedu pravljica Mestni godci v izvedbi mladinske skupine društva Primorec

Oddaje Iz studia z vami, ki so na sporedu vsako jutro, od 9. do 13. ure, od ponedeljka do petka na frekvencah Radia Trst A, so vsak teden posvečene drugi temi. Tako smo pred dvema tednoma lahko poslušali serijo oddaj, ki so osvetlile problem bioetike, minuli teden pa je bil posvečen gradbenstvu.

Teden, v katerega stopamo, pa bo posvečen mladim. Sicer pa ne bodo o mladih in njihovem svetu spregovorili kaki strokovnjaki - psihologi, profesorji ali vzgojitelji. Tokrat bodo besedo imeli mladi sami. O sebi bodo govorili le posredno, saj bodo svojo pozornost obrnili vsak na drugi temi, t.j. taki temi, o kateri navadno razpravljajo starejši. Prav zato pa bo ve-

rjetno zanimivo slišati, kaj o teh argumentih mislijo mladi. V ponedeljek bo govor o kulturi in umetnosti; v torek o soli; v sredo o družini; v četrtek o manjšinski problematiki; v petek pa bodo mladi povedali, kakšno bodočnost vidijo pred sabo.

V teku jutra bodo poslušalci lahko slišali članke, ki so jih na omenjene teme napisali mladi, slišali bodo intervjuje z visjesolci in študenti, vsak dan pa bo ob 11.45 na sporedu okrogla miza, na katero so bili vabljeni izključno mladi gostje.

Vsako jutro bo, kot običajno, tudi nekaj prostora za stalne rubrike kot so Odprta knjiga (ob 9.15), Intermezzo klasične glasbe (ob 10.30) ter Zborovska glasba (ob

12.45) in, seveda, veliko lahke glasbe, ki bo ta teden predvsem taka, ki je všeč mladim.

Poslušalci pa so vabljeni, da se v oddajo vključijo tudi aktivno in sicer tako, da pokličejo na telefonsko številko 362875.

Radio Trst A bo danes, ob 10. uri v okviru oddaje Mladinski oder predvajal Grimmovo pravljico Mestni godci v izvedbi Mladinske skupine Slovenskega kulturnega društva Primorec iz Trebč. Za dramatisacijo in režijo je poskrbela Boza Hrvatic, ki je v pravljico vnesla tudi prisrčne izvirne pesmi. Trebenska skupina je z Mestnimi godci gostovala že na številnih odrih, danes pa bodo poslušalci lahko prisluhnili radijski izvedbi.

Teden posvečen znanstveni kulturi

Jutri se bo začel že peti Vsedržavni teden znanstvene kulture, ki ga prireja ministrstvo za univerze in za znanstveno ter tehnološko raziskovanje z namenom, da bi se širša javnost, predvsem pa mladi približali znanstveni problematiki. Začel se bo ob 9. uri na sejmskem razstavišču s seminarjem "Narava kliče so-

lo", ki je namenjen onesnaženosti zraka; prirejata ga Tržaska občina in Laboratorij znanstvenega imaginarija s sodelovanjem Pokrajine. Razne razstave bodo odprte vsak dan do petka, od 9. do 13. ter od 15. do 18. ure. Otvoritev se bodo udeležili predstavniki oblasti, med katerimi tudi župan Illy.

Siscom

S.n.c. TEL. 214-867
Narodna ul. 48
34016 OPCINE (TS)

Prodaja elektromateriala, antene TV in SAT

Obvešča cenjene stranke, da nudi montažo anten za sprejemanje slovenskih oddaj RAI3-FJK

Neva Lukes

Danes redno protestno zborovanje Edinosti

Jutri, od 11.30 do 12.30 bo v Trstu na trgu Zedinjenja Italije 64. redno mesečno protestno zborovanje, ki ga prireja družbeno-politično društvo Edinost v protest proti večdesetletni zamudi italijanske države pri izpolnjevanju ustavnega dolocila o zasciti jezikovnih manjšin ter proti poizkusom vlade, da bi z navadnim zakonom ukinila oblike zascite, ki že obstaja na osnovi neposredne normativne operativnosti ustave in na osnovi že sprejetih ukrepov za izvajanje dolocil mednarodnih obveznosti.

BARKOVLJE / JUTRI POGREB

Učiteljice Celestine ni več

S svojim delom in pedagoškim pristopom je veliko dala šoli

njem Gulinove prispevali k ohranjanju in širjenju narodnega blaga. Učenci so tedaj zbrali in prerisali drozene vzorce rut, ki spadajo k narodnim nosam, sami pa tudi izvezli ruto in bluzo, ki spada k nosi in pripravili nekaj belih dekliskih in nekaj sinjih fantovskih partnerskih nos, ki jih od takrat dalje oblačijo otroci iz Barkovljah na dan obhajila in ob raznih praznikih.

Leta 1980 se je učiteljica Celestina upokojila, kar pa ni pomenilo, da ne bi nadaljevala s svojim delom, s svojimi številnimi dejavnostmi v prid in korist vseh. Tako je nesebično pomagala pri izvedbi raznih kulturnih prireditvev na soli, dajala je privatne lekcije učencem, vodila tečaje za odrasle iz slovensčine in pomagala nasploh vsakomur, ki je bil pomoči potreben.

Njena največja ljubezen so bili otroci in to so njeni učenci tudi cutili. V svoji ljubezni do otrok je tudi posvojila sina Davida, ko mu je bilo komaj tri leta. Vedno se je razdajala drugim in zelo malo je zahtevala zase.

Prav je zato, da se je vsaj z nekaj besedami spomnimo, saj prav učiteljice njenega kova predstavljajo temelj našemu solstvu in jim le-ta dolguje spoštovanje in dobro misel.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENČEV
Bojan Godeša
KDOR NI Z NAMI, JE PROTI NAM
(Slovenski izobraženci med okupatorji, Osvobodilno fronto in protirevolucionarnim taborom)
Peterlinova dvorana
ponedeljek, 3. aprila, ob 20.30

OBVESTILA

ZADRUGA NAS KRAS
obvešča clane, da bo redni občni zbor zadruge v prvem sklicanju dne 13. aprila ob 14. uri, v drugem sklicanju pa v petek, 14. aprila, ob 19.30 v restavraciji Krizman v Repnu. Na dnevnem redu je predsedniško poročilo, predstavitev bilance, poročilo nadzornega odbora, izvolitev upravnega in nadzornega odbora ter razno.

VZGOJNO ZAPOSLOTITVENO SREDISCE "MITJA CUK" prireja 8. in 9. aprila razstavo v prostorih patronata ACLI na Opcinah, Proseška ul. 22/b (zraven cerkve). Urnik: sobota 10.00 - 13.00 in 15.30 - 18.30, nedelja 9.00 - 13.00. Toplo vabljeni.

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Trzaskem obratovalce naslednje crpalke:

AGIP
Ul. Giulia 76
Miramarski drev. 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrežje N. Sauro 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
Istrska ul. (nasproti pokopališca)

MONTESHELL
Largo Giardino 1/4
Sentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abruzzi 4/1
ESSO

Trg Foraggi 7
Nabrežje O. Avgusta
IP

Trg Valmaura
Miramarski drev. 9
ERG PETROLI
Ul. F. Severo 2/7
API

Drev. Campi Elisi (vogal Ul. Meucci)

SAMOSTOJNI ACI
Ul. Punta del Forno 4

NOCNE CRPALKE (self service)
TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH (odprte 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

Trgovina
čevljev - torbic

WORKS

Majhna trgovina
Velika izbira
Nabrežina 97

UPRAVA OBČINE DOLINA
vabi vinogradnike, ki bi radi sodelovali na

39. OBČINSKI RAZSTAVI VIN

ki bo v Dolini od 6. do 9. maja (tri steklenice za vsako vino) naj prinesejo svoje vzorce/na občino do 14. 4. 1995

Obenem občinska uprava vabi pridelovalce olja, ki bi bili zainteresirani sodelovati na

1. RAZSTAVI DOMAČEGA OLJA

naj se prijavijo na občini, tudi po telefonu na št. 8329111.

SODIŠČE V TRSTU

je dne, 27. septembra 1994 z razsodbo št. 938/94 ugotovilo in izjavilo, da sta gospe Miranda Carli in Silvana Carli, ki ju zastopa prokurator dr. Fabia Bindi iz Trsta postali lastnici po priposestovanju (ususcapio) nepremičnine vpisane kot zemljiškoknjižno telo 126 del parcele 541 v Trebbah, odgovarjajoča zemljiškemu katastru, z novo kat. parc. 193, s površino 256 kv m obrobjeno z rumenim, kot je razvidno na mapi geometra Giordana Mattagliana z dne 3. 7. 87., št. prot. 2119/87.

Na posest so, med drugim, vključene sledeče osebe: Giovanni Kral. pok. Martina, Orsola Kral. pok. Mattea, Gioseffa Kral. pok. Andrea, Paolo Kral. pok. Andrea, Francesco Kral. pok. Andrea, Anna vd. Kral. por. Skodnig, Orsola Kral. Agostino Kral. od. Martina, Antonia Kral. od. Martina, Martino Kral. Krall Rocco. pok. Giuseppe.

Morebitni upravičenci, zgoraj omenjene osebe, se lahko pritožijo na razsodbo sodišča v roku in po postopku, ki jih predvideva zakon. Z odlokom dne 10. 03. 95 je predsednik sodišča v Trstu izdal dovoljenje za notifikacijo preko javnih občil. Trst, 28. 3. 1995

IZLETI

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV Trst prireja v sredo, 19. aprila izlet v San Daniele del Friuli (ogled prsutarne) in Aiello, kjer je muzej kmetijstva. Vpisovanje v petek, 7. aprila, ob 9. uri na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, tel. št. 360324.

KULTURNO DRUŠTVO VALENTIN VODNIK

vabi na

koncertni recital ob 50-letnici osvoboditve izpod nacifasizma

O, če ljudi bi ne bilo pri nas...
(Kajuh)

Zamisel in režija: NERINA ŠVAB
Nastopajo: moški in dekleški zbor Valentin Vodnik, Suzi Bandi, Mitja Švab, Anica Slavec, Nerina Švab, harmonikar Edvin Križmančič

v soboto, 8. aprila 1995, ob 20.30 v Občinskem gledališču v Boljuncu

KD RDEČA ZVEZDA

vabi

na razstavo in pokušno slaščic in kruha

IZ DOMAČE PEČI

v nedeljo, 9. t. m., ob 17. uri v Saležu
Nastopata Tonca in Vanka.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
vabi člane in prijatelje na predavanje prof. ERIKE KOŠUTA

POTOVANJE PO ČRNI CELINI OD SREDOZEMLJA DO KILIMANJARA s prikazom diapozitivov.

V četrtek, 6. aprila 1995 v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20 s pričetkom ob 20.30.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA VIRGIL ŠČEK v Trstu

Vas vljudno vabi na predavanje, ki ga bo imel v sredo, 5. aprila 1995, ob 20.00 predsednik Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti, priznani strokovnjak za manjšinska vprašanja prof. dr. Christoph Pan iz Bocna na temo

PRIZADEVANJA ZA EVROPSKO MANJŠINSKO PRAVO IN OKVIRNA KONVENCIJA SVETA EVROPE O MANJŠINAH

Predavanje bo na novem sedežu Krožka V. Šček v Ul. Gallina 5 v Trstu. Ob tej priložnosti bomo predstavili drugo knjigo mednarodnih pravnih in političnih dokumentov o varstvu manjšin, ki jo je uredil Ivo Jevnikar.

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
2. aprila 1995
TIHA NEDELJA

Sonce vzide ob 6.44 in zatone ob 19.33 - Dolžina dneva 12.49 - Luna vzide ob 7.44 in zatone ob 22.12.

Jutri, PONEDELJEK,
3. aprila 1995
SNEŽNA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 9,6 stopinje, zračni tlak 1024,6 mb narašča, veter jugozahodnik 2,2 km na uro, vlaga 47-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 9,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
UMRLI SO: 73-letna Pierina Zupin, 87-letna Alice Scolz, 43-letni Nicolò Viezzoli, 82-letni Renato Sartori, 89-letna Gina Fonn, 60-letni Gino Pregara, 62-letni Adriano Dobrila, 73-letni Antonio Raseni, 72-letni Emilio Turco, 86-letni Gualtiero Sigovesi, 62-letni Benito Bercan, 79-letna Giovanna Susnich, 98-letna Maria Perentin, 70-letna Renata Plateo.

LEKARNE

Nedelja, 2. aprila 1995
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Korzo Italia 14, Ul. Zorutti 19, Ul. Giulia 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje), Zgonik.
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Korzo Italia 14 (tel. 631661), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Ul. Flavia 89 - Zavljje (tel. 232253).
ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Zorutti 19, Ul. Giulia 1, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Ul. Giulia 1 (tel. 635368).
Od ponedeljka, 3., do nedelje, 9. aprila 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Borzni trg 12 (tel. 367967), Rojan - Ul. Stock 9 (tel. 414304).

OPCINE, Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Borzni trg 12, Rojan - Ul. L. Stock 9, Ul. Rossetti 33.

OPCINE, Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33 (tel. 633080).

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.
Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

MALI OGLASI

KOVINARSKO podjetje s sedežem 10 km južno od Vidma nujno išče specializirane kovače in varilce z znanjem tehničnega risanja iz mehanike. Tel. ob uradnih urah na st. 0432/674188.

NA PROSEKU dajemo v najem za krajše obdobje opremljeno 3 sobno stanovanje. Tel. 200115.

GOSTILNA NA KRASU išče kuharja/co. Delovni čas po dogovoru. Tel. st. 327120.

20-LETNI fant z dokončanim vojaškim rokom išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. ob uri obedov na st. 200882.

ISCEN delo za varstvo otrok ali pomoč v gospodinjstvu v Trstu ali okolici. Tel. 0038666-81472.

AVTOMOBIL ALFA SUD, letnik 80 v dobrem stanju prodam za 800.000 lir. Tel. med 19. in 20. uro na st. 040-410340

PRODAM Fiat 127 - A2 let. 79 v dobrem stanju, za 900.000 lir. Tel. med 19. in 20. uro na st. 040-410340.

PRI GABROVCU prodajamo krasko vilo z velikim vrtom. Telefonirati ob urah obedov na tel. st. 948664.

NA OPCINAH ali v okolici kupim hišo ali zazidljivo zemljišče. Tel. 213385 v večernih urah.

PODARIMO psicke posebne pasme nemškega ovčarja. Klicati na tel. (0481)884077.

OSMICO ima Ivan Antonič, Cerovlje 34. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima Jurij Stubelj v Sempolaju.

OSMICO sta odprla Marcello in Ervin Doljak v Samatoci st. 22.

OSMICO ima odprto Slavko Svava, Trnovca st. 14.

OSMICA je odprta v Dolini na st. 147. Ladi Kocjan vabi vse na belo in crno vino in domačo žucco.

PRI BIBCU v Krizu zopet odprto ob četrkih, petkih in sobotah.

OSMICO ima Ivan Budin, Zgonik 50.

OSMICO ima Jurij Stubelj v Sempolaju.

OSMICO je odprl Skrk Boris, Prapro 20. Nudimo točena in sortirana vina.

OSMICO je odprl Milič, repen. Toci belo vino in teran.

TONKIC Berto ima v Doberdobu, na Trzaski 25 osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domač prigrizek.

ŠOLSKE VESTI

LICEJ FRANCE PREŠEREN obvešča, da bodo roditeljski sestanki po sledečem razporedu: v torek, 4. t.m., ob 18. uri za trienij znanstvenega liceja; v četrtek, 6. t.m., ob 18. uri za bienij znanstvenega liceja; v torek, 11. t.m., ob 18. uri za klasično vzporednico.

PIREDITVE

ODBOR ZA OHRANITEV STADIONA 1. MAJ vabi danes, ob 18. uri na stadion 1. maj v Trstu na DOBRODELNI KONCERT GODBENEGA DRUSTVA PROSEK. Dirigent Aljosa Starc.

ZVEZA KRVODAJALCEV DEVIN-NABREZINA vabi v danes, ob 11. uri na Trg sv. Roka pri spomeniku v Nabrezini na PROSLAVO KRVODAJALCEV. Sledili bodo pozdravi in zakuska v župni dvorani.

VZPI - ANPI, ANPPA in ANED prireajo danes, ob 15. uri na strelišču na Opcinah KOMEMORACIJO 71 TALCEV. Spregovorila bosta Tamara Blazina - zupanja zgoniške občine in Arturo Calabria - predsednik VZPI. Predsedoval bo Drago Gorup. Slodeloval bo MPZ Tabor.

NIZJA SREDNJA SOLA sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu v sklopu priprav za slovensko Evrosolo 95, vabi vse starše, učence in prijatelje na Irski večer, ki bo jutri, ob 18. uri. gost večera gospa D. Makuc.

KD LONJER-KATINARA prireja v sredo, 5. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Lonjerju predavanje z diapozitivi Glinščica: kaj veš o njej? O svojih raziskavah bo udeležencem spregovorila biologinja Damjana Ota.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC vabi na predavanje gospe Lide Turk "Tigr sinteza primorskega upora fasizmu", v četrtek, 6. t.m., ob 20.30. v mladinskem domu.

Po dolgi boleznini me je zapustil moj dragi

Anton Raseni

Pogreb bo v sredo, 5. aprila, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v dolinsko cerkev.

Žalostno vest sporoča zena Dragica in ostalo sorodstvo

Posebna zahvala dr. Marjanu Nabergoi za nudeno pomoč.

Dolina, 2. aprila 1995
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Žalovanju se pridružujeta sestrčni Marija in Olga z družinama

V 89. letu je na Dunaju preminil

prof. Edvard Mizerit

znan slovenski solnik, ravnatelj, profesor in skrbnik v prvih povojnih letih v Trstu.

Ostal nam bo v trajnem spominu.

Prijatelji

Trst, Dunaj, 2. aprila 1995

Zapustil nas je naš dragi mož, oče in nono

Emilio Turco

Pogreb bo jutri, 3. aprila, ob 12.15, iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Boljuncu

Žalostno vest sporočajo zena Marija, hčeri Tatjana z Evgenom in Anamarija z Claudiom ter vnuki Katja, Ivan, Piero in Alessandro

Boljunc, 2. aprila 1995

Žalovanju se pridružujejo družine

Mugia, Cerbone, Nessi, Zidarič in Tonolo

Ob boleci izgubi draga Miljota Turco izreka hčeri Tatjani in svojem občuteno sozalcu

SKP občine Dolina

Ob izgubi Emilia Turca izreka iskreno sozalcu Tatjani in svojem

KD France Prešeren iz Boljunca

Ob izgubi nonota Emilia Turca izreka iskreno sozalcu Katji in Ivanu ter svojem skupinu

Yabadabadu

Ob težki izgubi dragega očeta izreka Tatjani Turco in svojem občuteno sozalcu

KD F. Venturini

Ob težki izgubi Emilia Turca izreka ženi Mariji, hčerama Tatjani in Ananariji iskreno sozalcu

Zveza žensk Boljunc

Ob smrti očeta Emilia Turca izreka Tatjani in svojem iskreno sozalcu dramska skupina

SKD Slavec

2.4.1965 2.4.1995
30 let je minilo odkar nas je zapustila naša draga

Ema Ipavec

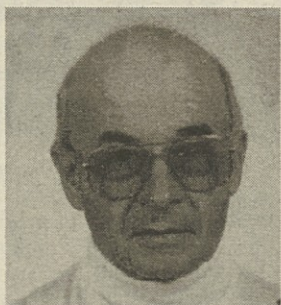
S hvaleznostjo se je spominjajo hčeri Eleonora in Silva, zeti, vnuki Anita, Boris, Edi, Nanda in Andrej ter pravnuk David

Prosek, 2. aprila 1995

Prerano nas je zapustil naš dragi

Adriano Dobrila

Pogreb bo v torek, 4. aprila, ob 12.30 iz mrtvašnice v ulici Costalunga v ricmanjsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo zena Lina, hčerka Nereide in brat Silvano z družinama ter ostalo sorodstvo

Iskrena hvala dr. Egidiji Kos za nesebično pomoč.

Log, 2. aprila 1995

Prej Nonnosuperman, potem Siculo, sedaj te ni več in mi že manjkas in koliko mi bos se manjkal,

tvoja Ylenia

Ciao nono, tvoja Elina

Ob smrti Adriana Dobrile izreka svojem iskreno sozalcu

SKD Slavec

Ob prerani izgubi draga Adriana Dobrile izreka svojem globoko sozalcu

OPZ in KD F. Venturini

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Emilije Sancin vd. Prasel

se iskreno zahvaljuje mo g. vikarju Voncini, g. župniku Slavcu, cerkvenemu pevskemu zboru, nosilcem krste in cvetja ter vsem, ki so na katehizaciji način pocastili njen spomin.

Zalujoci svojci

Boljunc, 2. aprila 1995

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega ljubljeneega očeta in deda

Jušta Švaba - Soavi

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoci svojci

Kriz, 2. aprila 1995

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

POPOLNA RAZPRODAJA - POPOLNA RAZPRODAJA

ITALNOVA
POPOLNA RAZPRODAJA
ZIMSKIH, POMLADNIH in POLETNIH ŽENSKIH OBLACIL

Velikosti do št. 60:
krila, suknje, majice, hlače, površniki, dežni plašči

PO NABAVNIH CENAH

ITALNOVA - Trg Ospedale 7- Trst

POPOLNA RAZPRODAJA - POPOLNA RAZPRODAJA

Goetlicarstvo

Orel

- enoletnice
- trajnice
- sobne rastline

Devinščina 6
Tel. 225149

STANJE NA POKRAJINI

Zbliževanje zamrznjeno?

Krize še ne bo, vendar tudi novih premikov še ne

V prihodnjih tednih, vsaj tja do volitev, ni pričakovati velikih pretrsov na političnem področju. Predstavniki raznih strank in gibanj - pravzaprav je tokrat še največ gibanj - so polno zaposleni za volilno kampanjo. Volitve v goriski pokrajini bodo v sedemnajstih občinah, vendar gre za manjše občine. V Gorici smo volili lani, prav tako v Krminu in Gradezu. Volitev ne bo niti v Trziču in Ronkah. Mir bo (zaenkrat) tudi na Pokrajini, saj se večina, ki ji naceljuje Monica Marcolini, kljub vse pogostejšim in globokim krizam se zmeraj drži, resilno bilko pa ji, kakor postaja iz tedna v teden bolj jasno - pokrajinski tajnik Maran si sicer prizadeva na vse načine, da bi to zanimal - ponuja Demokratska stranka levice.

Zakaj v prihodnjih tednih ni pričakovati velikih sprememb, ali, vsaj vstopa DSL v pokrajinski odbor. Da bo treba počakati na imenovanjeobornik opozorila samedsednica Pokrajine. Razlog je zelo preprost: baza v stranki DSL ne razume pomena take operacije, ki jo sicer vsi zanikajo, ki pa se dejansko že izvaja, čeprav z izgovorom, da je pač treba, namesto kaosa, zagotoviti vsaj kolikor toliko redno delovanje pokrajinske uprave, ki naj bi nekako vzdržala še dve leti. In prav ob tem se porajajo dvomi o smiselnosti reševanja legistične večine, ki je v skoraj dveh letih upravljanja Pokrajine uspela uresničiti pravzaprav zelo malo, saj ostajajo vsa najpomemb-

nejša vprašanja neresena, začenski z nacrtom za uničevanje odpadkov, preko socialnega skrbstva do nezavidljivega položaja v katerem se je znašlo avtobusno podjetje. Prav zaradi negodovanja baze, bodo zblíževanje med SL in DSL na Pokrajini predvidoma za nekaj tednov zamrznili. Prenagljeni koraki, predvsem ob občutljivem času volitev, bi namreč utegnili vplivati na stevilo tradicionalno zvestih glasov DSL. Tudi ta stranka namreč ni imuna na že več let prisoten sindrom razkrajanja in presnavljanja italijanske družbe in utegnili bi se, zlasti v manjših občinah, pripetiti marsikaj neprijetnega.

NERODNOSTI OB OBISKU GORBAČOVA

ANPl: razmisliti velja o pravi mednarodni vlogi našega mesta

Ob nedavnem obisku nekdanjega predsednika Sovjetske zveze Mihaila Gorbačova v Gorici je bilo slišati veliko kritik in polemik glede organizacije, predvsem načina organizacije srečanja. Goriski župan se je počutil uzaletnega ker v program obiska niso vključili nekajminutnega postanka na županstvu, vihali so nos mnogi ki niso bili povabljeni na srečanje v dvorano na razstavišču, ali ki jih v dvorano niso spustili, zaradi takih ali drugačnih razlogov. Občinski svet je skoraj eno uro razpravljal ce bi prekinili sejo, ki so jo sklicali prav socasno z že napovedanim obiskom Gorbačova. Kakor znano, je obisk Gorbačova priredilo združenje Oltre le frontiere.

Te dni je vprašanje pogrelo združenje ANPI/VZ-PI. Ne s polemičnim pristopom ampak z vabilom na razmislek. Glede samega obiska in srečanja z Gorbačovim menijo, da bi bilo mogoče celotno zadevo rešiti z namestitvijo velikega ekrana v eni od hal na razstavišču in bi tako omogočili spremljanje dogajanja veliko večjemu številu občinstva. Negativne izkušnje ob tem dogodku bi morale služiti kot pouk, da ne bi podobnih napak ponavljali tudi v prihodnje. Razmisliti pa je treba tudi o vlogi, ob vsaki priložnosti omenjeni mednarodni vlogi Gorice.V zadnjem času je bilo namreč kar nekaj dogodkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče podvo-

miti, ce je Gorici zares do mednarodne vloge. Vodstvo goriske sekcije ANPI ob tem navaja dva dogodka, ki nista niti tako časovno odmaknjena: ob nedavnem mednarodnem gospodarskem posvetovanju, ki ga je v Gorici priredila ustanova Informest so z incidentom na meji (morda je bil res kriv financer?) preprecili nastop Ministra za znanost republike Hrvaske. Drugo nerodnost, ki je po mnenju ANPI veliko vec od nerodnosti, pa je zagrešil goriski občinski svet, ki je v novembru izglasoval dokument proti vstopu Slovenije v Evropsko zvezo. Tudi to dejanje po mnenju ANPI je vse prej kakor prispevek k uveljavljanju mednarodne vloge Gorice.

POLITIKA /PO MRTVILU SPET PREMIKI NA POLITIČNEM ODRU

Zveza demokratov zanimiva za mnoge

Drugi teden napovedujejo prvi krog srečanj za širitev zavezništva

Zveza demokratov - Federazione dei democratici zeli pognati globlje korenine tudi na Goriskem. Ze v prihodnjem tednu nacrtujejo srečanje za razširitev zavezništva na nekatere manjše stranke ali gibanja, ki ne najdejo pravega mesta v nobenem od dveh velikih blokov, ne na levi, ne na desni. Prvi stiki in pogovori so se že pričeli s predstavniki gibanja Cittadini per l'Isontino ter s posamezniki, ki so izstopili iz Severne Lige. Prav pristop teh skupin oziroma posameznikov, ki so prisotni tako v občinskem kakor pokrajinskem svetu, je s političnega vidika na krajevni ravni zelo zanimiv. Zveza demokratov bi s tem pridobila neposreden vpogled v upravno življenje in tudi svoje predstavnike na krajevni ravni. Zdi se, da so precejšnje zanimanje za pristop v Zavezništvo pokazali nekateri člani liberalne stranke in republikanci, kakor tudi socialdemokrati, ki se ne znajdejo v polu svobosčin.

OZADJE

Uslužbenka je bila na dopustu drugi pa...

Včeraj smo končno izvedeli za razlog odsotnosti Občine na delovnem sestanku glede Dneva civilne zaštite: pristojno osebo v občinskem uradu za civilno zaščito so te dni poslali na prisilni dopust, od včeraj pa je v pokoji. Najbrž se je zataknilo v občinskem odboru ugotavlja g. Marija Ferletič, ki nam je pojasnila, da je bila prejšnje dni na prisilnem dopustu in da je z večerajšnjim dnem prenehala delovno razmerje in stopila v pokoj.

Pismo - vabilo za delovni sestanek je napisala in ga dala v podpis pristojnemu odborniku, medtem pa je pršla odločitev o obveznem dopustu in najbrž so na to na občini pozabili.

koledar različnih prireditvev. Ze zdaj pa bi radi opozorili na letos se posebej slovesno manifestacijo ki bo ob koncu aprila, v počastitev 50-letnice konca druge svetovne vojne in petdesetletnice osvoboditve.

Slovesnost bo v petek, 28. aprila v popoldanskem, oziroma večernem času. Podrobnosti bodo organizatorji, med katerimi je poleg borbovskih organizacij tudi SKGZ, sporočili v prihodnjih dneh. Podrobnije informacije o posameznih prireditvah nudijo v uradu Kulturnega doma v ulici Brass, 20 - vsak delavnik od 9. do 13. ure in tudi po telefonu 33288.

Sgarbi iz Bologne s kabaretno predstavo. To bo v torek, 4. t.m. V petek, 6. aprila, bo v mali dvorani predstavitev knjige Borisa Raceta "Razlogi za vztrajanje".

Na področju likovne dejavnosti velja opozoriti na dva dogodka: v začetku meseca bodo v galeriji odprli razstavo kiparskih del Matejke Belè iz Postojne, konec meseca pa se bo goriskemu občinstvu spet predstavil slikar Canel-la.

Ce k zgoraj omenjenim pomembnejšim kulturnim dogodkom dodamo še pester spored filmskih večerov Kinoateljeja (poseben program pripravljajo v tednu ob veliki noči) dobimo pester in bogat

APRILA V KULTURNEM DOMU

Pester in bogat spored kulturnih prireditev

28. aprila proslava ob 50-letnici osvoboditve

Te dni je izšel Informativni bilten Kulturnega doma, ki prinaša bogat spored prireditev. Tudi v aprilu se bodo odvijale glasbene prireditve kulturnega združenja Lipizer (o današnjem koncertu Sinfoniettae Verdievega gledališca poročamo na drugem mestu). Za trzaskim ansamblom bodo nastopili izvajalci iz Padove, sredi meseca pa pianist Roberto Metro. V Kulturnem domu bodo tudi nastop v okviru zborovske revije Primorska poje. Mladi bodo zatem pripravili zanimiv glasbeni večer "Gramigna - festa dell'erba matta".

Prvi teden v aprilu bo v Kulturnem domu nastopilo gledališče

OBVESTILA

OB IZTEKU MANDATA bodo jutri, 3. aprila, ob 20.30, v gosteh PS SKGZ za Gorisko, župani Doberdoba, Sovodenj in Steverjana. Srečanje bo v mali dvorani Kulturnega doma.

CICIKLUB vabi svoje male člane na srečanje, ki bo jutri, 3. aprila, ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

BENCIN

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia 40
MONTESHELL - Trg Municipio 20
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
IP - Ul. Di Manzano 4
ESSO - Ul. Trieste 102
GRADISCE
ESSO - Trg Unità
MEDEA
ESSO - Most na Birsu
TRZIC
AGIP - Ul. Valentinis 65
MONTESHELL - Drevo-red S. Marco 82/A
IP - Ul. IV Novembra
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia
SKOCJAN
ESSO - Trg Libertà
STARANCAN
ERG - Trg Repubblica 2
KRMIN
AGIP - Drevored Ven. Giulia
FARA
ERG - Ul. Gorizia
FOLJAN- SREDIPOLJE
IP - Ul. III Armata 58

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada v tednu od 26. marca do 1. aprila.

RODILI SO SE: Riccardo Mussi, Loris Dellomonaco, Katia Serafini, Samuele Fioretti, Maila Persoglia, Alexa Lugnan.

UMRLI SO: 80-letni upokojenec Lionello Ussai, 73-letna upokojenka Anna Tutta por. Ciardulli, 85-letni upokojenec Danilo Bonicio-li, 82-letna upokojenka Olga Zavaddal vdova Bandelli, 63-letna Hahn De Hahnenbeck, 62-letni upokojenec Giacomo Tuniz, 59-letni mehanik Natale Zorzin, 69-letni upokojenec Primo Propetto, 86-letni upokojenec Mario Tateo, 57-letni tehnik Umberto Cadeddu, 85-letna upokojenka Maria Jarc vdova Lavrencić, 73-letna upokojenka Clementina Macheda por. Mian, 73-letni upokojenec Marino Zucco, 35-letna psihologinja Lorian Sturni, 58-letni upokojenec Arturo Cocchi, 62-letni upokojenec Sergio Pesenti, 70-letni upokojenec Luigino Vida, 78-letna upokojenka Paolina Leghissa vdova Bressan, 84-letna upokojenka Adele Adami vdova Dovier, 73-letna upokojenka Margherita Benussi por. Muggia, 90-letni upokojenec Luigi Pelos.

OKLICI: vzgojitelj Corrado Ciciarella in psihologinja Daniela Bortolin, karabinjerski častnik AlessAndro Riedo in baristka Maria Cristina Rovelli, Yansri Yeoda in Elisabetta Concina, Maurizio Sbogar in Giuliana Pagliari, delavec Stefano Graziani in bolnicarka Annalisa Bia, trgovec Pietro Godina in uradnica Elvira Orzan, geometer Gianluca Sell in delavka Giovanna Schifo, trgovec Gian Vito Incorvaia in gospodinja Rossanna Fabris, policist Bruno Zilli in uradnica Maria Teresa Manzo,

POROKE: tehnik Claudio Figar in Marta Lodi, delavec Fulvio Mio in Alessandra Fait.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKUČNO IZOBRAŽEVANJE TRST - GORICA

prireja
TECAJ TEHNIKE PRODAJE

(na drobno, uslug itd.) št. ur 40.
Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvo Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORISKO priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Caorle z vožnjo po laguni, obiskom otoka, zakusko in kosilom. Prijave na društvenem sedežu in pri odbornikih.

KINO

GORICA VITTORIA 15.00-17.20-19.40-22.00»Vento di passioni«, i. Anthony Hopkins in Brad Pitt.

CORSO 15.00-17.20-19.40-22.00»Forrest gump«, I. Tom Hanks.

TRZIC COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00»Fari-nelli - il castrato«. Rež. Gérard Corbiau, i. Stefano Dionisi.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497

†
V 85. letu nas je zapustila naša draga

Delka Jakil vd. Cotič

Pogreb bo v ponedeljek, 3. aprila ob 13.30 z žalnim obredom v cerkvi sv. Justa v Gorici, pokop pa na pokopališču v Rupi.

Topla zahvala vsem, ki bodo drago pokojnico pospremili na zadnji poti.

Necaki

Gorica, Rupa, 2. aprila 1995
Pogrebno podjetje Preschern

†
Prerano nas je zapustil naš dragi

Eligio Laković

Pogreb bo jutri, 3. aprila, ob 11. uri, iz mrliške veze bolnišnice v Trziču.

Zalostno vest sporočajo

Zena Licia, sin Luka hčerka Giulia, mama, brata in drugi sorodniki.

Trzic, 2. aprila 1995
Namesto cvetja, darujte v dobrodelne namene.

NOVICE

Razmišljajo o ponovnem odprtju vodne poti Tržič - Benetke

Na sedežu Goriške trgovinske zbornice so se sestali predstavniki Dežele in Pokrajine, župani Gradeza, Trzica in Skocijana, predstavniki gospodarskih združenj in ustanov. Pogovor je stekel o možnosti, da bi spet odprli plovni kanal med benesko in gradeško laguno in bi to vodno pot potegnili vse do Trzica. Ta pot je bila v preteklosti zelo živahna, tako iz turističnega kakor iz gospodarskega vidika. Če bi se ponovno odprla plovba med lagunama bi bilo potrebno obnoviti nekaj mostov in drugih objektov. Udeleženci so se strinjali, da je treba vprašanje preučiti z vseh zornih kotov in na temo pripraviti izčrpno studijo. Na isti seji so tudi povedali predsedniku Goriške trgovinske zbornice Bevilacqua naloge, da preuči možnosti sofinansiranja projekta s strani Evropske skupnosti.

Predstavitel knjige B. Raceta Razlogi za vztrajanje

V četrtek, 6. aprila ob 18.30 bo v Kulturnem domu predstavitev knjige dolgoletnega predsednika SKGZ Borisa Raceta - Zarka Razlogi za vztrajanje. O knjigi in avtorju bosta ob tej priložnosti spregovorila Marko Kravos in zgodovinar Boris Gombac. Predstavitel knjige sodi v okvir četrtkovih srečanj z avtorji, ki ga prireja upravni odbor Kulturnega doma, tokrat v sodelovanju s Pokrajinskim odborom SKGZ za Gorisko.

Sovodenjci vabijo drevi na pomladno modno revijo

Drevi ob 19.00 uri bo v Kulturnem domu v Sovodnjah na sporedu modna revija pomlad - poletje 1995. Zadeva se zdi nekoliko neobčajna v okviru dejavnosti Kulturnega društva, vendar, verjemite, da ni. Gre samo za novo pobudo, nov pristop, iskanje načina, kako mlade pritegniti in obdržati v sklopu društva. Organizatorji so s pobudo želeli obeležiti prihod pomladi in (nekoliko v zamudi) praznik žena. Prireditel bo prikaz modnih novosti v domačem duhu in sicer, ker bodo vsi nastopajoči domačini (največ bo mladih). Obleke bo prispevala znana trgovina v Rastelu, sodelovali pa bodo tudi drogerija na Travniku in frizerja (domaćina), ki bosta poskrbela za pričeske.

Javna razprava o javnem avtobusnem prometu

Kulturni krožek "Il Laboratorio" prireja jutri, v ponedeljek, 3. aprila ob 18. uri, v pokrajinski sejni dvorani javno razpravo na temo: Perspektive javnega avtobusnega prometa na Goriškem. Govorili bodo Elio Candussi, Carlo Mistretta in Bruno Pascoli.

Skupil jo je kolesar

Kakih deset dni se bo moral zdraviti 38-letni kolesar Giorgio Graunar iz Gorice, Fabianijeva ulica zaradi poškodb, ki jih je zadobil v prometni nesreči, včeraj okrog 12.30 v krizišču ulice Aquileja in Mihaelove ulice. Na omenjenem krizišču je prišlo do trčenja z avtomobilom, ki ga je upravljal 35-letni Ezio Bonanno iz Podgore. Bonanno je zavijal proti Standrežu, medtem ko je kolesar vozil v nasprotni smeri.

NOCOJ V KULTURNEM DOMU

Mali simfonični orkester Verdi

Dirigiral bo L.C. Skanderbeg

V okviru niza večernih koncertov, ki jih prireja združenje Rodolfo Lipizer, bo nocoj ob 20.30 v Kulturnem domu nastopil ansambel "Verdi Sinfonietta" tržaskega gledališča Verdi pod vodstvom Lorenza Castriota Skanderbega s solisti, violinistom Stefanom Furinjem, sopranistko Marino Fratarcangeli in gledališko igralko Elso Fonda. Program, posebej izbran za številčno omejen ansambel, obsega Vivaldijev koncert, ciklus šestih skladb Raffaella de Banfielda in F. Paulenca kompozicijo "Le petit elephant" (Mali slonček). V prvem delu bo kot solist nastopil violinist Stefano Furi-

ni, ki igra prvo violino v ansamblu gledališča Verdi; v drugem delu, liricnih pesmih Raffaella de Banfielda bo pela sopranistka Marina Fratarcangeli, v zaključnem delu pa bo kot solistka - recitatorka nastopila Elsa Fonda, ki jo mnogi poznajo kot radijsko napovedovalko in sodelavko številnih oddaj. Trenutno je zaposlena kot profesorica za dikcijo pri Eksperimentalnem centru za kinematografijo v Rimu.

Abonenti koncertne sezone združenja Lipizer imajo pravico do vstopnice po znižani ceni (pet tisoč lir), proste vstopnice pa so v prodaji po 10, 12, oziroma 15 tisoč lir.

SREČANJE NA ZANIMIVO IN AKTUALNO TEMO

Vocci in Tremul o Istri in Evroregiji

Pomembno je ovrednotenje in sožitje vseh narodnosti v Istri - Jadran odprto morje

Na pobudo študijskega centra "Rizzatti" in centra za istro-venetsko kulturo "Istria" iz Trsta, je bilo v petek v pokrajinski sejni dvorani javno srečanje na temo "Severni Jadran, Evropa". Glavna govornica sta bila prof. Maurizio Tremul, predsednik Unije Italijanov Slovenije in Hrvaske in prof. Marino Vocci predsednik združenja "Istria" iz Trsta. Bilo je namenjeno spoznavanju in razglabljanju položaja italijanske narodnostne skupnosti in sočasno analizi različnih družbenih in političnih premikov v tem prostoru.

Krajši uvodni poseg je imel inž. Nicolo Fornasir, medtem ko je srečanje vodil Fulvio Monai. Najprej je spregovoril Marino Vocci, ki meni, da se nahajamo v precejšnji družbeno in politični stiski. Stanje tudi v naših krajih, torej že v EZ, je se posebej zapleteno, in v tej Evropi, ki se ji zalomi ob vsakem koraku proti enotnosti, morata Gorica in Trst pravočasno skociti na vlak razvoja in

opustiti asistencialistično miselnost. Istra je v tem kontekstu pravi multietnični laboratorij, v katerem je treba ovrednotiti vsako komponento. Projekt Euroregije, avtonomija ki bi jo ta projekt prinesel temu predelu, bi primerno služila namenu, da bi se Istra ohranila etnično bogata. Problem italijanske manjšine je predvsem ta, da se je po razpadu Jugoslavije znašla razpeta med dvema državama, z Euroregijo pa ta problem ne bi več obstajal.

Prof. Vocci je seveda posegel tudi na politično področje in očital levici, da je prevečkrat dovolila, da je desnica instrumentalizirala dogajanje, občasne spore in tudi jezo Istranov. Po njegovem mnenju je edini način za odpravo raznih trenj in izsiljevanj, da skrb za bodočnost prevzamejo mladi, ki niso obremenjeni z osebnimi zamerami in drugimi zadržki, ki imajo svoj izvor v času druge svetovne vojne ali v svinčenih letih po njej.

Prof. Maurizio Tremul

je jedrnat orisal nove smernice razvoja Organizirane dejavnosti pripadnikov italijanske skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Osrednje točke programa so štiri: 1. stalno programiranje novih pristopov do večinskega naroda in sodelovanja z drugimi etničnimi komponentami v Istri in Italiji, kjer ima slovenska manjšina podobne probleme, 2. utrjevanje in spodbujanje nardnostno zavest z odpiranjem in podpiranjem sol, vrtcev in z močnim kulturnim in ustvarjalnim delovanjem, 3. začeti demokratizacijski postopek tudi znotraj same italijanske skupnosti z demokracijskimi volitvami zastopstva, 4. zascita ne sme postati pasivno sprejemanje pomoči državnih ustanov. Zakon mora omogočiti manjšini določene pravice in pravo mero avtonomije, da se lahko sama upravlja. V Evropi, trdi Tremul, je treba imeti spet odprt Jadran, kjer ne bo nihče umiral zaradi kilograma rib. (S petkovega srečanja - foto S.R.)

V PREDDVERJU KINA VITTORIA

Razstava o začetkih kina v našem mestu

Pobuda Kinoateljaja

V četrtek so v prostori namenjenih galeriji Exit, v kinu Vittoria odprli razstavo "1896 - 1918 : Kinodvorana v Gorici", ki sta jo pripravila ljubljanski Muzej teatra in gledališča in gorisko združenje Kinoateljaja.

Letos praznujemo stoletnico kina in prav ob tej priložnosti so se preučevalci in ljubitelji filma iz Gorice in Ljubljane odločili začeti raziskavo o prvih dvajsetih letih kina v našem mestu, ki ji bodo prihodnje leto, ko bomo slavili stoletnico prve kinodvorane v Gorici, obeležila tudi publikacija na temo. Doslej se namreč se nihče ni lotil podobne studije, čeprav je minilo že sto let in je bila kinodvorana pomemben trenutek srečevanja v mestnem življenju, ko je nekaj sto ljudi, skupaj gledalo prve "kino casopise".

Potek, ki ga obiskovalci ponujajo v galeriji kina Vittoria, gre od prvih projekcij v potujočih "kino dvorana", ki so takrat obhajale avstro-ogrske cesarstvo, vse do nabito

polnih kinodvoran, kjer so Goricani gledali prve dokumentarce. Ob tem so se raziskovalci posvetili tudi predstavam in igralcem, ki jih je takratna publika najraje gledala.

Na razstavi si je mogoče ogledati tudi redke filmske dokumente iz tega obdobja, ko so v našem mestu nastajale prve pomembnejše filmske produkcije, ki so jih pripravljali operaterji najpomembnejših producentov. Nasi kraji so bili seveda se posebej zanimivi v času prve svetovne vojne. Na razstavi je poseben kotiček posvečen prav vsem tistim obiskovalcem, ki bi si radi ogledali te dokumentarce. Seveda ta prikaz ne zaključuje raziskovalnega dela, ki se bo nadaljevalo v naslednjih mesecih, ko, kot upajo organizatorji, jim bodo zasebniki, Goricani, ki doma hranijo material o tem obdobju, priskocili na pomoč.

Razstava bo odprta do 13. aprila, v večernih urah, oziroma ob urah ko v dvorani vrtijo filme.

Režiser Andrej Mlakar ob odprtju razstave - foto S.R.

VOLITVE

Obvestilo Goriške zdravstvene ustanove

Zdravstvena ustanova obvešča, da so se sestavili seznam zdravniških ambulant in zdravnikov, ki so pooblašeni za izdajanje posebnih potrdil volilcem, ki nujno potrebujejo spremstvo za udeležbo na volitvah, oziroma za vstop v volilno kabino. Zdravstvena ustanova naproša občane - volilce, ki tako potrdijo potrebujejo, naj se pravočasno napotijo v ambulante (seznam bomo objavili v prihodnjih dneh), zato da ne bo nepotrebnega čakanja ali drugih težav. Sicer pa bodo zdravniki na razpolago tudi na dan volitev, 23. aprila. Sestavili pa so tudi že razpored ambulant in zdravnikov za primer balotaze v občinah Staranec, Skocijan in Gradišče.

GORICA /OD TORKA 4.T.M.

Začenja se teden znanstvene kulture

Razstava na gradu, meritve zraka in razne druge pobude

V torek 4. aprila, ob 10.30, bodo v starih grajskih zaporih v Gorici otvorili V. državni teden znanstvene kulture, ki ga pripravljajo paleontološki muzej iz Trzica, Laboratorij za ekološko vzgojo CE-TA iz Gorice in študijski center za preučevanje narave iz Trzica. Pokrovitelj sta Občina in Pokrajina. Prva pobuda organizatorjev bo postavitev naprave za merjenje onesnaženosti zraka v ljudskem vrtu na Verdijevem korzu. Do konca meseca, bodo tukaj na razpolago tudi poznavalci za vse tiste, ki bi želeli zvedeti kaj več o stranskih učinskih smoga na ljudi, zivali, rastline in zgodovinske spomenike.

V grajskih zaporih bodo 30. aprila na ogled raz-

stava o fosilih, ki so jih našli na Doberdobskem Krasu. Obiskovalci se bodo tako med svojim ogledom spustili pod gladino morja, ki je pred milijoni let bilo tudi tam, kjer sta danes recimo Doberdob in Polac. Razstava bo odprta vsak dan od 9.00 do 12.30 in od 14.00 do 17.00.

Pripravlja se tudi projekt dvoletne naravovarstvene vzgoje v nekaterih osnovnošolskih razredih iz Trzica. V okviru tega projekta naj bi malčki raziskovali območje Liserata (Moščenic) iz geološkega, naravovarstvenega, zgodovinskega in urbanističnega vidika. Ob zaključku vsakega šolskega leta bi pripravili sintezo raziskav in razstavo s slikovnim in tehničnim materialom.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

PRIMORSKA POJE 95

KULTURNI DOM GORICA

sobota, 8. aprila 1995, ob 20.30

SODELUJEJO:

moški pevski zbor »KUD Simon Jenko« iz Temnice, mešani pevski zbor DREŽNICA, moški pevski zbor »TABOR« Opčine, mešani pevski zbor »CIRIL SILIČ« iz Vrtojbe, mešani pevski zbor »DRAGOTIN KETTE« iz Ilirske Bistrice in mešani pevski zbor »OBALA« iz Kopra.

BUKAREŠTA / STRMOGLAVLJENJE AIRBUSA

Za sedaj ni dokazov, da gre za atentat

Odgovor je morda zapisan v obeh črnih škatlah

BUKAREŠTA - Belgij-ski veleposlanik v Romu-niji je prepričan, da gre vzroke petkove letalske nesreče, v kateri je umrlo 60 oseb, od katerih je bilo 32 belgijskih državljanov, pripisati naključju in da najbrž ne gre za atentat. Veleposlanik Van Steenberge je sicer govoril v osebnem imenu, saj bo treba vsekakor še počakati na izjave preiskave, ki so jo odredile romunske oblasti.

Veleposlanikove izjave temeljijo tudi na dejstvu, da doslej ni nobena organizacija prevzela odgovornosti za nesrečo. Ostaja sicer dejstvo, da je neka prica baje slisala eksplozijo takoj po vzletu letala. Na tej osnovi so se romunski dnevniki včeraj razpisali, čes da je strmoglavljenje letala povzročil atentat. Pri tem je treba poudariti, da je romunski airbus vzletel, medtem ko je nad letališčem divjal snežni me-tez. Zadeva bo najbrž postaja jasnejša, ko bodo izvedenci razvozlati sporočilo obeh črnih skatel, na katerih so posneti pogovori med piloti ter kontrolnim stolpom, in vsi dogodki na letalu. Obe črni skatli so našli že včeraj.

Število žrtev letalske nesreče se je že povzpelo na 60, saj je letalo imelo 11 in ne 10 članov posadke, kot so mislili najprej. Med temi je bil tudi član varnostne službe, ki ga ni bilo na uradnem seznamu. Romunski airbus je letel na redni progi med Bukaresto in Brusljem.

Na sliki: Razbitine so se pod strogim nadzor-stvom.

TEKSAS / POLEMIKE OB PREDLOGU O KASTRACIJI SPOLNIH IZPRIJENCEV

Rezati ali ne rezati?

LOS ANGELES - Polemike v zvezi s predlogom o kastraciji spolnih zločincev v Teksasu so iz dneva v dan pogostejše. Zakonski osnutek, ki ga je pred nedavnim sprejela velika večina teksaskega senata, predvideva za zločince možnost izbire med kastracijo in zaporno kaznijo.

Kastracija je sicer predvidena le v najhujših primerih in ne za vse vrste spolnih zločinov, kljub temu pa je predlog dvignil veliko prahu. Demokratični senator Royce West je na primer ogročen izjavil: »To je barbarska kazen. Kateri bo naslednji korak? Mogoče bodo tatovom začeli sekati roke.« Po vsej državi, ki je ena od najbolj konservativnih v ZDA, so se razvnele polemike,

čes da bi bil ta zakon korak nazaj v srednji vek.

Predlagatelj zakona pa osnutek zagrizeno zagovarjajo. Republikanski senator Teel Bivins je na primer razložil: »Taki ljudje so pogosto žrtev neukrotljivih instinktov. Mnogi izmed njih so prostovoljno zahtevali ta kirurški poseg, da bi se znebili svojih neuravnovesnih apetitov in končno zaziveli normalno.« Kastracija, ki bi bila prostovoljna, bi pršla torej v poštev samo v skrajnih primerih: na primer za tiste, ki so krivi za spolne zločine nad otroci in se zlasti za tiste, ki so jih aretirali več kot enkrat za isti zločin. Senator Bivins je v svojem govoru tudi izjavil, da je pazljivo pregledal študije o

kastraciji v nekaterih evropskih deželah, iz njih pa izhaja, da kastracija znatno zmanjša možnost, da bi zločinec ponovil zločinska dejanja.

Kljub temu da ima zakon številne omejitve, med temi predvsem to, da bi bila kastracija prostovoljna, je sprejetje predloga senatorja Bivinsa vse prej kot gotovo. Zakon mora namreč sprejeti tudi teksaska poslanska zbornica, končno pa ga mora podpisati guverner. Cetudi bi ga naposled izglasovali, ni izključeno, da bi zakon razveljavila zvezna sodišča, saj ameriška ustava prepoveduje »krute in neobčajne kazni« in nobena druga ameriška država ne dovoljuje kastracije jetnikov.

LONDON / IZ SVETA MODE

Naomi je lepa, Valerie še lepša

Mati manekenke Naomi Campbell je pri 42 letih zablestela na modnih revijah

LONDON - Nekateri o njej menijo, da je se bolj očarljiva od lepe hčerke Naomi, drugi pa trdijo, da je Valerie Campbell pravo utelešenje vulgarnosti. Mati slavne temnopolte supermanekenke je stara 42 let in je sele pred nedavnim tudi sama pričela nastopati na revijah. Na ta način je nenadoma planila iz revne londonske četrti Brixton v krog boljše družbe angleske prestolnice.

O njej so časopisi zapisali, da ima kožo kot svetlorjav zamet in oči zlate barve ter najlepše noge, kar so jih videli v zadnjih letih. Kar pa je se bolj pomembno, je razposajeni gospe Campbell tudi uspelo omrežiti najzanimivejšega moskega angleskega kraljestva: vojvodo Northumberlandskega.

Valerie je zaslovela kar cez noč, ko je prejšnji teden nastopila na modni reviji londonske hiše Red and Dead z modro lasuljo na glavi. Kljub kicasti pričeski so njeno sliko objavili vsi časopisi. Od tistega

dne je bivša samohranilka, hčerka siromašnih priseljencev z Jamajke, bila v središču pozornosti. Izjavila je, da namerava se dalje nastopati kot manekenka kolekcij za gospe srednjih let. »Hocem, da bi si vse ženske srednjih let, ki me vidijo na pisti, zazelele biti meni podobne. To bi bilo res veliko zadosčenje,« je priznala gospa Campbell.

Preden je pri 19 letih rodila Naomi, je Valerie delala kot plesalka v različnih evropskih in srednjevzhodnih nočnih lokalih ter kot prodajalka in tipkarica. Njena predstavnica za tisk je izjavila: »Naposled lahko dobi, kar hoče, ceprav ni izobražena ali plemenitega porekla: končno je stopila v krog pomembnih ljudi; ker je tako lepa, bi lahko uspela tudi kot filmska igralka...«

»Ce bi postala prva temnopolta northumberlandska vojvodinja, bi nam dokazala, da brezrazredna družba, ki so nam jo obljubili, ni samo mit,« je o njej napisal ugledni dnevnik The Independent.

Japonska: spet potres

TOKIO - Zahodno japonsko pokrajino Niigata je včeraj prizadel močan potresni sunek, ki je dosegel 6. stopnjo po Richterjevi lestvici. Zaradi sunkov se je zrušilo več poslopij, kakih 30 oseb pa je bilo bolj ali manj huje ranjenih. Po poročanju japonske tiskovne agencije so zabeležili epicenter potresa 20 kilometrov pod Japonskim morjem. Potres so občutili v večji ali manjši meri v vsaj desetih japonskih pokrajinah in tudi v glavnem mestu Tokiu.

Oblasti so med drugim ustavile hitri vlak sinkansen, ki vozi skozi omenjene pokrajine, da bi temeljito pregledali tračnice.

Pokrajino Niigata je tudi leta 1964 prizadel potres: takrat so izmerili 7,5 stopnje po Richterju, sunki pa so pred 30 leti povzročili 24 smrtnih žrtev, medtem ko se je zrušilo kar 20 tisoč poslopij.

V začetku letosnjega leta je katastrofalni potres dejansko uničil Kobe in povzročil nad 5500 mrtvih. V Kobeju so izmerili 7,2 stopnje Richterja.

CORPUS CHRISTI / OKOLIŠČINE UMORA PRILJUBLJENE SELENE SO ZA SEDAJ ZAVITE V NEPRODORNO TENČICO SKRIVNOSTI

V Teksasu ustrelili priljubljeno pevko tejano glasbe

Po umoru se je morilka devet ur pogajala s policijo in se končno predala

HOUSTON - V petek zvečer je Yolanda Zaldivar v nekem motelu v kraju Corpus Christi v Teksasu s strelom iz pištole ubila 23-letno pevko Seleno Quantanillo Perez, ki je bila med spansko govorečo mladino v Združenih državah zelo priljubljena. Selena je bila pevka skupine *Selena y los Dinos*, in je bistveno prispevala k velikemu uspehu tako imenovane glasbe tejano, ki je v mehiški skupnosti močno priljubljena. Lani je za svoj album *Amor Prohibido* prejela prestižno nagrado Grammy v kategoriji mehiško-ameriške glasbe. Plošča je slala tudi zelo dobro v denar, saj so je prodali kar 400 tisoč izvodov.

Vest o umoru je pretre-

sla vse ljubitelje tejano glasbe. Okoliščine, v katerih je do zločina prišlo, pa so se skrajno nejasne. Kaze, da je Seleno v motelu zvalila 34-letna Yolanda Zaldivar, nekdanja uslužbenka v enem od Seleninih butikov in predsednica kluba Seleninih oboževalcev. Zakaj je Yolanda streljala na Seleno, ni jasno, dejstvo je, da se je zenska po umoru zaprla v svoj avto in se devet ur pogajala s policijo, pri tem pa je vedno držala pistolo na lastnih sencih. Končno so jo prepričali, da je stopila iz avta in se predala v roke policajem.

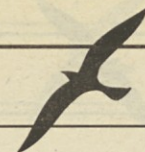
Selena je začela nastopati, ko je bila stara 15 let in je bila najvidnejša in najbolj priljubljena predstavnica tejano glasbe.

23-letna Selena je bila zelo priljubljena (Telefoto AP)

Yolanda Zaldivar je v svojem avtomobilu devet ur ključevala policiji (Telefoto AP)

HRVAŠKA

Zagreb slavi, Knin pa se jezi

Vodstvo krajskih Srbov nezadovoljno

NEW YORK, ZAGREB, KNIN - Na Hrvaškem so vsi - diplomacija, mediji in javno mnenje - zadovoljni s tremi resolucijami, ki jih je v petek ponoči sprejel Varnostni svet Združenih narodov. Obnovljeni mandat mirovnih sil na Hrvaškem ustreza večini Hrvatov, vsekakor pa ne krajskim Srbom, saj je novo ime modrih celad na Hrvaškem oslabilo njihov položaj.

Zadovoljstvo hrvaske javnosti je toliko večje, saj se je napetost, ki se je splela zaradi uradnega naziva mirovnih sil na Hrvaškem, stopnjevala dobesedno iz ure v uro. Zagreb meni, da gre za pomemben diplomatski korak, saj je Hrvaska ze z imenom novih mirovnih sil opredeljena kot suverena država z neodtujljivimi mejami. To pa ni v soglasju z željami Beograda in Knina. Prav zato Zagreb verjame, da je dobil se eno diplomatsko bitko, Beograd in Knin pa novo lekcijo, da se sanje o veliki Srbiji ne bodo uresnicile.

Resolucije Varnostnega sveta ZN govorijo tudi o nalogah modrih celad na hrvaško-bosanski in hrvaško-jugoslovanski meji. Tam naj bi vojniki Združenih narodov sodelovali »pri nadzoru, preglede, kadar mejo prestopijo vojaki, orožje, oborožitev in oskrbovalne po-

siljke«. Poleg tega pogodba predvideva, da bo novih osem tisoč modrih celad UN-CRO poskrbelo za vrnitev beguncev, demilitarizacijo in miroljubno vključevanje srbskih zaselenih ozemelj v hrvaško državo.

Vodstvo uporniške Republike srbske Krajine je na odločitve Varnostnega sveta ZN odgovorilo sele v soboto zvečer. Knin ni zadovoljen z obnovljenim mandatom modrih celad, ki tako na Hrvaškem kot v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji velja do konca novembra. Predsednik krajskih Srbov Milan Martić je v pismu generalnemu sekretarju Združenih narodov Butrosu Galiju zapisal: »Neupostevanje naših zahtev lahko postavi naše soglasje s prihodnjim zadrževanjem modrih celad v (samozvani) Republiki srbski Krajini pod vprašaj, to pa bi vplivalo na mir v tej regiji.« Krajinski Srbi

negodujejo, ker novi mandat modrih celad ne predvideva več varovanja. To je neposredno v nasprotju z interesi Knina.

O modrih celadah v nekdanji Jugoslaviji je včeraj spregovoril tudi dosednji poveljnik modrih celad v nekdanji Jugoslaviji britanski general Michael Rose. V intervjuju za hamburški tednik Bild am Sonntag je zavrnil vse kritike svojega poveljevanja. Vse prepogosto se pozablja, da Visoki komisariat Združenih narodov (UNHCR) v nekdanji Jugoslaviji vsak dan prehrani 2, 7 milijona ljudi. Modre celade v nekdanji Jugoslaviji so dolžne ostati popolnoma nevtralne, je poudaril Rose. Ukrepi proti Srbom bi lahko pomenili le to, da bi se iz »mir zagotavljalnih« prelevili v »vojno vodilne« ukrepe. Modre celade služijo na prostovoljni osnovi in niso bojne čete. Poleg tega so vozniki konvojev s človekoljubno pomočjo večinoma civilisti. Konvoj bi s pomočjo nasilja do svojega cilja lahko prispel enkrat, vendar »nikoli več«, je menil Rose.

Darko Pavić in dpa

Le ena prisrčnih deklic vojne Sarajeva...

SARAJEVO, LONDON (Reuter, telefot AP) - Medtem ko sarajevski otroci cakajo v vrsti, da bi dobili človekoljubno pomoč, ki jo zahodnoevropske države pošiljajo v bosansko prestolnico, je iz Londona pršla vest, da je v soboto v londonski bolnišnici po skoraj dneh letih intenzivne zdravniške nege umrla Irma Hadžimiratović, sedemletna bosanska deklica, ki je s svojo zgodbo postala simbol Sarajeva.

Avgusta 1993 je Irma ranila granata; v istem napadu je njena mati izgubila življenje. Irma so kot nujen primer odpeljali v Veliko Britanijo na operacijo. Kasneje je zaradi strelnih ran dobila meningitis. Zavest se ji je sicer vrnila, vendar je Irma, ki je umrla v snu, ostala paralizirana od vratu navzdol. Njeno življenje je bilo odvisno od aparata za umetno dihanje, dobila pa je tudi krvno infekcijo. Hranili so jo lah-

ko le intravenozno. Zdravnik pediater Quen Mok, ki je za Irmo skrbel v bolnišnici Great Ormond Street, je novinarjem dejal: »Irma je bila prisrčna in nežna deklica, ki je osvojila srca vseh. Njen pogum, s katerim je premagovala svoje poškodbe, je bil vsem v spodbudo.« Med svojim bivanjem v Veliki Britaniji se je Irma naučila govoriti angleško, hodila je v bolnišnično solo, s posebnim invalidskim vozičkom pa si je ogledala znameniti londonski zivalski vrt.

Evropski mediji so Irmini zgodbi sredi razrušenega Sarajeva namenili vso pozornost, njene fotografije so bile na naslovnih straneh evropskih časnikov in bila je prva novica osrednjih televizijskih poročil. Sočutje javnosti je naraslo in Britanci so svojega premiera zasuli s telefonskimi klici, naj nemudoma ukrepa, dokler je se cas. Britanska vlada je tako organizirala operacijo Irma, z ranjeno deklico pa se je iz Sarajeva resilo se dvajset drugih ranjencev, ki so jih sprejeli v britanske bolnišnice.

UKRAJINA V OČEH ZAHODA

Leonid Kučma je glavno gibalno razvoja

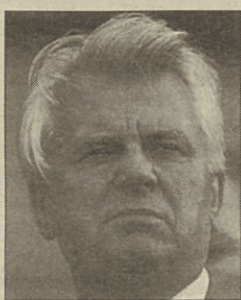
KIJEV - Po treh letih mrtvila je prišlo v Ukrajini do skoraj spektakularnega obrata v smer gospodarskih reform, s katerim si je ta nekdanja sovjetska republika v obeh Zahoda znova pridobila sloves »pridne učenke«. Ko je konzervativna večina po enodnevni razpravi pretekli teden sprejela skrajno restriktivni proračun, kakršnega ni bila sposobna sprejeti od razglasitve svoje neodvisnosti leta 1991, je postalo očitno, da so se stvari začele premikati tudi v tem parlamentu.

Več kot dva tedna si je predsednik Leonid Kučma s svojimi sodelavci intenzivno prizadeval, da bi v parlamentu osamili komuniste, največjo skupino reformam nenaklonjenih poslancev, ki v ukrajinskem parlamentu s 405 sedeži zasedajo 90 poslanskih mest. »Čeprav se večina poslancev ne strinja s socialnimi omejitvami, ki jih vsiljuje letosnji proračun, so razen komunistov vsi potrdili odstotek, kakršnega je zahteval Mednarodni denarni sklad v zameno za pomoč Zahoda,« je pojasnil eden od zahodnih diplomatov. Države upnike Kijeva, zbrane v Pariskem klubu, so ob reformah, za katere se je odločila Ukrajina, že izrazile svoje zadovoljstvo in ji obljubile pomoč v višini 5, 5 milijard dolarjev. Tudi obisk Billa Clintona, ki bo po moskovskih pogovorih z ruskim predsednikom Borisom Jelcinom maja obiskal Ukrajino, bo pomenil nedvomno podporo Leonidu Kučmi kot poglavitnemu gibalno gospodarskih reform. »Geopolitična konjunktura je zdaj naklonjena Kijevu, saj se je Rusija močno zapletla v čečenski vozel,« je izjavil eden zahodnih diplomatov. Ni se mogoče ubraniti vtisu, da so spremembe, do katerih je prišlo v Ukrajini manj kot v letu dni, spektakularne. Medtem ko je lani gospodarstvo zajelo skoraj popolno mrtvilo z zamenljivo majhnim številom privatiziranih velikih podjetij in s komaj deset tisoč na novo ustanovljenih majhnih podjetij, letosnji vladni program reform, ki je pospešil odhod nekdanjega konzervativnega premiera Vitalija Massola, načrtuje privatizacijo 22 tisoč majhnih in 8 tisoč velikih in srednje velikih podjetij. Čeprav povprečna plača ne presega dva milijona karbovanetov (15 dolarjev), »že drugi val podrazitev ni sprožil nobenih socialnih protestov«, je z začudenjem pripomnil eden političnih analitikov. Na mednarodnem prizorišču pa je predvsem lanskoletna novembrska ratifikacija sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja odpravila hipoteko, ki je že dve leti in pol zavirala navezovanje stikov z Moskvo in zahodnimi prestolnicami, vse bolj nestrpnimi ob oklevanjih Kijeva in vprašanju, kdaj se bo končno znebil svojega jedrskega arzenala, ki je po velikosti tretji na svetu.

Se zmeraj pa sta ostali sporni dve vprašanji: odnosi z Rusijo in zaprtje jedrske elektrarne Cernobil, kjer je aprila 1986 prišlo do najhujše katastrofe v zgodovini jedrske energije. Ukrajina se ni sprjela dokončnega koledarja zapiranja tega jedrskega reaktorja, čeprav je ta rokovnik eden poglavitnih pogojev za pridobitev gospodarske pomoči EZ. Cas omahovanja se hitro izteka, saj bo že sredi aprila Ukrajino obiskala visoka delegacija EZ, ki bo od Leonida Kučme terjala natančna zagotovila o datumih, ki bodo zapečatili usodo Cernobila.

Catherine Cote / AFP

Kučma prevzel oblast na Krimu

KIJEV (Reuter) - Ukrajinski predsednik Leonid Kučma je v soboto podpisal odlok, s katerim prevzema nadzor nad vlado separatističnega polotoka Krim. Odslej bo za imenovanje predsednika vlade in njegovega kabineta potrebno se soglasje ukrajinskega predsednika. Voditelji krimske republike, ki je zdaj praktično izgubila svojo avtonomijo, so zagovarjali tesnejše vezi z Rusijo, nekateri pa celo vno-vično oblast Kremlja na tem polotoku.

Ukrajina je postala strožja do separatistov, ko je uvidela, da se ruski voditelji zaradi kritik Zahoda na račun čečenskega konflikta ne opredelijo za nobeno od sprtih strani. Ukrajinski parlament je tako prejšnji mesec razveljavil krimsko ustavo in ukinil mesto predsednika. Kučma pa je v certrtek dejal, da bo razpustil krimski parlament, če bo se naprej kršil ukrajinsko ustavo. »Če bo ukrajinski predsednik to res storil, potem Krim ne bo le ukrajinsko okrožje, postal bo kolonija,« je v soboto dejal predsednik krimskega parlamenta Sergej Tševok in dodal: »Lahko zamenjamo krimsko vlado, razpustimo parlament, pa vendar se ne moreš kar tako znebiti njegovih prebivalcev.«

UKRAJINA V OBJEMU KRIMINALA

Če nimaš svojega, vzemi, kar je državnega

KIJEV - Ukrajino v zadnjem času pretresa zločinski val. Leta 1994 so zabeležili 562 tisoč kaznivih dejanj, kar je šest odstotkov več kot leto poprej. Po statističnih podatkih je lani postal vsak devetdeseti Ukrajinec žrtev zločina. »Ne moremo več zagotavljati varnosti naših državljanov,« svari ukrajinski notranji minister Vladimir Radčenko in zahteva uvedbo izrednega stanja. Urajinski predsednik Leonid Kučma pa je boj proti kriminalu označil za osrednjo temo svojega predsednikovanja - doslej zal brez vidnih rezultatov. »Nobena od velikih mafijskih skupin, ki so si razdelile območja Kijeva, Donecka, Odese in Lvova, se ni bila uničena,« pravi Kučma in s tem kritizira delo policije. Policija, ki vedno skrbi za dobre statistične podatke, namesto »pravih zločincev« pogosto aretira »pijane Ukrajince, ki so se ob steklenici vodke zmenili, da bodo oropali svojega soseda.«

Leta 1994 je povprečni mesečni dohodek Ukrajince pokrtil le polovico življenjskih stroškov. Drugo polovico pa so si Ukrajinci najpogosteje zaslužili mimo zakona - z delomna crno in pouličnim trgovanjem. Obubožanje prebivalstva je glavni razlog za velik porast stopnje kriminala, predvsem stivila kraj in ropov. Najbolje gre tistim, ki imajo možnost, da se okoriscajo z državno lastnino. Iz propadajočih državnih podjetij se krade, prodaja in izvažajo vse, kar ni prikovano. Kriminal seže celo do državnega vrha, toda ukrajinska policija in mediji so se sele po padcu predsednika Leonida Kravčuka začeli ukvarjati s kaznivimi dejanji njegove vlade. Nekdanji predsednik ukrajinske vlade Jefim Sivagilski naj bi s prodajo letalskega goriva in drugimi sumljivimi izvoznimi posli po neveril petindvajset milijonov dolarjev. Zdaj je pobegnul v Izrael. Prejšnjo vlado so zahodni diplomati v Kijevu poimenovali »skupina zaslužkarjev«. V kakšne skandale je vpleteno sedanjostvo, se bo verjetno pokazalo sele po naslednjih volitvah. Prvi ukrep predsednika Kučme v boju proti kriminalu je bil ta, da je »očistil« ukrajinsko ministristvo za notranje zadeve, ki je tesno sodelovalo z organiziranim kriminalom. Tako je ukrajinska varnostna služba (SBU), naslednica nekdanje KGB, prevzela vladni kabinet: nekdanji vodja SBU Jevgenij Marčuk je zdaj predsednik vlade, njegov namestnik Radčenko pa je prevzel ministristvo za notranje zadeve. Opazovalci so v tem videli nevarnost za mlado ukrajinsko demokracijo. Nekdanja generala KGB namreč zaradi vse večjega obsega kriminala zahtevata oostrejšje ukrepe proti zločincem. Zastrasena ukrajinska javnost seveda pozdravlja tovrstne zahteve. Strokovnjaki pa so predlagali drug izhod iz krize: sivemu gospodarstvu je treba omogočiti, da legalizira svojo dejavnost. Ljudje zaradi dela in trgovanja na crno kršijo zakone in obenem postajajo žrtve mafijskega izsiljevanja. Zato je treba tem gospodarskim panogam dati tudi zakonski okvir. »Ko bo postalo registriranje neke dejavnosti enostavnejše, ko bodo davki zmanjšani in bodo izginile skupine mafijskih izsiljevalcev, se bo naslo veliko ljudi, ki bodo hoteli legalno delati in služiti,« piše v raziskavi svetovne banke, v kateri so se strokovnjaki ukvarjali s položajem v Ukrajini.

Friedemann Kohler / dpa

NOVICE

Turčija pošilja človekoljubno pomoč na sever Iraka

ANKARA - Turčija, ki je zaradi vojaske invazije na severu sosednjega Iraka pod čedalje močnejšim pritiskom zahodnih zaveznic, je najavila, da bo irakskim civilistom kurdske narodnosti poslala dvanajst tisoč ton človekoljubne pomoči. Pomoč, v glavnem hrana in zdravila, je muslimanska človekoljubna organizacija Rdeči polmesec naložila na tovornjake v bližini irsko-turske meje. Na pot se bodo odpravili v prihodnjih dneh, je sporočila anatolska tiskovna agencija. Zahod se sprašuje o varnosti civilistov med dvanajstdnevno ofenzivo proti upornikom Kurdske delavske stranke PKK. Vec kot 35 tisoč turskih vojakov v Iraku bo svojo nalogo morda opravilo v dveh tednih, v tem casu pa naj bi se v Washingtonu z ameriskim predsednikom Billom Clintonom sestala tudi predsednica turske vlade Tansu Çiller. (Reuter)

Alžirska vojska pobila 2800 gverilcev

TUNIS - Alžirska vojska je v dveh tednih ubila 2800 gverilcev in praktično uničila Oboroženo islamsko skupino GIA, so v soboto zapisali alžirski casniki. Casnik Liberté je največji smrtni davek pripisal množični operaciji, ki jo je potrdil tudi alžirski veleposlanik pri Združenih narodih. V prvem uradnem poročilu o tej ofenzivi naj bi imela vojska »spektakularen uspeh«. »Drži, da so v Alžiriji potekale pomembne operacije, ki so na strani upornikov terjale precej žrtv,« je povedal veleposlanik. Liberté je zapisal, da je vojska »v vzhodni provinci praktično izbrisala teroristična legla, za sabo pa pustila le majhne skupinice.« Vojska naj bi ujela približno 200 upornikov, ki so hoteli izvesti državni udar. (Reuter)

Begunci pred tanzanijsko mejo

BUJUMBURA - Približno 50 tisoč beguncev, ki bežijo pred etničnim nasiljem v Burundiju, je v soboto obticalo pred mejo, saj je tanzanijska vlada v petek odločila, da svoje meje zapre pred deset kilometrov dolgo kolono ljudi. Vec tisoč drugih beguncev, ki so pobegnili na vzhod proti Zairu, se bo najverjetneje moralo spopasti s pomanjkanjem hrane v manj kot tednu dni, je včeraj sporočila zairiska vlada. Peter Kessler, tiskovni predstavnik Visokega komisariata Združenih narodov (-UNHCR), je povedal, da so begunci pred mejo in da mirujejo, z njimi pa je tudi dvanajst delavcev UNHCR, ki so pripeljali dvajset tovornjakov z vodo in zdravili. Tanzanijsko zunanje ministristvo je v uradni izjavi zapisalo: »Položaj postaja za Tanzanijo neznosen, zato se je Tanzanija odločila, da zapre svojo mejo z Burundijem.« (Reuter)

IRAK / ODLOČITEV PARLAMENTA

Ljudstvo naj stisne zobe!

Bagdad nafte ne bo prodajal za hrano in zdravila

BAGDAD (Reuter) - Irski parlament je na začetku svojega spomladanskega zasedanja soglasno zavrnil ameriško-britanski predlog, po katerem bi Irak lahko prodal omejene količine svoje nafte na mednarodnem trgu. Z izkupickom od prodane nafte naj bi nato Irak nakupil zdravila in hrano za zadovoljitev osnovnih življenjskih potreb državljanov.

Predsednik parlamenta Sadi Mehdi Saleh je v otvoritvenem govoru ostro napadel Združene države, ki so najglasnejši zagovornik podaljšanja prepovedi izvoza iranske nafte. »ZDA izvajajo agresijo in despotizem, ker prepovedujejo, da bi Varnostni svet ZN izpolnil obveznosti, ki jih ima do Iraka. Ameriški poskus podaljšanja embarga proti Iraku je nemoralno dejanje.« Saleh je govoril tudi o tem, da so viražniki države pod vodstvom ZDA napadajo Irak na najbolj grob in zloben način, zato je pozval k potrpe-

ljivosti in odločnosti.

Varnostni svet ZN je prepoved izvoza iranske nafte sprejel po iranskem napadu na Kuvajt. Po določenih sporazuma o premirju po koncu zalivske vojne bo Irak lahko spet svobodno izvažal nafto, ko bo unčil vse svoje zaloge orožja za množično uničevanje. Inspektorji Svetovne organizacije navajajo, da so Iranci večino orožja že unčili, vendar to se ni dovolj. Po ameriško-britanskem predlogu bi Irak v prihodnjih treh mesecih smel prodati nafto v vrednosti dveh milijard dolarjev, dovoljenje pa bi bilo lahko nato podaljšano za novo obdobje treh mesecev. V Bagdadu predlogu nasprotujejo, ker menijo, da je to samo prevara za podaljšanje »nepravičnih sankcij«. Irsko vodstvo je namreč prepričano, da bo država kmalu izpolnila vse pogoje, ki so jih postavili Združeni narodi, prebivalci pa morajo stisniti zobe in preživeti to kritično poskusno obdobje.

Izraelska vojska in gverilci Hezbolaha znova odprli fronto

TEL AVIV (dpa, Reuter, telefoto: AP) - Gverilci proiranske organizacije Hezbolah, ki ima svoja oporišča v južnem Libanonu, so zagrozili z novimi raketnimi napadi na severni Izrael. Vodja političnega oddelka organizacije Husein Kali je dejal, da Hezbolah ne namerava več upoštevati dogovora iz leta 1993 o nenapadanju ciljev v Izraelu. Visoki predstavnik izraelske vojske je že zagrozil z ostrimi povračilnimi napadi, če bodo islamski gverilci res ogrozili izraelska mesta in vasi.

Zadnja zaostrovanja na severni izraelski meji so se začela v petek, ko je izraelska vojska napadla položaje Hezbolahovih gverilcev na varnostnem območju na jugu Libanona. V medsebojnem topniškem in minometnem obstreljevanju je bilo ubitih več gverilcev ter en izraelski vojak. Na helikopterski napad na avtomobil, v katerem je bil ubit eden Hezbolahovih poveljnikov Reda Jasin, znan kot Abu Ali, so gverilci odgovorili z raketnimi napadi na sever Izraela. Na izraelsko ozemlje je padlo približno trideset izstrelkov iz večcevnihih metalcev raket. V napadu je bil ubit neki 17-letni fant, ranjenih pa je bilo dvanajst ljudi. Prebivalci naselij ob libanonski meji so noč na soboto preživeli v zakloniščih.

V noci s petka na soboto so se začela diplomatska prizadevanja za preprečitev sirjenja spopadov na jugu Libanona. Ameriški zunanji minister Warren Christopher je svojega sirskega in libanonskega kolega prosil za posredovanje pri voditeljih Hezbolaha, Izrael pa je od Libanona in Sirije uradno zahteval ustavitve raketnih napadov. Zaradi zadnjih dogodkov sta se v Washingtonu sesla izraelski in sirske veleposlanik. Izraelski premier Jicak Rabin je včeraj po telefonskem pogovoru s Christopherjem v izjavi za javnost dejal, da raketni napadi na sever Izraela pomenijo hudo krsitev pred dvema letoma sklenjenega dogovora med Izraelom, Hezbolahom in Sirijo. Izraelska stran se je takrat, v zameno za Hezbolahovo obljubo o koncu raketnih napadov na sever Izraela, obvezala k nenapadanju civilnih ciljev v južnem Libanonu. Rabin je ameriškega vodjo diplomacije pozval, naj opozori Sirijo, ki je glavni zastopnik Libanona na mednarodnem prizorišču, da bo Izrael začel ostre povračilne akcije, če se bodo raketni napadi nadaljevali. »S pomočjo Americanov, ki razumejo naša stališča, želimo Sircem jasno povedati, kaj hočemo.« je dejal Rabin. »Kako bomo ukrepali in kdaj, seveda ne bom govoril.«

PRESS OD ZAGREBA DO SKOPJA

O krajinskih Srbih, o Jugoslovanski združeni levici, o srbski policiji in o nacionalnih pravicah Hrvatov v Bosni

ARGUMENT

Argument objavlja pogovor z generalom Milanom Celeketićem, komandantom vojske Republike srbske Krajine, ki pravi: »Mi in bratje iz Republike Srbske imamo skupnega sovražnika in skupaj se bomo branili, v primeru napada bomo odprli fronto od Baranje do Knina. V vojni smo, ki so jo izzvali, in tu ni milosti. Če nas bodo napadli, bom jaz odločil kraj in čas našega napada, cilj pa bodo trgi večjih hrvaških mest. Zdaj me boste vprašali, kateri trgi in katera mesta. To je voljaska skrivnost. To bomo določili mi in menim, do bomo natančni. Teško je govoriti takšne besede, saj so na trgih civilisti, nedolžni ljudje. Vendar, če smo v vojni in v krvavi vojni smo po njihovi krivdi, potem milosti ne bo. In ne samo, da milosti ne bo, dolocil bom mesto, kjer najbolj boli...«

ПОЛИТИКА

Politika obsirno poroča o konvenciji Jugoslovanske združene levice (JUL), »gibanju, ki združuje 23 strank in številne nestrankarsko usmerjene posameznike...« Za predsednika JUL so izbrali režiserja Ljubisa Ristića. V najvišji organ JUL, direkcijsko, so izbrali dr. Mirjana Marković za predsednico, Dubravko Perović, Slobodana Cerovića, predsednika Socialdemokratskega gibanja Srbije (SDP), igralca Desimirja Stanojevića in druge.

Borba

Tednik Nasa borba je objavil pogovor z Radkom Policem - Racem. Ta med je med drugim izjavil: »Nisem srbofil, nisem hrvačofil, nisem bosnoofil niti kakršenkoli drugi fil. Nacionalnosti kot neke pripadnosti v meni ni. Ta pojem sem že davno izbrisal iz glave. Sem le pripadnik neke rase, neke vrste, ki je v bistvu zivalska in se je sama okrasila z avreolo vzvišenosti in izbranosti. Mi smo le del narave, izhajamo iz eno-

stev. Ne morem se opredeliti kot nekaj, ker sem se rodil tu in takšen. Sem Slovenec in tega ne zanikam. Moje govorno področje je slovenski jezik. Vendar me nihče ne bo prisil, da bom najprej Slovenec in sele potem Rac. Predvsem sem del rase, ki bo enkrat zbrisana s planeta. Raje trdim, da sem iz Hong Konga, kakor pa da sem nekakšen nacionalni stereotip. Clovek, ki se je rodil na območju vojne, na primer v Bosni, ni kriv, da mu je skupnica bedakov skuhalo to katastrofo in da imajo Srbi norca za predsednika.

NIN

NIN piše o srbski policiji, ki bo v tem letu porabila 4, 1 odstotka družbenega proizvoda ZR Jugoslavije. To je približno enak odstotek, ki ga zavzema proračun vojske v letnem bruto nacionalnem dohodku ZDA. Vojska ZRJ bo letos dobila 7, 5 odstotka družbenega proizvoda. Če od tega odštejemo še 14, 6 odstotka, ki gre za vojske pokojnine, dejavna jugoslovanska vojska dobi le 6, 4 odstotka družbenega proizvoda. Preprosta primerjava kaže, da bo Ministrstvo za notranje zadeve ZRJ dobilo sredstva v višini dveh tretjin vojskega proračuna.

GLOBUS

Globus objavlja pogovor z Drazenom Budiso, predsednikom HSLS in prvim človekom opozicije, ki meni: »Hrvatje ne morejo uveljaviti svojih nacionalnih pravic v tistih delih Bosne, kjer so v večini, ker feh delov, razen v Hercegovini, sploh ni. Zato je glavni hrvaški interes osvoboditi čim večji del BiH. Razen tega mi nimamo nobenega drugega zaveznika razen bosanske vojske in to bi morali vsi hrvaški politiki čimprej razumeti. Osvoboditev BiH bi za zasedene hrvaske pokrajine pomenila ogromno, zato sem za vojaške rešitve, če diplomatom ne bo uspelo. Pri tem pa moramo tesno sodelovati z vojsko BiH...«

Zbral je Zoran Odic

Usoda Američanov bo znana v nekaj dneh

BAGDAD (Reuter) - Po besedah predsednika zunanje političnega odbora iranskega parlamenta Hasiba Arefa bo zaplet glede dveh Američanov, ki sta bila obsojena zaradi ilegalnega prestopa iranske meje, rešen že v prihodnjih dneh.

Aref napoveduje, da bo iraska stran ravnala v skladu z zenevskimi in dunajskimi konvencijami, ter ugotavlja, da reševanje tega zapleta ne bi smelo povzročati večjih težav. Ameriška državljana William Barloon in David Daliberti sta bila aretirana 13. marca in prestajata osemletno zaporno kazen. Barloon in Daliberti trdita, da sta se izgubila, ko sta hotela obiskati znanca na demilitariziranem območju med Kuvajtom in Irakom. Ameriški zunanji minister Warren Christopher je prejšnji teden dejal, da Washington meni, da je Irak neposredno odgovoren za pucetje in zdravstveno stanje obeh zaprtih Američanov. Washington Bagdadu ne namerava popuščati, da bi dosegel izpustitev Barloona in Dalibertija, temveč namerava za dosego tega cilja izkoristiti vse možnosti. Hasib Aref je zaradi ameriških izjav izrazil upanje, da primer dveh zapornikov ne bo še dodatno poslabšal iranskih odnosov s tujino, posebej z ZDA. Oba Američana naj bi kmalu vložila pritožbo na izrečeno kazen. Če bo tudi višje sodišče potrdilo sodbo, jima po iraskih zakonih ostane samo še možnost, da za pomilostitev osebno prosita predsednika Sadama Huseina.

BLIŽNJI VZHOD

Nemir se je naselil na Golansko planoto

HEINZ-RUDOLF OTHMERDING / DPA

GOLANSKA PLANOTA - Izraelsko-arabska teza, da lahko Izraelci z vračanjem zasedenih ozemelj kupijo mir na Bliznjem vzhodu, nikakor ne velja za Golansko planoto, ki so jo izraelske sile zasedle že leta 1967. Na Golanski planoti se bohotijo velikanski nasadi paradiznika, saj na tem območju živi trinajst tisoč izraelskih priseljencev. Na hude boje se spominjajo ruševine nekoč sirskih vojašnic in prerasetana moseja, ki sameva na Golanu.

Na skoraj vseh avtomobilih židovskih priseljencev je videti nalepko z napisom: »Narod z Golanom« ali pa »mir le vključno z Golanom«. »Ne moremo si privoščiti, da bi zapustili Golansko planoto,« pravi Sammy Bar-Lev, vodja vraskega sveta Katrzina, kraja, ki je upravno središče Golanske planote. Izrael jo je leta 1981 formalno priključil k svojemu ozemlju. Od takrat izraelska oblast na tem območju gradi ceste in nase-

ljenci obdelujejo zemljo. Pogosto pa jih se vedno omejujejo minsko polja, ki jih do danes se niso očistili. Židovski naseljenci na Golanski planoti so pred kratkim začeli obsežno medijsko kampanjo s ciljem, da vse izraelske prebivalce prepričajo o tem, da lahko le posedovanje tega strateškega pomembnega območja Izraelu zares zagotovi varnost.

Dobro so ohranjeni tudi bunkerji v Tel el-Fahru, iz katerih so sirske brzostrelke do leta 1967 merile na židovske naseljence. Da izraelskih

priseljencev morda že cez nekaj časa ne bo več na Golanski planoti, so naseljenci spoznali takrat, ko je izraelski zunanji minister Simon Perez dejal, da bo moral Izrael kmalu plačati »neizogibno ceno« za mir s Sirijo. Ko so izraelski in sirske predstavniki vnovič vzpostavili diplomatske stike, je na Golanski planoti med naseljenci zavladal nemir. Najnovejši politični poker za to zgodovinsko območje je tudi razlog, da čedalje več turistov prihaja na to planoto, s katere imajo tudi izreden ra-

zgled na staro sirske mesto Kuneitra. To mesto so izraelski vojaki leta 1973 izropali in nato skoraj do tal podrli. Ostalo je le nekaj sakralnih in upravnih zgradb. Danes leži Kuneitra v demilitariziranem pasu med izraelsko in sirske obrambno crto. Ob lepem vremenu in s pomočjo dobrega daljnogleda je z Golanske planote videti tudi setdeset kilometrov oddaljeni Damask.

Druzi, manjšinski narod v Izraelu in Siriji, pa so se očitno navadili na prisotnost Izraelcev na Golanu. V me-

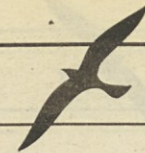
stecu Masdal Sams, ki leži na Golanski planoti in steje osem tisoč prebivalcev, je verjetno tudi nekaj takih, ki podpirajo sirskega predsednika Hafisa el Asada, saj je na vojskem spomeniku sredi mesta obeseni kar nekaj njegovih slik. Toda Druzi, ki imajo v mestu svoje lokale, veliko zasluzijo na račun izraelskih izletnikov. Tudi Izraelci so se naučili živeti z Druzi, katerih verski običaji so skrivnost že od enajstega stoletja, ko so se odpovedali islamu. Nekaj Druzov celo služi v izraelski vojski.

Ko tradicionalno obleceni Druzi stojijo na obrobju mesteca Masdal Sams in s pomočjo megafonov svojim sorodnikom na drugi strani meje sporočajo čestitke ob rojstnem dnevu, marsikomu postane jasno, da je Golanska planota izredno občutljivo območje, za katero so značilna kulturna, verska, vojska ter politična nasprotja. S slednjimi bo imel svet v naslednjih letih še veliko opravka.

Švedska izgnala domnevnega ruskega vohuna

STOCKHOLM (STA/AP) - Švedska tiskovna agencija TT je v soboto sporočila, da so oblasti v Stockholmu izgnale domnevnega ruskega vohuna Mihaila Smirnova.

Smirnova so švedski kriminalisti aretirali v četrtek, v soboto pa je moral sesti na letalo, ki je poletelo v Moskvo. »Policijska preiskava o nezakonitih dejavnostih Mihaila Smirnova je z današnjim dnem zaključena,« je dejal Anders Eriksson, vodja švedske varnostne službe. Eriksson je na tiskovni konferenci dejal, da je poskus vohunjenja vključeval švedski »vojaski sektor«, vendar ni hotel posredovati natančnejših informacij. Smirnov na Švedskem ni bil akreditiran kot diplomat, bil je le član ruske trgovske delegacije v Stockholmu. O dogodku je poročala tudi ruska televizija. Njen komentator je menil, da je aretacija Smirnova »skandal«, Eriksson pa kritike z ruske strani ni hotel komentirati.

PREDLOG DRŽAVNEGA PRORAČUNA ZA LETOS

Plače bodo pogoltnile kar četrtno blagajne

Le kaj bodo rekli poslanci na vladno namero po odpravi poračunov pokojnin?

LJUBLJANA - V vsakokratnem državnem proračunu je - če poenostavimo - določeno, koliko davkov bomo plačali, da bo država delovala, da bomo imeli obrambo, zdravstvo, solstvo, pokojnine, stipendije in podobne koristne stvari. O tem bodo parlamentarna telesa začela predvidoma razpravljati prihodnji teden. Preden pa se spustimo v številke o tem, kaj vse plačujemo, je le prav, da vemo, da se bo letos samo z davčnimi prihodki nabralo v proračunu skoraj 487 milijard tolarjev ali približno šest milijard mark, z vsem ostalim pa le se slabih 35 milijard tolarjev.

Levi delež seveda prinesejo v proračun prometni davki, sledijo dohodnina, carine, prispevki za zaposlovanje in poročniški dopust (ostali socialni prispevki se ne stekajo v proračun), posebni davki, podjetniški davki in podobno. Poslanci bodo v kratkem odločali o tem, kako bodo denar razdelili. Vsi odhodki državnega proračuna naj bi znašali 510,4

milijarde tolarjev ali približno 6,4 milijarde mark. To je realno za 7,4 odstotka več kot lani, vendar večino zaradi prenosa občinskih nalog na državo. Samo za plače državnih organov in izvajalskih organizacij naj bi letos odinili dobro četrtno celotnega proračuna (131 milijard tolarjev), se dodatnih 200 milijonov pa je namenjenih za nove zaposlitve v državni upravi.

Avtomobili, stanovanja, računalniki...

Iz proračuna naj bi letos odinili slabih 300 milijonov tolarjev za avtomobile, od tega petnajst milijonov za varuha človekovih pravic, devet milijonov za ustavno sodišče, 35 milijonov za računsko sodišče, 168 milijonov za državne organe in 35 milijonov tolarjev za upravne enote. Sledijo se razna prevozna sredstva za policijo in vojsko (približno 440 milijonov tolarjev). Birokracija ima, kot kaže, tudi vedno premalo prostora, saj naj bi za nakupe poslovnih prostorov državnih organov odsteli 841 milijonov tolarjev, za investicijsko vzdrževanje zgradb 420, za najemnine in obratovalne stroške 1,3 milijarde, za upravljanje in vzdrževanje službenih stanovanj 101 milijon, svoj lonček pa so poleg tega pristavili se državi zbor (opremil naj bi se z 648 milijoni), varuh človekovih pravic (162 milijonov), ustavno sodišče (420 milijonov), policijsko ministrstvo (158 milijonov za stanovanja), pravosodno ministrstvo za poslovne prostore (156 milijonov) itd. Kaže, da primanjkuje tudi računalnikov. Vladni center za informatiko bo namreč rabil za vzdrževanje in nove informacijske sisteme v državnih organih in upravnih enotah kar 2,1 milijarde tolarjev. V finančnem ministrstvu bodo poleg tega rabili se 438 milijonov za vzdrževanje in 470 milijonov za nov informacijski sistem. Seveda pa se 146 milijonov za novo davčno službo, da bo zbrala potreben denar. (A. R.)

Za obrambo naj bi letos plačali za skoraj 29 odstotkov več kot lani, s čimer se obrambni delež povečuje na 31 milijard tolarjev; levi delež povečanja odpade na plače, ker bo obrambno ministrstvo prevzelo del zaposlenih iz občin.

Za socialo (zaposlovanje, otroško in socialno varstvo, borci, stipendije) bo slo skoraj 82 milijard tolarjev (milijardo mark). Vsaj 30 milijard tolarjev bo treba letos plačati pokojninskega zavodu, medtem ko je bila lani številka precej manjša - šestnajst milijard. Poslanci so namreč vladi naložili, da mora od zavoda prevzeti tudi del socialnih korektivov. Ravno zato bo treba za upokojece plačati skoraj 20 milijard tolarjev za tekoče obveznosti, se pet milijard za poplačilo državnih dolgov zavodu in se nadaljnjih pet milijard, ker bo ZPIZ za kritje primanjkljaja črpal iz rezerv, te pa so v obliki državnih vrednostnih papirjev, ki jih bo odkupila država. Opisani scenarij je celo najbolj ugoden od vseh; če se bodo namreč poslanci spet uklo-nili upokojskemu lobiju in se uprli ukinitvi sedanjega sistema poračunavanja pokojnin, potem bo znesek, ki ga bomo plačali ZPIZ, se za enajst milijard tolarjev višji.

Prav tako se bodo morali poslanci odločiti, ali želijo znosen proračun ali pa dosledno financiranje vseh mogocih namenskih tolarjev in nacionalnih programov. Če bi vztrajali pri slednjem, potem se bodo soočili s »spontanim scenarijem«, s katerim jim je po-

Lov na denar je odprt (Foto: Srđan Živulović/BOBO)

strešla vlada - to pomeni zadolžitev države za milijardo dolarjev letno! A zadolženi smo že zdaj, tako da bo treba letos za odplačila odriniti celih 41 milijard tolarjev, kar je za 154 odstotkov več kot lani! Sicer je res, da zna-

celotnega BDP, vednar je treba upoštevati majhnost Slovenije. Če se zadolžimo v tujini, se bo znižal devizni tečaj, ki že zdaj škodi izvoznikom, če pa se zadolžimo kar doma, bodo zrasle obresti in inflacija. Porabimo

»Vesele« številke

Za obnovo vladnega razpadajočega letala bo slo 24 milijonov tolarjev (manj kot lani), SOVA bo rabila za opremo, oborožitev, tehnična sredstva in podobno 260 milijonov, urad za verske skupnosti 74 milijonov za gradnjo cerkve v Kočevski Reki, finančno ministrstvo 81 milijonov za tiskanje tobacne znamke, policijski orkester se je dodobra opremil že lani, tako da bo letos rabil le osem milijonov. V ministrstvu za obrambo bodo za »tiskarsko dejavnost in motiviranje« (?) plačali 30 milijonov, v kmetijskem ministrstvu za plemenske zivali dobrih 200, direkcija za ceste bo porabila 257 milijonov za »krpanje« (najbrž cest), v upravi za zračno plovbo pa si bodo za borih 832 milijonov privoščili radar dolgega dosega. Tudi stanovanjski sklad bo lahko dokupil še kaksno sliko, saj ga bodo dokapitalizirali z 2,3 milijarde tolarjev. Samo stroški za novo zgradbo policijskega ministrstva in cena skoraj-snje parade, pardon, mimohoda so se nekam skrili, saj jih nismo našli. (A. R.)

sa javni dolg manj kot 30 odstotkov bruto domačega proizvoda, medtem ko razvite države zdaj plačujejo za minulo potratnost z javnimi dolgovi celo v višini

lahko torej samo toliko, kot ustvarimo, nič ne pomaga. Prav bi bilo, če bi začeli varčevati. Morda prihodnje leto?

Andreja Rednak

ZDRUŽENJE RAZLAŠČENCEV / PROTEST

Trdijo, da bi bile spremembe zakona protiusstavne

LJUBLJANA (STA) - Združenje lastnikov razlaščenega premoženja (ZLRP) je na poslance državnega zbora, ki se bodo na svojem zasedanju lotili tudi predloga za spremembo zakona o denacionalizaciji, ki ga je v imenu konzorcija zavezancev predlagal Jozef Sketa, naslovilo pismo, v katerem poudarja, da so spremembe omenjenega zakona v nasprotju z ustavo.

V svojem pismu predsedstvo ZLRP javno opozarja na osebno odgovornost poslancev, če se da bilo sprejete predlaganih sprememb zavestno kršenje ustave. Kot poudarja ZLRP, bi spremembe posegle v pridobljene pravice upravičencev do denacionalizacije, ki so jih imeli v času vložitve njihovih zahtev za denacionalizacijo.

Vsaka od predlaganih sprememb zakona bi tako učinkovala na pravna razmerja, ki so že nastala. Tako bi zakonodajalec globoko posegel v načelo pravne države. Vsi posamezni upravičenci so svoje zahte-

ve za denacionalizacijo vložili do izteka roka, mnogo od teh postopkov po vloženih zahtevah je že pravno-močno zaključenih, in to na podlagi veljavnega zakona. V primeru sprejema predlaganih sprememb pa bi za tiste upravičence, katerih postopek do uveljavitve novele zakona se ni bil pravno-močno zaključen, veljalo drugačno pravo oz. novelirani zakon. V pravni državi je takšno razlikovanje nedopustno in protiusstavno, se poudarja v pismu. S predlaganimi spremembami želijo razlaščenci preprečiti vračanje v naravi, predlagajo zgolj vračanje v različnih oblikah odškodnine, kar pa ne pomeni niti vrnila v polni vrednosti podržavljenega premoženja. Takšna denacionalizacija bi po mnenju predsedstva ZLRP pomenila le novo razlastitev nekdanjih lastnikov, in to zgolj v egoističnem interesu nekaterih vodilnih v družbenih podjetjih, pri čemer bi bilo ceneno lastninjenje tega dela družbenega premoženja v njihovo korist.

Več denarja, več možganov, čemu prednost?

Božo Kovac

Visja državna uradnika, oba blizu zunanji politiki, sta ob objavi predloga za letošnji državni proračun uspešno ponazorila slovensko politično kulturo. Strinjala sta se sicer, da je vlada namenila zunanjemu ministrstvu bistveno premalo denarja (»samo« 31 odstotkov več kot lani), od tod

dalje pa sta se razhajala, kot da sta iz različnih strank in zato že iz »načelnih« razlogov ne smeta imeti podobnih pogledov.

Načelnih ugovorov tretje strani nista sprejemala. Sestindvajset veleposlanstev, štiri stalne diplomatske misije, pet generalnih konzulatov, stošestdeset Slovencev po teh ustanovah niso bili podatki, ki bi ju zamajali v njunem prepričanju, da daje država premalo za diplomacijo. Tudi pomislek, da majhna država ne more imeti velikega proračuna, razen če hoče svoje podložnike spraviti na berasko palico, ju ni vznemiril. Imamo državo, torej moramo imeti močno diplomacijo. Pika.

Razšla sta se pri iskanju rešitev. Prvi je menil, da bi morala slovenska vlada vendarle uvideti, kako napak ravna. V Aziji, Afriki in Južni Ameriki bi nujno morali odpreti veleposlanstva in konzulate. V Aziji bi slovenski diplomati privabliali »gospodarske tigre«, v Afriki odpirali trge, v Južni Ameriki služili tamkajšnjim Slovincem in utirali pot gospodarstvu. Drugi je bil zadržan do zemljepisno širokopotezne zunanje politične usmeritve. Če že država ne zmore diplomatskih ambicij, kot si jih je zastavila, naj bi po njegovem mnenju zmanjšala število predstavnikov po svetu ali jih vsaj ne bi sirila. Če na primer partnerska država nima v Ljubljani stanujočega veleposlanika, zakaj naj bi ga imela Slovenija pri njej? Tudi ni bil prepričan, da mora Slovenija nujno imeti svoje ljudi v Atenah in Kairu. Ali pač, je spravljivo dodal, toda smisel takšnih predstavstev bi moral biti izrecno razviden iz njene mednarodne strategije, tako rekoč izračunan. Dotlej pa bo ostal prepričan, da morajo imeti popolno prednost sosedne države, svetovne prestolnice in seveda Evropske zveze ter Efte. Diplomatske ekipe so v teh državah občutno premajhne, zato naj bi Slovenija v letošnjem proračunu namenila več denarja za takšno usmeritev.

Najbrž je v naravi stvari, da državni uradniki (o ministrih raji ne bi govorili) nenehno tarnajo, kako malo denarja je na voljo za njihovo poslanstvo, zaradi česar »najboljši odhajajo v bolj donosne službe«. Takšnih opozoril bo letos nedvomno veliko, saj je vlada zmanjšala porabo države v družbenem proizvodu ter napovedala manjše dajatve iz plač in celo nove davčne olajsave. Drugače rečeno, če so bili doslej pesimisti v gospodarskih krogih, se utegnejo po novem naseliti med državnimi uradniki, kar ne bi bilo nič manj prijetno, lahko pa bi dalo prav prerokbam o se naprej uspešni Sloveniji, ki prihajajo tudi iz tujih raziskovalnih institutov; Slovenijo vidijo kar na prvem mestu ali takoj za Cesko, ko primerjajo razvojne možnosti držav v tranziciji.

Toda sogovornika, ki imata gotovo vsak po malem prav, bi v takšni »zgodbici« lahko opravila pomembno vlogo, čeprav vlada njune dejavnosti noče izjemati iz odločitve, da bo država poslej za spoznanje bolj racionalna. Ena njunih nalog bi se morda lahko racionalno kar Warren Zimmerman. Poslednji veleposlanik ZDA v Beogradu je v nedavno objavljenih spominih zapisal, da je tokratno balkansko vojno začela Slovenija. Ker pa se ve, kaj običajno čaka tiste, ki začenejo vojne, bi kazalo dobro premisliti, kako naj se Ljubljana odzove, da se takšne trditve ne bi preveč prijele, zlasti ker bo zaradi nenehnih neuspehov mirovnih posrednikov rastla zamera do tistih, ki naj bi po njihovem mnenju izstrelili prvi naboj. Razen bodo skušali razbremeniti Srbijo, če naj bi imela pomembno vlogo pri koncu vojne. Posledice pa ne bi bile zgolj moralne, tudi nasledstveni problemi za nekdanjo SFRJ bi se v precejšnji meri razreševali na slovenskem hrbtu.

Utegne biti zapleteno, vendar strošek za učinkovito reagiranje ne bi presegel predlaganega proračuna, če bodo državni možgani do bro delali.

Bo begunjski Elan tokrat resnično zamenjal lastnika?

BEGUNJE - Ali je begunjski Elan preteklo poslovno leto res zaključil z devetsto milijoni tolarjev izgube, uradno se vedno ni jasno, saj se vodstvo podjetja ze nekaj časa vztrajno izogiba novinarjem. Gre dodatni vzrok iskati tudi v predvideni prodaji?

Da bo begunjski Elan zamenjal večinskega hrvaškega lastnika, je bilo nazadnje govora, ko je na relaciji Zagreb-Begunje potoval skrivnostni Frank Kadria. Ta sicer tudi te dni novinarjem po telefonu vneto zagotavlja, »da bo slo tokrat zares«, informacije iz Zagreba pa kažejo, da naj bi Hrvat Elan resnično uvrstili na seznam podjetij, ki jih bodo ponudili v odkup. Zagrebčani naj bi ponudbe zbrali v prvih dneh tega meseca in se potem dokončno odločili (tudi) o novem Elanovem večinskem lastniku. 78 odstotkov Elanovih delnic je tako naprodaj za dobrih sedemdeset milijonov mark, prodajo pa naj bi tokrat vodilo varadinsko podjetje Consult Invest, Slovincem dobro znano se iz časov

Čigav bo Elan? (Foto: Srđan Živulović/BOBO)

prehoda Elana v hrvaške roke. Po naših neuradnih informacijah o prodaji Elana na zadnji seji njegovega nadzornega sveta, ki jo je vodil Martin Katicic, sicer sef Privredne banke Zagreb, se ni bilo govora, ravno tako pa omenjeni organ družbe menda se ni obravnaval letnega finančnega poročila o poslova-

nju podjetja v Sloveniji oziroma o poslovanju Elanovih podjetij v drugih državah. Kot v primeru Kadria pred nedavnim so tudi tokrat uradne informacije iz Elanove hiše izjemno skope. V Begunjah so z novicami res radodarni le takrat, ko govorijo o uspehih njihovih tekmovalcev.

Vine Bester

Nedeljske teme

KONČNO SLOVENSKA TELEVIZIJA

Čestitke novorojenčku

BOJAN BREZIGAR

Že podatek, da je bil zakon za uvedbo slovenskih televizijskih sporedov v Italiji odobren leta 1975, s poskusnimi oddajami pa so začeli šele prejšnji teden, daje jasno sliko, kako italijanske oblasti obravnavajo problematiko slovenske manjšine v Italiji. Zamude, odlaganja, iz trte izviti izgovori, obljube, povezovanje z drugimi manjšinami: vse to se je dogajalo ti dve desetletji, manjšina pa je medtem čakala.

To se je dogajalo samo s slovensko televizijo. Leta 1975, ko je rimski parlament odobril ta zakon, je bila italijanska televizijska stvarnost precej drugačna od sedanjosti. Gledalci so imeli na voljo samo dva kanala državne televizije, ki se ni oddajala v barvni tehniki (v Rimu so se prepirali, ali naj osvojijo sistema PAL ali francoski sistem SECAM). Zasebnih televizijskih kanalov ni bilo. Na Trzaskem in na Goriskem so imeli na voljo še (italijanski) koprsko in ljubljansko televizijo, ki sta že oddajali v barvni tehniki. Slovenska televizija za slovensko manjšino v Italiji je bila torej videti kot zelo velika pridobitev.

Danes stanje ni več tako. Časi so se spremenili in gledalci v Italiji imajo na voljo neshtevno kanalov, med katerimi kar sedem velikih vsedržavnih: tri kanale upravlja RAI, tri Berlusconijeva družba Fininvest, enega pa Telemontecarlo. Poleg teh so še številni zasebni oddajniki, med temi nekateri krajevnega značaja, ki izrecno zanimajo krajevno prebivalstvo. Skratka, tržišče televizijske ponudbe se je bistveno spremenilo, in konkurenca je zelo velika.

Ce smo torej pred dvajsetimi leti trdili, da za

manjšino zadostuje, da televizija je, danes v spremenjenih okoliščinah to se zdaleč ne velja več. Danes se bo slovenska televizija za manjšino v Italiji uveljavila samo s kvaliteto, ker bo konkurirala na tržišču, na katerem je konkurenca izredno velika. Za televizijo namreč ne zadostuje, da obstaja, važno je predvsem, da ima čimveč gledalcev.

Za vstop na prosto tržišče televizijskih oddaj sta potrebna predvsem dva dejavnika, strokovnost in sredstva. O strokovnosti se ne kaže razglabljati, saj smo se le na začetku, vendar je oportuno povedati, da ima slovenska televizija v Italiji veliko prednost, ker je sestavni del strukture RAI-a. Italijanska državna televizija je namreč po strokovnosti v samem svetovnem vrhu, tudi zato, ker jo je k temu prisililo tržišče. Tako na primer lahko mirno rečemo, da daje primerjavo med sporedi italijanske in slovenske nacionalne televizijske hiše Italijanom ogromno prednost, še zlasti kar zadeva dinamičnost oddaj in kako oddaje priklenejo gledalca pred ekran: tudi intervjuji s politiki in okrogle mize, ki so na TVS skrajno dolgočasni, zaspani in sedeti, so na italijanski televiziji zanimivi, dinamični, opremljeni z režijskimi prijemi, ki ohranjajo gledalca pred ekranom. Glede na to prednost imajo torej slovenske televizijske oddaje možnost (predvsem če bodo kasneje trajale nekaj več kot bore pol ure) da zares privabijo veliko število gledalcev, seveda če se bodo zgledovale po Rimu in

ne po Ljubljani.

Stroka je pač stroka in ne pozna prijateljev.

Drugo vprašanje so sredstva, in tu začnemo velike težave. Da bi lahko slovenska televizija nemoteno delovala, bi potrebovala funkcionalno avtonomijo. Imeti bi morala vsaj skromno tehnično strukturo, vključno s snemalci, tehniki in lastnim studiom. Dejansko ni tako, saj je slovenska televizija v Trstu »revni brat« italijanske strukture, in je torej podrejena italijanskim sporedom. To v bistvu velja že za radio Trst A, ki sicer uživa programsko in novinarsko avtonomijo, vendar sta obe odgovorni funkciji, novinarska in programska, hierarhično podrejeni šefoma novinarskega in programskega oddelka italijanskega dela trzaskega sedeža RAI, namesto da bi bili na njima enakovredni ravni. Na področju radijskih oddaj je trzaski sedež RAI opremljen za vzporedno oddajanje iz več studiov; drugače je za televizijo, kjer je osebja sorazmerno precej manj in lahko bi se zgodilo, da bi v primeru spora prevladale potrebe italijanskih programov. V drugih podobnih primerih v Evropi so pogoji drugačni, tako za velike manjšinske televizije (valizanski kanal S4C v Cardiffu je sicer sestavni del BBC, vendar povsem samostojna struktura), kot tudi za najmanjše (frizijski Omrop Fryslan v Leeuwardenu je samo finančno sestavni del nizozemske nacionalne televizije, sicer pa popolnoma samostojna hiša). Tako bi moralo biti tudi s slovensko televizijo v Italiji, sicer ne bo mogla nikoli zadihati s polnimi pljuči. Pot do tega pa je še dolga in bo uspešna samo z veliko odločnostjo in vztrajnostjo Slovencev v Italiji, ne pa s polemikami, ki jih tudi v tem času ne manjka.

Ko smo že pri polemikah, naj spregovorimo tudi o zadnji,

ki zadeva odnose med Rimom, Trstom, Koprom in Ljubljano, zaradi delnega zasenčenja koprskih televizij, in zaradi nevarnosti, da bi v kratkem Slovenci v zamejstvu ne videli več niti prvega programa slovenske nacionalne televizije. Gre za kotljivo vprašanje odnosov med družbo Ponteco, ki je doslej vzdrževala pretvorilnike, ki so jamčili vidljivost koprskih in slovenske televizije v Furlaniji - Julijski krajini. V letih 1991 in 1992 so bila v teku pogajanja med zasebnim podjetjem Ponteco (katerega lastnik je finančna družba Saffi) in TVS, ki naj bi privedla do ustanovitve mešanega podjetja, ki bi zajamcilo nespremenjeno raven oddajanja signalov koprskih, in slovenske televizije na obmejnem področju Italije. Podpisano je bilo celo pismom o namerah; TVS se je nato enostransko umaknila in tudi v našem dnevniku smo objavili stališče vodilnega funkcionarja slovenske televizijske hiše, ki je dejal, da se TVS ne bo pogajala z zasebnim podjetjem, ampak samo z nacionalno televizijo. Pri tem pa je (hote ali nehote, tega ne vemo) spregledal zelo pomembno dejstvo, da v Italiji RAI ni lastnik frekvenc (nima jih dovolj niti za lastne potrebe), ampak so bile frekvence razdeljene na osnovi zakona in te razdelitve ni mogoče enostransko spreminjati. Tako RAI ni imela na razpolago niti vseh frekvenc za slovenske televizijske programe, zato se je morala pogajati z družbo Ponteco in odkupiti njene frekvence koprskih televizij. Sedaj razpolaga Ponteco še s frekvencami, na katerih v Trstu in v Nadiskih dolinah oddaja prvi kanal TVS; če se slovenska televizijska hiša ne bo dogo-

vila o ohranitvi teh frekvenc, slovenske nacionalne televizije v Trstu ne bodo več videli. To pa pomeni nikoli več, kajti vse frekvence so že oddane. Glede na obnašanje ljubljanskih sefov nič ne kaže, da bi se tega zavedali, ali da bi jih to skrbelo. Odvzeti dobršnemu delu slovenske manjšine v Italiji sporede slovenske nacionalne televizije pa je odgovornost, ki si je menda ne bi smeli prevzeti samo nekateri trenutni voditelji TVS.

Seveda, v celotni zadevi je bilo mnogo nesporazumov, sumničenj in obtožb. Bilo je tudi nekaj zanimivih predlogov: na primer predlog o skupnem manjšinskem televizijskem kanalu, ki bi povezoval sporede za Slovence v Italiji, Italijane v Istri, morda Furlane in ka-

sneje, kdove, tudi koroške Slovence. Zamisel je zelo dobra, to je vsem jasno in tega ni treba posebej poudarjati. Zataknilo se je pri vprašanju, kdo bi tako pobudo upravljal: skratka, kdo bi imel pri tej televiziji »oblast«, kdo bi pripravljaj poročila, kakšno bi bilo informiranje. Lahko bi o tem napisali mnogo več, vendar sedaj res ne kaže na novo odpirati polemike. Tako bi napisali samo, da Slovenci za take pobude očitno se nismo dozoreli.

Tu se naše današnje pisanje tudi končuje: seveda s čestitkami novorojenčku, slovenski televiziji v Italiji, in z željami, da bi čimbolje opravljala svoje poslanstvo, ki pač ni le običajno informiranje ali običajna zabava, ampak je predvsem vsakodnevno prinašanje slovenske besede na televizijske ekrane slovenskih družin v zamejstvu, ki jih je v zadnjih desetletjih preplavilo morje italijanskih televizijskih kanalov.

..

PRISPEVKI ZA SLOVENSKE KULTURNE USTANOVE

Kdo ribari v kalnem?

Zgodbi o tem, kako si sami mečemo polena pod noge, namesto da bi s skupnimi močmi pritisnili na oblasti, ki nam pretanko režejo kruh

Na strani s tem naslovom smo - kljub kritikam in polemikam - v zadnjih tednih napisali nekaj dejstev v zvezi s prispevki za kulturne dejavnosti slovenske manjšine v Italiji. S polemiko nismo nameravali nadaljevati v nedogled, vendar se je v zadnjem času nabralo nekaj gradiva, ki bo vsekakor zanimalo tudi bralce Primorskega dnevnika. Zato vam posredujemo dve zgodbi, ki ne potrebuje posebnega komentarja, razen stavka, ki smo ga zapisali v podnaslovu.

Prva zgodba

Zadnjič smo pisali o prispevkih za slovenske kulturne ustanove. Konkretnije, pisali smo o prispevkih za založniške dejavnosti. Napisali smo že, da je tednik Iskra vložil dva priziva na deželno upravno sodišče: priziv proti razdelitvi prispevkov za leto 1993 in priziv proti razdelitvi prispevkov za leto 1994. Za obe leti tednik Iskra ni bil vključen v seznam založniških dejavnosti, ki jih dežela sofinancira. Napisali smo tudi, da je Deželno upravno sodišče sprejelo priziv Iskre za leto 1993 in k temu pripomnili, da je dežela nekatera stališča napacno napisala v svojem zapisniku: napisala je, da gre za »novo« publikacijo (ki je relativen pojem), namesto da bi napisala, da »obstaja dvom o dejanski kulturni vsebini publikacije«, kar je subjektivna ocena, namesto da bi napisala, da »publikacija ni apolitična«, kar po deželnih kriterijih izključuje možnost podelitve prispevkov. Mimogrede, slišali smo, da je tednik Iskra na sodišču registriran kot politični list...

Po tej razsodbi je Dežela poslala vsem prejemnikom prispevkov in drugim prosilcem za leto 1993 sporočilo, da se je upravno sodišče izreklo za razveljavitev zadevnega deželnega sklepa in jih pozvalo, da sporočijo svoje pripombe, v kolikor jih imajo. Baje je pripombe poslala Deželi samo zadruga, ki izdaja tednik Iskra. Pa o tem kasneje.

Glede na dejstvo, da je Iskra vložila priziv tudi proti razdelitvi prispevkov za leto 1994, je Dežela zamrznila nakazilo za določenih prispevkov založniške dejavnosti, tako da bodo vse ustanove, katerim so bili ti prispevki namenjeni, denar prejele sele po razsodbi upravnega sodišča, to je z zamudo, ki verjetno ne bo krajša od leta dni. To je zaenkrat edina praktična posledica priziva Iskre.

Omenili smo, da je Iskra naslovila na Deželo pojasnilo v zvezi s prispevki za leto 1993. Gre za štiri strani dolgo besedilo, ki ga je v imenu založnika Iskre, zadruga »San Sergio« podpisal njen predsednik Sergio Perini.

Besedilo je en sam slavo-spev Iskri, kar je sicer razumljivo, saj skuša zadruga »San Sergio« v najljepši luči prikazati svojo dejavnost. V njem piše, da je Iskra eden izmed starih tednikov slovenske manjšine in da krije celotno narodnostno ozemlje v vseh treh pokrajinah, od Milj do Kanalske doline. Naklada je - tako pravijo - 2.600 izvodov, 40 odstotkov je namenjenih goriski in videmski pokrajini, ostalo pa tržaski pokrajini. Casopis izhaja normalno na starih straneh, razen v primeru morebitnih prilog, reklama je le občasna in zanemarljiva. Tednik pripada »določeni in prepoznavni kulturni sferi« in objavlja članke sodelavcev različnega kulturnega, zemljepisnega in političnega izvora, »kar odraža osnovni pristop tednika, ki želi biti mnenjski list, odprt dialektičnemu soocanju z različnimi kulturnimi področji v manjšini in tudi širše.« Da je tako, dokazuje dejstvo - ugotavlja predsednik zadruga »San Sergio« - da so v zadnjih letih druga manjšinska občila, ki prejemajo deželne prispevke, povzela izvirne članke tednika in korektno navedla vir, kar se doslej ni nikoli dogajalo v publikacijah slovenske manjšine. Se več, v pregledu zamejskega tiska, ki

In merito alla definizione dei criteri che devono stare alla base dell'assegnazione dei contributi è necessario assegnare la priorità alle pubblicazioni non quotidiane (mentre invece nella delibera annullata il quotidiano assorbiva il 40% del contributo a scapito di tutte le altre pubblicazioni). Questo perché l'editore del quotidiano in lingua slovena riceve contributi pubblici in base a: --- la legge generale sull'editoria --- la legge n. 19/91 sulle aree di confine che, all'art. 14, ultimo comma, stabilisce un aumento del contributo generale in misura del 50% --- la legge 250/91 sull'editoria di partito. Essendo questa la situazione di fatto attribuire al quotidiano in lingua slovena, che già riceve tanti finanziamenti pubblici, una parte tanto grande (40%) dei finanziamenti destinati alle pubblicazioni in generale, significa di fatto discriminare tutte le altre attività editoriali della minoranza. Dal momento che la sentenza del T.A.R. del Friuli Venezia Giulia n. 441/94 ha chiaramente specificato che ai sensi dell'art. 21 della l.r. 29/92 l'osservanza dei criteri con riferimento alle risultanze dell'istruttoria deve risultare dai singoli provvedimenti relativi alla concessione dei contributi, siamo sicuri che questa volta la Regione opererà sulla base di criteri imparziali ed uguali per tutti e quindi confidiamo nell'accoglimento delle nostre osservazioni e della nostra istanza di contributo.

Trieste 22 marzo 1995

Distinti Saluti
Sergio Perini

Sergio Perini

ga objavlja deželna RAI, »so redno in korektno navedene pobude, stališča, mnenja, soocena in diskusije, ki jih je objavil tednik Iskra.« Predsednik zadruga »San Sergio« nadalje poudarja, da je tednik na razpolago v raznih knjižnicah ter da ga dobro poznajo razni kulturni in politični krogi, ter bolj specifično novinarji in publicisti.

V nadaljevanju predsednik zadruga »San Sergio« sporoča

Dezeli, da je vsebina Iskre pretežno usmerjena na vprašanje slovenske manjšine, ter da želi casopis prispevati k obrambi pravic manjšine, opozarjati na probleme in na potencial odnosov med večino in manjšino ter razmišljati tudi o notranjih problemih manjšine. Izhajajoč iz te usmeritve objavlja list tedensko posege, ki zadevajo vsa področja dejavnosti etnične skupine. »V našem časopisu med drugim namreč objavljamo stalno rubriko o tretjem svetu, satirične poezije, sociopolitične kritike kinematografskih in gledaliških del, članke z raziskavami in razmišljanji o problemih mladih, studentov, dela, in stalno mnenjsko rubriko s kulturno socialnega področja, nedvomno med najbolj brani, ce ne najbolj brani v okviru manjšine,« omenjuje predsednik zadruga »San Sergio« Sergio Perini vsebino tednika, ki ga izdaja. (Kolikšno razkosje za bore stiri strani, bi lahko kdo zlobno rekel...) S hvalo svojega proizvoda ne skopari, to lahko mirno napišemo.

V nadaljevanju svojega pisanja predsednik zadruga »San Sergio« kritizira deželne kriterije o podelitvi prispevkov, zadnji del pa namenja prav našemu dnevniku in, da nam ne bi očitali netočnega povzemanja, ga v celoti navajamo, seveda v slovenskem prevodu:

»V zvezi z definicijo kriterijev, ki morajo biti osnova za podelitev prispevkov je treba nameniti prioriteto publikacijam, ki ne izhajajo vsak dan (medtem ko v razveljavljenem sklepu dnevnik absorbira stiri-deset odstotkov prispevka na škodo vseh drugih publikacij).

To zato, ke založnik dnevnika v slovenskem jeziku

ma toliko javnih finančnih sredstev, tako velik del (40 %) financiranja namenjenega založništvu nasploh, dejansko diskriminacijo vseh drugih založniških dejavnosti manjšine.«

In sedaj je popolnoma jasno, kam pes taco moli. Iskri je predvsem na poti dejstvo, da Primorski dnevnik prejem a deželni prispevek.

Koliko prispevkov prejema naš dnevnik in kateri so ti prispevki, je razvidno iz letne bilance, ki je javna in jo tudi objavljamo vsako leto v Primorskem dnevniku. Zato nimamo kaj skrivati in se nimamo ničesar sramovati. Deželni prispevek je sestavni del sklopa financiranja, ki so potrebna, da Primorski dnevnik lahko izhaja. Sicer pa dežela namenja prispevke tudi italijanskim dnevnikom, Piccolo in Messaggero Venetu, pa tudi zasebnim televizijskim postajam. Ne vidimo razloga, da Primorski dnevnik ne bi imel pravice do deželnih prispevkov.

Mi nismo odrekli Iskri pravice do prispevkov. Ugotovili smo le, da je bil sklep Dezele sprejet na osnovi kriterijev, ki jih je izdelala Dežela in ne Primorski dnevnik. Na osnovi teh kriterijev je naš dnevnik prejel prispevke. Iskra jih ni prejela, ampak mi za to ne nosimo ne zasluga, ne krivde. Zato nam je toliko bolj nerazumljivo dejstvo, da je prav Primorski dnevnik grešni kozel, ki ga je zadruga »San Sergio« in za njo njen predsednik Sergio Perini izbral zato, da bi resil svoje probleme. Morda bi bilo res bolje, da bi Iskra sprožila vprašanje solidarnosti znotraj slovenske manjšine, in nedvomno bi bila taka pobuda učinkovitejša od radikalnega posega proti Primorskemu dnevniku.

Druga zgodba

Druga zgodba je krajša, tudi zato, ker je pismo, na katerega se nanaša, znatno krajše. Res pa je, da izhaja iz polemike, ki sega se kar dolgo v preteklost.

Gre v bistvu za to: deželni zakon o kulturi dopusca deželni vladi, da podeljuje deželnim kulturnim organizacijam posebni status ustanove deželnega značaja. To tem organizacijam jamci nekoliko višje prispevke, predvsem pa jim omogoča, da te prispevke porabijo tudi za zive stroške delovanja, in ne samo za dejavnosti. Z drugimi besedami to pomeni, da priznane ustanove lahko s deželnimi prispevki placujejo osebe, najemnino, telefon in podobno, in ne samo živih stroškov

za kulturne dejavnosti v ožjem pomenu besede.

Deželni zakon o prispevkih za slovenske kulturne ustanove iz leta 1991 osvaja ta določila osnovnega deželnega zakona. Skratka, slovenske organizacije imajo tudi pravico

deželna vlada natančno preučila, tudi glede na prošnje, na katere že dolga leta ni bilo pozitivnega odgovora.

Ferletičeva nato poudarja, da ZSKD ni organizacija, ki bi bila vzporedna Sveti sloven-

OGGETTO : Commissione consultiva di cui alla legge Reg. 46/91.

La seduta dell'ultima commissione di cui in oggetto mi ha sconcertato del tutto. Ho dovuto infatti prendere atto, che la commissione dovrebbe uniformarsi ad impegni assunti non so da chi e dove nei confronti di una componente della minoranza a scapito dell'altra.

Finora il parere è puramente consultivo e spero che il problema dei riconoscimenti per l'anno 1994 venga attentamente segnalato dalla giunta anche nei suoi aspetti tecnici, nelle conseguenze politiche ed alla luce delle domande che da lunghi anni attendono risposte positive.

E' il caso di mettere in evidenza che l'Unione circoli culturali - Z.S.K.D. non è un'associazione parallela della Confederazione, ma si affianca alla Slovenska prosveta ed alla Zveza slovenske katoliške prosvete per non citare associazioni che istanze di riconoscimento non hanno mai avanzato.

Non conosco precedenti in cui ad un ente o associazione fossero ridotte di un terzo (85 mil. ca.) le già limitate disponibilità finanziarie ma consolidate nel tempo e ciò persino alla fine dell'esercizio finanziario.

Non posso non fare presenti le immediate mozioni negative anche delle associazioni che si vedono immotivatamente escluse dal riconoscimento atteso da lunghi anni.

Faccio in fine rilevare anche il disappunto per la non paritetica rappresentanza dei due schieramenti degli sloveni nell'ambito della commissione di cui sopra.

Gorizia, 28.11.1994

Distinti saluti

Il Presidente
Maria Ferletič

do tega priznanja na osnovi posebne manjšinske zakonodaje, medtem ko so bile dotlej vključene v kosaro skupno z italijanskimi organizacijami in društvi.

Izmed slovenskih organizacij je imel to priznanje doslej samo Svet slovenskih organizacij. Prejel ga je se pred odobritvijo zakona o prispevkih za manjšinske organizacije, nekako istocasno, kot je Dežela prvič sofinancirala dejavnost Slovenskega raziskovalnega instituta.

Svet slovenskih organizacij je to priznanje ohranil do danes, že dolgo let pa si je zanj neuspešno prizadevala tudi Zveza slovenskih kulturnih društev. Zadeva je pršla ob koncu lanskega leta na dnevni red komisije, ki izreka mnenje o prispevkih, in komisija je izdala povoljno mnenje: priznani naj bi bili torej dve slovenski organizaciji, Svet slovenskih organizacij in Zveza slovenskih kulturnih društev.

Ta predlog, ki ga je pred kratkim deželna vlada tudi formalizirala z uradnim sklepom, pa je naletel na nenavadno ostro negodovanje predsednice Sveta slovenskih organizacij Marije Ferletič, ki je v zvezi s tem vprašanjem 28. novembra lanskega leta poslala protestno pismo deželnemu osborniku za kulturo. Na njeno zahtevo je bilo pismo priloženo zapisniku seje deželne komisije dne 5. februarja letos, prejeli pa smo ga potem ko je komisija na svoji predzadnji seji odobrila zapisnik.

Marija Ferletič v pismu osborniku Tomatu izraza osuplost nad zadnjo sejo komisije in piše, da je morala vzeti na znanje, da se je morala komisija prilagoditi obvezam, za katere ne ve, kdo jih je sprejel in ki gredo v korist ene komponente manjšine in na škodo druge. Ferletičeva dodaja, da komisija samo izraza mnenje, in torej upa, da bo to mnenje

skih organizacij, ampak je primerljiva s Slovensko prosveto in z Zvezo slovenske katoliške prosvete ter »z drugimi organizacijami, ki niso nikoli zahtevale priznanja.« Predsednica SSO v nadaljevanju pravi, da ne pozna primera, ko bi kaki organizaciji za tretjino zmanjšali prispevke, ob koncu pa izraza nezadovoljstvo, ker dva tabora Slovencev nista enakovredno zastopana v deželni posvetovalni komisiji.

Pravzaprav si je Ferletičeva z zadnjim stavkom zabila avtogol. Če namreč priznava, da obstajata dva tabora, in obenem zahteva, da sta oba enakovredno zastopana, bi morala isto logiko upoštevati tudi pri priznavanju organizacij. Če je Dežela priznala eno organizacijo iz enega tabora, je prav, da sedaj, ko se zadeve med obema družbeno-ideološkima komponentama manjšine uravnovešajo tudi na drugih področjih, na primer v odnosih s Slovenijo, enakovredno uposteva drugi tabor, čeprav te enakovrednosti se ni, saj so prispevki priznanim organizacijam razdeljeni po ključu dve tretjini za SSO in ena tretjina za ZSKD.

To je pa tudi vse, kar se spleta povedati. Stvari se komentirajo same.

Za konec. Neki deželni funkcionar, ki se že leta ukvarja s prispevki za kulturne dejavnosti, je enemu izmed članov komisije prišepnil, da je s Slovenci zelo težko delati: namesto da bi si prizadevali, da se zvisa globalni sklad prisv, ker bi s tem vsi pridobili, se med seboj prepirajo za to revščino. Res nerazumljivo...

Mi pa vse to razumemo z veliko lahkoto, saj smo že leta in leta vajeni zavisti, ki je za nas se kar značilna. Mi si namreč ne prizadevamo, da bi imeli rejeno kravo, raje si želimo, da bi sosedu krava poginila.

ODVETNIK PETER MOČNIK

Novi urbanistični načrt preusmerja razvoj Trsta

INTERVJU

Odvetnik Peter Močnik, pokrajinski tajnik Slovenske skupnosti, sicer pa izvoljen v tržaški občinski svet na listi Zavezništva za Trst, je od februarja letos predsednik seste stalne svetovalske komisije s pristojnostjo za urbanistiko in promet. Od občinskega urbanističnega načrta nista odvisna samo mestni promet ali estetski izgled okolice. Urbanistične smernice pogojujejo in usmerjajo celotni razvoj teritorija in celo družbene odnose: pomislimo samo, kaj je v preteklosti pomenilo razlašanje slovenske zemlje v predmestju in okolici.

Da je na čelu tega organa Slovenec, je pomembno priznanje odv. Močniku, pa tudi vsej slovenski komponenti tržške družbe, ki se je na predlanskih volitvah skoraj v celoti opredelila za napredno koalicijo, ki je izvolila Riccarda Illyja za župana.

Pogovor z odv. Močnikom o pomenu in o problemih komisije, ki ji predseduje, in urbanističnega razvoja Trsta nasploh steče v Močnikovi pisarni sredi Terezijanske četrti in se začne prav z mislijo o pomenu velikega urbanističnega posega, ki se je začel za časa te cesarice in je omogočil razvoj Trsta kot sodobnega mesta.

Ko je Marija Terezija porušila obzidje in so začeli graditi novi del mesta, je slo za pravi načrtovani urbanistični poseg. Potem je v Trstu bil samo se en primer takega pomembnega načrtovanega urbanističnega razvoja in sicer za časa fasizma, ko so 'izumili' prometno os, ki je se danes glavna nosilna os v mestu: od Drevoreda D'Annunzio skozi Staro Mitnico in po Ul. Carducci do Železniske postaje in Barkovelj...

Ta načrt je sicer imel politično ozadje, kot verjetno vsak dalekosežni urbanistični poseg, saj je načrt fizično izražal - in to so načrtovalci sami jasno povedali - tudi fašistični prodor proti Istri, proti Balkanu...

Gotovo je bila tudi ta zamisel v tisti urbanistični izbiri. Zatem pa niso naslednji regulacijski načrti bili preveč pomembni ali temeljiti in sama varianta 25 iz leta 1969, ki je bila prva resna povojna urbanistična varianta, je predvidevala mesto, ki naj bi imelo pol milijona prebivalcev, ki bi bilo industrijsko izredno razvito, z velikimi cestnimi in železniškimi povezavami itd. Tiste zamisli niso nikoli več prilagodili, čeprav je v zadnjih 10-15 letih in morda tudi se prej bilo jasno in razvidno vsem, da se ne bo nikoli uresničilo. Državne industrije, ki so bile v bistvu glavno jedro tržškega proizvodnega sistema, so propadle, ni več onih pomembnih družin, ki so bile lastnice zadnjih zasebnih industrij, spremembe na Vzhodu so privedle do predvidenega propada trga za kupce jeansov: iz vsega tega je bilo že pred leti jasno, da ne bo Trst sel v tisto smer, kot je bilo predvideno v varianti iz leta 1969. Urbanističnega načrta pa niso nikoli prilagodili.

Zakaj?

Ker je politični pomen regulacijskega načrta ogrožen, v kolikor privilegira oz. lahko reže celo vrsto interesov. S tega vidika je sedanja uprava edina, ki je imela pogum, da je ugriznila v to kislo jabolko z novim pristopom, z novimi ideami. Desni pol se čvrsto brani, tudi s

pomočjo sedanje komisarke pristaniske ustanove, in ne sprejema revolucionarne zamisli nase uprave, da bi zaprli staro pristanišče kot trgovsko pristanišče. Proste cone itak ne bi izgubili, ker bi se prosto cono preneslo v novo pristanišče in bi vseeno raztovarjali v brezcarinskem režimu. Staro pristanišče bi preuredili za turizem, za razstave, za drobno trgovsko dejavnost, in bi povečali število turističnih privezov.

Staro pristanišče bi se torej vključilo v mesto, bi postalo del mesta.

Tako je. Seveda to pomeni popolno predelavo obrežja, kjer je bila predviden podvoz in obrežje bilo namenjeno turizmu...

...in sprehodom ob morju brez prometnega kaosa.

S tem v zvezi je predvidena tudi ureditev nasipa v Barkovljah s povečanjem privezov tudi v barkovljskem portu, predvsem pa cestna povezava, ki bi od železniškega podvoza šla mimo rojanskega ozkega grla naravnost do železniške postaje. Potem je izredno pomemben projekt Polis, ki bi ga prav tako uredili v starem pristanišču. Seveda bo treba razmisliti tudi o off shoru, ki bi ga prenesli v novi del pristanišča, kjer bi osredotocili vso trgovsko in finančno dejavnost, za kar bi lahko izkoristili tudi ogromno palačo pomorstva pri Sv. Andreju, ki danes nima več pravega smisla. S načrtom preureditve pristanišča in na-

brežja je tudi povezana zamisel, da bi uredili parkirnice pod Trgom Unità, za katerega so tudi tehnične rešitve, da ne bi tri leta vrtali in ustvarjali težav.

Seveda vse to pomeni pravo revolucijo v Trstu, ki je ...

...domovina 'no se pol', saj pri nas prevečkrat pravimo, da so nepremostljive težave in vsak načrt zamrzne in propade. Novi načrt pa obrne logiko mesta, saj so doslej smernice razvoja vedno šle iz mesta proti okolici. In zaradi tega smo imeli toliko razlastitev, ker so namješali v okolico vse, kar je bilo novega. Nas pristop pa je, da je treba izkoristiti vse prazne in neuporabljene prostore v mestu. Torej se obrne dosedanje logiko: razvoj mesta se preusmeri v središče, v zgodovinsko središče trgovine in razvoja Trsta, torej v pristanišče. To pomeni tudi postopno opuščanje kolonizacije Krasa, ki je tudi v načrtu, saj je nova uprava je skoraj povsem zamrznila kate-rokoli gradnjo v predmestju in na Krasu.

To pa lahko pomeni tudi zamrznitev razvoja v oklici in na Krasu.

Težave so ze zaradi raznih vinkulacij, od deželnih do vsedravnih zakonov, tako da je pravzaprav treba zaradi urbanističnih omejitev vprašati za dovoljenje celo zato, da bi orali njivo. To je zelo negativno, ker uničuje tipično predmestno oziroma vasko gospodarstvo. In zato naš načrt skuša omejiti in odpraviti povsem zamrznila kate-rokoli gradnjo v predmestju in na Krasu. To pomeni tudi postopno opuščanje kolonizacije Krasa, ki je tudi v načrtu, saj je nova uprava je skoraj povsem zamrznila kate-rokoli gradnjo v predmestju in na Krasu.

dročja na Krasu, ki so bila predvidena prej kot zelene cone, se v veliki meri ponovno spremenijo v kmečke površine: ta območja se odmrznejo in sicer za pašo in za druge kmečke dejavnosti vsepovsod, kjer je bilo to značilno, in se odmrznejo za zlahtne kulture v bregu, ki gleda proti morju od Kontovela do Kriza in povsod, kjer gojijo zlahtne povrtnine, rože ipd. Varianta k urbanističnemu načrtu vsebuje torej za nas zelo pozitivno vizijo.

Kaj pa prometne vpadnice v mesto?

Najbolj zgovoren je primer vpadnice hitre ceste pri Drasici: ne bi ustvarjali novih vozlov po Krasu in razlašali hektarjev zemlje, pač pa izkoristili metodo, ki se je uveljavila po vsem svetu in sicer predor, ki se začne pri Trebčah in ima izhod na Katinari. Na ta način prihranimo tisto itak razmrcvarjeno območje od Padrič do Bazovice, ki so ga bremenile prej vojaške služnosti, potem raziskovalno področje, sinhrotron, razlašanja itd.

Za tem pristopom pa ni samo urbanistična tehnika ampak predvsem politična izbira.

To popolnoma drži: politična zamisel urbanističnega načrta, kot ga je ta občinska vlada predstavila, izhaja iz smernic, ki jih je župan začrtal v svojem programu. To pomeni, da popolnoma premislimo funkcijo pristanišča in obrežja, pa tudi, da tudi popolnoma premislimo Kras, da ni več rezervat, ampak živo tkivo občinskega telesa. To je povezano tudi z drugo točko županovega programa, da je treba izkoristiti vse gospodarske energije, ki so se ostale v Trstu. To se izraža tudi v popolnoma novem odnosu, ki ga ima župan do Slovenije in vzhodnih držav na splošno.

Urbanistika, gospodarstvo, politična strategija so zelo tesno povezane. In mislim, da je s tega vidika sedanji župan in trenutna oblast na tržaski občini zgodovinska prelomnica v miselnosti dosedanjih

uprav, ki so se ravnale po logiki mesteca, ki se zapira v svoje obzidje.

Isto mesto, ki je protestiralo tudi pri Mariji Tereziji, ko je podrla obzidje! Nekaj novega je sicer bilo tudi pred 25, 30 leti, ko je župan Spaccini poklical za preureditev mestnega prometa japonskega urbanista Tanageja, predsednik pokrajine Zanetti pa v svetoivansko umobolnico psihiatra Basaglio.

To so bila leta levega centra, ko je tudi politično prislo do prve delne odjuge nacionalizma povojnih let in popušcanja pretirane obrambe italijanstva. Sedanja občinska uprava skuša obrniti v pozitivno smer tiste negativne aspekte tržškega življenja.

Kaj pa novi odbornik za urbanistiko Cervesi?

Večkrat je ze zabil opozicijo z argumenti, ki niso dovolili re-

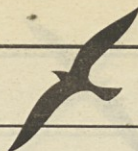
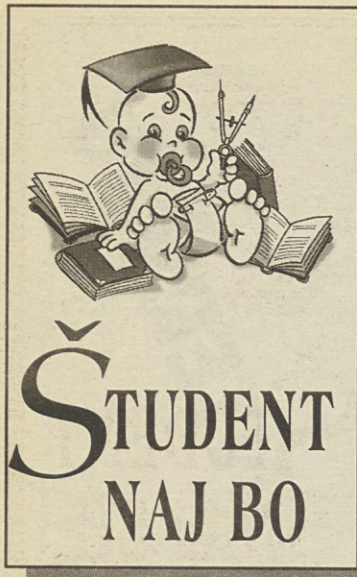
plike. Potreben je večji napor, da mu iznesemo svoje argumente, ki morajo biti politično zares utemeljeni, ker mu na tehnični ravni ne dohajamo, saj je inženir in gradbenik. Cervesi me je prijetno presenetil, ker je spremenil kvalifikacijo nekaterih območij regulacijskega načrta v bregovih pod Kontovelom in Krizem, ki so bila namenjena javnemu zelenju. Javno zelenje ne pomeni nič, ker jutri lahko sklenejo, da to je javno in ga zato poberejo lastniku. Cervesi pa je ta območja preimenoval v zasebno zelenje v javnem interesu v smislu, da je javni interes, da ostane zeleno, se pa podčrta, da je zasebna last. To, pa se novo gledanje na cestni priključek pri Katinari, ki sem ga prej omenjal, in se pristop do predloga, da bi premetili strelisce na Opcinah na sosednji prostor - s tem bi seveda razlastili manjši del jusarske površine tam zraven - in bi v strelišču namesti park miru, vse to se mi zdi zelo v redu. Dal bi se en pomemben primer: dve glavni vlogi, ki jih novi zakon pustil občinskemu svetu, sta proračun in urbanistika. In prav na čelu teh dveh komisij sva dva Slovenca: Igor Dolenc in jaz.

Ste torej zadovoljni s splošnim obračunom delovanja Illyjeve občinske uprave tudi mimo urbanistične in manjšinske specifičnosti?

Marsikaj bo treba se izboljšati s tega vidika, vendar so bili storjeni pomembni koraki naprej. Če je po letu in pol delovanja te uprave morda se premalo storjenega, je vsekakor bilo storjenega več, kot v desetletju županovanja Liste za Trst. Upam, da bomo vztrajali vsa stiri leta in ob koncu sedanje upravne dobe se bodo vsi zavedali pozitivnih dosežkov. Toliko bolj, če bo regulacijski načrt odobren in bomo zaceli s posegi, ki omejujejo razlašanje, obenem pa pomagajo izboljšati kvaliteto življenja v mestu in okolici.

Kar je tudi razlog, zaradi katerega sploh imamo občino...

Sergij Premru

Kam in kako naj se usmeri ki ga mika in privlačuje

AKTUALNA TEMA

»Finančni« problem vedno v ospredju

Današnja priloga je v glavnem namenjena gledališki stvarnosti, vendar se bomo v uvodniku posvetili aktualnim, »finančnim« problemom, ki pestijo študente in o katerih se premalo razpravlja. Kot je bilo že pred meseci napovedano, smo študenti dobili tekoči račun z zneskom drugega dela taks in letnih pristojbin (približno 690.000 lir, vsota se spreminja glede na fakulteto, ki jo obiskujejo in na morebitne popuste). Vsi smo pričakovali pustošenje denarnice, kljub temu pa mi je zmanjkalo sape, ko sem ugotovila, da so predvideni vsoti pristeli še 90.000 lir. Takoj po prvem trenutku zmedenosti in neprijetnega presenečenja, me je razbesnilo popolno pomanjkanje pojasnil in utemeljitev. Zakaj moramo plačati dodatnih 90.000 lir? Na tekočem računu piše samo C6 - dodatna pristojbina, čemu služi? To je uganka, kako bodo uporabili ostalih 600.000 lir, pa je skrivnost.

Zelo zanimiv je kriterij, s katerim računajo uspeh študenta in sicer tako, da ugotovijo, koliko izpitov je opravila večina študentov v posameznem letniku vsake fakultete in katera je srednja ocena večine. Rezultati teh raziskav niso preveč spodbudni, saj se na univerzi opravlja malo izpitov z relativno dobrimi uspehi. Torej lahko reče-

mo, da je vseučilišče postalo neke vrste parkirnišče, kamor mladi zahajajo za dalj časa, ne zaradi prepričanja in težnje po specializaciji za bodoči poklic, ampak ker jih izven univerze čakata negotovost in brezposelnost. Dalj časa se mladi zadržijo na univerzi, tem kasneje se morajo soočiti s problemi vsakdanje stvarnosti in to je seveda prava mana za blagajno trženske univerze.

Kako lahko ustavimo ta regresivni proces? Nekateri menijo, da je treba začeti pri moralizaciji profesorjev in asistentov, ki niso deležni nobenega nadzora. S tem bi se seveda izboljšal nivo univerze in bi sami študenti začeli terjati boljše storitve s strani profesorjev. To naj bi bil neke vrste notranji, avtoregulativni kriterij, ob katerem je potrebna tudi popolna prenova birokratskih organov, kar pomeni, da bi se znatno zmanjšale tudi takse. Študenti bi postali aktivnejši, kajti lahko bi ciljali na boljše in popolnejšo izobrazbo, ki bi jim zagotovila več možnosti zaposlitve, poleg tega bi celotna univerzitetna struktura postala selektivnejša glede na znanje in na naš študijski uspeh, ne pa glede na naše premoženjsko stanje.

Luana Grilanc

Posebna zahvala gre Tomazu Susiču, ki je pripravil satirični strip.

Uspehi in veliko zadoščenja z goriško gledališko šolo SDZPI

Deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja že drugo leto zapored gledališko solo v Gorici. Letošnji tečaj se je začel oktobra, in se zaključil pretekli teden. Udeležencev je bilo samo dvanajst, ti pa so vztrajali do konca in pokazali pridobljeno znanje na februarški Presernovi proslavi. Zaradi priprav na proslavo so bili udeleženci tečaja prikrajšani za številne lekcije, tako da programa niso izpeljali do konca.

Katja Gaeta je letos že drugič obiskovala goriško gledališko solo. V prijetnem pogovoru nam je predstavila mentorje in učne predmete.

Režiser Samo Strelec je slušatelje poučil o gledaliških trikih in jih vadi v recitaciji. Ustvarjanje scenografije so poglabili s pomočjo Gordane Schmidt: »Med njenimi urami smo risali oder iz različnih perspektiv.« Režiser Završan, ki že več let poučuje v Meštnem gledališču v Ljubljani, jih je učil mimike in pantome. Med lekcijo kostumografije pa so si sami risali kostume, primer-

ne za posamezne scene zaključne prireditve: »Lani smo namreč ob zaključku tečaja v majhnih skupinah uprizorili krajše prizore in oblečeni smo bili v kostume, ki smo si jih sami narisali. Pod mentorstvom Janeza Stari- ne iz Nove Gorice smo studirali dikcijo in rabo prepone za pravilno dihanje in govorjenje.«

Profesor Aldo Rupel jih je učil spoznavati lastno telo: »Med njegovimi sobotnimi in nedeljskimi lekcijami, ki so trajale kar po

osem ur, smo se skušali oddaljiti od rutinskega dogajanja in preusmeriti naše misli na telo, tako da bi se sprostili. Med neobičajno uro smo risali drug drugega in iskali pozitivne in negativne lastnosti sebe in sošolcev. Smisel vaje je bil torej razumeti, kakšen vtis daje vsakdo izmed nas drugim.«

Katja je s tečajem zadovoljna, posebno se zato, ker je gojencem dana tudi možnost, da občasno sodelujejo pri gledaliških predstavah.

Gledališka šola Zavoda za poklicno izobraževanje

Kdor se želi v prostem času ukvarjati z recitacijo, se lahko pozanima pri tržaškem Zavodu za poklicno izobraževanje. Tečaji ne potekajo vsako leto, lani pa je Zavod organiziral gledališko solo. Lekcije so se začele februarja in se zaključile maja. Vpisi sicer niso bili številni, nekaj študentov pa je izpadlo že med tečajem.

Suzana Bandi se je tečaja udeležila lani. Povedala nam je, da predstavlja sibko točko tržaske gledališke sole prav neresnost udeležencev, ker jim je tečaj le konjice; dejansko tečaj ne zagotavlja

nobnih nadaljnjih možnosti profesionalnega udejstvovanja na gledališkem področju. Vsekakor gre soli pozitivna ocena: Suzana je veliko pridobila, ker je razvila svojo ustvarjalnost in fantazijo.

Lekcije so se odvijale dvakrat tedensko in trajale kar po dve ali tri ure. Predavatelji so bili igralci SSG. Igralci so si razdelili delo, tako da je vsak kril določeno področje gledališkega nastopanja.

Suzana nam je ilustrirala vlogo posameznih predavateljev: »Z gospo Bratuz smo se učili dikcije in imeli govorne vaje. Gojmir Lesnjak je obravnaval mimiko izražanja, z njim smo skušali razviti improvizacijo. Maja Blagović je dala poudarek na gib in sproščenost telesa, z njo smo na primer telovadili in plesali.

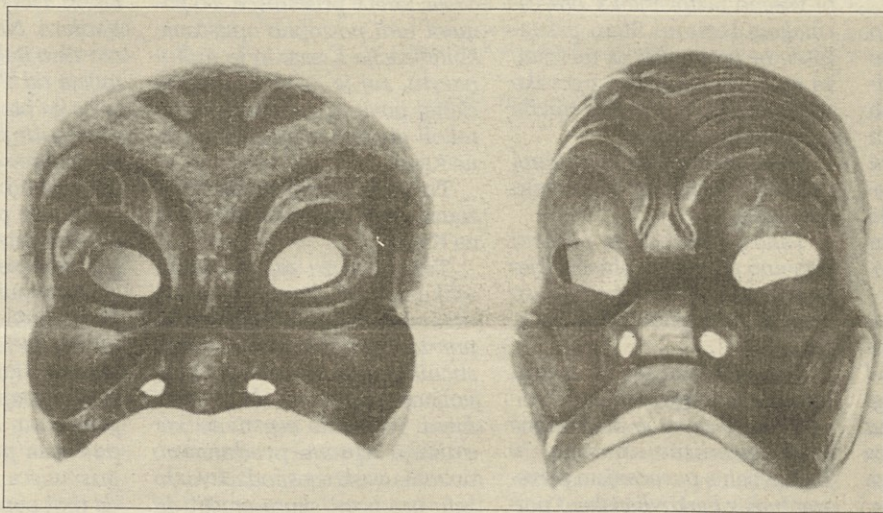
Ko so bili igralci odsotni zaradi gostovanj, smo imeli srečanja z Marijo Vidau, ki nam je predavala o kostumih. Nekega večera pa so nam sami igralci pokazali, kako se oblečejo in nalicijo pred nastopom.

Sola nam niso bile le lekcije in predavanja, pač pa tudi ogled različnih gledaliških predstav, ne samo v Trstu, ampak tudi v Ljubljani in Gorici.«

Suzani so bile posebno všeč lekcije, ki jih je imel igralec Gojmir Lesnjak, te so bile vedno precej živahne: »Med eno izmed ur nas je razdelil v dve skupini. Študenti prve skupine smo morali posnemati klavne, akrobate in pasje dreserje, kot da bi bili zaposleni v cirkusu. Druga skupina pa nas je morala ocenjevati.«

»Ob koncu tečaja smo imeli nastop skupaj z gojenci baletne sole; takrat smo improvizirali in obenem prebiral basni.

Letos pripravljamo gojenci lanske gledališke sole igro, ki jo vodi igralec Adrijan Rustja, nastopali pa bomo predvidoma konec aprila.«

Zahtevna gledališka akademija v Rimu

V Rimu deluje Gledališka akademija, Accademia d'arte drammatica. Stevilo vpisanih je precej omejeno, saj v treh letih tečajev ne presega 50 učenec. Akademijo lahko obiskuje le tisti, ki je dokončal visjo srednjo solo in je uspešno opravil vstopni izpit. Kandidat mora pripraviti monolog ali dialog s partnerjem, deklamirati poezijo, dokazati, da obvlada improvizacijo, poleg tega pa opraviti še kolokvij iz splošne kulture.

Študenti se tri leta, ko-

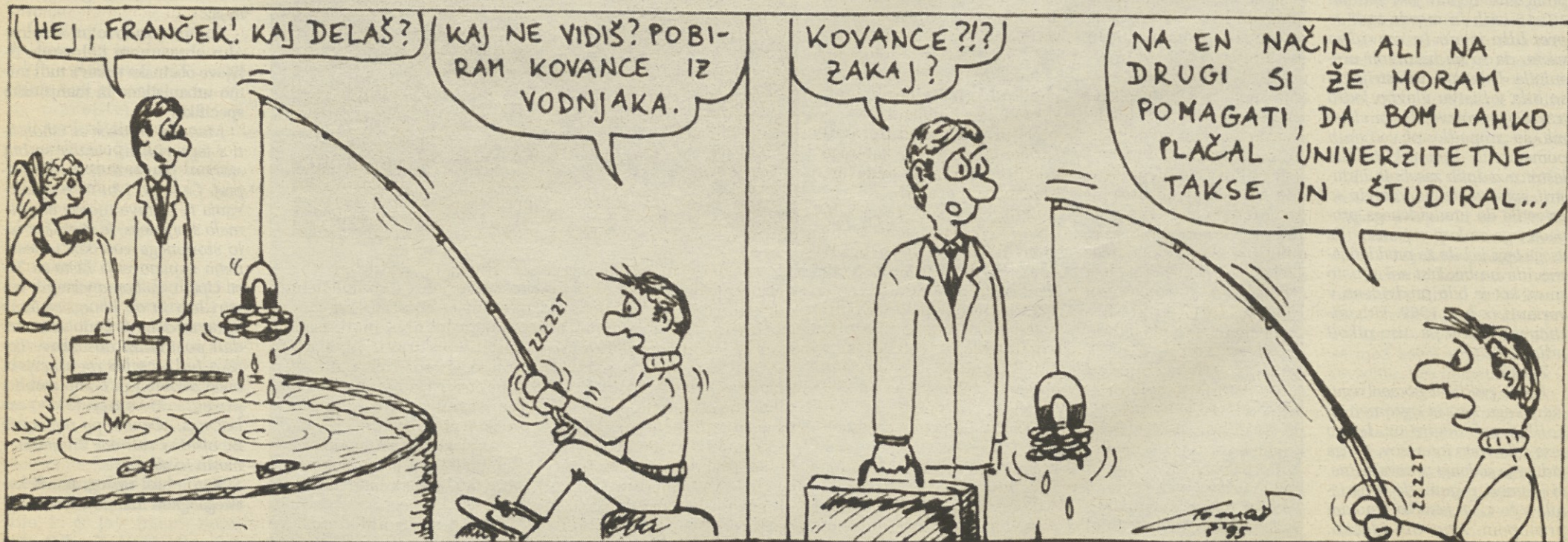
likor traja studij na akademiji, ukvarjajo s spoznavanjem tehnike recitacije, psihotehnike, dikcije, z branjem tekstov iz proze in poezije, analizo tekstov in njihovim podajanjem na odru. Akademija prireja med drugim tečaje telesnega in glasovnega izražanja, mimike, petja in licenja.

Ravnatelj akademije, igralec Antonio Ferrante, organizira ob zaključku leta predstavo, ki nudi mladim, igralcem možnost, da se predstavijo publiki in pozornosti režiserjev.

Znameniti odderek DAMS v Bologni

Na univerzi v Bologni deluje v sklopu Fakultete za leposlovje in filozofijo odderek DAMS (Discipline delle arti, della musica e dello spettacolo). Studij na tem oddelku traja štiri leta. Študent mora obvezno slediti predavanjem iz italijanske, estetike, tujega jezika in psihologije, že ob vpisu pa si mora izbrati smer, ki ga najbolj zanima. Lahko izbira med umetnostno smerjo - kdor izbere to smer, mora na primer polagati izpit iz zgodovine umetnosti - glasbeno smerjo (predmetnik te smeri predvideva izpit iz semio-logije glasbe) in igralsko smerjo, na kateri dobi študent osnove znanja iz dramaturgije in režije.

Diploma na oddelku DAMS nudi studentom možnost, da se zaposlijo v gledališčih, se posvetijo režiji, če pa jim pot v blesteci igralski svet ne uspe, se lahko posvetijo poučevanju glasbene in umetnostne vzgoje na nižjih srednjih solah.

IN NJENA STVARNOST

mlad študirajoči človek gledališka umetnost?

Sara Baldè: Všeč so mi komične vloge in energične junakinje

Po klasični maturi se je Sara Baldè vpisala na Medicinsko fakulteto, nato se je prepisala na Oddelek za tuje jezike pri trzaski Leposlovni fakulteti. Zacasno je studij opustila, vendar pa se namerava h knjigam vrniti prihodnje leto.

Sara, ti si ena izmed najbolj aktivnih in uspešnih mladih igralk nase generacije, saj igraš v komediji Bolhe v operi, v Quenaujevih Vajah v slogu, vodiš radijsko oddajo v sklopu Mladega vala na Radiju Trst A in sodeluješ v televizijski oddaji Bliznja TV srečanja, ki je namenjena mladim. Imas torej kar zelo zahteven delovni spored. Kako se je v tebi rodila strast za gledališče, oziroma kdaj si ugotovila, da hočeš postati igralka?

Na nižji srednji soli sem sodelovala na Presernovih proslavah, v drugi višji pa sem pristopila k openski gledališki skupini Tabor. Takrat sem začela nastopati v številnih predstavah in lansko leto sem sodelovala na gledališkem natečaju za trzasko višje srednje sole, t.i. Pallio degli Asinelli, nato sem sodelovala pri Igru zamenjav, ki smo jo uprizorili z gledališko skupino Slovenskega kulturnega kluba. Največje zadovoljenje sem dosegla, ko so mi ponudili vlogo bolhe Skokice, saj sem prišla v stik s profesionalci, kar je zame pomenilo dragoceno izkušnjo. Vsekakor sem vse ponudbe prejela slučajno, tako sem na primer cisto slučajno srečala Martino Kafol, s katero sva pripravili rubriko za Bliznja TV srečanja, skratka: z gledališčem sem se začela ukvarjati po golem naključju.

Ce igraš na gledališkem odru, imas direkten kontakt s publiko, kar ti lahko da veliko zadovoljenja; v tem oziru igraš raje v gledališču ali se bolje znajdes pred kamero?

Na vrhu moje preferenčne lestvice je gledališče, sledita mu radio in sele na koncu televizija. Najlepše in najbolj zabavne so predstave namenjene otrokom, ker lahko z njimi vzpostaviš dialog in

Sara Balde med nagrajevanjem za nastop na Palliu

zelo aktivno sprejemajo igro. Publika je direktno merilo tvojega uspeha ali neuspeha. Največ zadovoljenja imam s komedijami in z igrami za otroke. Otroci so zelo spontani, vzivijo se v dogajanje na odru, odrasli so bolj zadržani in se sprotijo le s težavo, počakati moras vsaj deset minut, preden jim izvijes nasmeš. Zelo dobro se znajdem na radiu, saj te nihče ne vidi, več težav imam na televiziji, kjer lahko

gledalci opazijo vsako napako, razen tega nimas pred seboj publike in je vse skupaj precej neosebno.

Kakšen tip junakinje ti je najbolj všeč in za katero izmed vlog, ki si jih doslej odigrala, meniš, da je bila zahtevnejša?

Najbolj so mi všeč komične vloge in energične junakinje, ki vzbujajo smeh. Vsaka vloga je po svoje zahtevna, težava je v tem, da ne zapadeš v nek kliše, da vsak lik

igraš drugače. Najvažnejša pa je zabava. Če na odru nimas užitka, ne moreš zabavati drugih. Doslej sem imela take soigralske, ki so omogočali kreativno igro in improvizacije, to mi je bilo v veliko pomoč. Najbolj sem se zabavala, ko sem igrala v Igru zamenjav; moja vloga je bila zelo lepa, na odru pa smo se dobesedno igrali. Najmanj mi je bila všeč profesorica Informacija, ki sem jo poosebljala v Igru geniji v kratkih hlačah, ker sem morala igrati starejšo žensko, ostali pa so igrali najstnike. Te vloge sem se kmalu navduševala, tudi zato, ker so me otroci skoraj sovražili.

Ali so te stariši spodbujali na tej poti, ki si jo pravzaprav komaj ubrala?

Doma so bili precej presenečeni, vendar so se sproti navduševali in me podpirali. Oče se pravzaprav izogiba predstav: zadnjič sem ga na primer povabila na premiero predstave Vaje v slogu, a mi je ob osmih zvečer rekel, da nima časa, ker mora vezati trte! Vsekakor mu ne zamerim. Moja najbolj zvesta oboževalka je babica, ki mi dela tudi veliko reklamo. Sestra ni preveč zadovoljna, ker ni več Erika, ampak Sarina sestra. Tudi lani, ko sem slala sprejemni izpit na aka-

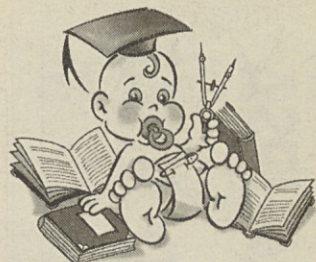
demijo, so se domaci vdalili; sprejemajo moje odločitve.

Kako ocenjuješ možnosti, ki jih imajo mladi pri gledališkem udejstvovanju?

Mladi nimajo dosti možnosti za gledališko udejstvovanje. Obljubljajo krozek na soli, o njem pa ni ne duha ne sluha. Lani za Pallio degli Asinelli sploh ni bilo zanimanja, ne samo pri profesorjih, ampak tudi pri mladih. Izven sole imas tistih par gledaliških krozkov in drugih možnosti praktično ni. Skratka, vse skupaj je zelo klavrno. Treba bi bilo navdušiti otroke za gledališče že od mladih nog.

Kaj načrtuješ za bodočnost?

Nadaljevala bom z delom na radiu, nastopala bom s kabarejem, v komediji Bolhe v operi in prihodnje leto se bom odločila za kako fakulteto. Letos sem se v bistvu posvetila gledališču, torej temu, kar me veseli. Bojim se, da bo moja gledališka dejavnost odpadla, če bom izbrala studij primerjalne književnosti v Ljubljani, jaz pa bi rada vsaj na amaterski ravni nadaljevala z gledališcem. Sedaj se bom vsekakor se zas tri mesece posvetila temu, kar mi je všeč, na studij bom mislila kasneje.

ŠTUDENT NAJ BO

Gledališka in lutkovna šola v Ljubljani

V okviru Zveze kulturnih organizacij Slovenije deluje v Ljubljani GILS - Gledališka in lutkovna šola. Tecaji potekajo že četrto leto zapored, posamezni tečaj pa traja tri leta, nakar imajo slušatelji možnost, da se naprej sledijo seminarjem, tokrat kot člani. Redni pouk imajo na GILS-u ob petkih popoldne in ob sobotah, kar daje možnost tudi ljudem, ki so sicer zaposleni, da sledijo lekcijam. V prejšnjih letih sta se predavanj na GILS-u udeležila tudi Trzacana Elen Lupinc in Tomaz Kalc.

V Ljubljano sem hodil eno leto, v drugem letniku pa sem moral s tecajem prekiniti, ker sem pač imel druge obveznosti. Nadaljevanje studija na GILS-u bi pomenilo, da bi se moral v Ljubljani zadrževati tudi med tednom, saj bi moral slediti raznim gledališkim in lutkovnim predstavam, nam je povedal Tomaz, ki je ob koncih tedna prenočeval v Dijaskem domu v Ljubljani.

Tecajniki, ki sledijo predavanjem na GILS-u so mladi, ki jih zanima delo na gledališkem področju; večina njih je

stara od 16 do 20 let. Vsako leto sprejmejo v prvi letnik največ trideset vpisanih, ki jih nato porazdelijo v dva razreda. »Število pa v drugem letniku znatno upade, tako da ostane v zadnjem letniku le skupina najbolj zvestih,« je razložil Tomaz.

Na GILS-u poučujejo teoretične in praktične predmete, na primer tehniko režije, odrski govor, zgodovino gledališča, kritiko... Profesorji so sestavljeni iz profesionalcev, med temi tudi docenti akademije. »Profesorji so zelo dobri, kompetentni, lahko bi rekel odlični,« je predavatelj ocenil Tomaz.

Tecaji Gledališke in lutkovne sole potekajo od oktobra do junija; kdor bi se želel z naslednjim akademskim letom slediti predavanjem, se lahko prijavi na ZKOS-u, Tomaz pa svetuje, naj interesi za podrobnejše informacije vprašajo Metko Zobec, ki koordinira dejavnosti sole. Ob koncu gre povedati se, da znasa vpisnina za celoletni tečaj približno 700.000 lir, »kar pa v primerjavi z drugimi podobnimi gledališkimi solami niti ni posebno visoka vsota...«

Danijel Malalan se je vpisal med zvezdnike prihodnje generacije

Najmlajši rod igralcev ni tisti, ki danes nastopa na odrskih deskah, marveč tisti, ki se na bodoči poklic sele pripravljajo, ki obiskujejo lekcije na gledališki akademiji in sanjajo o zvezdniki prihodnosti. In ce so morda upi mladih potencialnih zvezdnikov primerna snov za kako uspešno ameriško nadaljevanko (denimo serijo Fame oz. v italijanskem prevodu Saranno famosi), so njihove ambicije tako rekoč že skoraj na dosegu roke. Med zvezdnike prihodnje generacije sodi tudi Danijel Malalan, doma sicer iz Trebča pri Trstu, zadnja leta pa že skoraj Ljubljančan, saj obiskuje v slovenski prestolnici Akademijo za gledališko in filmsko umetnost.

Danijel, greva lepo od začetka: kdaj si se sploh odločil za igralsko kariero?

Gledališče me je od nekdaj privlačevalo, toda ne samo igranje, pač pa tudi ples in glasba.

Toda v tvojih najstnikskih letih se je zdelo, da boš ubral

druge poti...

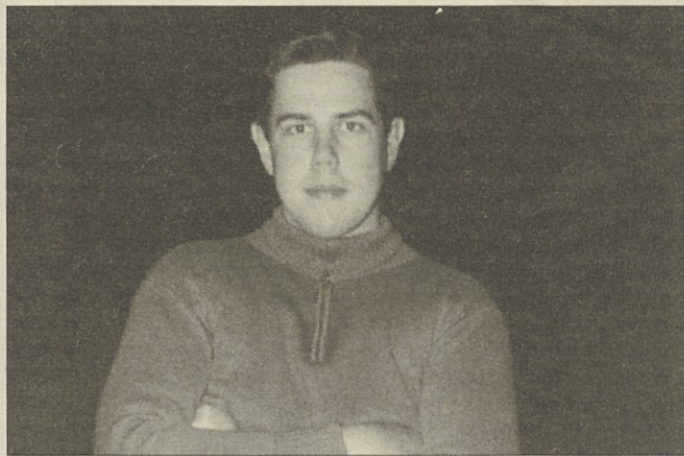
Dejansko sem se po obveznem solanju odločil za tehnični zavod za geometre. Vseskozi pa sem rad nastopal pri amaterskih predstavah. Nato sem obiskoval gledališko solo v Trstu, potem ko sem odslužil vojaški rok pa je padla dokončna odločitev - akademija v Ljubljani.

Najprej si moral opraviti sprejemni izpit, za katerega pravijo, da je zelo zahteven. Kako bi ga ti ocenil?

Izpit je res kar precej zahteven. Najprej se je treba prijaviti in opraviti vse birokratske poti. Nato je na vrsti izpit sam, za katerega mora vsak kandidat pripraviti tri poezije, tri prozne tekste in dva monologa; izpit poteka v dveh krogih. »Prestal« sem oba in bil tako sprejet na akademijo.

Kakšen pa je vas predmetnik?

Studij na akademiji traja štiri leta. Na soli delujejo oddelek za igralce, oddelek za gledališke režiserje, film-

ske režiserje in oddelek za dramaturgijo. Pri predmetniku nimamo možnosti proste izbire, saj so predmeti, katerih lekcije moramo obiskovati, že vnaprej določeni. Predmetnik se deli tako rekoč na dva dela, praktičnega in teoretičnega; slednji je skupen za vse štiri oddelke, praktični predmeti pa so glede na usmeritev različni. Jaz obiskujem oddelek za igralce, studij pa bom

zaključil predvidoma čez kaki dve leti. V sedmem in osmem semestru, torej v zadnjem letniku, mora vsak študent pripraviti dve diplomski predstavi, nato pa se napisati tezo o eni izmed dveh vlog, ki jih je v teh predstavah uprizoril.

Kateri gledališki smeri oz. tipu gledališča pa se boš posvetil, ko boš zaključil akademijo?

Najbolj me zanima musi-

cal, zvrst, ki je pri nas redka in malo poznana, vsaj kar se slovenske produkcije tice.

Imas že za sabo kake profesionalne izkušnje?

Po statutu akademije naj bi študenti v prvih dveh letnikih ne nastopali kot profesionalci. Zato so doslej moje izkušnje predvsem amaterskega značaja.

Kaj meniš o soli, ki jo obiskuješ, o načinu poučevanja, programih in nazadnje se o okolju, v katerem živiš?

V ustroju sole bi bilo mogoče odkriti kar precej pomanjkljivosti, pohvaliti pa moram profsorski zbor, ki ga sestavljajo znana imena slovenskega gledališča. Z njimi imamo študenti dober odnos, sproščen in osebno. V redu je tudi družba. V našem letniku nas je študentov dvajset, tako da se med sabo kar dobro poznamo.

Je med vami tudi kaka zvezda bodočnosti?

Najbrž. Vsakdo od nas seveda upa, da bo prav on tale zvezda...

Prilogo urejajo:

Matejka Grgič
Luana Grilanc
Valentina Repini
Nadja Roncelli

Grozi nam spopad civilizacij

Nacionalna država zgublja vpliv, povečuje se moč in vloga civilizacijskih skupin

Kadar najdejo skupni jezik v nebo strmeči astrologi in v prihodnost zagledani znanstveniki, lahko ostali, ki ostajamo na trdnih tleh, samo se molimo. Astrologi so, sklicujoč se tudi na nesrečnega Nostradamusa, uvedli nov znak zodiaka, ki naj bi dokazoval, da je apokalipsa samo vprašanje dni. Znanstveniki trdijo nekaj podobnega, le da je njihov izraz za isto stvar vojna civilizacij.

Sloves napovedovalca apokaliptične vojne civilizacij si je pred nekaj leti prislužil harvardski profesor Samuel Huntington, katerega vedno bolj citirajo, nekateri pa ga imajo za vizionarja in za njegova dela pravijo, da so »duhovna alkimija«. Rezultat spopada njegovih kritikov in zagovornikov je neodločen, vendar zato, ker govorijo o popolnoma različnih stvareh. Mogoče jih je Huntington zmedel, ker je razmeroma natančno napovedal konec hladne vojne oziroma tisto, kar ji je sledilo. V svoji kritiki stališč ameriškega diplomata in analitika Georga

Vojni civilizacij se menda blizamo tudi zato, ker se Zahod sočja s tekmeci, ki imajo več volje in moči, da bi svet preoblikovali po »nezahodnem modelu«. Hkrati postajajo regionalni gospodarski bloki v Evropi, Aziji in Severni Ameriki čedalje močnejši, s tem pa se krepi tudi čutenje pripadnosti skupni kulturi, trdi harvardski profesor, ki ponuja tudi rešitve.

Kennana, avtorja doktrine o blokadi Sovjetske zveze kot najboljšem načinu za »uničenje tega cesarstva zla«, je namreč Huntington trdil, da se po hladni vojni sploh ne bo zgodilo tisto, kar so mnogi pričakovali. Če se spomnimo napovedi; govorilo se je o koncu zgodovine, pohodu demokracije v vzhodnoevropskih državah, miroljubnem reševanju morebitnih nesoglasij. Vse seveda ob domnevi, da se bodo v takih razmerah znižali stroški za oboroževanje, tako prihranjen sredstva pa se bodo lahko namenila za »običajne človeške potrebe«.

Huntington namesto te rajske podobe v priho-

dnosti vidi vojno civilizacij, vojno kultur v najširšem pomenu besede. Po njegovem vzroka za prihodnje vojne ne bo treba iskati v ideologiji ali denarju, temveč v kulturnih razlikah. Tudi klasična definicija kulture z objektivno skupnimi elementi, kot so jezik, zgodovina, običaji, institucije in dožemanje samega sebe, Huntingtonu ne zadostuje. Po njegovem države sicer imajo svoje identitete, vendar pa lahko ista kultura združuje tudi več nacionalnih držav. Ker lahko kultura nastaja tudi z mešanjem, je po Huntingtonu zahodna kultura mešanica evropske in severnoameriške kulture. Zahodna kultura naj bi bila v konfliktnih odnosih s sedmimi drugimi kulturami, te pa so konfucijska (ali kitajska), japonska, hinduistična, slovansko-pravoslavna, latinskoameriška, islamska in (pogojno) afriška. Konkurenca torej, ki zajema devet desetih sveta.

V prihodnosti se bodo najostrejši konflikti pojavljali na mejah med temi kulturami. Tam bodo krizna žarišča in oboroženi spopadi, napoveduje Huntington. Vojne med kulturami seveda ne bodo potekale - tako kot nekdaj - v skladu s pravili civiliziranih vojn, ampak bodo bolj surove, pogostejše in dolgotrajnejše ter bodo potencialna žarišča globalnih spopadov. Meddržavne vojne ne bodo »izumrle«, bodo pa manj pogoste in manj krvave. Vzrok za to bo tudi dejstvo, da se zaradi procesov gospodarskega razvoja in družbenih sprememb ljudje osvobajajo tradicionalnih vezí. Zato nacionalna država kot simbol za identifikacijo slabi, nastalo praznino pa skušajo zapolniti verska gibanja, ki jih lahko imenujemo tudi fundamentalistična. Preporod religij je »božja kazen« in pomeni tudi nov simbol, ki ne pozna državnih meja.

Vojni civilizacij se menda blizamo tudi zato, ker se Zahod sočja s tekmeci, ki imajo več volje in moči, da bi svet preoblikovali po »nezahodnem modelu«. Hkrati postajajo regionalni gospodarski bloki v Evropi, Aziji in Severni Ameriki čedalje močnejši, s tem pa se krepi tudi čutenje pripadnosti skupni kulturi, trdi harvardski profesor, ki ponuja tudi rešitve. »Ameriško-evropska politika bi morala počasneje zmanjševati svoje vojaške zmogljivosti in ohraniti vojaško premoč v vzhodni ter jugovzhodni Aziji. Krepiti bi morala kulturno enotnost med evropskimi in severnoameriški državami ter v Zahod postopno vključevati vzhodnoevropske in latinskoameriške države, ki so ji kulturno-civilizacijsko sorodne. Treba je razvijati dobre odnose z Rusijo in Japonsko, preprečevati širjenje lokalnih sporov, omejevali vojaško moč konfucijskih in islamskih držav ter izkoriščati morebitne spore med njimi ...« Ze to, kar je bilo napisano doslej, nam pokaže, da je diagnoza postavljena, znano je tudi zdravlilo, zdaj moramo samo se odkriti bolnike. Huntingtonov opis nam ni v pomoč, saj je po njegovem lahko bolnik vsakdo ali pa nihče.

Huntington namreč najprej izenači civilizacijo in kulturo, nato kulturo definira podobno kot narod v etničnem smislu besede, na koncu pa vse zreducira na pojem religije oziroma »skupnost somišljenikov«, ki je zanj enaka civilizaciji - vse tri pojme uporablja kot sinonime. Če njegovi razlagi verjamemo, lahko v krepitvi Nemčije znotraj Evrope, Japonske v vzhodni Aziji in Irana v islamskem svetu prepoznamo »oblikovanje regionalnih blokov«. Partnerstvo za mir je lahko torej tudi poziv »slovansko-pravoslavnemu svetu«, naj se zbliža z »ameriško-evropskim«. Vojne v Bosni, na Kavkazu, v Armeniji, Azerbajdžanu in se kje so torej po Huntingtonu tudi vojne med pravoslavljem in islamom. Stevilni bi verjetno potrdili te domneve. Težava preokupa pa je v tem, da so vedno nenatančne in jih je mogo-

če razlagati na več načinov, hkrati pa se nikoli ne uresničijo v celoti.

Če bi lahko tudi v resnici izenačili vero in civilizacijo, bi bili danes vsi kristjani pravoverni, ortodoksni. Ne bi bilo delitve na pravoslavne, katolike in protestante, ne bi bilo maronitov, koptov, kriptoprotestantov in različnih sekt. V islamu bi ne mogli govoriti o starih teološko-pravnih ločinah samo med suniti, ampak bi bili vsi muslimani samo, na primer, suniti, brez šiitov, slavitev in drugih ločin. Tako univerzalne kakor tudi po številu vernikov majhne religije so seveda vplivale na posamezne kulture in civilizacije, toda tudi posamezne kulture so pustile pečat na teh religijah, zato lahko v njih, če jih pogojno gledamo kot celote, najdemo veliko dogmatske navlake. Krščanstvo, islam in budizem lahko namreč samo pogojno jemljemo kot enotne religije.

Konec koncev pa - ali je sploh mogoča unifikacija, poenotenje različnih skupin ljudi, ki na »pravilen« ali »heretičen« način verujejo v svojega boga? Lahko te posameznike, ki so mogoče samo zaradi rojstva ali vzgoje pripadniki skupine »enakoverujočih«, homogeniziramo in prisilimo, da pozabijo na vse etnične in kulturne razlike, ki so med njimi? Ali lahko svet res razdelimo na osem ali deset civilizacijskih krogov oziroma skupnosti enakoverujočih ali, po domače, »verskih rezervatov«, v katerih imajo prevlado regionalne sile?

Poskus je vedno mogoč in morada ravnokar poteka, če pa je to res, lahko tudi »prerokujemo«, da svetu ne grozi toliko vojna civilizacij, temveč vojna vseh proti vsem, ki bo najprej izbru-

slavni aliansi«, ki naj bi jo vodila Rusija, vendar pa moteca dejavnika nista samo Ukrajina in Bolgarija, ampak, na določen način, tudi Črna gora in Grčija. Podobno je drugod po Evropi.

Ce bi lahko tudi v resnici izenačili vero in civilizacijo, bi bili danes vsi kristjani pravoverni, ortodoksni. Ne bi bilo delitve na pravoslavne, katolike in protestante, ne bi bilo maronitov, koptov, kriptoprotestantov in različnih sekt. V islamu bi ne mogli govoriti o starih teološko-pravnih ločinah samo med suniti, ampak bi bili vsi muslimani samo, na primer, suniti, brez šiitov, slavitev in drugih ločin. Tako univerzalne kakor tudi po številu vernikov majhne religije so seveda vplivale na posamezne kulture in civilizacije, toda tudi posamezne kulture so pustile pečat na teh religijah, zato lahko v njih, če jih pogojno gledamo kot celote, najdemo veliko dogmatske navlake. Krščanstvo, islam in budizem lahko namreč samo pogojno jemljemo kot enotne religije.

hnila znotraj posameznih civilizacijskih krogov.

Zaradi vojne na Balkanu ni prislo do homogenizacije islamskega ali pravoslavnega sveta niti se ni pojavil kakšen regionalni hegemon. Večstoletna turska zasedba arabskega sveta med Arabci tudi danes ne zbujal lepih spominov, toda Turčija, tudi ko je bila imperij, v svojem jedru ni bila islamska država, ampak islamizirana naslednica Bizanca. Iranci se pred stoletji niso odločili za šiitizem kar tja v dan, temveč da bi - ce poenostavimo - tudi na tak način pokazali, da so različni od Arabcev in Turkov. Vpliv Irana v islamskem svetu se sicer povečuje, toda nič ne kaže, da bi Teheran lahko postal regionalni hegemon. V pravoslavnem svetu se je dolgo govorilo o »pravo-

Nemčija se sicer lahko krepi zaradi močne marke in lahko tudi oblikuje svoje interesno območje, toda njene sosede bodo ostro odgovorile na kakršenkoli poskus germanizacije. Poljska kultura je vitalna verjetno tudi zaradi ruskih in pruskih poskusov, da bi jo vključili v svojo interesno sfero. Če brskamo se naprej: mar Južna Tirolska, Baskija, Korzika in Severna Irska niso del ameriško-evropske civilizacijske sfere, kot jo pojmuje Huntington, pa vendar tam vsake toliko eksplodira vsaj kakšna bomba. Bretonci, Valizani, Skoti in severni Italijani svoje kulturne posebnosti in željo po (tudi politični) avtonomiji trenutno kažejo na »civiliziran« način - s petjem, ne s streljanjem.

Nijaz Hamza

23. APRILA OBČINSKE VOLITVE Z NEKOLIKO SPREMENJENIMI PRAVILI

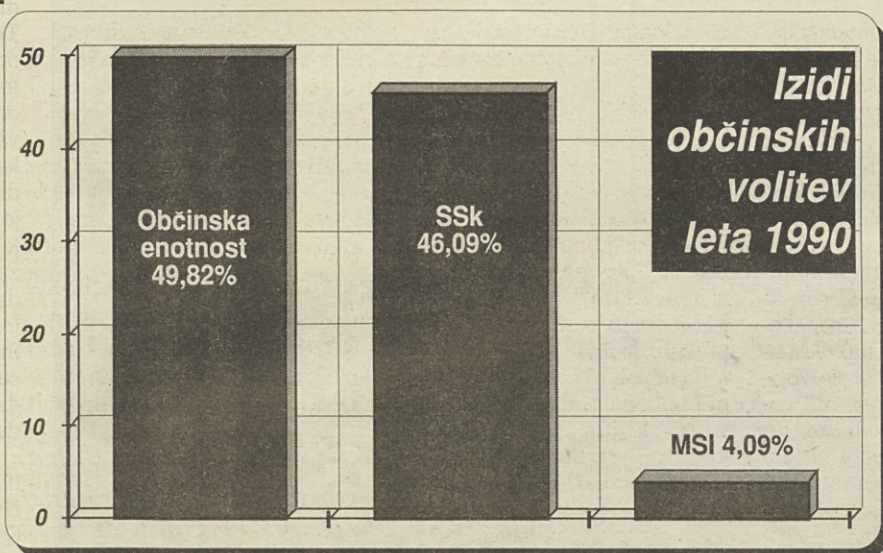
V Števerjanu spet volilna tekma za prevzem občinske uprave

**SPREHOD
PO
OBČINAH:
ŠTEVERJAN**

Nase potovanje skozi slovenske občine, kjer bodo 23. aprila občani poklicani na volišca, nas je danes privedlo v Števerjan. Kot smo že zapisali, bodo volitve letos z novim sistemom, ki bo tudi v majhne občine vnesel nekaj novosti. Število svetovalcev se bo zmanjšalo od 15 na 12, odbornika bosta dva namesto starih, župana bodo občani neposredno izvolili in bo imel zahtevnejše naloge kot v preteklosti.

V Števerjanu je dolga leta upravljala občino Slovenska skupnost predhodnica. V zadnjih dveh mandatnih dobah so volilci zaupali upravo listi Občinske enotnosti, ki je po prvi nepričakovani uveljavitvi leta 1985 potrdila svojo rahlo premoč tudi leta 1990. "Dvoboj" se tudi letos obeta izenačen in negotov glede izida.

Izven igre za župana se je na volitvah predstavila

tudi lista najsrajnejše desnice s simbolom grupacije, za katero so Fini in njegovi že preveč levicari. Dejstvo, da so z le eno izjemo vsi kandidati uvoženi od drugod je dokaz "zasidranosti" te liste v prostoru. Edini cilj te liste je pridobitev dodatne peščice glasov v primerja-

vi z letom 1990, kar bi ji z novim volilnim sistemom omogočilo pridobitev enega svetovalskega mesta v občinskem svetu z vsem, kar lahko sledi.

V upravnem mandatu, ki se končuje, so občino upravljali:

OBČINSKA ENOTNOST: Ivan Humar - župan;

Silvan Cibini, Rudi Korsic, Rihard Mizerit in Florjan Planinscek - odborniki; Alojz Juretic, Ivan Klanjscek, Marjan Kristancic, Martin Koren, Ivan Miklusi, Silvan Pittoli, Damjan Stekar - svetovalci.

SSK: Hadrijan Corsi, Darko Miklus, Izidor Princic - svetovalci.

NAČELNIK SVETOVALSKE SKUPINE SSK HADRIJAN CORSI

Izkoristiti nove finančne vire

»Trudili smo se, da bi bila naša vloga, čeprav iz vrst opozicije, kar se da konstruktivna, čeprav zmeraj nismo naleteli na ustrezno razumevanje in je bilo to naše prizadevanje na nek način prezrto.«

Tako ocenjuje odnose med večino in manjšino pri vodenju števerjanske občine načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Hadrijan Corsi. »Predvsem pa smo se hote izogibali polemikam, upoštevajoč izkušnje iz preteklosti. Polemike, če so same sebi namen, nikomur ne koristijo.«

Takšna je Corsijeva splosna ocena delovanja v upravnem mandatu, ki je tik pred koncem. Opozicija pa ne bi bila opozicija, če ne bi bila pozorna na celotno dogajanje pri vodenju občine in na področja, kjer bi bilo mogoče narediti veliko ali vsaj nekaj več od tistega, kar je sploh upravitelj uspelo uresničiti. Tako področje je recimo pridobivanje finančnih sredstev. Ne toliko običajnih prispevkov,

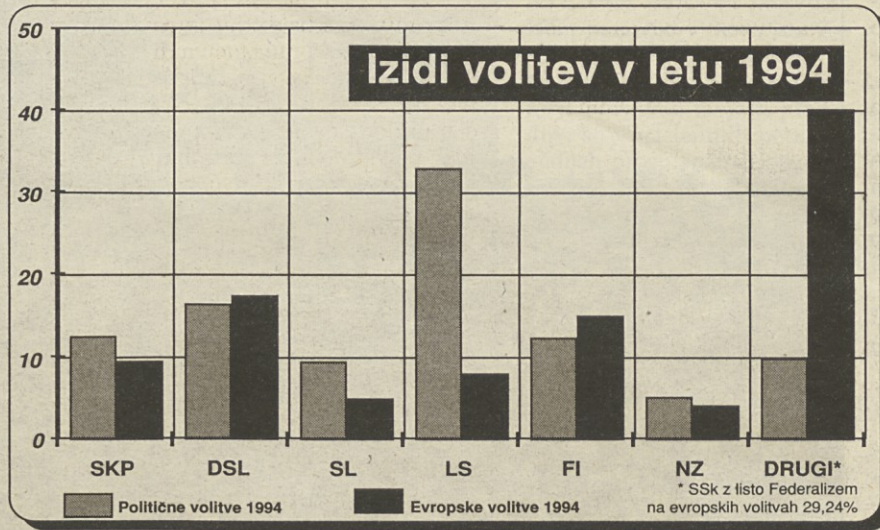
pac pa dodatnih sredstev za občinske finance. Corsi meni, da bi morala občinska uprava poiskati take možnosti izven običajnih oziroma dosegljivih okvirov. Skladi Evropske zveze ostajajo še zmeraj neznanka, denar iz teh virov pa ostaja neizkoriščen. Ob usihanju dosedanjih virov financiranja bo iskanje novih možnosti pravzaprav nujno. In s tem vprašanjem se bo morala soočiti nova občinska uprava v Šte-

verjanu. Pa tudi s številnimi drugimi, zlasti na gospodarskem področju, kjer je bilo sicer nekaj narejeno glede uravnavanja razvoja tradicionalnih dejavnosti. Ne gre za prevzemanje nekih novih nalog, ki presegajo pristojnosti občine, se zdalec ne, pravi Corsi. Vendar pa bi morala in bo morala občina prevzeti aktivnejšo vlogo na področju uravnavanja splošnega gospodarskega in družbenega razvoja.

»Gospodarstvo pač sledi gospodarskim zakonitostim, vendar je nujno potrebno sodelovanje in povezanost«, meni Corsi. Gospodarstvo v števerjanski občini pomeni danes predvsem vinogradništvo in kmetijstvo, čeprav ne gre podcenjevati tudi drugih dejavnosti. Vendar je tudi vinogradništvo odvisno od sposobnosti prilagajanja, od možnosti kreditiranja, od boljše organiziranosti samih vinogradnikov. In v tem pogledu ima lahko občinska uprava pomembno vlogo.

Na vprašanje katero

bo, poleg gospodarske problematike in seveda prizadevanj za zagotavljanje osnovnih storitev področje, ki mu bo treba v prihodnjem upravnem obdobju nameniti največ pozornosti, Corsi odgovarja, da bo to vprašanje preurejanja lokalne samouprave oziroma, z manjšinskega vidika sozete, ohranitev samostojnosti občin. Pomembne pa bodo v vsakem pogledu tudi izbire glede upravljanja s prostorom.

OBRAČUN ŽUPANA IVANA HUMARJA

Uprava je upoštevala vse potrebe in nujnosti

Župan Ivan Humar vodi občino že od leta 1985, kandidira pa tudi na bližnjih volitvah. Pogovor je usmerjen zlasti na opravljeno delo.

»Občinsko upravo smo prevzeli v nerodnem času, ko so začeli usihati viri financiranja in so bili že vidni znaki prihajajočih sprememb v političnem sistemu. Kljub napovedim, da nimamo zaslonbe v strankah in povezav na mestih, kjer se odloča, smo uspeli narediti marsikaj, predvsem pa smo uspeli ohraniti avtonomnost, kar ni malo v sistemu ostre strankarske delitve, ki se zmeraj velja, čeprav nastopajo namesto starih igralcev novi. In na to sem ponosen.«

Program ste torej v glavnem uresničili?

»Z opravljenim delom smo zadovoljni, čeprav vsega res nismo uspeli do popolnosti uresničiti. Pri reševanju posameznih vprašanj smo se odločili za zmernejšo, vendar pa na daljši rok prav gotovo uspešnejšo pot. Ne zanimajo nas "spomeniki" oziroma pomembna javna dela. Upoštevali smo predvsem kriterij potreb in nujnosti. In tu z zadovoljenjem lahko rečem, da smo naredili marsikaj. Isto velja glede zagotavljanja storitev. S sodelavci v ožjem odboru in v

občinskem svetu smo ob vseh pomembnih vprašanjih našli soglasje in razumevanje.«

Katero je področje, ki mu boste v prihodnje v primeru ponovne izvolitve namenili največ pozornosti?

»Prepričan sem, da bo to skrb za izboljšanje kakovosti življenja naših občanov, kjer smo sicer že zdaj veliko naredili, a ostaja kljub temu se zajeten spisek potreb in načrtov. Veste, vsaka občina je kot skupnost nekaj posebnega. Potrebe občanov so lahko podobne, vendar pa so pogoji in možnosti razreševanja zelo različni. S tega vidika je Števerjan zelo težko območje. Po-

mislite na površino naše občine, značilnosti terena, na tipologijo naselij.«

Kako ocenjujete sodelovanje z opozicijo? Načelnik skupine Corsi pravi, da njihovo prizadevanje za konstruktivno vlogo ni vedno naletelo na potrebno pozornost?

»Priznati moram precejšnjo umirjenost in da ni bilo polemik. Manjšina pač ocenjuje sodelovanje s stališča manjšine. Eno je gotovo: nikoli nismo imeli odklonilnega pristopa do predlogov, ki jih je dajala manjšina.«

Občutljivo vprašanje je sola. Nekaj let zelo uspešno celodnevno osnovno solo je prizadelo upadanje števila učencev, pa tudi nasprotovanja staršev celodnevni pouku itd. Danes je pol prazen v veliko breme občini. Kako menite, da bo treba to vprašanje uravnavati v bodoče?

»Sedanja uprava nima nobenega dvoma: solo je treba v našem kraju ohraniti. In tu bi se lahko na dolgo pogovarjali o razlogih za. Menim, da tudi nova uprava ne bo mogla mimo take usmeritve.«

Kako gledate na vprašanje vključevanja občanov italijanske narodnosti v življenje skupnosti?

»V tem pogledu nismo v Števerjanu izjema. Mesaniki zakonov je kar precej, prihajajo novi občani, ki tukajšnje stvarnosti ne poznajo, živijo precej ločeni od dogajanja. Prihajajo, kot se temu reče, v Števerjan samo spat. Imamo tudi nekaj posameznikov, ki so se v okolje vživeli, vendar so to bolj izjeme. Vprašanju bo treba poiskati ustrezne rešitve, čeprav se zavedam, da ne bo lahko.«

Pred kratkim so bile izglasovane osnovne smernice za pripravo regulacijskega načrta. Kaj nam lahko poveste glede tega?

»Prvič, da je bila izdelava takega instrumenta po eni strani nujna, po drugi pa takorekoč obvezna, saj smo ena od redkih občin, ki za to se ni poskrbela. Zavedamo se pomena pametne izrabe prostora pa tudi potrebe, da mladim parom omogočimo možnost, da ostanejo v občini in da po drugi strani omogočimo možnosti drugih, tudi s kmetijstvom in vinogradništvom povezanih dejavnosti. Osnovne smernice, ki smo jih dali načrtovalcu, odražajo tako stališče.«

VINSKA KLET

MIKLUS MILAN & C.

34070 ŠTEVERJAN (GO)
SCEDNO, 8
Tel. - Fax (0481) 884182

VINSKA KLET

Terpin

BRDA

Proizvodnja z zaščitnim poreklom (D. O. C.)

ZLATA REBULA
VALERIŠČE 6
TEL. (0481) 884184
34071 ŠTEVERJAN (GO)

KMETIJA

Cibini S. & Sošol F.

34070 Števerjan (GO)
Sovenca, 14/A
tel. (0481) 884097 - fax 884205

VINOGRADNIŠTVO

CIGLIČ

CIGLIČ REMIGIO in BOGDAN
Klanci 1
Tel. (0481) 884077
34070 ŠTEVERJAN (GO)

Adriano Corsi s.r.l.

KMETIJSKI IN GRADBENI STROJI
import - export

Sedež:

ul. Sovenca, 20 - 34070 ŠTEVERJAN (GO)

Tel. (0481) 884050

Uradi in dkladišče:

S. S. 56 Km. 7,7 - 33040 PRADAMANO (UD)

Tel. (0432) 670396 - 670589

Fax (0432) 670898

Telex 450329 CORSI - I

SPREHOD PO OBCINAH: ŠTEVERJAN

PRETEKLOST IN SEDANJOST VASI, KI KRALJUJE NAD BRIŠKIMI GRIČI

Zgodovina Števerjana je neločljivo povezana z gojenjem vinske trte

Briski grič ni samo ime domačega kulturno - prosvetnega društva. Ko prideš v najvisje lezeče predele Števerjana in se ogleduješ naokrog, se zaveš, da si na enem najvišjih in najbolj razglednih briskih gričev, na takšnem, s katerega imaš prelep razgled nad vso okolico. Najbrž so prav zaradi tega Števerjanci svojemu društvu dali takšno ime.

S postajališča in ceste pred zupanstvom, ki sicer ni najvišja točka v tej briski vasi, se tega zaveš, ko pogledaš na furlansko ravnino, ki se ti pokaže v vsej svoji velikosti in razširjenosti. Pogled se ti najprej zaustavi na Prevalu, ki je tik pod briskimi griči in ki ga na furlanski strani zapirajo griči med Ločnikom in Krminom, tja do Krminske gore. Onkraj teh pa vidiš samo ravnino, ki jo razbija edino grič nad Medejo. Tam daleč v ozadju v jasnih dneh se ti pogled zaustavi na oddaljenih Karnijskih Alpah tja do Piancavalla nad Pordenonom.

Na drugi strani ti pogled obvisi na valovitih briskih gričih onkraj današnje državne meje s Slovenijo, na zvonikih ter hišah, ki so posejani vsepovsod. Če pogledaš proti severozahodu pa boš zagledal bližnje in bolj oddaljene gore, in, če si bil tam gori dan po Jozefovanju, si videl, da so vse te gore bile tudi pobeljene s snegom.

Dovolj pa je, da od zupanstva zaviješ le nekaj desetnih metrov višje, do glavnega vasknega trga, na katerem je spomenik Števerjancem, ki so padli v času narodno-osvobodilnega boja, okrog njega pa grad, domača cerkev in Sedejev dom, pa si boš lahko ogledoval drugo stran: goré od Sabotina pa tja do Cavna in se dlje, Vipavsko dolino in Kras, skoro pod nosom pa boš imel Oslavje s kostnico, Solkan, Novo Gorico in tudi del Gorice, seveda ne tiste, ki jo skrivajo griči na zahodni strani Soče, se zlasti tisti nad Pevmo in Kalvarija.

Na briskih gričih pod temi razglednimi točkami, kamorkoli boš gledal, pa boš opazil vinograde, vinograde in se vedno vinograde. Le tu pa tam kak sadovnjak ali osamljene češnje, sljive, jablane ali kako drugo sadno drevo. Veliko manj je danes gozdicov od tistih, ki so tod bili doma se pred kaksnim, desetletjem. In veliko, veliko novih streh, kar pomeni, da so si ljudje v zadnjem času zgradili nove hiše ali popravili stare. Med slednjimi so "najnovejše" bile tiste obnovljene ali na novo zgrajene po prvi svetovni vojni.

Zgodovina Števerjana je neločljivo povezana s tisto celotnih Brd, pa čeprav ga od večjega dela Brd danes loči državna meja, ki jo tu imamo nekaj manj kot petdeset let. O Števerjanu je nekaj napisanega v dokumentu iz leta 1225, ki ga hranijo v videmski občinski knjižnici. To je kupno-prodajna pogodba med opatinjo Irmilint iz samostana

Sv. Marije v Ogleju ter nekaterimi Števerjanci. Omenjeni so hiša, zemljišča in vinogradi. V kasnejših urbarjih iz l. 1300 najdemo tudi nastete dajatve, ki so jih števerjanski kmetje morali plačevati grascaku. Med različnimi prehrabnimi izdelki najdemo tudi vino.

Leta 1520 je cedaški grof Vinciguerra Formentini kupil števerjanski grad in kar precej posestev okrog njega kot tudi v nekaterih drugih briskih vaseh: Dolenje in Gorenje Cerovo, Kojško in Smartno. Iz leta 1523, je števerjanski urbar, ki je v knjižni izdaji, skupno z drugimi, bil tiskan v Ljubljani l. 1954. Tu so objavljeni, seveda prevedeni v slovenscino, zanimivi podatki o Števerjanu, brez dvoma najbolj popolni do takratnega časa. Seveda je tu vino zelo prisotno, kar nam pove, da je zlahtna kapljica že takrat bila zelo pomembna. Zupan je takrat bil Coczian Saubhicz dese Bregannt, bil je doma iz Ločnika. Volila ga je soseska, potrjen je bil od višjih oblastnikov v Gorici. Kot zupan je imel vrsto pristojnosti, pravic in dolžnosti.

Poglejmo kaj piše o vinu. Zupan je moral raznim cuvajem, ob raznih priložnostih, dati jesti in piti (najbrž ne samo vode). Od knezje vinske desetine v Števerjanu so stiri orne bile za zupana. Od nekih zemljišč stanjmu in se enemu občanu pripadla desetina vina. Dolzan je bil okovati sode, obroče je moral vzeti pri grascaku, pripadalo mu je nekaj vina. Vsak sosed, ki je imel konja, je bil dolzan vsake kvatre voziti tovor lesa v Gorico: zato je prejel hlebec kruha in časo vina. Na praznik sv. Florijana je deželni sodnik od vsakega krčmarja, ki ni točil v lastni kleti, pobiral tafemgeld, t.j. krčmarino po 2 silinga. To pobiranje se je pircelo v vojnih letih. Tudi s števerjanskim vinom so torej placevali bojevanje grascakov in cesarjev. Knezovi kmetje iz Števerjana, ki so opravljali senokosno tlako, so poleg hrane dobili tudi vino,

poleg kruha in mesa. Kosci in grabilci na grascakovih travnikih so prav tako kot placilo dobili tudi vino.

Se bi lahko nadaljevali. Vino je že takrat bila pomembna postavka gospodarstva v Brdih, pa čeprav so tod sejali tudi zito in čeprav so imeli dobro razvito tudi drugo sadjarstvo.

»Dobrodošli v občini Števerjan, deželi vina in česenja.« Tak slovenski napis vidimo na cestnih tablah, poleg podobnega italijanskega, ob vseh vstopih v to slovensko brsko občino na italijanski strani meje s Slovenijo.

Prebivalstvo - danes tu živi 835 ljudi - v tem kraju je skoro v celoti slovensko. Italijanske narodnosti so le nekateri grascaki, katerih družine so tod že stoletja, ter nekateri ljudje, ki so se sem priselili v zadnjem času. Odločilna slovenska premoč ni nič čudnega, saj je Števerjan sestavni del goriskih Brd. S Slovenci strnjeno naseljena

gricevnata pokrajina zahodno od Gorice je stoletja bila upravno enotna, razdeljena med nekaj občin. V avstrijskih casih so tu bile občine Podgora (ustanovljena l. 1850), Smartno - Kvsko (1850), St. Ferjan (1850), Biljana (1850), Kozbana (1894), Dolenje (1850) in Medana (1866). V letu 1850 je bila ustanovljena večina občin.

Kasneje je prišlo do nekaterih sprememb. Medana se je npr. l. 1866 osamosvojila od Biljane, Kozbana pa l. 1894 od občine Dolenje. V slednji so takrat že prevladovali Furlani in na zupanstvu slovenscine niso več upoštevali. O tem pričajo številni dokumenti. Kasneje, v italijanskih casih, je spet prišlo do sprememb. Podgora (vanjo so sodili tudi Pevma, Oslavje, Stmaver in Podsabotin) je l. 1927 prisla v občino Gorica, Števerjan je bil istega leta priključen občini Kojško, Biljana in Medana sta l. 1928 prisli v sestav nove občine Dobrovo, istega leta so si Dolenje ponovno priključile Kozbano. Ta upravna razdelitev Brd je trajala

vse do konca vojne. V času narodnoosvobodilnega boja so v vseh krajih, tudi manjših, bili ustanovljeni vaski odbori, ki so dejansko upravljali te kraje. Ta praksa se je nadaljevala tudi po osvoboditvi, pa čeprav je ZVU takrat imenovala svoje predsednike, ki so dejansko vodili zupanske posle. Brda so namreč bila v Coni A. To do konca Zavezniske vojske uprave v septembru 1947.

Takrat je državna meja Brda razdelila. Večina Brd je takrat prisla v sklop jugoslovanske države, nekateri obrobni slovenski kraji so bili dodeljeni Italiji. K takšni razdelitvi, kakršno danes poznamo, so botrovali nekateri prometni in vojaški razlogi.

Mednarodna komisija je ugotovila, da je prebivalstvo v Brdih slovensko. Zaradi tega je te kraje prisodila Jugoslaviji. Italijani so hoteli obdržati opazovalno točko vrh Sabotina, da bi vojaško nadzorovali gorisko kotlino. Na tak način so Italiji bili prisojeni kraji pod Sabotinom (Stmaver, Pevma, Oslavje) ter tudi Števerjan. Italiji so bila prisojena tudi nekatera naselja v zahodnem delu Brd, ki so prisla v okvir občin Krmin in Dolenje.

Števerjan je bil občinsko samostojen že v avstrijskih casih. Leta 1910 je tam bilo 2.359 prebivalcev. V tej občini sta takrat bili tudi vasi Gorenje in Dolenje Cerovo, ki sta danes v Sloveniji. O kasnejši ukinitvi občine in priključitvi njenega ozemlja občini Kojško smo že prej povedali.

V današnji občini Števerjan živi le, kot že omenjeno, 835 prebivalcev. Primerjava med današnjim stanjem in tistim na začetku stoletja ni možna. Takrat je v vsaki družini bilo po več otrok. Navade med zakoncem so bile pač takšne, vrh vsega so otroci bili staršem tudi v pomoč v delih na kmetiji. Dandanes tudi v kmečkem okolju, kakršno je se vedno števerjansko, prodirajo moderne navade: en sin v

družini je že nekaj običajnega. To se pozna tudi v številu otrok, ki obiskujejo obvezne sole. Veliko manj, pod polovico, od tistih, ki so iste sole obiskovali pred kakimi dvajsetimi leti, kaj se od tistih, ki so v sole hodili v avstrijskih casih. Bilo pa je se več drugih razlogov, da se je prebivalstvo tako drastično zmanjšalo. Zaradi slabih gospodarskih razmer, predvsem klonstva, se je konec dvajsetih let in v tridesetih veliko Števerjancev izselilo iz domače vasi. Tudi kasneje se je izseljevanje nadaljevalo.

Ugotovitev velja se zlasti za tiste, ki so se zaposlovali v goriskih tovarnah ter trgovinah. Če se je le dalo, so se nastanili v mestu ali blizu njega. Drugi pa so dan za dnem pesčili ali kolesarili v nizino. Vrh vsega je tudi Števerjan imel kar precej izgub med 2. svetovno vojno. Na spomeniku na glavnem trgu so vklesana imena padlih med narodno osvobodilnim bojem. V letu 1947 pa je kar precej Števerjancev odslo v sosednjo Jugoslavijo, bile so to tudi nekatere cele družine.

O številu prebivalstva so nam znani podatki po letu 1951, ko so tudi tod, kot v vsej Italiji imeli ljudsko štetje. V letu 1951 je prebivalcev bilo 1.041, leta 1961 so jih nasteli 924, leta 1971 je njih število padlo na 818, deset let kasneje pa je število spet poraslo na 884. Sedaj jih je ponovno manj, samo 835.

V letu 1947, ko je prišlo do razmejitve, ni bilo več samostojne občine Števerjan, saj je njeno ozemlje pripadalo Kojškemu. S števerjanskimi zadevami so takrat upravljali v oddaljenem Koprivnem. Samostojna občina je bila ponovno vzpostavljena na začetku leta 1951. Prefektura je takrat imenovala komisarja. To je bil Rudolf Maraz, trgovec na Sovenci.

V juniju 1951 so bile prve volitve. Zmagala je Kmečko delavska zveza, ki je tu bila odraz Slovenske demokratske zveze. Zmagovita lista je dobila 12 svetovalcev, med temi zupana. To je bil Rudolf Maraz. V manjšini s tremi svetovalci se je zaslala Demokratska fronta Slovencev. Dve leti kasneje se je zupan odselil iz Števerjana, na njegovo mesto je bil izvoljen Ivan Ciglic, ki je na tem mestu ostal do l. 1954, nakar ga je zamenjal Hermenegild Podversic, ki je bil na celu občine tja do l. 1965. Njegova lista je vedno prevladovala, v manjšini je ostajala lista Občinske enotnosti. Leta 1965 je za zupana, vedno na celu liste Slovenske skupnosti, bil izvoljen Stanislav Klanjscek. Občino je vodil do l. 1985. Takrat je zmagala lista Občinske enotnosti, dobila dvanajst svetovalcev, za zupana je bil izvoljen Ivan Humar, ki je na celu občine tudi sedaj.

MARKO WALTRITSCH

Na slikah (foto Vlado Klemse) pogled na Števerjan iz dvoje slikovitih perspektiv

ŠTEVERJAN

Vinogradniška Zadruga

BRDA

34070 Števerjan
Bukuje, 6 (GO)
Tel. (0481) 884192
Fax (0481) 88492

RESTAVRACIJA

VOGRIČ s.a.s.

PODGORNIK JOZICA & C.

Zaprto ob torkih
in sredah

KLANEC, 23
TEL. (0481) 884095
ŠTEVERJAN (GO)

OGLASE
ZBRAL

Ul. dei Montecchi 6
34137 TRST
TEL. 040 - 7606529
FAX 040 - 768697

KULTURNA IN ŠPORTNA STVARNOST V ŠTEVERJANU

Kjer se kultura prepleta z žlahtnim vinogradništvom

**SPREHOD
PO
OBČINAH:
ŠTEVERJAN**

Briški grič: V znamenju zborovske dejavnosti

V Steverjanu, tako kot v marsikaterem drugem našem kraju, delujeta dve kulturni društvi: katoliška skupina F.B. Sedej in Briški grič, ki je izraz laično-levicarskega razmišljanja. Taksna opredelitev je nekoliko poenostavljena in vsekakor ne odlikava kompleksnejše stvarnosti, kakršna pač je. To se posebno v zdajšnjem času, ko so pojmi, kot je levicarsvo, naprednost, katolizmo, itd., manj izraziti in vse manj je razlogov, da bi se vsak segment naše stvarnosti moral deliti na dva ali več taborov.

Kulturno društvo Briški grič je nastalo takoj po vojni z namenom, da se posveti dvema primarnima področjema ljubiteljske kulture: zborovskemu petju (takrat je moski zbor vodil Anton Sosol) in amaterskemu gledališču, ki sta bila nekakšna nosilna stebra poveljstva prosvetne dejavnosti.

Društvena dejavnost je zadevala še druge področja in takratni prvi predsednik Stanko Hlede se je srečeval z istimi težavami, ki so tudi da-

nes prisotne v ljubiteljskem delu.

Zaradi nasilnega fasičnega dvajsetletnega molka, so društveni delavci v prvih povojnih letih organizirali heste-to pobud in pripravili vrsto kulturnih prireditvev, gledaliskih predstav, koncertov in izletov. Leta 1947 so priredili prosvetno konferenco, ki so se je udeležila vsa kulturna društva z briskega področja.

Za sedež si je društvo izbralo prvonačrtno prostore gostilne na Dvoru. Tu je ostalo le nekaj let, kasneje pa se je preselilo za kakih par sto metrov nize, k Rejevim. V polovici šestdesetih let so se društveni člani ponovno preselili, tokrat v prostore stare sole na Valerisu (10. februarja 1964), kjer so ostali do konca sedemdesetih let, ko se je društvena dejavnost premaknila na Bukovje, kjer so leta 1984 sedež obnovili in zgradili sodobno kulturno središče, v katerem so prostore za društveno dejavnost, dvorana za večje prireditve ter prostori za briški etnografski

muzej.

Ob preselitvi društvenega sedeža na Valeriso leta 1964 je društvo organiziralo prvomajsko slavo v Dvoru (nastopil je ansambel Veselih plansarjev), ki je postalo ena med najbolj odmevnih in množičnih manifestacij v zamejstvu. Člani Briskega griča znajo povedati, da se je na teh praznikih zbiralo več tisoč ljudi, ki so prisli od vsehokoli. Zaradi velikega pomena, ki ga steverjansko prvomajsko slavo ima v zamejstvu, bi kazalo z njim nadaljevati, četudi se društvo sooča z vrsto težav predvsem prostorske narave.

Zborovska dejavnost je do pred kratkim označevala kulturno pot Briskega griča, ki ga je v petih desetletjih vodilo kar osem predsednikov (Stanko Hlede, Ciril Klanjscek, Bruno Stekar, Ivan Humar, Silvan Pittoli, Rihard Mizerit, Robert Juretič in Zdenka Bednar). V zadnjih letih pa je društvo pripravilo več uspešnih prireditvev v središču na Bukovju, kjer se kultura prepleta s primarno briško go-

Festival narodnozabavne glasbe cvet v gumbnici društva Sedej

»Slovensko katoliško prosvetno društvo Sedej je s svojo dejavnostjo zacelo hitro po drugi svetovni vojni, bilo pa je nekakšen idejni nadaljevalec dela Slovenskega katoliško-bralnega društva St. Florjan, ki so ga v Steverjanu ustanovili leta 1883 in je delovalo do leta 1915«. O začetkih katoliškega organiziranega kulturno-ljubiteljskega dela v Steverjanu smo izvedeli iz pogovora s Franko Padovan, tajnico briske kulturne organizacije. Društvena dejavnost se je obnovila leta 1922, in sicer v okviru Katoliškega prosvetnega društva. Na zalost je društvo delovalo le pet let in kot številna druga je bilo leta 1927 nasilno razpuščeno. Po drugi svetovni vojni, točno leta 1954 je briška ljubiteljska kultura svoje poslanstvo nadaljevala v Slovenskem katoliško-prosvetnem društvu, ki se je leta 1968 preimenovalo v SKPD Francisek B. Sedej.

Tako kot skoraj povsod drugje, so se tudi sedejevci v glavnem ukvarjali s petjem. Zborovska rdeča nit se vleče že od samega začetka nastanka društva do današnjih dni, ko se lahko ponasajo s kakovostno mesano pevsko zasedbo, ki bo pod vodstvom Bogdana Kralja letos slavila 45 let nepretrganega nastopanja.

Franka Padovan nam je prišepnila, naj ne pozabimo zapisati, da v okviru društva deluje tudi mladinski zbor (vodi ga Valentina Humar) ter da že vrsto let izdajajo društveno glasilo Steverjanski vestnik.

Cvetlica v gumbnici steverjanskega društva pa je vsekakor organizacija festivala narodnozabavne glasbe, ki ga

bodo letos priredili že petindvajsetič. Za okroglo obletnico se pri društvu mrzlično pripravljajo in napovedujejo, da bo petdnevna prireditev obiskovalcem ostala v lepem spominu. Verjetno sami briški kulturni delavci niso pričakovali, da bo festival postal ena od najpomembnejših tovrstnih glasbenih pobud na Slovenskem in da je prizorišče najbolj odmevnih ansamblov narodnozabavne glasbe.

Dosedanji izkupicek, kot nam je v pogovoru dejal Lojze Hlede, eden od pobudnikov festivala in takrat vodja glasbene skupine, je nadvse uspešen: na dosedanjih srečanjih se je zvrstilo več kot 200 ansamblov, ki so predstavili prav toliko, če se ne več izvirnih skladb. Ze ta podatek jasno pove, da je steverjanska pobuda prerasla domače okvire in postala res vseslovenska. Ideja o festivalu se je porodila ob ugotovitvi,

da bi kazalo tradicionalno kulturno dejavnost v vasi obogatiti in ji dati drugačne, vabljeve vsebine. Zamisel o srečanju narodnozabavnih skupin se je izkazala za posrečeno in dokaj inovativno, vsaj za goriski prostor.

»Priprava prvega festivala ni bila enostavna«, ugotavlja Lojze Hlede, »saj smo se morali soočiti z nesteti-mi težavami, predvsem organizacijskega in prostorskega značaja. Prvo srečanje, katerega se je udeležilo devet skupin iz Slovenije, Koroske in zamejstva (zmagali so Veseli hmeljarji, Tamsi z Opčin in skupina Minipe iz Gorice) je zaradi naliva potekalo v se nedokončanem Sedejevem domu. Ze naslednjega leta pa smo se preselili na odprto, pod borovce, kjer se festival, po nekajletnem gostovanju v Formentinijevem parku, odvija se danes».

POTEM KO SE DRUGE OBLIKE ŠPORTNEGA UDEJSTVOVANJA NISO UVELJAVILE

Pohod, ki je postal nepogrešljiva tradicija

V nadaljevanju prikaza delovanja na področju telesne kulture po zamejskih občinah, se bomo tokrat pomudili v Brdih, tj. na desnem bregu Soče. Gre za gricevato področje, ki skoraj v celoti spada v steverjansko občino. Z razliko od doberdobske, zlasti se sovodenjske občine, se organizirane in stalne oblike telesne kulture in sporta v Steverjanu niso uspeli uveljaviti. Vzrokov za to je verjetno več, najbolj oprijemljiv pa je gotovo ta, da Steverjan ne premore večjega in strnjene središča. Vse sloni na manjših ali večjih zaselkih in posameznih domacijah, ki so včasih zelo oddaljene med seboj. Skratka, manjka neke vrste osrednja "duša", ki bi igrala vlogo gonilne sile in bi potegnila za sabo tudi razkropljene zaselke. Drugi skoraj neresljiv problem pa predstavlja zemljepisno zelo razgibano območje. Razen nižinskega zaselka Jazbine, je vsa steverjanska občina ena sama strmina. Podobno kot v ostalih Brdih, bi tudi v Steverjanu zelo težko našli 150 metrov ravnine, na kateri bi si lahko uredili manjše igrišče.

V vsej povojni zgodovini je bilo storjenih nesteto poskusov, da bi občino obogatili tudi s telesnokulturno dejavnostjo, vendar so vse pobude, razen občasnih, propadle v nekaj letih, oz. že v nekaj mesecih. Skoda, kajti Steverjan je našemu sportu dal

dokaj visoko število dobrih sportnikov, zlasti nogometašev in odbojkarjev, a vsi so svoje sposobnosti izkazovali v raznih društvih v Gorici in okolici. Če nas spomin ne vara, je edino obliko stalnega delovanja predstavljala ženska odbojbarska ekipa PD "Briški grič", ki je delovala v daljnjih letih 1970-72. Nekaj let prej so v Steverjanu ustanovili se sportno združenje Brda, cigar delovanje se je omejevalo le na enkratletno prirejanje domačih sportnih iger. Tudi pri tem društvu je nekaj let delovala ženska odbojbarska ekipa, ki pa je bila zaradi pomanjkanja kakršnegakoli urejenega igrišča prisiljena dvigniti belo zastavo že po nekaj letih.

Ker se blizajo prvomajski prazniki, bi izkoristili prostor, ki nam je na razpolago, da bi podrobneje predstavili pobudo, ki jo v Steverjanu neprekinjeno prirejajo že polnih 16 let. Gre za tradicionalen pohod med Steverjanom in Gonjacom, ki predstavlja že neke vrste obredni shod ljubiteljev hoje in vesele družbe, pa tudi ljubiteljev edinstvenega okolja, kakršno je brsko. Če vse to povežemo, se s čutom zavzetosti na pohod, ki ni le zgolj sprehod, in mu dodamo se spominsko sporočilo in prvomajski značaj, dobimo število, ki se suče od 500 do 1000 udeležencev različnih starosti, do osnovnosolca do

upokojenca.

Zamisel o prirejanju spominskega pohoda se je porodila leta 1980. S tem so prireditelji KD Briški grič iz Steverjana zeleli na eni strani popestriti že itak bogato dolgoletno prvomajsko slavo na steverjanskem Dvoru, na drugi strani pa zabeležiti 35-letnico osvoboditve. Onstran državne meje so našli sogovornike v Krajevni skupnosti Kojsko ter z njimi postavili temelje priljubljeni manifestaciji. Uradni naziv prvih izvedb prireditve je bil: Spominski pohod med dvema spomenikoma NOB v Steverjanu in Gonjacom; kasneje pa se je uveljavila krajsa inačica: Pohod Steverjan - Gonjaca.

Na spominski kolajni, ki je vsako leto različna in jo prejme vsak udelezenec, je osnovni motiv ostal nespremenjen, saj sta vtisnejni stilizirani podobi obeh spomenikov. Proga meri 10 km (razdalja med spomenikoma je namreč točno 50 km) in poteka v glavnem po asfaltirani cesti: le krajsi odseki so speljani po kolovozih in stezah. Od 2. do 7. pohoda sta bili progi dve: običajna in tekmovalna, ki je merila 20 km. Kasneje so daljšo progo opustili, ker je bila prenaporna in tudi udeležencev - tekačev je bilo razmeroma malo. Kot zanimivost velja zabeležiti podatek, da so na 2. pohodu doberšen del tekmovalne proge speljali po italijan-

skem ozemlju in je tekace pot vodila skozi Valeriso in Jazbine od tamnega prehoda Vipolze. Od tam pa mimo Smartnega do Gonjaca ter skozi Kojsko in Hum ponovno v Steverjan. Zaradi organizacijskih in tehničnih težav, ki so zahtevale odprtje kar dveh mejnih prehodov, so v naslednjih petih izvedbah progo speljali tako, da so uporabili samo steverjanski mejni prehod na Sovenci. Vsi udeleženci so startali skupaj, po mejnem prehodu pa so ne-tekmovalci krenili desno po običajni poti proti Humu, tekmovalci pa v levo proti Cerovnemu ter mimo Vipolze skozi Kozano in Smartno do Gonjaca.

V prvih šestih izvedbah sta bila start in cilj na Dvoru v Steverjanu, od leta 1986 pa je bil cilj izmenično v Steverjanu oziroma pri Kulturnem domu na Humu. V letih 1990 in 1992 pa sta bila tako start kot cilj na Humu.

Zanimiva je bila pobuda, ki so jo prireditelji uresnili leta 1989, to je na 10. jubilejnim pohodu. Z razpisom so na pohod vabili se posebno tiste, ki so se udeležili vseh doterdanih izvedb. Kot dokaz so morali prinesiti s seboj vseh deset spominskih kolajn. No, takih najbolj zvestih pohodnikov je bilo 18 in so na cilju prejeli posebno spominsko plaketo. Ob tej priložnosti je bila na Dvoru postavljena tudi

zelo bogata razstava fotografiskega in drugega dokumentarnega gradiva vseh prejšnjih pohodov. Po številu je bil 10. pohod najbolj množičen, saj se je na pot odpravilo preko 1000 udeležencev. Glede same udeležbe pa tole: prednjico domači ljudje z obeh strani meje, in sicer med 60 in 70% z novogoriskega in briskega območja (sole in velika skupina upokojencev) ter od 30 do 40% zamejcev, v glavnem iz Gorice in okoliskih vasi (društva, skupine prijateljev, itd.). Stalno pa je prisotna skupina iz Braslovc na Stajerskem, ki je pobratena s Steverjanci.

Naj na koncu omenimo še pomoč, ki jo pri zahtevni izvedbi priljubljene prireditve nudijo krovne organizacije, in sicer Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji ter Slovenska sportna zveza iz Nove Gorice.

Letošnji pohod bo na sporedu v nedeljo 7. maja s startom in ciljem v Steverjanu in bo poseben 50-letnici konca vojne. Poleg tega pa prireditelji nameenjajo manifestacijo popestriti se z dirko z gorskimi kolesi, ki ima namen zabeležiti 100-letnico ustanovitve Kolesarskega društva "Gorica", v katerem se je tudi kot kolesar uveljavil Edvard Rusjan, slovenski pionir letalstva.

Vili Princič

SPREHOD PO OBČINAH: ŠTEVERJAN

GOSPODARSTVO: USPEŠNOST JE OMOGOČILA OHRANITEV KMETIJSTVA

Dežela vina in češenj, kjer je trta že od nekdaj doma

»Dežela vina in češenj,« je zapisano na tabli ob vhodu v vas. Trta je tod doma od davne preteklosti. Gojili so jo v prejsnjih stoletjih, vendar so z zlahnim briškim vinom takrat bogateli veleposestniki, ki so v Brdih živeli po gradovih ali pa so prihajali iz sosednjih mest pobirat na deželo dobiček. Kmetje so bili tod prava raja, saj je bil v veljavi tako imenovani kolonat, iz italijanskih dežel uvožen odnos med veleposestnikom in kmetom - garačem.

Konec prejšnjega stoletja je Cesarsko kraljeva Kmetijska družba v Gorici skrbela za pospeševanje kmetijstva. Vendar so prihajala v postev predvsem velika posestva, ki so bila last grščakov in novopečenih veleposestnikov. Bolj so sla takrat na Goriskem in tudi v Trstu v promet vipavska vina. V Dornberku so kmalu začeli z razstavami vipavskih vin, ki so jih prirajali vsako leto. Taksna razstava je bila prvič v Brdih leta 1878, in sicer v Kojškem. Na ogled so bila ustekleničena vina, takrat seveda brez etiket, kot tudi različne vrste sadja. Zanimanje takratnega kronista je zbudilo nekaj steklenic pikolita iz kleti grofa Baguerja z Dobrovega. Pikolit je bil iz letine 1820. Za vsako steklenico je bilo treba odšteti več kot za cel stot grozdja bandime 1879. Druga razstava briškega vina in sadja je bila sele devet let pozneje, in sicer leta 1888, tokrat v Steverjanu. Tudi ob tej priložnosti so bili razstavljenci iz vseh Brd. Seveda so bili med njimi tudi Steverjanci.

V Brdih do današnjih dni ni bilo večjih kleti. Izjema so bile kleti velikih posestnikov. Predvsem zaradi tega, ker so v avstrijskih časih največ grozdja in mosta kupili dunajski trgovci, ki so vse to takoj odpeljali z vlakom na Dunaj. V Brdih poceni kupljeno dobroto so za drag denar prodajali v cesarski prestolnici in v vsej Avstriji.

Po priključitvi teh krajev Italiji po 1. svetovni vojni, se položaj se poslabšal. Vino je bilo težje prodati kot prej. Avstrijskega trga ni bilo več, Italija je imela vina na pretek, po nizkih cenah so južno vino prodajali tudi na Goriskem. Nekateri goriski gostilničarji so sicer kupovali in gostu ponujali izključno briška vina. Tudi zaradi tega, ker so bili mnogi gostilničarji doma iz Brd. Vendar pa se starejši ljudje še spominjajo zenic, ki so hodile od hiše do hiše in ponujale majhne steklenice z vzorci briških vin. Zelo srečne so bile, če je kdo naročil eno ali več pletenk vina.

Kolonat se je končal sele po 2. svetovni vojni, briški kmetje pa so se osamosvojili v začetku šestdesetih let. Začeti po novem pa ni bilo lahko, kajti kleti pravzaprav niso niti imeli. Sicer tudi takrat s prodajo vina ni bilo lahko. Steverjanci so se pojavljali

tudi na Andrejevem sejmu v Gorici, kjer je bila, vsaj za nekaj dni, odprta vinska razstava, na kateri je vino teklo v potokih. Kasneje, v letih 1963 in 1964, so priredili dve vinski razstavi v Formentinijevem gradu, od leta 1965 pa je za časa prvomajskih praznikov vinska razstava v Dvoru.

Za dobro in uspešno kmetovanje se v preteklosti niso zanimali samo grščaki in drugi veleposestniki. Tudi bolj razgledni slovenski kmetje so ubrali to pot. Stekarjeva kmetija v Steverjanu je bila v tem oziru vzorna. Tudi zato so se že v dvajsetih letih, se bolj pa v tridesetih slovenski kmetje iz raznih krajev Goriske na njej solali. Najprej je to sodilo v sklop slovenske gospodarske zveze, potem pa so ustanovili eksperimentalno kmetijo pokrajinskega kmetijskega inspektorata. Tu se niso zanimali samo za trte, grozdje in vino, temveč tudi za drugo sadje, predvsem breskve in češnje.

Pred komaj četrto stoletja so Brici začeli s sodobnim kletarjenjem. Uspeli so, zelo uspeli, saj so briška vina, označena z italijanskim izrazom »Collio« (Brida) med najbolj cenjenimi in dragimi v Italiji. Med prvimi sta bila v tem oziru v Brdih brata Marcello in Marino Humar, ki sta se pojavila s svojimi etiketami na steklenicah v različnih goriskih in trzaskih gostilnah in trgovinah. Sledili so jima številni drugi. Danes najdemo na trgu kaksnih petnajst etiket steverjanskih vinogradnikov. Za nekatere so poskrbeli priznani umetniki. V kraju deluje tudi zadruga Brda, ki nosi na etiketi oznako »Steveverjan«. V njej je več kot deset članov, na Bukovju imajo klet, tam je urejen tudi majhen muzej domačega kmečkega orodja. V vasi deluje se ena prodajna zadruga, ki nosi naslov »St. Florian«.

Kljub krizi, ki je v zadnjih letih zajela italijanski in evropski vinski trg, je treba kmetu za steklenico vina odšteti od 6.500 lir navzgor, tudi tja do 20.000 ali še več lir, če gre za zares kvaliteto vino. Trenutno gre veliko vina, ki ga pridelajo v Steverjanu, v tujino. Pomemben je posebno nemški trg, saj tudi na področju vina velja pravilo, da so italijanska vina za Nemce danes cenejša zaradi močno znižane vrednosti lire v menjavi z marko. Če temu dodamo se kvaliteto

briških vin, potem je uspeh neizbežen. V zadnjem času za marsikatero briškega vinogradnika velja, da dober, če ne celo večji del svoje proizvodnje proda v tujino. Ne le v Nemčijo, temveč tudi v ZDA in v Veliko Britanijo, pa se drugam. V prejšnjih letih so Steverjanci prinesli s sejma v Ljubljani kar nekaj zlatih kolajin in precej srebrnih. Diplome s temi nagradami na priznanem mednarodnem sejmu krasijo stene njihovih kleti in domov.

Količna je proizvodnja vina v Steverjanu? Na vsem ozemlju, zaokroženem z oznako »Collio«, so za letino 1993 kmetje prijavili 75.181 hektolitrov vina, ki se lahko dci z oznako DOC, (denominazione di origine controllata, ali po slovensko poimenovanje nadzorovanega porekla). Kdor prodaja vino z oznako »Collio«, mora dokazati, da je bilo to vino narejeno iz grozdja, pridelanega na točno določenem ozemlju. Občina Steverjan je ena izmed občin, ki sodijo pretežno v to vinorodno briško območje. Steverjansko območje, ki sodi v vinski okoliš Collio, ima 332, 65 hektarja; vinska proizvodnja je 25, 576 hektolitrov, k čemur je treba dodati še 35, 39 hektarja v Prevalu, ki sodi v vinski okoliš Isonzo. Tu je mogoče pridelati 3.0277 hektolitrov vina.

V zadnjih dvajsetih letih so Steverjanci posadili čisto nove vinograde, in to kljub težavam in zakonskim omejitvam. Zdaj novih vinogradov praktično ni več, možno pa je obnoviti obstoječe. Ponekod je se videti buldožerje. Drugega sadja pa tu pride laje v glavnem le se za domače potrebe.

Steveverjansko kmetijstvo se je ohranilo zaradi uspešnosti. Z njim se ukvarjajo predvsem mladi ljudje. Kmetov je se vedno okrog 70, pripteti pa jim je treba se tiste, ki se z njim ukvarjajo le občasno. Druge gospodarske dejavnosti v vasi skorajda ni, če izvajamo gostilne. Te so stiri, v kratkem pa se jim bo pridružila še ena. Le malokdo se ukvarja s kmečkim turizmom. Drugih trgovin v vasi ni, lepo število Steveverjancev pa ima podjetja zunaj občine in se ukvarja z zelo različnimi dejavnostmi.

Hiš je danes v Steveverjanu 279. Kar precej je novih, v glavnem pa so bile stare hiše sodobno obnovljene. Da je blagostanje tu doma, ugotovis že mimogrede, saj opazis marsikaj, cesar drugod ni videti.

Marko Waltritsch

ŠTEVERJANCI NA SEJMIH V VERONI IN LJUBLJANI

Pridelek je teba tudi prodajati

Cez nekaj dni bomo lahko na sejmišču v Veroni srečali kar precej Steveverjancev. V tem mestu nedaleč od Gardskega jezera bodo namreč 7. aprila odprli sejem Vinitaly. To je najpomembnejši vinski sejem v Italiji, med največjimi na svetu, na katerega pride več kot tisoč vinogradnikov, vinarjev in trgovcev ne le iz Italije, ampak posebno v zadnjem času, tudi iz drugih držav. Vinitaly je pomembna odskočna deska za prodajo vina. Če se ga proizvajalec vina ne udeleži, je na trgu skoraj odpisan, razen seveda če ni tako visoko kvaliteten, da sejma sploh ne potrebuje, ker ima pač proizvodnjo že vnaprej prodano.

V Veroni, kjer v posebnem paviljonu razstavljajo vinogradniki in vinarji iz naše dežele, je mogoče srečati tudi mnoge Steveverjance. Seveda so to tisti, ki sami stekleničijo svoja vina, ki imajo svoje etikete in ki se morajo potruditi, da bodo svojo proizvodnjo tudi plasirali. Ni namreč dovolj imeti dober vinograd, pridelati dobro grozdje, dobro kletariti. Vino je treba tudi prodati. Plasiranje vina je danes prav taka umetnost kot dobro vinogradništvo in kletarjenje. Zato je udeležba na veroskem sejmu že kar obvezna. Tudi draga je, saj so nam nasi vinogradniki, ki so tam sodelovali že več let, povedali, da je treba za nakup prostora na sejmu in za prenočevanje in

druge s tem povezane stroške za šest dni v Veroni porabiti kar precej denarja: od 7 milijonov lir navzgor. Tja seveda ne hodijo le Steveverjanci, ampak tudi drugi Brici iz vsega loka od Mirnika prek Dolenj, Krmina, Koprivnega in Jazbin ter Steveverjana tja do Oslavja. Ko pohajaš na sejmišču, se počutiš kot doma.

Verona je tik pred durmi. Se pred koncem pomladi bo tudi vinski sejem v Ljubljani, letos dobra dva meseca prej kot običajno. Zaradi tega so tudi steveverjanski vinogradniki poslali vzorce svojih vin v Ljubljano že pred koncem prejšnjega meseca. Posebne komisije jih bodo tam ocenjevale čez kak mesec. Ljubljanski vinski sejem je sicer tudi pomemben zaradi ocenjevanja, saj sodi med najbolj prestižne ocenjevalne sejme v Evropi. Dobra ocena na ljubljanskem sejmu veliko pomeni za nadaljnje uveljavljanje na mednarodnih trgih. (mw)

Tudi vojakom Serenissime je bilo briško vino močno všeč

Vino je bilo že v preteklosti pomembna postavka gospodarstva v Brdih, pa čeprav so tod sejali tudi zito in imeli dobro razvito sadjarstvo. Da so Brici imeli vino zelo v čislju, nam dokazuje podatek iz kronike o drugi gradiščanski vojni med Benesko republiko in avstrijskim nadvojvodom Ferdinandom, ki je v naših krajih divjala v letih med 1615 in 1617. Kot poroča v svoji knjigi beneski kronist Faustino Moissesso, so vojaki Serenissime nekega dne vdrl iz Krmina v Dobrovo. Zavzeli so grad, v njegovih kletah pa je bilo polno sodov vina.

Beneski vojaki so se po zmagi dobro napili, potem pa so sode z vinom naložili na vozove in se zvečer z Dobrovega napotili proti Medani in Krmini. Iz Moissessove kronike ni razvidno, kako so se kmetje organizirali, ali na lastno pest, ali pa jih je v to nagovoril dobrovski grščak ali kak njegov oskrbnik. Dejstvo je, da so Brici neke na poti med Dobrovim in Medano beneske vojake, ki so se vracali v Krmin, napadli. Brez dvoma jim je pomagalo dejstvo, da so bili beneski vojaki močno pijani in se zato niso mogli braniti. Pognali so se v beg in seveda na poti pustili vozove z ukradenim vinom. To pa je briškim kmetom zadostovalo, saj so svoje dobili nazaj. In ker je bilo vino grščakovo, so zmago brez dvoma izkoristili, da so si prikrbeli vsaj nekaj zlahne kapljice, kajti grščak očitno ni vedel, koliko vina so popili vojaki Serenissime. (mw)

GOSTILNA

KORSIČ

BEDNAR
ZVONKA

JAZBINE, 16

34070 ŠTEVERJAN

TEL. (0481) 391633 - 390247

VINSKA KLET

HUMAR

BRDA

- Tokaj
- beli Pinot
- sivi Pinot
- zlata Rebula
- aromatičen Traminer
- Verduzzo
- Picolit
- Merlot
- Cabernet Franc
- Rosato
- Refosk
- Moskat
- Peneča se vina

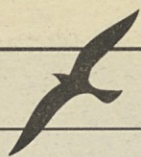

KMEČKI TURIZEM

34070 - Steverjan (GO)

Ščedno 29/A

Tel. (0481) 884108

Z nenasiljem proti rasizmu

Martina Luthra Kinga je 4. aprila 1968 v Memphisu ubil atentator

»Ne vem, kaj se bo zdaj zgodilo. Težki dnevi so pred nami. Vendar me to zdaj res ne prizadene, ker sem bil na vrhu gore in mi je vseeno, kaj bo z menoj. Kot vsak drug človek bi tudi jaz rad dolgo živel, saj ima dolgo življenje svojo privlačnost. Toda zdaj se mi to ne zdi pomembno, rad bi le izpolnil božjo voljo. On mi je dovolil, da sem se povzpел na goro in pogledal z vrha na drugo stran, in videl sem obljubljeno deželo...«

To so bile, kot uči zgodovina, zadnje besede, ki jih je v javnosti spregovoril borec za državljanske

pravice ameriskih črncev, dobitnik Nobelove nagrade za mir leta 1964 in po Kristusu ter Gandhiju

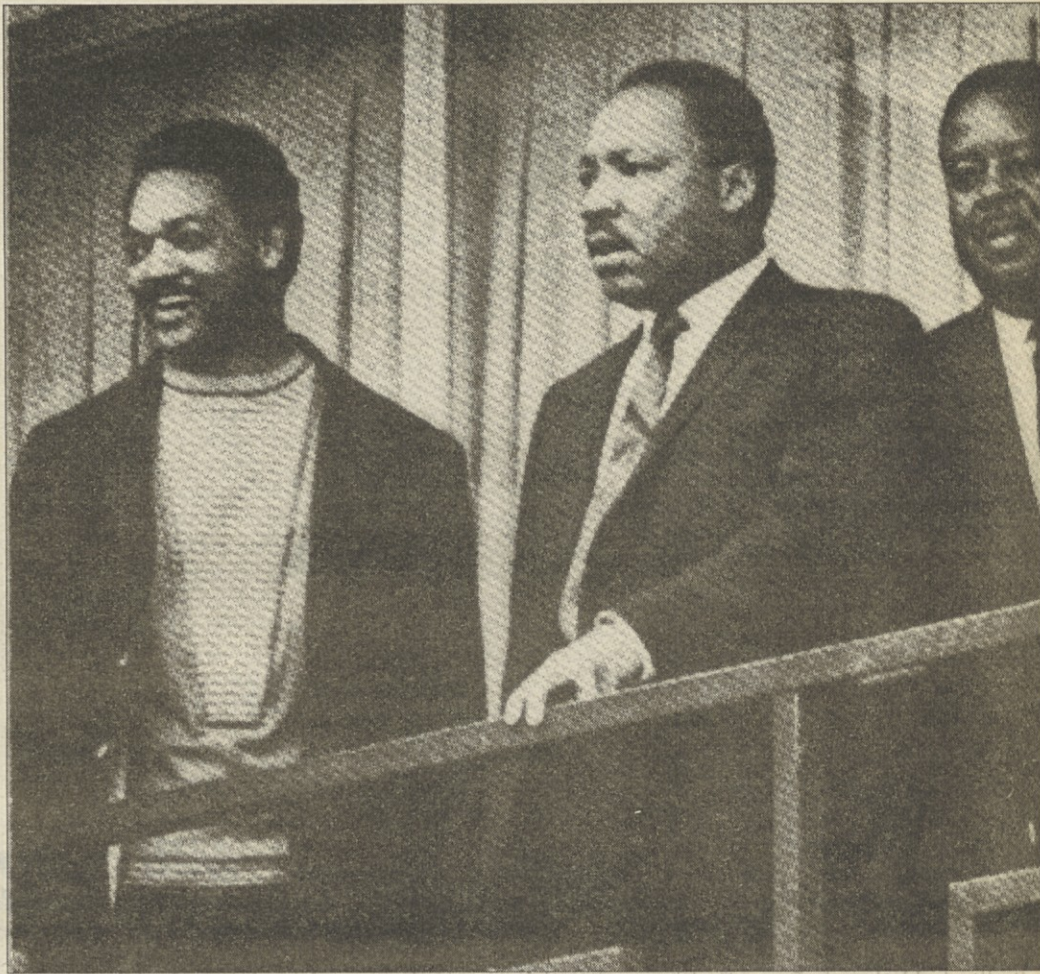
Gibanje Crnih muslimanov je ustanovil Wallace Fard, o katerem je bolj malo znanega, vodil pa jih je prerok Elija Muhamed, ki je bil sicer rojen kot Elija Pool, vendar »se mu je prikazal prerok in ga izbral za svojega pomočnika«. Gibanje je postalo opazno v petdesetih letih, ko so v ZDA začeli uveljavljati načelo enakih pravic za vse; ne glede na raso. Takrat so Crni muslimani nastopili s prepričanjem, da če belci s črnici nočejo imeti nobenih stikov, so zdaj črnici tisti, ki nočejo imeti opraviti z belci, ter da imajo pravico ustanoviti lastno državo. Malcolm X, ki je bil najprej njihov član, je zaradi njegove naraščajoče radikalnosti v šestdesetih letih ustanovil Organizacijo islamsko-ameriske enotnosti.

Muslimani so se imenovali zato, ker so bili prepričani, da večina ameriskih črncev izvira iz Nigerije in Gane, torej iz držav, kjer je islam močan. »Ko so lovili črnce in jih pošiljali v Ameriko, so jih iztrgali islamu,« je bil prepričan karizmatični Malcolm X. Tudi on, pred nekaj leti kultna figura na novo prebujenega črnkega nacionalizma, ki so ga v popularni kulturi poosebljali na primer Public Enemy, je bil žrtev atentata. Leta 1965 ga je med govorom v Harlemu v New Yorku ubil neki nasprotnik Crnih muslimanov.

verjetno najbolj znan zagovornik metode nenasilnega odpora dr. Martin Luther King. Bilo je tretjega aprila 1968. Naslednjega dne popoldne ga je na balkonu motela v Memphisu v ameriški zvezni državi Tennessee v vrat zadela krogla atentatorja Jamesa Earla Raya, zaradi česar je kmalu zatem umrl, star še ne štirideset let.

V Memphis je King prišel, da bi vodil demonstracije pretežno črnih smetarjev iz tega mesta, ki so začeli nemire zaradi težkih delovnih razmer. Da se je udeležil manifestacije, ki ni bila strogo povezana z vprašanji črnske enakopravnosti, kaže na to, da je z večanjem svojega vpliva vodil ljudi tudi v akcijah, ki niso imele neposredne povezave z vprašanjem državljskih pravic, ampak je deloval tudi na socialnem področju, da je torej krog svojega delovanja razširil. Podobno je King dejavno sodeloval tudi v protestih zoper vojno v Vietnamu, vse pa je izhajalo iz njegove na krščanstvu temelječe filozofije nenasilja, za katerega je bil prepričan, da dolgoročno vedno prevlada, kajti, kot je dejal, »odpuščati je bolj mozato, kot vracati udarce«.

Navezovanje njegovega dela na religijsko izročilo je razumljivo, če vemo, da je bil Kingov oče duhovnik, da je tudi King ml. doktoriral iz teologije, da se je rodil na manj razvitem jugu, kjer je religioznost bolj izrazita kot na severu ZDA, pa tudi gibanje za državljanske pravice (civil rights movement) se je začelo v cerkvah. Slednje predvsem zato, ker bi država organizirana zborovanja črncev povsod drugod

King na balkonu, kjer ga je zadela krogla

razbila.

Reakcija na Kingovo smrt je bila v več deset mestih po ZDA silovita, začeli so se upori, nemiri, požari, na površje pa so znova prišle različne črnske skrajne organizacije, kot so bili na primer Crni muslimani, ki so imeli v odnosu do belcev podoben odnos, kot so ga imeli člani Ku Klux Klana do črncev. Razlika med njimi se je kazala predvsem v odnosu do ZDA kot države in v odnosu do sožitja z belci. Crni muslimani so zagovarjali skrajne ideje, kot je na primer ena država za belce in druga za črnce, medtem ko je King svoje cilje videl in si zanje prizadeval v okviru takratnega ameriškega pravnega in družbenega sistema. Za razliko od črnih muslimanov, ki so bili izrazito separatistično nastrojeni, je bilo torej gibanje za državljanske pravice bolj zmerno in je težilo k integraciji.

King je ameriske črnce v boju za državljanske pravice vodil manj kot desetletje in pol, in vendar mu je v tem času uspelo marsikaj. V Washington je leta 1963 pripeljal četrto milijona miroljubnih pohodnikov, na katere je naslovil svoj verjetno najbolj znani govor I Have a Dream, z vodstvom bojkota avtobusnega prevoza v mestu Montgomery v Alabami na

jugu ZDA je dosegel, da so ukinili segregacijo na avtobusih, boril se je za uvedbo volilne pravice tudi za črnce, preživel je nakaj bombnih napadov, en napad z nožem, s svojimi sodelavci študenti pa je izpeljal vrsto tako imenovanih sedenih protestov, med katerimi so sedli v restavracijo in preprosto čakali, da jim bodo postregli. Seveda so bile tudi restavracije, tako kot avtobusi in nasploh večina javnih prostorov, segregirane, tako da so imele tudi te akcije za svojo posledico nasilje policije in belih skrajnežev.

Predvsem pohod na Washington pomeni v kulturi ameriških črncev približno tisto, kar v rock kulturi pomeni Woodstock. Oboje namreč predstavlja kulminacijo takratnega dogajanja na določenem področju; Woodstock demonstracijo rock kulture in z njo povezanega načina življenja, Washington pa demonstracijo zmornosti ogromne množice, ki je zgolj s svojo nenasilno navzočnostjo prišla pokazati, da obstaja.

Ni pa seveda vse bilo tako lepo, skladno in heroično, kot skušajo prikazati Kingove biografije in knjige o gibanju za črnske pravice, še manj pa je tako danes. Če zamenjamo zapise, ki se sem ter tja pojavljajo v tisku o tem, da King

kot družinski moz ni bil nič kaj prida, in katerih avtorji so tudi nekateri njegovi vidni sodelavci iz gibanja (z njim je dejavno sodeloval na primer Jesse Jackson, ki se je potegoval za mesto demokratskega predsedniškega kandidata leta 1988), gre seveda še za njegovo dediščino.

V zadnjem času je v ZDA namreč precej hude krvi povzročilo dogajanje v zvezi s spominskim parkom, posvečenim spominu Martina Luthra Kinga. Kmalu po atentatu so svojci Kingovo rojstno hišo v Atlanti spremenili v spominski muzej, zraven so postavili center za nenasilne družbene spremembe, vse skupaj pa je privlačilo številne obiskovalce, ki so prinasali tudi kar nekaj denarja. Potem pa se je Kingov sin Dexter Scott King domislil, da bi v okolju, kjer je King živel in delal, zgradili park, kjer bi s pomočjo tehnologije obiskovalce navidezno prestavili v prostor in čas, v katerem je King živel. Seveda to državi, ki je imela na tem območju druge načrte, prav tako povezane s Kingovo zapuščino, ni bilo všeč, in spori so se začeli. Slavo, za katero sami nismo naredili ničesar, je pač treba vnovčiti...

Antisa Korljan

Prizor, posnet med pohodom na Washington

Grob Martina Luthra Kinga, na katerem so besede iz njegovega govora I Have a Dream

HIPNOZA

Rojeni za ljubezen

Ključ do najbolj skritih človekovih hotenj

»Ste močni, samozavestni in imate trdno voljo. Brez težav in napora boste shujšali. Tako ste močni in samozavestni, da bi lahko oropali banko, hujšanje bo za vas prava malenkost,« je sugeriral hipnotizer 35-letnemu Ronaldu Springsteenu, ki je obupal nad shujševalnimi dietami in sklenil poskusiti se s hipnotično terapijo. Rezultat? Ronald je izgubil deset kilogramov, v hipnotičnem transu oropal banko, nato pa v zaporu shujšal se petnajst kiliogramov in tako dosegel zeleno težo.

Uporaba hipnoze je zelo razširjena, ceprav številni pisci opozarjajo na možnosti zlorabe. Z njo si pomagajo kirurgi, ki bolnika pred operacijo hipnotizirajo, namesto da bi ga uspavali s kemičnimi sredstvi. Kriminalisti hipnotizirajo priče zločinov, da bi se spomnile podrobnosti zločina, ki niso dostopne budni zavesti. S hipnotično regresijo se je mogoče vrniti v prejšnja življenja. Raziskovalci fenomena neznanih letelih predmetov hipnotizirajo žrtve vesoljcev, da bi se spomnili vseh podrobnosti ugrabitve. Ceprav hipnozo preučujejo številni znanstveniki, jo se vedno obdaja meglica mističnega in skrivnostnega.

Šoubiznis in terapevtska hipnoza

»Hipna hipnoza, ki jo na veliko uporabljajo v zabavnih predstavitvah hipnotizerjev po vsem svetu, ne obstaja,« trdi Isidro Perez Hiladgo, predsednik nedavno ustanovljenega španskega Združenja za klinično in eksperimentalno hipnozo. »V resnici so bile osebe, ki pred kamerami ali presenečenimi pogledi gledalcev v trenutku padejo v hipnotični trans, pred tem že hipnotizirane, le da je to očem gledalcev skrito. Hipnotizer jim je v prvi hipnozi dal tudi posthipnotično sugestijo, da bodo v hipu padli v enako hipnotično stanje.«

Clani združenja opredeljujejo hipnozo kot »stanje visoke osredotocenosti, pri katerem se informacije med hipnotizerjem in hipnotiziranim prenašajo brez motenj«. Perez Hidalgo govori o dveh vrstah hipnoze. »Prvo

imenujem kar šoubiznis hipnoza in jo največkrat uporabljajo v zabavnih predstavitvah hipnotizerjev. Hipnotizerji skušajo osebo spraviti v stanje, v katerem ne more več analitično in logično razmišljati o svojih dejanjih, vsaj ne v takšni meri kot v budni zavesti. Hipnotizer bo skušal izkoristiti zanikane želje v nezavednem delu hipnotiziranega in ga pripraviti do tega, da jih udejani. Če je nekdo globoko v sebi sit moralnih predsodkov o nečistosti svojega telesa, se bo pred presenečenimi gledalci brez težav slekel do golega, cesar pri budni zavesti zaradi razumskih premislekov ne bi storil.

Drugo vrsto hipnoze uporabljajo predvsem v terapevtske namene. Hipnotizer osebi sugerira stanje popolne sprostitve, kar samo po sebi privede do hipnotičnega stanja. Hipnotizirani se bolj zaveda svojih dejanj in med hipnozo misli.«

Nezavedne zdraviljske moči

Konec 18. stoletja je francoska Akademija znanosti in medicine na pobudo kralja Louisa XVI. raziskala fenomen hipnoze in ovrgla priljubljeno in razširjeno teorijo o »magnetnem fluidu«, ki jo je utemeljil avstrijski zdravnik Franz Anton Mesmer. Mesmer je bil prepričan, da so vsa živa bitja obdana z magnetnim poljem. Hipnotizer lahko upravlja z magnetnim poljem hipnotizirane osebe in jo tako zdravi ali pripravi k neverjetnim dejanjem. Jean Sylvain Bailly, urednik lista francoske Akademije znanosti in medicine, je leta 1784 zapisal, da gre

ključ za ozdravitev Mesmerjevih bolnikov iskati v »nezavednih zdraviljskih močeh bolnikov, ki so jih aktivirali v stanju hipnotičnega transa«, ne pa v sposobnosti hipnotizerja, da upravlja z magnetnim poljem hipnotizirane osebe.

V 19. stoletju so raziskovalci hipnoze ugotovili, da hipnotizirani lahko nadzoruje občutek bolečine. Leta 1829 so francoski zdravniki izvedli prvo operacijo brez uporabe anestetikov. Oseba, ki so ji operativno odstranili tumor, med operacijo v hipnotičnem transu ni čutila bolečin. Angleski zdravnik James Esdail je med hipnozo uspešno operiral številne delavce podjetja East India v Calcutti.

Kljub uspešni uporabi hipnoze v kirurške namene so številni zdravniki v 19. stoletju se vedno menili, da je hipnotično stanje bolezensko stanje. Francoski zdravnik Jean Martin Charcot je bil prepričan, da je hipnotični trans posledica nevroloških okvar in da je mogoče

vse ljudi, tudi psihično uravnotežene osebnosti.

Znanstvenike so v 19. stoletju razburile raziskave hipnotiziranih živali. Raziskovalci so namreč dokazali, da lahko hipni sok pri živalih povzroči stanje, podobno hipnotičnemu transu pri ljudeh. Če so raziskovalci kokoši na hitro obrnili na hrbet, so te obležale kot mrtve. Sele sum jih je spet spravil pokonci.

Morilec na ukaz

Konec 19. stoletja je hipnozo uporabljal tudi Sigmund Freud. Bolnike je hotel v hipnotičnem stanju pripraviti do tega, da bi se spomnili dogodkov iz zgodnjega otrostva, ključnih za njihovo bolezen. Pozneje je Freud hipnozo opustil in jo nadomestil z metodo prostih asociacij, ki jo je vključil v psihoanalizo.

Španski zdravnik Santiago Ramon Cajal je leta 1886 na svoji kliniki uporabil hipnozo pri zdravljenju bolnikov s telesnimi okvarami. »Rezultate

zavedanja. V hipnozi se budna zavest razširi na nezavedno.

TVEGANJE: Večnega hipnotičnega transa ni. Ceprav je oseba hipnotizirana in ji nihče ne sugerira, naj prekine trans, bo to slejkoprej naredila sama. Hipnoza je podobna spanju, iz katerega se vsakdo lahko prebudi.

ZVECANJE SPOSOBNOSTI: V javnih predstavitvah hipnotizerji sugerirajo ljudem, naj počnejo stvari, za katere se zdi, da jih v vsakdanjem življenju niso sposobni narediti. Toda to ni res. Gre le za pomanjkanje vedenja o svojih telesnih sposobnostih in umske blokade, ki povzročijo, da nekdo nečesa ne more narediti, ker je v budni zavesti prepričan, da tega ni sposoben.

Miti o hipnozi

Od prvih Mesmerjevih poskusov s hipnozo do sodobnih raziskav fenomena so med ljudmi živi miti o hipnozi.

PREVLADA: Mnogi verjamejo, da hipnotizer povsem nadzira hipnotizirano osebo. Znanstveniki so dokazali, da hipnotiziranega ni mogoče prisiliti v dejanja, ki nasprotujejo njegovi najgloblji morali in etiki. Če oseba med hipnozo počne stvari, ki jih v vsakdanjem življenju ne dela, je to lahko posledica tega, da se kljub hipnozi zaveda, da ji ljudje tega početja ne bodo očitali, saj se lahko izgovori na učinek hipnoze.

ZAVEDANJE: Hipnoza je stanje razširjenja zavesti, ne pa stanje ne-

hipnotizirati le histerične osebe. Z njim se nikakor ni strinjal profesor Berheim, ki je dokazoval, da je mogoče hipnotizirati

zdravljenja bi mi lahko zavidal marsikateri kirurg, ceprav niti enkrat nisem uporabil skalpela.« Nadaljnje raziskave so potrdile uspešnost hipnotične terapije pri zdravljenju psihosomatskih bolezni in odvisnosti od alkohola, tobaka in mamil.

V 20. stoletju sta zdravnika Carl in Stephanie Simonton dokazala uspešnost uporabe hipnotične terapije in pozitivne vizualizacije pri zdravljenju rakavih bolnikov. Pri vseh rakavih bolnikih so se zmanjšale ali popolnoma prenehale bolečine, kar 95 odstotkov rakavih bolnikov se je ozdravilo brez kirurških posegov in drugih metod klasične medicine za zdravljenje raka.

Znanstveniki za takratno zelezno zavoso so sli se korak naprej od zahodnih kolegov. Bolgar Dr. Gregori Lozanov je z več poskusi dokazal, da so hipnotizirane osebe sposobne zunajcutne zaznave. »Ljudje so v hipnotičnem stanju sposobni telepatije, telekineze, predčutenja in napovedovanja, ceprav v stanju budne zavesti teh sposobnosti nimajo.« Se več, dr. Lozanov je dokazal, da je pri ljudeh s hipnozo mogoče razviti sposobnosti zunajcutne zaznave. Dr. Lozanov se je s českoslovaskim raziskovalcem dr. Milanom Ryzlom dogovoril za sporočilo, ki Duška, s katerim je Lozanov delal več let, spravi v hipnotično stanje. Duško je telepatično zaznal dr. Ryzlovo spo-

Upodobitev hipnoze iz časa, ko so se verjeli, da gre za manipuliranje z »magnetnim fluidom«

ročilo in padel v hipnotični trans, ceprav je bil oddaljen več sto kilometrov.

Hipnozo je med drugo svetovno vojno uspešno uporabljala tudi ameriška obvesčevalna služba za »najbolj varno prenašanje post«. Agente so hipnotizirali,

je veliko vprašanj o hipnozi se vedno odprtih. Se več je etičnih dilem, kdaj in v kakšen namen se lahko uporabi hipnoza. »Dokler bo hipnoza v rokah ljudi, ki so zmotljivi in imajo vprašljivo etiko, jo bo mogoče tudi zlorabljati. S pomočjo hipnoze lahko naredimo veliko dobrega in veliko slabega. Hipnoza res ne more ustvariti morilcev in kriminalcev iz vseh ljudi, toda lahko prebudi kriminalca v ljudeh, ki to morda nikoli ne bi postali,« razmišlja o hipnozi Perez Hidalgo.

Dr. Helen Wombach je vsem udeležencem raziskave v stanju hipnoze zastavila enaka vprašanja. Eno od vprašanj je bilo: »Zakaj ste se inkarnirali? Kakšen je smisel življenja?«

S hipnozo do prejšnjih življenj

Pred leti je dr. Helen Wombach napisala knjigo Vnovično preživljanje prejšnjih življenj - dokaz v hipnotičnem stanju. Osnova knjige, ki se ukvarja s plesom smrti in vnovičnimi rojstvi - reinkarnacijo - je raziskava znanstvenice, ki se je s 750 hipnotiziranimi ljudmi pogovarjala o njihovih prejšnjih življenjih. Zanimivo je, da se je vseh 750 ljudi spomnilo svojih prejšnjih inkarnacij, ne glede na to, ali so v stanju budne zavesti verjeli v reinkarnacijo ali ne.

Zanimivo je, da skoraj nihče od vprašanih ni povedal, da so tam zato, da bi razvili lastne talente. Prav nasprotno, prevladovala je razlaga, da so se rodili, da bi se naučili bolj skladnih odnosov z drugimi ljudmi, naučili ljubiti in predajati brez primesi posesivnosti. Največ vprašanih je odgovorilo, da so prisli zato, da bi sirili zavest enosti in tako naredili korak naprej v duhovnem razvoju. Nihče pa ni izjavil, da je smisel njegovega življenja pridobivanje bogastva, statusa in moči.

»Cutim, da je smisel mojega življenja naučiti se resnično ljubiti.«

»Ko ste me vprašali po smislu, sem se zavedla, da sem izbrala svoje starše, da jim pomagam pri njihovih lekcijah. Sem instrument, ki lahko pomaga svojim staršem.«

»Namen tokratne inkarnacije je navezati stike z ljudmi, ki sem jih prizadela v prejšnjih življenjih. Zavedam se, da je moj moz alkoholik in da mu moram pomagati, ker sem ga prizadela nekoč prej.«

»Zato, da pomagam ljudem.«

»Inkarnirala sem se, da bi se naučila ljubiti in občutiti druge v enosti.«

Ksenija Kvas

Isidro Perez Hidalgo izvaja hipnotično terapijo

Prekucije na Slovenskem (2)

Vse hoče novo biti, vsi stanovi za novo srečo letajo kot otroci za kresno muho

»Kaj pišejo zapeljivi pisuni, da je ljudem tako sladko pri srcu?« je nemskutarski zupan vprašal Martina, ko sta se srečala na poti v dolino. Vprašanje je bilo posredno namenjeno Adamu, ki je zadnje čase pogosto obiskoval Medveda, odkar se je pripravljalo, da se bo kot advokatski pripravnik zaposlil v dolini. »Da ne boš mislil, da navijam za nemške nacionalce, ki bi s svojim frankfurtskim parlamentom hoteli ustanoviti Veliko Nemčijo in oslabilo Avstrijo, da bi se na koncu podrli tudi črvi le-sena bajta. Celo naš novi, mladi cesar Franc Jožef I. je zanje preveč Avstrijec in premalo Nemec!«

»Kaj pa je poleg deželnega parlamenta v Gradcu, ki ga tako modro vodijo grof Attems, in državnega na Dunaju potreben se zbor v Frankobrodu?« se je Martin pridružil kritiki. Za Frankfurt na Majni je uporabljal ime, ki je bilo udomačeno v vsakdanji govorici.

Zupan ga ni poslušal, ampak je naprej razpredal svoje misli. Zdaj se je spravil se na ljudi, ki nočejo plačevati davkov: »Neumni, zmoteni, zapeljani so ljudje, ki mislijo, da so vsi davki overženi, de nič... plačevati ne bo ... To se ljudem hitro dopade... Taka svoboda je hudiceva...«

Tu pa nista bila več enakih misli, čeprav si Martin ni upal naglas izgovoriti tistega, kar je imel v glavi. Najraje bi uporabil Adamove misli in zupanu rekel:

»Za vas je torej revolucija pošast, ki je ni bilo treba? Menite, da stoji svet na tako trdnih teme-

posvetne fevdalce, je gosposka Medvedovim priznavala posebne pravice.

»Martin, povej, kaj pravijo nas presvitli cesar Franc Jožef I.? Bodo kot mladenič, ki jim komaj brada raste, dopustili, da zgradbo, v kateri ni bilo niti stibla za kmetiški stan, preuredijo?« je vprašal stric Jakob, ko je prisopihal po strmini k Medvedovim. Bil je eden redkih na kmetih, ki se je zanimal tudi za narodovo usodo in ne samo za odpravo tlake in desetine, čeprav ga je to kot podložnika se kako zanimalo.

»Kar cesar rečejo, to tudi stori-jo,« je odgovoril Martin s taksnim prepričanjem, da tudi Jakob ni več smel dvomiti.

Bil je pod vtisom knjige Dogodivšine stajerske zemle (1845), v kateri je duhovnik Anton Krempel zapisal, da je cesar Jožef II. »večkrat skrivoma sel v kmečke in tezaske bajte, celo za plug je prijel,

nekaj najhujših polovila...«

»Se vedno je odmeval upor na Igu, ko se je po razglasitvi nove vlade zbrala velika truma kmetov, napadla grad, po tolovajsko v njem razsajala, unicila hišno opremo, gosposkino pismo in gruntne bukve pa sežgala,« so pisale Bleiweisove Novice. »Ti razuzdani tolovaji si ne bodo nikdar izbrisali ta madež... Roka pravice bo dosegla hudodelnike tako gotovo, kakor je Amen v Očenasu...«

Dolina se je vznemirila, ko je izvedela, da se kot povodenj siri-jo nemiri po vsej deželi. V Podcetrtku so zazgali grascinski kozolec, poln žita. Nekje drugje so ubili financarja, ki je poosebljal krivico oblast. V Poljcanah so se razburjali, ker jim je poslanec gospod Sturm obljubil, da jih bo obiskal, jim razložil nove postavbe in poslušal njihove želje, pa ni drl besede. Graditelji železniske proge Celje-Ljubljana so obupavali, češ da nemiri ovirajo dela pri gradnji proge. Pri nemirih v Krskem je posredovalo vo-jastvo. Upor v Mengšu so rešili po mirni poti.

»Proč, daleč proč, Slovenci, od takih zgod, ki naredijo iz cloveka neumno zverino...« je kaplan s priznice ponavljal poziv iz časnikov. »Vse hoče novo biti, vse stare pravice hočejo uniciti, vsi stanovi za svojo novo srečo letajo, kakor otroci za kresno mu-

Peter Kozler, ki je verjetno izviral iz kočevske nemške družine, je leta 1853 izdelal »Zemljovid slovenske dežele«. Peter Kozler je podpiral tudi zamisel o Zedinjeni Sloveniji.

Baron Žiga Zois je pospeševal železarstvo na Slovenskem (Heinrich Wettach, olje, Plavž na Savi)

ljih, da ga sploh ni treba spremenjati?«

Medveda, ki je po očetovi smrti moral mlad prevzeti kmetijo, so po vrnitvi iz Ljubljane castili skoraj kot prvoborca za kmečke pravice. Čeprav je sodeloval v »revoluciji« samo en dan, pa se takrat ne cisto zares, je veljal za junaka. Hkrati so ga obravnavali kot studenec, kjer dobiš kot studenec ciste novice, zlasti tiste o zemljski odvezi. V uselih so jim se vedno brnele besede prejšnjega cesarja: »Ne bo več deset-tak po njihah hodil,« hkrati pa so se bali, da bo njegov naslednik pozabil nanje.

Martin je užival poseben ugled tudi zato, ker je bil iz rodbine Medvedov, ki so bili nekod davno kosezi, tiste vrste svobodni kmetje, ki so se od drugih svobodnjakov ločevali po tem, da so imeli pravico voliti svojega kneza. Se dolgo potem, ko je kro-na razdelila skoraj vso zemljo na slovenskih tleh med cerkvene in

da bi se preprical, kako se godi preprostu ljudstvu«. Vanj je verjel tudi potem, ko ga je trski učitelj opozoril na Prešernovo bodico o pisatelju, ki je dobil slovenscino v kremplje namesto v glavo.

»Ce bi bil jaz poslanec, bi bil kratek. Sel bi na oder in de-jal: 'Gosposki in masnikom nič, pa se stibro dol!' « se je zahajljaj stric.

»Taksni neumnosti se se sme-jali ne bi,« se je razjezila Martino-va zena Nežka, suha, a lepa in zila-va zenska. »Oblast je od Boga; ce je slaba, je to božja kazen za naš napuh!«

Na sestanku v dolini je zupan svaril pred početjem neodgovor-nih ljudi, ki puntajo kmete in delavce k upor proti gosposki. Takšen upor se je zgodil v Cel-lju. »Tako so zvižgali in se drli, da je bil strah... zraven so pa ka-menje po hisah lurali in z gorja-cami po oknih in vratih bili... Narodna straža je prihitela in

ho, pa ne pomislijo, da krivica sreče ne da in da pregreha ni kaj prida ...« so pisale Novice. Cudi-le so se ljudem, ki menijo, da po-slej ne bo več gosposke. »Nekdo je mislil, da gosposka pomeni sa-mo gruntno gosposko... Gosposka se imenuje vse, kar po veljavnih postavah... gospoduje.«

Nato je zacez razsajati se ogenj, ki je v bližnji in daljni sosescini unil kar nekaj naselij. V cerkvah je spet postala aktualna mo-litev, ki je prosila: »O Bog, resi nas vognja!«

V dolini so imeli 23 let star požarni red z naslovom Ognj ga-sitni navod ali naredanje ognj ga-siti, a so se morali zanesti le na sv. Florjana, ki pa tudi ni mogel pogasiti vseh požarov, ce so mu se tako pomagali s procesijami in z molitvijo. Trg je že nekaj let imel čuvaja, ki je ponoči hodil z enega konca naselja na drugega in trobental. Ob hudi uri so v cerkvi veliko zvonili, ker so farani verjeli, da zvon že sam od sebe

toco odganja. Ce jih je kljub temu prizadela ujma, so neredko meni-li, da bi jim bog ze pomagal, ce bi meznar prav zvonil in ce bi duhovnik bolj gorece molil.

Kaplan se je zgledoval po Bleiweisovih nasprotovanjih vra-zam, ko je s priznice zavrčal ocitke vernikov: »Med nami so lju-dje, ki v meznarju iščejo krivca za toco, ne pomislijo pa, da so sa-mi najbolj krivi, ker zanemarijajo svete zakramente...«

Adam se je vključil v Sloven-sko društvo. Ko so pred meseci sprejemali program, so zapisali, da se zavzemajo za to, »da se edi-na močna Avstrija pod vladar-stvom ustavnega Cesarja Ferdi-nanda ohrani in obvarje; da se nam narodne pravice ohranijo; da vera naših očetov tudi vera prihodnjih Slovincov ostane...«

»Bleiweis se je lepo zmotil, saj ni predvideval, da bo Ferdinand cesarjeval komaj se toliko dni, da se bo posušilo črnilo na papirju. Tudi cesar Franc I. ni verjel, da se majo temelji sistema. Ko so

ga opozorili na to, je vzkliknil 'Kakor mu drago, mene in Met-ternicha bo ze zdrzal...'«

Ko je Adam pri Medvedovih pripovedoval, da je bil grascak Andrej Smole Presernov prijatelj in dober za podložnike, ga je Ja-kob prekinil z vprašanjem:

»Kako more biti grascak prija-telj kmetijskih podložnikov?«

»Andrej Smole ni bil slab do podložnikov. Prežek, grascina na Gorjancih, se je, dokler je bila v njegovi posesti, razlikovala od drugih. Ko je grajski oskrbnik Pe-trič povedal, da je zbral komaj pol desetine, ker so kmetje, kar se je dalo, poskrili in utajili, se je go-spod Smole zasmel: 'Boga hva-limo, da so nam hoteli se toliko dati; saj jim nismo nič posodili!' «

Ko je Adam videl, da Jakob zmajuje z glavo, je dejal: »Imate prav: Smole je bil bolj izjema, ki potrjuje pravilo. Slutim čas, ko bodo tudi narodnjaki skušali te-kmovati z zdaj se prevladujočim nemškim kapitalom. Izkoristili bodo bedo kmetov, ki se bodo za-

radi odškodnine dusili v dolgo-vih. Zadnjic sem slisal slovenske-ga podjetnika, ko je rekel: 'Ce morejo nemški kapitalisti naredi-ti kapitale iz naših siromakov, za-kaj mi sami tega ne bi mogli?' «

Nato je pripovedoval o podje-tniku Zigi Zoisu, ki je bil v 18. stoletju lastnik železarn v Bohi-nju, na Javorniku in v Mislinji.

»Pospeseval je železarstvo, uvaljal nove stroje, nov način obdelovanja materiala in nove poskuse, bil je mentor sloven-skim pesnikom in pisateljem, po-budnik in mecen slovenskega preroda, toda kot podjetnik ni simpatiziral s socialnimi stremljenji francoske revolucije. Ko je uvedel nov akordni odnos, je to storil s stalisca podjetniških inter-esov. Ce bi se oziral prevec na zahteve rudarjev, bi ga morda hvalili kot dobrega cloveka, obe-nem pa bi ga pomilovali kot po-djetnika, ki mora na boben. Potlej bi bilo tudi z njegovim mecen-stvom konec...«

France Trebčan

Rotovž v Kopru (takrat Capo d' Istria) v drugi polovici devetnajstega stoletja

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Če bi Noe vedel...

Številni moški s prekomernim popivanjem žalijo dobro kapljico

Ko je Noe zasadil prvo vinsko trto, se mu se sanjalo ni, kako se bo hudič poigral z njim. Morda bi to, da pijejo moški, se nekako prenesel, za žensko (cezmer-no) poseganje po dobri kapljici pa bi se najbrž obrnil v grobu. Številni moški dobesedno žalijo alkohol. Nalivajo se čez vsako okusno mero, in to trmasto in vsemu navkljub. »Pristopi« pa so različni: nekateri se ga nacejajo, ko so nervozni ali pa zato, da bi si preprosto polepsali in olajšali življenje, drugi menijo, da jih pijača sprošča ali pa jim pomaga skozi osamljenost. In to družba kar nekako sprejema, medtem ko je odločno zgrožena in nikakor ne prenese, da bi bila ženska »simpatično« nabrlizgana.

Cisto preprosto je takoj ozigosa-na za tako, ki se absolutno ne zna brzdati. Moški s popivanjem prav tako dokazujejo svojo »mozatost«, kar količinsko merijo s številom izpraznjenih kozarcev ali vrčkov in s primerjavo »kdo ga nese več«. Pač se nismo presegli načela, da je pri pitju in v vojni vse dovoljeno. Zal dandanašnji pristajamo celo na občudovanje tistih mačotov, ki si privoščijo popivanje. »Prenasanje« pijače je vendar eden od znakov odraslosti, mar ne?

Vedno pa so zanimiva dejstva. Za domače razmere je znano, da je alkoholizem ena od največjih nadlog narodovega zdravja na sploh, z nič manjšimi težavami pa se ne ukvarjajo Britanci. Tamkajšnji izvedenci pravijo, da je pitje osrednji problem življenja britanskih moških. Vsak najmanjši kraj morda nima svoje pošte, hišo, kjer bog roko ven moli, pa ima prav gotovo. Neredko pa celo več kot samo eno. (Nekam znano?) Kaže, da se je popivanje oziroma pitje na Otoku iz moskega obreda sprevrglo kar v - mosko pravico. Njihov urad za popis prebivalstva namreč ugotavlja, da le se-

dem odstotkov žensk pije več kot moški. Dvakrat več moskih kot žensk pije vsak dan. Povprečno (na prebivalca) vsak tamkajšnji pripadnik močnejšega spola spiže štiri kozarce v endaindvajsetih minutah, ženska pa »le« 2,2 kozarca v dvaintridesetih minutah. Kar 95 odstotkov vseh prometnih nesreč v letu 1989 so povzročili moški pod paro, od teh pa jih je imelo 20 odstotkov v krvi veliko preveč maliganov. Pri umorih je bil pri moskih krivec alkohol v polovici primerov, pri nasilju nad otroki pa v dobrih dvajsetih odstotkih. Na Angleskem je tudi pri ločitvah alkohol poglavitni krivec v skoraj vsakem tretjem primeru, v bolnišnicah pa je vsak peti v določeni zvezi z njim.

Britanci ne bi bili Britanci, če tudi o tem problemu ne bi povprašali se drugih. Odgovore, kako jih vidijo skozi svoje oči, so objavili v raziskavi Moški in pijača pred tremi leti. Nekaj misli: Francozom se zdi, da Britanci pijejo zato, da bi bili »dedci«. Za galski okus je to nesprejemljivo, saj oni radi popijejo zaradi užitka, ne pa zaradi dokazovanja. Tudi Italija-

nom se zdi tako popivanje cisto brez smisla in bi pri njih prej naletelo na odpor in zaničevanje. Ni-zozemci pravijo, da bi bili nekateri takšni bistroji in gostilne, kot so jih videli v Angliji, pri njih prepo-vedani. Španci pa so si najbolj zapomnili to, da so v gostilnah videli otroke, ki so tako dobili »prvo lekcijo« o vedenju od staršev.

Veliko ljudi (mi nismo nikakr-sna izjema, prej pravilo) se sploh ne zmeni za to, da vidi nabasane-ga tipa, ki se usede za volan. O tem, da tako prevzemajo soodgo-vornost za ogrožanje življenj dru-gih, sploh ne gre izgubljeni besedi; da je pijanost za krmilom dobesedno zločin, se pa tako ali tako nih-če niti ne spomni.

Zanimivo pa je, da ženske ne-redko zanima moški, ki rad pije: pomeni, da ima težave in da torej potrebuje pomoč. Kaže, da ima to za nekatere poseben čar, prebudi se nekakšen pritajen materinski občutek. Zal prevečkrat pozablja-jo na če že ne doživeto, pa brez dvoma slišano in znano: kako odreagirajo ženske, ki pride »njihov« domov v meglici alkoholnih hlapov, jih sredi noči zbudi in hoče imeti na silo spolne odnose? In, ali se kdaj vprašajo, kako bi bilo obratno?! Se slabše pa je, ko se to dogaja mladi generaciji, kjer fantje menijo, da s pijančevanjem rastejo v očeh pripadnic lepšega spola. Morda se (čeprav tega ne vedo in se nimajo tovrstnih io-zkušenj) zanašajo na to, da ženske oziroma dekleta pod vplivom alkohola vendarle niso tako nasilna kot moški, da v takem stanju (vsaj ne tako pogosto) ne ubijajo, ropajo, se zaletavajo z avtomobili, se ne pretepajo in ne kolovratijo okrog brez zveze. (KaN)

Če bi praoče človeštva vedel, kaj bo, na barko zagotovo ne bi vzel tudi vinske trte

Pitje je pri moskih po nepisanih zakonih dokaz mozatosti. Med seboj to dokazujejo s številom izpraznjenih kozarcev v smislu »kdo ga nese več« preden popolnoma omaga. Prenasanje pijače je vendar eden od znakov odraslosti, mar ne? Zanimivo pa je, da se ženskam taki, ki radi posežejo po pijači, zdijo privlačni. To pomeni, da imajo težave in potrebujejo pomoč, kar neredko prebudi materinski nagon.

Mednarodni ogorki

Avstralija: Philip Morris je sporočil, da se bo še naprej legalno boril proti prepovedi avstralske vlade glede reklamiranja cigaret. Vlada namreč zavraca vsakršno pravico sodelovanja tega proizvajalca tobacnih izdelkov pri političnih, javnih in socialnih vprašanjih. (Financial Times)

Francija: Francoski nacionalni protitobačni odbor je izdal angleško verzijo vodiča po hotelih in restavracijah v Franciji, kjer se ne kadi. (Ash Bulletin)

Rusija: Predsednik Jelcin je popolnoma prepovedal oglaševanje tobacnih izdelkov, alkohola in alternativne medicine v sredstvih javnega obveščanja. Znano je namreč, da v Rusiji alkohol terja veliko smrtnih žrtev, enako pa je s tobakom in raznimi mazaskimi zdravljenji. Iz Kremlja tudi sporočajo, da bodo učinke akcije preverjali vsake tri mesece. (The Times)

ZDA: Število kadilcev med odraslim prebivalstvom se je v Združenih državah Amerike v obdobju med 1965 in 1990 povečalo za 40 odstotkov, od 1990 do 1992 pa se ni bistveno spremenilo. V letu 1993 je bilo rednih kadilcev skoraj 28 odstotkov odraslih moskih in 22, 5 odstotka žensk, kar je skupja dobrih 46 milijonov ljudi. Med njimi je največ Indijancev, najmanj kadilcev pa je med prebivalci pacifiških otokov. (JAMA)

ZDA: V Teksasu in Kaliforniji je po novem prepovedano kaditi tudi v zaporih. Prepoved velja za vse zapornike, tudi za tiste, ki so obsojeni na smrtno kazen. (Daily Express)

Zimbabve: Tamkajšnja vlada je povišala cene cigaret za 20 odstotkov, kar je največ doslej. Tako naj bi zbrali 112 milijonov funtov, ki jih državna blagajna nujno potrebuje, če hočejo preprečiti propad programa gospodarske reforme. (Financial Times)

S čebulo nad gripo

Gripa vsako leto znova »položi« na milijone ljudi, zdravniki pa se vedno ne vedo, kako naj pomagajo. Zato si ljudje pomagajo, kakor vejo in znajo. Z Norveškega prihaja »rešitev«, ki pravi, da naj vzamemo zvečer v posteljo steklenico toplega zeliščnega čaja, ki smo mu dodali kapljico ali dve pepermintovega olja, ter posebej rezino limone in malo čebule. Toplota čaja močno vdihnimo, da prodre do pljuč, pojejmo limono in počasi prežvečimo čebulo. To menda »prezrači« bronhije in glavo. Surova čebula namreč ne deluje samo proti bakterijam, temveč je zdrava tudi za kri. (The European Elan)

Cistitis ali vnetje mehurja

Mnoge ženske trpijo zaradi cistitisa oziroma vnetja sečnega mehurja, zlasti mlajše od 50 let in nosečnice. Z vprašanji, kaj ga povzroča in kako lahko v primeru bolezni ukrepamo, so se ukvarjali urologi v londonski Middlesex Hosspital.

V največ primerih pridejo mikrobi iz iztrebkov v urinarni trakt in povzročijo boleče vnetje mehurja. To se večkrat zgodi ženskam kot moskim. Vnetje mehurja se neredko razvije tudi po spolnem odnosu, od koder tudi naziv »medenotedenski cistitis«. Mikrobi pridejo pri odnosu v secevod in povzročijo nevsečnost, lahko pa so krivi tudi mikrobi, ki se prenašajo s spolno prenosljivimi boleznimi, kot sta herpes in trihomonas. Infekcija lahko izbruhne tudi zaradi ne povsem izpraznjenega mehurja, zaradi premalo tekočine ali zaradi prevelikih količin alkoholnih pijač. Pazljivi bi morali biti tudi pri uporabi raznih gelov za tusinganje, mila, deodorantov in, kot pravijo nekateri strokovnjaki, tudi pri hrani, ki povzroča razne alergije.

Prvi in najbolj značilni znaki vnetja mehurja so pogosto tiskanje na vodo, ki se najpogosteje konča le z nekaj kapljicami, in spremljajoča pekoča bolečina. Voda ima neprijeten oster vonj, je motna, včasih se pojavi tudi kri. Nič čudnega ni niti glavobol in povišana temperatura. Pri ponavljajočem se cistitisu je potreben kirurški poseg - cistoskopija. Vnetje mehurja je lahko opozorilo, da se je zmanjšala odpornost organizma, kar pomeni, da potrebuje več vitaminov, redne te-lovadbne in sproščanja.

bonate, in alkohol. Če imate vnet mehur, prav tako ni priporočljivo uživanje mesa, jajc, hrane, ki vsebuje pšenico, in začimbenih jedi. Lahko jih nadomestimo s sadjem in zelenjavo, zlasti z marelicami, figami in fižolom. Nekatere ženske prisegajo, da je dober diuretik tudi škodelica močne kave. Seveda je najbolje nositi bombažno spodnje perilo, saj je sintetika prav idealno okolje za množenje mikrobov. Osebna higiena je tudi sicer pri preprečevanju zlasti ponavljajočih se vnetij mehurja izredno pomembna, a naj ne vsebuje dražecih mil, pen, olj itd. V težji obliki se lahko vnetje mehurja razširi tudi na ledvica, kar zahteva takojšnjo zdravniško obravnavo in najpogosteje zdravljenje z antibiotiki. (KaN)

Moč prijazne besede

Zopet mora najti svoj pravi pomen in smisel v vzgoji

Ziveti pomeni komunicirati in mladi so prizadeto opozorili, da ni prave komunikacije med njimi in odraslimi. Zelijo si bolj odkritih pogovorov in pristnih medsebojnih odnosov tako doma kot v soli. Na to temo so imeli tudi otroški parlament, še pred tem pa so na Forumu v Ljubljani strokovnjaki spregovorili o komunikaciji kot procesu posredovanja in sprejemanja sporočil. Pravijo, da je vsaka komunikacija interakcija med posameznikom in okoljem na različnih nivojih. Ali znamo komunicirati, znamo najti pravi čas in pravo besedo, ki bo izzvenela v moč prijazne besede. O tem smo se pogovarjali z mag. Robertom Krunklom, kliničnim psihologom in direktorjem Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše iz Kopra.

Otrok se že v najnežnejši dobi seznanja s komuniciranjem, seveda najprej komunicira s starši. Ali je od tega močno odvisno, kako se bo v življenju obnašal do drugih?

Družino bi lahko imenovali »zibelko«
»kvalitetne komunikacije

hvalijo. Solarji se pritožujejo nad slabimi odnosi na relaciji učitelj - učenec. Kaj storiti, da bi bilo drugače?

Poleg družine sta vrtec in šola drugo otrokovo komunikacijsko polje, ki sposobnost dobre komunikacije razvijeta naprej. Ali je

je, v kateri se otrok nauči oblik in strategij pogovarjanja. Družina je v resnici »osnovna šola«
dobre ali slabe komunikacije, kjer otrok dobiva osnovna znanja s tega področja. Prav starši so mu dolžni omogočiti take pogoje življenja, da bo lahko razvijal sposobnost za ustvarjanje dialoga z drugimi, brez cesar kasneje v življenju ne bo mogel kvalitetno živeti s soljudmi, iskreno ljubiti in spoštovati druge, se konstruktivno pogovarjati in skupaj z drugimi uspešno ustvarjati. Družinska komunikacija je v glavnem neposredna, vzajemna, čustveno bogata, zato ostanejo vrednostna merila, ki jih starši posredujejo otroku, globoko zakoreninjena v njem. Rečemo lahko, da otrok vsrkava komunikacijsko ozračje družine, v kateri živi. Otroku preko nje izraza svoje potrebe, želje, čustva, misli in se tako nauči sporazumevati s člani družine in kasneje z drugimi v vrtcu in soli.

Kakšna je vloga staršev? Ti bi si verjetno morali vzeti dovolj časa za komunikacijo z otroki, tudi preko igre, da bi stkali prave medčloveške odnose.

Res je, da bi si starši morali vzeti več časa za ukvarjanje z otrokom. Nekateri se enostavno izgovarjajo na pomanjkanje časa v današnjem vsakdanu. Pri drugih opazamo slabo razvitost osebnega komuniciranja pri starših, ki se niso v svojem otrostvu in kasneje dovolj naučili kvalitetnega komuniciranja in so posledično kot taki slab model za svoje otroke. Pri delu v Svetovalnem centru opazam, da se starši vse premalo igrajo s svojimi otroki, saj s pomočjo skupne igre razvijajo modele in oblike dobre komunikacije. Otroci so zaradi tega pri igri vse preveč osamljeni in na ta način komunikacijsko izolirani, ali pa vezani na TV, ki lahko vodi otroka v pasivizacijo. Z dobrimi medčloveškimi odnosi se le malokje lahko po-

tudi v praksi tako? Lahko rečem, da je ob starših zatajila tudi šola, ki vse bolj izgublja svojo vzgojno funkcijo. Odnosi v šolah, med učitelji, učenci in starši so pogosto površni, napeti, zlasti pa togi in neiskreni. Zato se vanje vriva celo strah. Otroci se bojijo učiteljev ali pa se, vse pogosteje, učitelji bojijo otrok, ki postajajo vse agresivnejši in objestni. Solnikom je pomembneje, da predelajo predpisano učno snov, kot pa, da bi poskrbeli za ustrežno klimo v razredu, za počutje otrok v šoli. Učenci opozarjajo, da je za mnoge učitelje prijazno komuniciranje prava neznanka, saj se z njimi ne znajo normalno pogovarjati. Vse preveč je kricanja, podcenjevanja, groženj...

To gotovo neugodno vpliva na mladega človeka. Kakšna naj bo pomoč, da bo moč prijazne besede dobila prvi pomen?

Moram povedati, da se sole preko svojih vodstev in svetovalnih delavcev trudijo za bolj prijazen solo, kjer bi prevladovali dobri medsebojni odnosi med vsemi udeleženci - učenci, učitelji in starši. Vsi imajo mnogo povedati o drugih, čeprav bi morali najprej razčistiti mnoge probleme notranje komunikacije, ki je predpogoj za kvalitetno zunanjo komunikacijo. Dobre komunikacije se je mogoče naučiti, za kar skrbimo tudi v Svetovalnem centru v Kopru v obliki predavanj, razgovorov, treningov in sprostitev kolonij.

Menite, da bo trud, ki ga strokovnjaki vlagate v to, obrodil uspehe?

Moč prijazne besede mora zopet najti svoj pravi pomen in smisel v vzgojno-izobraževalnem procesu, za kar moramo nositi odgovornost vsi in vsak pri sebi, za sebe in za druge, s katerimi živimo skupaj v prostoru in času, posebno pa še mi odrasli pri sooblikovanju mladih generacij.

Silvija Mozetic

Šport kot beg

Zdrav duh ne more prisiliti telesa k pretiranim naporom

Včasih ljudje niso potrebovali rekreacije. Z delom na polju in v domačih delavnicah ter s premagovanjem razdalj in naporom, ki so ga vlagali v lov, se je njihovo telo krepilo v prav zadostni meri, da je bilo vselej močno, vzdržljivo in tudi zdravo. Da njihovo telo potrebuje gibanje, se pravzaprav niso niti zavedali, kajti njihovo delo za življenje je bilo hkrati tudi gibanje. Telesna aktivnost nasih prednikov je bila torej neodtujena, smiselna, sama po sebi umevna. Prve množične telesne aktivnosti, ki niso bile neposredno povezane z eksistenco, so ljudje izvajali pod prisilo vojaških struktur, po čemer je znana zlasti trda spartanska vzgoja, ki je uvedla strogo in načrtno telovadbo tako rekoč že v zibelko. Telovadili pa so seveda tudi redki mogotci, ki so živeli na račun drugih in ki bi brez telesne aktivnosti prej ko slej do konca zakrneli.

Dandanes je slika povsem drugačna. Specializirano delo zahteva od večine nenaporno sedenje za pisarniskimi mizami, obratovanje papirjev in »kljuvanje«
po računalniški tipkovnici, medtem ko drugi strežejo strojem z enoličnimi gibi, po ritmu, ki jim ga določa tekoči trak. Pri taki nenaravni držbi se določene mišične skupine naprezajo v pretirani meri, druge pa prav nič, zato prihaja do pogostih deformacij; ne le mišic, temveč tudi kostnih struktur, zlasti hrbteničnih vretenc oziroma diskov. Da bi nadoknadili pomanjkanje telesne aktivnosti in uravnali posledice nenakomernega napreza, se sodobni ljudje v prostem času ukvarjamo z najrazličnejšimi oblikami športa. Tecemo, kolesarimo, smučamo, plavamo, raztegujemo vzmeti in dvigamo uteži, se zaganjamo za zogami in zogi-cami ter se, zlasti v zadnjem času, navdušujemo za številne nove, bolj ali manj sofisticirane sportne aktivnosti - čes da si bomo na tak način zagotovili zdravo in krepko telo. Morda imamo prav, ampak osnovni motiv sportnega udejstvovanja vendarle ni zgolj zdravje in skladno telo. Kdor zna kolikčak pokukati vase, bo v ozadju odkril marsikaj drugega...

Za marsikoga je ukvarjanje s športom beg pred notranjimi in medosebnimi problemi. Kaj je lažje kot sesti na kolo, kadar napači čas za spoprijem s težavami v ljubezenskem in družinskem gnezdecu, svoj beg pa opravičiti s skrbjo za telesno zdravje - in kajpak tudi duševno, kajti v zdravem telesu se baje tudi duh bolje počuti. Morda se zares, toda ne zaradi telesnega zdravja, ampak zaradi temeljite potlačitve notranjih problemov in zaradi omanega učinka adrenalina, pri večjem naporu pa tudi zaradi nara-vnih opijativ, ki omamijo tako telo kot dušo. Prav žalostno je videti par, ki se vzajemno trudi pri premagovanju kamnite strmine, medtem ko se jima na obrazu vidi, da bi jima veliko bolj godil isk-

bolje, kolikor več oči ga opazuje in se čudi njegovim mojstrovina-m, ko dosega željene hitrosti in zavirljive udarce, s katerimi se potem hvali pred somisljeniki in se raje pred tistimi, ki si tovrstnega luksuza bodisi ne morejo privoščiti ali pa so zanj preveč nerodni. Sport po svoji psihični plati torej ni prav nič boljši od vsakrsne druge pomirjevalne aktivnosti, ki se jih tako obilno poslužujemo. Deluje kot mamilo, ki uspava duha in pije dragoceno energijo, ki bi jo v svojem kratkem življenju vendar morali usmerjati drugam - k resničnemu osebnostnemu napredku, ki prinaša zdravje tako duhu kot telesu.

Povrhu tega pa v težnji po dokazovanju številni rekreativci delajo medvedjo uslugo tudi svojemu telesu. Spominjam se rekreativca z lepo razvitimi mišicami, ki vsako jutro teče svoje zaukazane kilometre - ob prometni cesti, vsem na oče. Nič hudega, vendar me njegovi gibi nehoti spominjajo na robota; njegove mišice so namreč trde, kronično zategnjene, zdi se mi, da se bo zdaj zdaj sesul. Njegovi gibi nimajo niti sledu gracioznosti, kakršna je značilna za zdravo telo, ki pozna pravo mero, in zna biti med vsakršno telesno aktivnostjo diferencialno sproščeno. Marsikomu tudi niso mar polomljeni udi, poskodovani sklepi in razširjeno srce, samo da izpelje svoj psihični boj do konca.

Zdrav duh ne more prisiliti telesa k pretiranemu naporu in nenaravnim gibom, ki bi mu prinašali škodo; k intenzivni aktivnosti ga lahko prisili zgolj bolesten, nevrotičen duh, ki se ne upa soočiti s svojimi zankami. Sodobni človek veliko bolj kot telesno aktivnost potrebuje aktivnost duha, kajti izogibanje duhovnim težavam s preusmerjanjem psihične energije k sportnim, produkcijskim in porabniškim dejavnostim nas že občutno pogublja. Čas je že, da vsaj pol energije, ki jo trošimo za tovrstne dejavnosti, preusmerimo na področje duha, tja, kjer se nahajajo resnične možnosti za ozdravitev - tako duha kot telesa ter posledično civilizacije same.

Bojan Rauter Kosic

ren razgovor in vzpenjanje po strmini k resnični vzajemni sreči.

Drugi podzavestni motiv sportne aktivnosti poganja občutek manjvrednosti. Kolesar, oblečen v najnovejšo kolesarsko modo, se ne ozira brez razloga naokoli, ko poganja pedale zadnjega krika kolesarske tehnike, prav tako kot se igralec tenisa v vsej predpisani opremi ne trudi brez razloga, da bi s svojim poskakovanjem vzbudil pozornost okolice. V svoji vlogi se namreč počuti nekdo drug, kot vzornik, ki ga občuduje na televiziji in mu pripisuje slavo, pomen in vrednost zavistnih pogledov; v njegovi kozi se kajpak počuti veliko bolje kot v svoji, toliko

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Zdravje je bogastvo

Znano je, da se nekaterim boleznim lahko izognemo z zdravim življenjskim slogom. Vendar se je včasih težko odločiti, kaj je za naše zdravje pomembno in kaj ne. Kljub številnim člankom z zdravstveno vsebino se mnogi se naprej sprašujejo, kaj je pravzaprav zdrava prehrana, kaj pomeni zvišan krvni tlak, kako se spopasti s preveliko telesno težo, kolikšen dejavnik tveganja je kajenje, da o tem, da so boleznim zob tako ali tako med najbolj razširjenimi boleznimi, sploh ne govorimo. Slovensko zdravniško društvo in Televizija Slovenija sta zato skupaj izdala tri video kasete Zdravje - naše največje bogastvo.

Prva kasete z naslovom Zobje - ogledalo zdravja prikazuje, kako ohranjamo in krepimo ustno zdravje, ob čemer so tudi navodila staršem, kako pri svojih otrocih premagati strah pred zobozdravnikom in kako pomembno je, da se zdravje ustne votline začne že z zdravimi mlečnimi zobmi.

Druga kasete je nastala v sodelovanju s pooblaščenimi zdravniki programa GINDI in strokovnimi sodelavci Društva pljučnih bolnikov Slovenije, svetuje pa, kako preprečiti in ali odložiti razvoj kroničnih degenerativnih obolenj. Na tej video kaseti so tudi nasveti za preprečevanje kajenja pri solarjih.

Na tretji kaseti pa so pri-spevki o prehladnih obolenjih, črevesnih infekcijah in glivičnih obolenjih kože. Vse je ocenila strokovna komisija Slovenskega zdravniškega društva. Pripravo kaset so omogočili ministrstvo za zdravstvo, Urad WHO za Slovenijo in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

(KaN)

Skalerasov kupon zaščitnikov otrok kadilcev

Vpisujemo se v veliko družino zaščitnikov otrok kadilcev.

Od danes dalje ne kadimo več v prisotnosti otrok, predvsem pa ne v lastnem stanovanju.

Priimek

Ime očeta podpis

Ime matere podpis

Ime otroka podpis

..... podpis

Ostali družinski člani: podpis

..... podpis

Naslov in telefonska številka:

Sekcija zaščitnikov otrok kadilcev
Humanističnega društva ER iz Ljubljane.

Republika je član
Skalerasovega kluba zaščitnikov otrok kadilcev.

Kupon pošljite na naslov:
HUMANISTIČNO DRUŠTVO ER
p.p. 78, 61101 Ljubljana

Postajamo očetje edinega
naroda na svetu, kjer nihče
ne kadi v prisotnosti otrok.

ZA NOVO

OTROCI JO POTREBUJEMO!

PRISPEVAJTE PO SVOJIM MOČEH!

Žiro račun: 50101-654-41037.

Hvala.

Objave o prispevkih preberite
v reviji Otrok in družina.

CICIBAN / APRILSKA ŠTEVILKA

KRATKOČASJE ZA KRATKOHLAČNIKE

April

Ceprav zna že dolgo izgovoriti r in ga ne zamenjuje z l, se je Jan meni nič tebi nič, ulegel pod svoje drevo. In čeprav sem njegova mama in mi je babica povedala, da v mesecih, ki imajo v imenu r, ne smem ležat v travi, sem tudi sama leгла pod krošnjo svojega drevesa. Včeraj.

O, kako je drevo drugačno, če ga gledaš od spodaj navzgor, iz zabje perspektive! Nad teboj se odpre čudovit svet - veje in vejice se širijo iz stebila, kot bi želele objeti nebo. Cvetovi mojega drevesa se prepuščajo božanju vetra. Od daleč so mačice komaj opazne. Od blizu pa vidim, da so v njih združeni številni cvetki. Veter jih ziblje in stresa iz njih rumena pelodna zrnca - prah, ki ga nosi od moskih cvetov do ženskih. In spomnim se dedkovega pripovedovanja... cvetovi vetrocvetnih rastlin imajo take cvetove, da se veter z njimi igra - ziblje in boza jih. Take so gibke mačice brez, hrastov, bukev in mehke mačice vrb... Sveži zeleni listi se počasi izvijajo iz listnih ovojev in kmalu bo moje drevo ozelenelo.

Potem sem, kot se mamam spodobi, vstala, in ker sem hotela, da bi vstal tudi Jan, sem mu nekaj pokazala. Ali kdo ve, kaj?

Ciciban; napisala Jelka Pogačnik, narisala Jelka Reichman

Cici vesela šola v naravi

Novi ciciban spet prinasa veliko zanimivih zgodbic in idej za prosti čas. Za dober dan in lahko noč si boste lahko prebrali zgodbo o mozu, ki je zbiral vse, kar je nasel, stara znanka Mici se je z nasla med lutkami, opica Bobi se je z avtobusom pripeljal v Lenart v prijaznih Slovenskih goricah, Cicipotepuhi pa so odkrili skrivnostni pragozd na Pohorju.

V Cicibanovi likovni delavnici boste zvedeli, kako se rise z ogljem. Cici vesela šola pa je sploh nekaj posebnega. Del njene zanimive vsebine vam predstavljamo že kar na tej strani.

Na sličicah desno so prikazane stiri zivali in njihova bivališča. Vsaki poišči njen dom! Na sliki spodaj pa je

nekaj pravil, ki se jih mora držati vsak ljubitelj narave. Preberite pa si tudi, kako lahko doma gojite paglavce.

Paglavci v akvariju

V ribniku zajemi kanglico vode in daj vanjo pest zabjega mresta. Primeren čas za nabiranje mresta je spomladi, ko se vreme otopli in v mraku lahko slišiš kvakanje zab.

Zabji mrest odnesi domov in ga skupaj z vodo prelij v akvarij. Namesto akvarija lahko uporabiš tudi steklen kozarec (najbolje večji, pet litrski).

Akvarij postavi na prostor, ki je zavarovan pred soncem. Preštej jajčeca in si stavi zapis v svoj naravoslovni dnevnik.

Vsak dan opazuj jajčeca in vse kar opaziš, napiši in nariši v dnevnik. Kaj se razvije iz jajčec? Ali se iz vseh jajčec razvijejo paglavci? Pri poskusu bodi potrpežljiv, ker traja dalj časa. Paglavce lahko hraniš kar s hrano za ribice.

Odrasle žabice pa vrni nazaj v ribnik!

PRIREDITVE

JESENICE

GLEDALISCE T. CUFAR
Danes, 2. aprila, ob 10. uri: F. Milčinski - ZVEZDICA ZASPANKA. Nastopili bodo učenci OS Lipnica.

KOPER

GLEDALISCE KOPER
V četrtek, 6. aprila, ob 10. in 11.30: F. Tomizzani - BOLHE V OPERI.

LITIJA

KNJIZNICA DR. SLAVKA GRUMA
V torek, 4. aprila, ob 17. uri: igralna ura s knjigo.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/ 26-748.:
Danes, 2. aprila, ob 11. uri: M. Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA.

NOVO MESTO

KNJIZNICA M. JARCA
V ponedeljek, 3. aprila, ob 17. uri: podelitev MAVRICNE RIBICE (bralne značke za male solarje). Na podelitvi bo sodeloval tudi RADOVEDNI TACEK.

RASTLIN NE TRGAM
KAR VSEVPREK.

NIKJER NE PUŠČAM
ODPADKOV.

NEŽNO RAVNAM Z
VSAKO ŽIVALCO, KI
JO UJAMEM. KO SI
JO OGLEDAM, JO
IZPUSTIM TJA, KJER
SEM JO NAŠEL.

KAKO VARUJEM NARAVO

NIKOLI NE MOTIM
PTIC, KI GNEZDIJO,
IN NE KRADEM NJIHOVIH JAJC.

V NARAVI NE
POVZROČAM
NEPOTREBNEGA HRUPA.

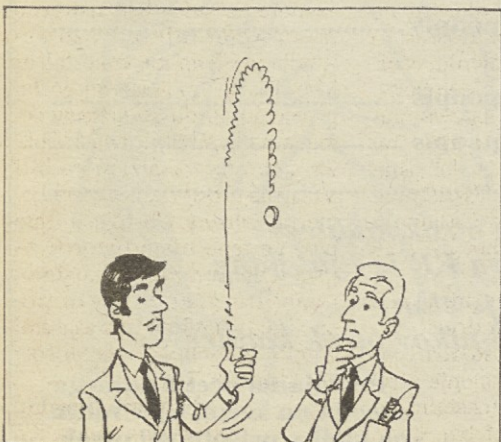
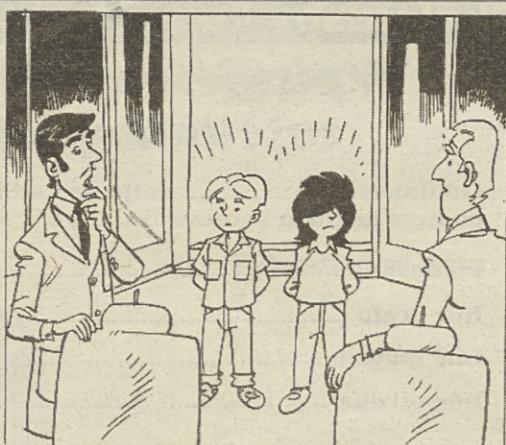
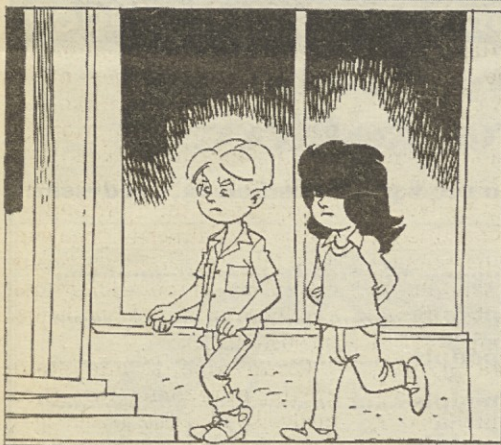
NIKOLI NE TRGAM
REDKIH RASTLIN.

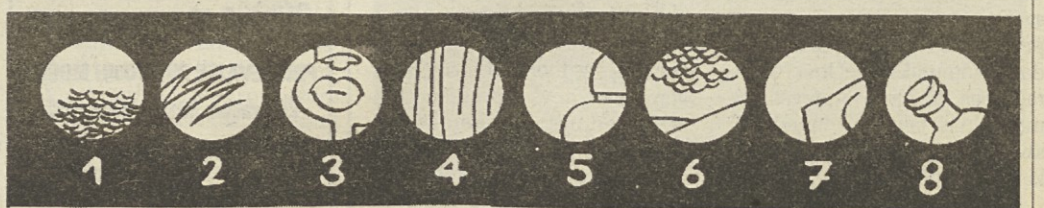
Ilustraciji je narisala Jelka Godec Schmidt

PETER

A. Božič

LUKNJE V SLIKI

Ugotovi, katera polja je risar izrezal iz zgornje risbe

OBISK / NA POVABILO RAVNATELJA KMETIJSKEGA NADZORNIŠTVA

Videmska gosta spoznala tržaško kmetijsko stvarnost

Občinska odbornika iz Vidma zelo pohvalno o tem, kar sta videla

Na pobudo ravnatelja pokrajinskega nadzornišтва za kmetijstvo dr. Giovannija Degenhardta sta se te dni mudila v Trstu visoka funkcionarja odbornišтва za kmetijstvo videmske občine, dr. Bizjak, ki se specifično ukvarja s perečim vprašanjem kvot mleka, in dr. Laurino, ki je odgovoren za sektor zlahtnih kultur. Namen dr. Degenhardta, ki kaže veliko zavzetost za položaj kmetijstva na Trzaskem, kakor seveda tudi obeh gostov, je bil ta, da bi se bolj poglobljeno seznanila s kmetijstvom v naši pokrajini, majhnem po obsegu, vendar pa razvejanem, zanimivem in perspektivnem. V ta namen je Degenhardt kot dobrega poznavalca tržaške kmetijske stvarnosti povabil na skupen ogled nekaterih zanimivih kmetijskih gospodarstev tudi odgovornega za strokovno službo Kmečke zveze, dr. Maria Gregorica.

Gosta sta si s svojima spremnjevalcema najprej ogledala vrtarsko-zelenjadarski obrat Aloj-

za Debelisa na Kolonkovcu, kjer sta videla, kako se na razmeroma majhni površini s strokovnim, a obenem tudi trdim delom, uspe pridelovati visoko kakovostne pridelke, po katerih je na tržaskem trgu veliko popraševanja. Ker ju je izrecno zanimalo tudi področje vinogradništva in oljkarstva, so se podali na kmetijo Roberta Ote, ki se z velikim uspehom posveča prav tema panogama, posebej se oljkarstvu. K temu je sodil se ogled oljarne Kmetijske zadruge v industrijski coni, kjer je gostoma obrazložil delovanje vodja naprave dr. Parmiggiani, sprejel pa ju je tudi predsednik Zadruga Boris Mihalič. Ko jima je predstavil poslovanje in probleme zadruge, ju je Mihalič seznanil tudi z načrtovano gradnjo nove torkle, ki naj bi prav tako dobila prostor na območju Kmetijske zadruge.

Glede na to, da se dr. Bizjak posebej zanima za živinorejo in v tem okviru za vprašanje kvot mleka, je sledil ogled živinorej-

ske zadruge Dolga krona, nato pa se Kraske zadrugne mlekarne na Colu. V Dolgi kroni je gostoma predstavil delovanje zadruge in njenega hleva Germano Svara, s perečimi problemi mlekarne in sirarne na Colu pa ju je seznanil njen predsednik Dario Zidarič. Sledil je se zanimiv ogled dveh zasebnih živinorejskih kmetij bratov Trconov in Ivana Antoniča v Cerovljah. Trconovi imajo v hlevu kakih 16, Antonič pa celo 30 molznic, vendar se morajo zal spoprijemati z mnogimi težkimi problemi za obstoj in razvoj svojih obratov. Gre predvsem na eni strani za strukturne izboljšave in s tem za rentabilnost poslovanja, po drugi strani pa za se vedno odprto vprašanje kvot mleka. Razrešitev teh zadev je toliko bolj nujna, ker gre tako pri Trconovih kot pri Antoniču za mlade živinorejce, ki trdno želijo ostati na zemlji, kar pa jim bo mogoče le, če bodo deležni pozornosti, predvsem pa finančne pomoči, brez katere je

težko pričakovati, da bi lahko zadostili vzdrževalnim stroškom in predvsem volji po napredovanju.

Na koncu sta si gosta v spremstvu Degenhardta in Gregorica ogledala še vinsko klet Andreja Milica v Zagradcu, kjer sta se tudi seznanila s problemi agroturizma na Krasu.

Oba funkcionarja iz Vidma ob zaključku obiska izrazila veliko presenečenje nad podjetnostjo in strokovnostjo naših kmečkih operaterjev in nad njihovimi uspehi, toliko bolj, ker gre pri nas za kmetijstvo v težkih terenskih danostih. Se posebej ju je presenetila uspešnost zadrugnih podjetij, kot tudi vztrajnost in zasidranost mladih ljudi v kmetijstvu in njihova zavzetost za sodobne usmeritve. Razumela pa sta tudi, da tolikšna zavzetost in volja potrebujejo ustrezne finančne spodbude za zagotovitev primerne dohodka in s tem za obstanek na zemlji.

Jože Koren

NOVICE

Pri KZ izpolnjujejo obrazce 730

Na sedežu Kmečke zveze v Ul. Cicerone so že začeli izpolnjevati obrazce za davčno prijavo 730. Gre za možnost, ki jo imajo tisti davkoplačevalci za poravnavo svojih davčnih obveznosti, ki se ne name ravajo poslužiti že ustaljenih obrazcev 740. Prijavo na obrazcih 730 lahko izpolnjujejo samo centri CAAF (Centri za davčno posvetovanje), kakršen deluje v slovenskem okolju le pri Kmečki zvezi. Koz smo že poročali nudi prijava na obrazcih 730 nekaj pomembnih ugodnosti v primerjavi z obraci 740, ki jo lahko izpolnijo odvisni delavci in upokojenci, delodajalec oziroma socialni zavod povrne davkoplačevalcu morebitni davčni kredit že konec junija istega leta. S tem se upnik (davkoplačevalec) izogne večletnemu čakanju na povračilo preplačanega davka.

Center CAAF pri Kmečki zvezi bo prijave 730 sprejemal in izpolnjeval do 15. aprila, saj mora potem do konca meseca opraviti se vrsto proceduralnih postopkov. (en)

Tri konference o kmetijstvu

Italijanska konfederacija kmetov (CIA) pripravlja tri konference pod enotnim geslom »Kmetijstvo: veliko podjetje za lepšo Italijo«. Prva bo na vrsti 4. aprila v Benetkah (v soli sv. Janeza Evangelista ob 9.30). Gre za meddeželno konferenco, ki se je bodo udeležili predstavniki dežel Veneto, Furlanije - Julijske krajine, Ligurije, Piemonta, Doline Aoste, Emilije - Romagne in avtonomnih pokrajin Bocna in Trenta. Konference v Benetkah se bo udeležila tudi delegacija Kmečke zveze. Namen srečanja je preučiti gospodarski položaj v državi in v Evropi, zato da se izdelajo in predlagajo ustrezne razvojne smernice, ki naj kmetijstvu omogočijo enakopravno vključitev v proces gospodarske sanacije države. Drugi dve konferenci bosta 7. aprila v Perugiji za srednjo in 12. aprila v Neaplju za južno Italijo. (en)

Prva seja glavnega sveta KZ

Glavni svet Kmečke zveze, ki je bil izvoljen na obecnem zboru 26. marca, se bo prvič sestel v četrtek, 6. aprila ob 20.30 na sedežu v Trstu, Ul. Cicerone 8/b. Na dnevnem redu ima imenovanje predsednika in dveh podpredsednikov, nato pa imenovanje izvršnega odbora in komisij. Med organizacijskimi vprašanji bo beseda med drugim o izletu na Ptuj, kjer bo od 21. do 24. aprila sejem domaćih mesnih, mlečnih in krušnih izdelkov. Sledilo bo še razno. Zazelenjena je polnostevilna udeležba. (en)

SOCIALNI KOTIČEK / PATRONAT INAC SVETUJE

Predlogi kmečkih organizacij za reformo pokojnin

Država bi morala prevzeti breme izplačevanja pokojnin, ker je število kmečkih zavarovancev drastično padlo

Minister za delo Treu se je v preteklih dneh v okviru srečanj z družbenimi silami sestel tudi z vodstvi vsedravnih kmečkih organizacij, ki so mu posredovale notni dokument, v katerem so zajete specifične zahteve in pričakovanja kmetijskega sektorja. Ob ugotovitvi, da je preosnova nujna za ekonomsko uravnoteženje pokojninskega sistema in

da je treba upoštevati spremenjeno razmerje med aktivnimi enotami in upokojenci, kmečke organizacije poudarjajo, da je treba pri oblikovanju reforme upoštevati nekatere temeljna načela: solidarnost med raznimi delovnimi kategorijami in generacijami, zajamčeno finansiranje izdatkov, poenotenje pogojev za upokojitev in enoten način izračunavanja

pokojnine za vse sklade, ohranitev dosežanih količnikov, možnosti predčasne upokojitve in družinske pokojnine v korist preživelega zakonca oziroma otrok.

Število aktivnih kmečkih zavarovancev se je predvsem zaradi vladnih ukrepov, ki so škodljivo učinkovali na razvoj kmetijstva, drastično znižalo in ne morejo nositi vse večjega bre-

mena za kritje pokojninskih izdatkov. Zato bi morala država kot to predvideva zakon št. 88/89 - prevzeti finančno breme za izplačevanje pokojnin, ki so bile priznane do 31. decembra 1988. Na osnovi zakona št. 233/90, ki je temeljito spremenil zavarovalne in pokojninske pogoje samostojnih delavcev, se je namreč v teh zadnjih letih pri-

spevna stopnja kmečkih zavarovancev povečala za 83 odstotkov v ravninskih predelih in za 120 odstotkov v goratih območjih, zato vsako nadaljnje navijanje prispevkov sploh ne pride v postev. To se toliko bolj, če upostevamo, da je dohodek na prebivalca v kmetijskem sektorju občutno nižji kot pri ostalih delovnih kategorijah. (B)

KMETIJSKA OPRAVILA / UPOŠTEVATI JE TREBA RAZMEROMA MRZLO POMLAD

V aprilu največ pozornosti zatiranju škodljivcev

Letošnja pomlad je sorazmerno mrzla, zato je razvojna faza sadnega drevja in trte rahlo posticipirana. To je treba pri opravih upoštevati, se posebej pri zatiranju boleznih in škodljivcev. Istocasno ne gre pozabiti, da so tudi podnebne razlike posameznih okoliš obcutne, kar mora koristnik strokovnih napotkov primerno upoštevati. Ne bo odveč tudi poudariti, da je za varstvo rastlin v prodaji veliko fitofarmacevtskih pripravkov, ki so si po učinkovitosti enovredni. Za posamezne posege navajamo iz praktičnih razlogov le nekatera skropiva, kar seveda ne izključuje uporabe drugih. Pri pripravkih je najprej navedena aktivna snov, v oklepaju pa nekaj komercialnih imen. Porabnike teh sredstev pa se enkrat opozarjamo, naj pred uporabo natančno preberejo navodila in naj se jih strogo držijo.

V vinogradu zatiramo škodljivce in bolezni. Proti črni pegavosti (escoriosi) skorpi-mo, toda le tam, kjer se bolezen močneje pojavlja, z MAN-

COZEB (DITHAME M 45 ali KOR - 200 do 300 gr/hl). Lanskopomlad sta se v nekaterih vinogradih pojavili trsna dravost (akacinoza) in trsna pršica (erinoza). V teh vinogradih, kot tudi v tistih, kjer so poškodbe prvič opazne na poganjkih, zatiramo škodljivca z ENDOSULFANOM (TODAN ali SUTENE 200 gr/hl). Sredi meseca se lahko pojavita tudi rdeči pajek ali rdeča pršica proti katerima pa skropimo le izjemoma, če je veliko zimskih jajčec, in sicer z mešanico TATRADITONA in DICOFOLE (ACARCID 250 do 300 g/hl ali ARACNOL K 250 do 300 gr/hl).

Po odprtju oces zatiramo oidij, ki prezimi na ocesju, in sicer z zveplom v prahu ali z močljivim zveplom (UTAZOLFO, COSAN). Zveplo je učinkovito tudi proti črni grozdni gnilobi in črni pegavosti.

Cas je ugoden za stekleničenje navadnih namiznih vin. S stekleničenjem se v proizvodnji vina končujejo vsi enološko-tehnoški posegi, s

katerimi skusamo pridobiti čimbolj kakovostno vino. Pri tem poslednjem posegu za izboljšanje kakovosti je odločilnega pomena zlasti zanesljiva mikrobiološka stabilnost vina, ki jo mora proizvajalec preveriti s pomočjo strokovnjaka. To velja se posebej v primerih, ko namerava proizvajalec ustekleničiti večje količine vina. Pomembna je tudi izbira embalaze (primerne steklenice in zamaski iz kakovostne plutevine).

V sadnem vrtu skropimo proti raznim boleznim in škodljivcem. Jablane skropimo proti skrlupu in plesni, in sicer s FENARIMOLOM (ROBILAN 6 PB - 70 g/hl) ali BENOMILOM (BENLATE 60 do 80 g/hl). Hrušev skrup zatiramo z MANCOZEBOM (MANZEB, KOR idr. 200 gr/hl) ali ZIRAMOM (MEZENE, ZIRAMIT idr. 200 gr/hl) ali s KAPTANOM (CAPTANE SO, ORTHOCIDE 150 - 200 gr/hl), vendar le v primeru, če se bolezen začne pojavljati. Proti ušem skropimo tako jablane kot hruške s PIRIMICARBOM

(PIRIMOR 150 gr/hl).

Ce so podnebne razmere posebno ugodne za razvoj boleznih (vlažna pomlad in malo odporne sorte), skropimo proti oljčni kozavosti z bordojsko brozgo ali drugimi bakrenimi pripravki.

Vrtnice skropimo proti pepelasti plesni z DINOKAPOM (KARATHANE 250 gr/hl) ali FENARIMOLOM (RUBIGAN 6PB - 20 do 60 gr/hl), proti črni pegavosti in rji pa z bakrenimi pripravki ali BENOMILOM (BENLATE 60 do 80 gr/hl). V zaprte grede in tople grede sejemo lubenice, kumare, melone, bučke, papriko in paradiznik. Na prosto sejemo jedilno peso, cvetačo, peteršilj, zelje, ohrovt, cikorjo, letno endivijo, zeleni radič, fízol, letne solate, letni grah, jesenski por, redkvico, repo, zelene bučke, spinačo. V drugi polovici aprila lahko že presajamo cebulo, solato, bučke, melancane, papriko, zeleno.

Tudi v okrasnem vrtu nas caka veliko dela. Če tega se nismo opravili, sejemo v tople grede agerat, veliki odolín, be-

gonije, dalije, plamenice, zvončnice, lobelije, petunije, portulake, salvijo, sporis, cini-je.

Na prosto sejemo enoletno krizantemo, naprstec, sončnice, pajcolanke, letni in dveletni mak, grenik, okrasni mak, marjetice. Iz lončkov presajamo enoletnice, ki smo jih vzgojili v toplih gredah (begonije, petunije, pelargonije) in trajnice za obrobke (grenike, grobeljnik).

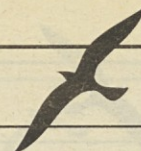
Sadimo tudi gomoljnice in cebulnice (dalije, kane, gladiole, gomoljne begonije, frezije in zlatice, ciklame, krokus, lilije, narcise. Pri sajenju pazimo, da ne sadimo pregloboko. Pri tem se okvirno držimo pravila, da mora biti globina dvakrat večja kot je debelina cebule ali gomolja. Tako bomo na primer posadili ciklame 5 centimetrov globoko, lilije pa 20 centimetrov.

Skraini cas je za presajanje vrtnic vzpenjavk in drugih vzpenjavk (srobot, kostenika, glicinija idr.) ter za sajenje zimzelenih živih mej (cesmin, lovorikovec, ognjeni trn, klek,

kostenika idr.). Pohiteti moramo tudi s presajanjem okrasnih grmovnic (medvejka, majnica, ognjeni trn, dojcija idr.) ter nizkih iglavcev (tisa, razni brini, ruševje in visoko zimzeleno in listopadno drevje, vendar le pod pogojem, če je bilo vzgojeno v drevesnicah in ima koreninsko grudo. Grudnega ovoja pri presajanju ne odstranimo.

Grmovnice, ki odcvetejo aprila, porezemo (forsitijo, medvejko idr.). Cas je zelo ugoden za setev novih trat, za kar si moramo priskrbeti ustrezne travne mešanice, ki so sestavljene glede na vrsto tal in lege. Da bo trata dovolj gosta, posejemo 40 do 50 gramov semen na kvadratni meter. Dokler seme ne vzkali, mora biti posajeni prostor zmeraj enakomerno vlažen. Obstoječe trate pa - če tega nismo storili že prej - nemudoma pokosimo, temeljito pograbimo in pognojimo. Gnojimo z mešanimi gnojili, ki vsebujejo več dušika kot fosfora in kalija.

dr. Mario Gregorič
strokovna služba KZ

RAI 1

6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet - Nevihte in tisočletja
7.30	Otroski variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00
	L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00	Zelena linija
10.45	Masa
11.45	Nabozna oddaja
12.15	Zelena linija v živo iz narave (vodi D. Fasciolo)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodita Mara Venier, Stefano Masciarelli), vmes (16.50, 17.50) sportni oddaji Cambio di campo in Solo per i finali
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
18.40	Variete: Domenica in
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Sognando sognando (vodita Mino D'Amato, G. D'Angelo)
22.25	Sportna nedelja (vodi G. De Laurentiis)
23.25	Dnevnik
0.05	Dnevnik in vreme
0.15	Aktualno: TGR Sredozemlje
0.45	Film: Questa donna è mia (ZDA '40, i. S. Tracy, Hedy Lamarr)
2.25	Sport: 90. minuta (pon.)

RAI 2

6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Disneyeve risanke
10.40	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.30	Nan.: Blossom
11.55	Variete: In famiglia
12.00	Papezev Angelus
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih in vreme
13.40	Film: Un tocco di velluto (kom., ZDA '86)
15.30	SP v kolesarstvu
16.45	Domenica Disney
17.35	Film: Un ghepardo per amico (pust., ZDA '88, i. K. Coogan, L. Deakins)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	TV film: Amico mio - Non te ne andare (i. M. Dapporto, K. Bohm)
22.40	Aktualno: TG 2 dosje
23.40	Dnevnik in vreme
23.50	Zidovska kultura
0.20	Videosapere: Senghor, 1.05 Zgodovna kinematografije
1.10	Nan.: Komisar Kress

RAI 3

6.45	Variete: Fuori orario
9.00	Balet Romeo in Julija
9.50	Dok.: Il fuoco di Napoli
10.55	Film: L'astronave atomica del dottor Quatermass (fant., VB '55)
12.15	Film: L'astronave degli esseri perduti (VB '68)
14.00	Deželni dnevnik
14.15	Popoldanski dnevnik
14.25	Nan.: Sherlock Holmes
15.20	Sport: Quelli che aspettano, 15.55 Quelli che il calcio...
17.55	Dok.: Sui sentieri del Dharma
18.45	Sport: Domenica gol
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti, sport
20.05	Variete: BlobCartoon
20.30	Film: Aracnofobia (srh., ZDA '90, i. J. Daniels)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Deželne vesti
22.50	Glasba: Sanscemo '95
24.00	Pregled tiska in vreme
0.20	Film v originalu: Nora Prentiss (dram., '47)

RETE 4

7.45	Film: La certosa di Parma (dram., Fr. '47)
9.30	Teleprodaja: Affare fatto
10.00	Nedeljski koncert
11.00	TV film: Il veneziano - Vita e amori di Giacomo Casanova (pust., 3. del), vmes (11.30) dnevnik
12.00	Aktualno: Medicine a confronto
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Una tranquilla settimana bianca
14.50	Otroski variete, risanke
16.00	Film: Flash Gordon (fant., ZDA '90)
18.10	Nan.: Colombo, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Don Camillo monsignore... ma non troppo (kom., '60, i. G. Cervi, Fernandel)
22.45	Film: Appuntamento al buio (kom., '87, i. K. Basinger), 23.45 dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja
9.45	Dok.: 5 celin, 10.30 La copagnia dei viaggiatori
12.00	Risanke: Simpsonovi
12.30	Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodijo G. Scotti, G. Carlucci, C. Pistarino)
18.15	Nan.: Nonno Felice (i. G. Bramieri)
18.45	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Variete: Stranamore (vodi A. Castagna)
22.30	Aktualno: Target, 23.00 Nonsolomoda, 23.30 Knjižne novosti (vodita D. Bignardi, D. Riondino)
24.00	Dnevnik
0.15	Kulturni tednik: L'angelo (vodi Claudia Kholi)
0.45	Sgarbi settimanali

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.30	Nan.: Superboy, 11.30 MacGyver
12.25	Odprti studio
12.30	Sport: Grand Prix, 13.30 Vodič nogometnega prvenstva
14.00	Odprti studio
14.30	Film: Footloose (kom., ZDA '83, i. K. Bacon)
17.00	Nan.: Baywatch, 19.00 Agli ordini papà
19.30	Odprti studio, vreme
20.00	Variete: Benny Hill
20.30	Film: Piedipiatti (kom., It. '91, i. E. Montesano, R. Pozzetto, A. Benny)
22.30	Sportna odd.: Pressing (vodi R. Vianello)
23.45	Sport: Mai dire gol - Pilole
24.00	Italia 1 sport
1.10	Film: Gli orizzonti del sole (dram., It. '54, r. G. Paolucci, i. E. Pea)

TELE 4

19.15	21.45 Dogodki in odmevi
20.35	Nan.: Mike Hammer
21.55	Telequattro sport
22.45	Film: Casotto (kom., '77)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.45, 22.30 TG
12.15	Verde Fazzuoli
14.10	Kolesarstvo
19.15	Neurejeni potopis
20.50	Sport: Golagoal
23.00	Film: Sangue misto ('55, i. A. Gardner)

RAI 3
slovenski program
(poskusna oddaja)
20.30 Napoved
Logos
Jakob Ukmar
Jutri - Napovednik
Odpoved
SLOVENIJA 1

07.40	Ziv zav, ponovitev
08.30	Zepni nož, pon. 6/7 dela nizozemske nad.
08.45	Vrtljak, pon. 25/28 dela mehiške nadaljevanke
09.10	Domace obrti na Slovenskem, 13. oddaja: Umetne roze
09.40	Za TV kamero, pon.
09.55	Nedeljska masa, prenos iz koprskc Stolnice
11.00	M. Ravel - M. Jeras: Lepotica in zver, balet
11.15	Zivljenje, Blejski plesni studio
11.30	Obzorja duha
12.00	Biblija, 12. oddaja, pon.
12.30	Ljudje in zemlja
13.00	Porocila
13.05	Pri koreninah oblasti, pon. 4., zadnjega dela
14.35	Razdvojena družina, ameriski film
16.00	V objemu gora, 4/13 kanadske nanizanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
18.50	Hugo, igrice
19.05	Risanka
19.17	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.10	Podarim - dobim
21.25	National Geographic, 3/16 del am. dokumentarne serije
22.25	TV dnevnik 3, vreme
22.35	Sport
22.45	Sova: Pajkova mreža, 1/2, del nemške nadaljevanke

SLOVENIJA 2

09.25	Ob 50. letnici smrti Bele Bartoka: Cudezni mandarin, balet in Sinjebradcev grad, opera, ponovitev
10.45	Sova, ponovitev: Wycliffe, 5/6 del angl. nadaljevanke
12.00	Teater Paradiznik
12.55	Portoroz: Tenis (M), Davisov pokal: Slovenija - Zimbabve, prenos
16.55	Jesenice: Polfinale koncnice DP v hokeju na ledu: Acroniks Jesenice - Imntal Celje, prenos
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Razgledi slov. vrhov: Ojstrica
20.30	Pojmo v dežu, amer. film
22.05	Biblija, 13. oddaja
22.35	Sportni pregled

KANAL A

09.05	Crni vranec
10.00	Videoigralnica
10.30	Male zivali
11.30	Dance Session, pon.
12.10	Epikurejske zgodbe
12.25	Zametne vrtnice, cestitke
13.15	Spot tedna, VS
16.40	Spot tedna
16.45	Cliff Richard, ponovitev
18.00	Dannijeve zvezde, v živo
19.30	Ziveti danes, ponovitev
20.00	Vreme
20.05	Beverly Hills 90210 III
20.55	Kino, kino, kino
21.55	Zlata nota, glasba
22.25	Klasična video glava
23.15	Kleptomanija, pon. filma
00.45	CMT
01.00	Video strani

Koper

12.00	Tenis: Davisov pokal: Slovenija - Zimbabve, neposredni prenos iz Portoroža
18.00	Slovenski program: Kam vodijo nase stezice
19.00	Vsedenes
19.30	»Canale 27« - tedenski TV spored
19.50	Ezopove basni, risanke
20.00	Euronews
20.25	Zrebanje lota
20.30	Oscar'95, posnetek z letošnje podelitve nagrad v Los Angelesu
22.15	Vsedenes
22.30	Globus
.....	Horoskop

Avstrija 1

06.05	Dogodivscine na Karibskem morju, S. O. S.
08.30	Hisa v Jeruzalemu
08.35	Tak cirkus
09.05	Zajcek Peter in prijatelji
09.55	Misek Feivel in prijatelji
10.20	Duck Tales
10.45	Bugs Bunny
11.20	Dinozavri
11.45	Superman, ponovitev
12.30	Blossom, ponovitev
13.00	El Hakim, nemski film, 1957
15.45	Kjer sumijo stari gozdovi, nemski film, 1956
16.10	Hudičeva desnica in levica, italijanski vestern, 1970
18.05	Polna hisa
18.30	Srcek
19.00	Korak za korakom
19.30	Cas v sliki, kultura
19.45	Vreme
19.54	Pogledi od strani
20.15	Skoda je za očeta, 4/13 del avstrijske serije
21.15	Nekoč, ob rojstnem dnevu O. W. Fischerja
22.05	K stvari
23.20	Cas v sliki
23.25	Vizije
23.30	Ameriski film, 3/10 del serije
	Privlačnost zla
00.25	V navzkrižnem ognju, ameriska kriminalka, 1947
	Igrajo: Sam Levene, Robert Ryan, George Cooper, Robert Mitchum in drugi
	Režija: Edward Dmytryk
01.45	Smrtonosni gospod Frost, pon. francosko-angleške shriljivke
03.25	Kdo je Bourne?, ponovitev ameriske mini serije

Avstrija 2

09.05	Rdeca suknja, ameriski pustolovski film, 1956
10.40	Dober dan, Koroska
12.30	Orientacija
13.00	Cas v sliki
13.10	Tenis, Davisov pokal: Svedska - Avstrija
16.15	Svet pustolovscin, dokumentarec
17.00	Cas v sliki
17.05	Klub za seniorje
17.55	Lipova ulica
18.25	Kristjan v casu
18.30	Slika Avstrije
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.54	Sport
20.15	Mesto zlocina
	V srcu ledene dobe
21.50	Cas v sliki
22.00	Vrnitev Perryja Masona, ameriska kriminalka, 1985
23.30	Rezbarja, ameriski film, 1983
	Igrajo: Jane Fonda, Levon Helm in drugi
01.45	Videoonoc

Hrvatska 1

09.00	TV koledar
09.10	Porocila
09.15	Zajckove zgodbe, risana serija
09.40	Gusar Prince, britanski film
11.00	Porocila
12.05	Malavizija
13.00	Ivan Brdar - Grobnican, oddaja narodne glasbe
13.30	Mir in dobro
14.00	Duhovni klic
14.05	Porocila
14.15	Plodovi zemlje
15.05	Opera Box
15.35	Miti, misteriji in misticizem, 6., zadnji del dokumentarne oddaje
16.20	Beverly Hills, 7/30 del
17.05	Porocila
17.15	Marioneta, britanski film, 1978
	Igrajo: Svet - Bertil Tautbe, Barbara Perkins, Alexander Knox in drugi
	Režija: Geoffrey Reeve
18.50	Mojster Fantaz, risana serija
19.30	Dnevnik, vreme
20.02	Sport
20.10	Sedma noc
21.55	Dr. Quinn, 9/16 del serije
	K dr. Mikeu prihaja vec bolnikov z enakimi bolezenskimi znamenji. Zdravnica odkrije, da je Willow Creek onesnazen z živim srebrom. Vzrok je mlin v rudniku Claya Hardinga. S Sullyjem se lotita problema.
22.45	Slika na sliko
23.25	Sport
23.45	Porocila
23.50	Sanje brez meja

Hrvatska 2

15.40	TV koledar
16.35	Svet narave, 9/10 dokumentarne serije
17.25	ACI akademija, dokumentarna serija
17.40	Košarka: NBA - pregled
	Tenis: ATP magazin
18.45	Split: Hrvasko nogometno prvenstvo: Hajduk - Zagreb, reportaža
19.15	Risanka
20.10	Crno - belo v barvah: Pot v veselje, am. film, 1983
	Režija: Philip Kaufman

Madžarska

07.20	Risanka
07.50	Biblija
07.55	Racunalnistvo
08.30	Leporelo, nedeljski magazin
11.00	Pogled domov
11.45	Kamil Feleki, arhivski posnetki
12.00	Zvon
12.05	Program za otroke
13.10	Gospodična
15.10	Delta, znanstveni porocvalec
15.35	Evangelicanski verski program
16.00	Disneyeve risanke
17.05	Napisi pripovedujejo
17.45	Madžarska s kamero
18.25	Kolo srece
19.00	Teden
20.05	Deklamacija
20.15	Ameriska ruleta, angleški film
22.00	Moj rojstni kraj
22.45	Klip - mix, spoti
22.55	Epidemije

NBC

12.00	Ushuaia
13.00	Otoki Evrope
13.30	Cudovite hise sveta
14.00	Danes
15.00	Spoznajte tisk
15.30	Evropa 2000
15.58	ITN novice
16.00	McLaughlinova skupina
16.30	Evropa 2000
17.00	Golf
18.00	Konji v akciji
19.30	Otoki Evrope
20.00	Video moda
20.30	Govoreci jazz
21.00	NCAA kosarka
22.00	ITN
22.30	Kosarak
23.30	Sport
00.30	NBC večerna porocila
01.00	Frontalno

CNN

10.00	Pinnacle
10.30	World Bussiness This Week
11.00	Larry King Weekeend
12.00	Showbiz Today
12.30	Style With Elsa Klensch
13.00	Earth Matters
13.30	Inside Business
14.00	World Report
16.00	Your Money
16.30	Reliable Sources
17.00	Travel Guide
17.30	NFL Preview
18.00	World Business This Week
18.30	International Correspondents
19.00	Futurewatch
19.30	Moneyweek
20.00	The Week in Review
21.00	World Report
24.00	Headline News
03.00	This Week in NBA
03.30	Headline News

BBC PRIME

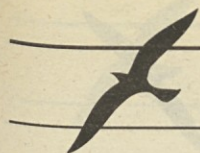
06.15	Ponovitve
13.20	Ponovitve
16.10	Diary Of A Masai Village, reportaža
17.00	The Bill Omnibus
17.45	Antiques Roadshow
18.30	Blake's Seven
21.00	A Voyage Round My Father
22.40	Lytton Diary
23.30	Songs Of Praise

DISCOVERY

17.00	Jura, o izumrlih plazilcih
17.30	Krokodilji moz
18.30	Jura, o evoluciji kitov in delfinov
19.00	Kiti
19.30	Jura, o opicah
20.00	O želvah
21.00	Jura, film o dinozavrih
21.30	Kateri spol?
22.00	Izven zakona, film o ženskah na ulicah L. A.
23.00	Divji jug
00.00	Po letu 2000, oddaja o potapljalcih

SKY NEWS

14

	TVS 2	22.15
	BIBLIJA,	
	13. oddaja	

Preroki so sila zanimiv pojav. Po eni strani pomenijo nekakšno protiutež politični oblasti, po drugi strani pa vzdržujejo med ljudstvom mesijansko pričakovanje. Shematično jih delimo na velike in male preroke. Med največje preroke osebnosti spada Izaija, ki je deloval v južnem kraljestvu, v Jeruzalemu v drugi polovici 8. stoletja pred Kristusom. Njegovo označilo poudarja predvsem tri velike vsebinske sklope: božjo svetost, božjo skrb za posameznika in narode in vrsto mesijanskih obljub. Prav te obljube spadajo med najlepša besedila v preroki književnosti. Nekateri literarni zgodovinarji zato Izaija visoko cenijo tudi kot pesnika in ga postavljajo ob bok drugim velikim pesniškim imenom starega sveta.

	TVS 1	21.15
	NATIONAL GEOGRAPHIC	
	ameriška dokum. nan., 3. del	

V pragozdovih Mehike in srednje Amerike so arheologi odkopali predmete, ki prikazujejo popolnoma drugačno podobo o svetu Majev in njihovem razumevanju sveta, kot smo je bili vajeni doslej. Nekoč je veljalo prepričanje, da so bili Maji miroljubno ljudstvo, vendar so novi dokazi o nenadnem propadu majevske civilizacije ovrgli to miselnost. Predmeti z najdbisca v nekdanjem mestu Dos Pilas so utrdili arheologe v prepričanju, da so povzročile njihov propad vse pogostejše in vse krutejše vojne med posameznimi kraljestvi. Oddaja je enkratna rekonstrukcija starodavnih majevskih obredov in tradicij. Obredi prelivanja krvi in nasilne igre z žogo so prvič po tisoč letih znova uprizorili tam, kjer so se nekoč v resnici odvijale.

	KANAL A	10.30
	MALE ŽIVALI,	
	oddaja o hišnih ljubljencih	

Videli boste reportažo odlično pripravljene tekme z mednarodno udeležbo. Agylitašem pa sneg prav nič ne prija, ker čakajo sonce in tople dni. Sola agylitja se torej nadaljuje... V enourni oddaji bomo zastavili novo nagradno vprašanje.

	TVS 1	22.45
	PAJKOVA MREŽA,	
	nemška nadaljevanka, 1/2 del	

Režija: Bernhard Wicki
Igrajo: Ulrich Muehe, Armin Mueller - Stahl, Klaus Maria Brandauer in drugi
Eden osrednjih likov nadaljevanke je Theodor Lohse. Ob koncu prve svetovne vojne je poročnik, ki naj bi s svojimi junaki zaustavil pohod upornih mornarjev. Toda njegovi junaki so solidarni z mornarji, in poročnik Lohse osane sam, ranjen, izdan predvsem pa pogresa velicino nekdanjega cesarstva. V zgodnjih dvajsetih letih se Lohse vpiše na studij prava, preživlja se kot instruktor latinščine sina zelo bogatega bankirja Efrussija. V bankirjevi vili spozna tudi barona von Rastchuka, vodjo skrajne nacionalistične organizacije, ki deluje v ilegali. Lohse najde v von Rastchuku iskano moč, odločnost in voljo, da Nemcija znova postane velika in močna. Lohse se pridruži ilegalni organizaciji, niti malo ne skriva svojih antisemitskih pogledov in grobo zali sicer prijaznega bankirja. Ponižuje tudi njegovo zeno Rachel Efrussi, ki je zaljubljena v bledicnega mladenca. Ilegalna organizacija zaupa Lohseju prvo nalogo: vtihotapi naj se v anarhistično organizacijo in naveže stik z Benjaminom Lenzom, Zidom, ki sodeluje tako z levičarji kot desničarji, da bi tako lahko pomagal rojakom. Zaradi nekaterih nasilni prizorov nadaljevanke ne bo ponovno predvajana.

	RAI 3	20.30
	ARACNOFOBIA	
	ameriški film, 1990	

Režija: Frank Marshall
Igrajo: Jeff Daniels, Julian Sands, Harley Jane Kozak, John Goodman in drugi
V kalifornijskem mestu pride do skrivnostnih smrti, ki jih vaski zdravnik nikakor ne more razumeti. Zato začne raziskovati in odkrije, da je za smrti kriv strupeni pajek iz Venezuele. Boj proti ubijalski zivalici pa se se-le začne... Film je napet, klasičen triler, ki je osredotočen na eno najbolj pogostih fobij - strahom pred pajki. Za ironijo pa poskrbi dejstvo, da dlakavega morilca lovi mož, ki se pajkov panično boji.

	ORF 2	10.40
	DOBER DAN, KOROŠKA,	
	informativna oddaja	

Sosednji občini - različni pogoji za kulturno delo: V Globasnici je prostorska ponudba primerna, v Pliberku pa so pri vzpostavljanju osnove za nadaljnje delo.

Koroški zbori pojo: na treh prireditvah bo pelo 500 pevcev in pevk najbolj znanih koroških zborov v jeziku soseda.

Tour kviz 95: Rovinj, biser hrvaske Istre.

»Najboljši prijatelj«: Prvi sejem slovenske otroške in mladinske knjige v Celovcu. Sportno društvo Sentjanž je prava kovačnica smucarskih talentov.

	KANAL A	20.05
	BEVERLY HILLS 90210,	
	ameriška nanizanka, 8. del	

Igrajo: Shannen Doherty, Jason Priestley, Luke Perry in drugi
Razred se zavzeto pripravlja na pomemben test, ki ga vsi opravljajo že drugič, saj bi si z boljšo oceno zagotovili položaj na univerzi. Brendo zalotijo z zavojčkom cigaret, to pa jo postavi v precej neljub položaj. Dylan obišče svojega očeta, ki naj bi mu posodil nekaj denarja, oče mu ga sicer da, toda s pojasnilom, da si bo moral Dylan v prihodnosti poiskati službo...

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Video: Simple Minds Weekend; 10.30 MTV novice; 11.00 Velika slika; 11.30 Angleški top 20; 13.30 Prvi pogled; 14.00 Sport; 14.30 Video: Simple Minds Weekend; 18.00 Resnični svet I; 18.30 MTV novice; 19.00 Ameriški Top 20; 21.00 120 minut; 23.00 Beavis & Butthead; 23.30 Headbangers Ball; 02.00 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

14.30 Here's Boomer; 15.00 Zabava ta teden; 16.00 Vesoljske steze; 17.00 Coca - Colin miks hitov; 18.00 Wrestling; 19.00 Simpsonovi; 20.00 Beverly Hills 90210; 21.00 Melrose Place; 22.00 Vesoljske steze; 23.00 Renegade; 00.00 Zabava nočjo; 01.00 S.I.B.S.; 01.30 Na vrhu kupa

PRO 7

11.30 Stan in Olio; 12.00 Mož iz morja; 12.55 Ben Cropp; 14.00 Emmeran; 14.05 Najstniška carovnica, ameriška komedija; 15.50 Mislim, da me stiska los, ameriška komedija, 1981; 17.50 Diagnoza: Umor; 18.50 Viper; 19.55 Poročila; 20.15 Stanodajalec, ameriška komedija, 1991; 22.00 Palm Beach Duo; 23.00 Angel Town, ameriški akcijski film, 1990; 00.35 Poročila; 00.45 Dva proti ena, talk show; 01.15 Cold Feet; 02.45 Poročila; 02.55 Ponovitve

PREMIERE

17.30 Premiera; 17.40 Mnogo hrupa za nič, angleška komedija, 1992; 20.00 Premiere; 20.15 Firma, ameriški triler, 1993; 22.45 Kalkofov zaslon; 22.55 Čas jeze, italijansko-francosko - nemški triler, 1993; 00.25 Extrakt, kratki film; 01.05 Grehu noči; 02.35 Tatovi teles; 04.00 Ogenj na nebu; 06.00 Plameni v večnem ledu

SAT 1

09.45 Med nebese in peklom, ameriška vojna drama, 1956; 11.35 Kjer umira veter, ameriški vestern, 1954; 13.05 To imajo dekleta rada, avstrijski glasbeni film, 1962; 14.40 Totalna ječa - tu ste na pravem mestu, ameriška komedija, 1984; 16.15 Sinbad in tigrovo oko, angleški pustolovski film, 1976; 18.15 Kolo sreče; 19.00 Poročila; 19.15 Nogomet; 20.15 Hudičeva zračna podoba, ameriška kriminalna, 1986; 22.10 Pogovor v stolpu; 23.30 Štirindvajset ur; 00.05 Slamnat psi, ameriški film; 02.05 Ponovitve

EUROSPORT

06.30 Motociklizem; 09.00 Motociklizem; 11.00 Boks; 10.00 Maraton, prenos iz Londona; 13.00 Maraton, posnetek iz Pariza; 13.30 Kolesarstvo, prenos dirke za svetovni pokal iz Belgija; 16.30 Jahanje, posnetek iz Pariza; 18.00 Maraton, posn.; 19.00 Borilne veščine, posnetek iz Phoenixa; 20.00 Motociklizem, posnetek, 22.00 Indy Car, prenos iz Phoenixa; 00.00 Tenis, prenos iz Hilton Head

RTL

11.25 Nazaj v preteklost; 12.20 Tropska vročica; 13.15 Kdo je tu šef?; 14.10 Čudežni tenis; 14.40 Rock 'n' Roll Mom, ameriška komedija, 1980; 16.50 Thunder In Paradise; 17.45 Burkeov zakon; 18.45 Poročila; 20.15 Birkenhof & Lerchenau, 2., zadnji del nemške plemiške družine; 22.55 Spiegel TV magazine; 23.20 Eden, am. erotična serija; 00.20 Kanal 4: reportaža; 01.35 Kojak; 02.25 Umor je napisala; 03.15 Ilona Christen, pon.; 04.05 Hans Meister, pon.; 04.55 Eksplozivno, pon.

RTL 2

13.05 Bravo TV; 15.15 California Highschool; 15.45 Nasmehnite se, prosim; 16.20 Davov svet, 5. del; 16.50 Banzai Runner, film; 18.25 Acapulco H.E.A.T.; 20.15 In ravno Chchago; 22.15 Seme zla, ameriški film, 1985; 00.00 Zasedba raja, film, pon.

SKY MOVIES

15.00 Proudheart, am. f., 1993; 15.50 The Princess And The Goblin, am. f., 1992; 19.00 Paradis, am. f., 1991; 21.00 Death Becomes Her, am. f., 1992; 23.00 Alien 3, am. f., 1992; 00.55 The Movie Show; 01.25 Sex, Love And Cold hard Cash, am. f., 1993; 02.55 I Start Counting, am. f., 1969; 04.40 Lethal Pursuit, am. f., 1987

MOVIE CHANNEL

15.00 Year Of The Comet, am. f., 1992; 16.35 The Muppet Christmas Carol, am. f., 1992; 19.30 Once Upon A Forest, am. risanka, 1993; 21.00 Sidekicks, am. f., 1993; 22.35 Midnight Sting, am. f., 1992; 00.15 Sofie, danska drama, 1994; 02.45 One False Move, am. f., 1992; 04.30 The Prince Of Tides, am. f., 1991

FILMNET +

14.00 Disney's Aladdin; 14.25 Return From Witch Mountain, film, 1978; 16.00 Singles, am. f. 1992; 18.00 Dennis The Menace, am. film, 1993; 20.10 Unlawful Entry, am. kom., 1992; 22.00 Commando, am. f., 1985; 00.00 The Temp, am. film, 1993; 02.00 Fatal Inheritance, ameriški f., 1993; 04.00 Port Of New York

SUPER CHANNEL

05.30 Poročila; Gospodarstvo; Počitniški cilji; Spomini nekoč in danes; Super Shop; Ushuaia; Velike hiše sveta; 15.00 Srečanje s tiskom; 16.00 McLaughlinova skupina; 16.30 Evropa 2000; 17.00 Golf; 18.00 Oddaja o korenitvi; 18.30 Tekma prvakov; 19.00 Poročila; 19.30 Evropski otoki; 20.00 Video moda; 20.30 Govorimo o jazzu; 21.00 Košarka NCAA; 22.00 Poročila; 22.30 Košarka NCAA; 00.30 Novice; Frontalno; McLaughlinova skupina; Evropa 2000; Riviera

TNT

20.00 Now, Voyager, am. f., 1942; 22.00 The Maltese Falcon, am. f., 1941; 00.00 The Safecracker, am. f., 1958; 01.45 The High Cost Of Loving, am. f., 1958; 03.15 Green Mansions, am. film, 1959

DSF

08.00 Življenje v divjini; 09.00 Monster Trucks; 10.00 Kaskaderji; 10.45 Monster Trucks; 11.45 Klasični športi; 12.00 Normalno; 13.00 Boks; 15.00 Motošport; 17.00 Rokomet; 21.00 Boks; 21.45 Športna poročila; 21.55 Hat-trick; 22.45 Sport report; 23.45 Biljard; 01.00 Boks; 01.45 Bowling

VOX

09.05 Dominijon; 09.25 Regal Shop; 09.55 Format NZZ; 10.40 Spiegel TV Special; 13.00 Maigret in fantom, pon.; 14.30 Z mečem in sabljo, pon.; 18.25 Voxbox; 19.15 Airwolf; 20.15 Dedovanje ni šala, ameriški film, 1991; 22.00 Morilske noči, ameriški film, 1987; 13.40 Prava ljubezen; 00.45 Nastojanje...; 01.15 Upor državljana, pon.

3-SAT

13.00 Čas v sliki; 13.30 Sprehodi; 13.45 Bilo je nekoč; 16.00 Nedeljski magazin; 17.30 Nasveti za ljubitelje živali; 19.00 Danes; 19.10 Talkshow; 20.15 United Stateslipstick 1995; 22.30 Ženske v tovarni, dokumentarec; 00.35 Jazz

ZDF

12.00 Nedeljski koncert; 12.47 Vidiki; 13.00 Šport ekstra; 16.35 Inprovizirano; 18.15 Mona Lisa; 19.00 Danes, vreme; 19.10 Bonn direktno; 19.30 Čudoviti svet; 20.15 Nepozabni konec tedna; 22.05 Prekleta vojna; 22.50 Gorbačov; 01.15 Danes

FILMNET

14.00 Adam: Njegova pesem se nadaljuje, am. drama; 15.55 Nogomet; 18.00 Singapore Sling, am. triler, 1983; 20.00 Entertainment Now!; 22.25 Nogomet: Milan - Juventus; 22.20 Ženska hudič, am. kom. 1989; 00.00 Hiša skrivnosti, ameriški triler

CARTOON NETWORK

06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Svetovne risanke; 08.00 Sadežovi; 08.30 Yogijev lov za zakladom; 09.00 Yogijeva vesoljska dirka; 09.30 Droopy D; 10.30 Jabber Jaw; 11.00 Sharkey & George; 11.30 Scoobyjeva aljipjoda; 12.00 Počakaj, da tvoj oče pride domov; 12.30 Na pomoč, kosmati medved; 13.00 Skrivnostna veriverica; 13.30 Glavne risanke; 13.45 Vesoljski duh; 14.00 Super kos; 16.00 Detektiv Palec; 16.30 Ed Grimley; 17.00 Glavne risanke; 17.00 Kapitan Planet; 18.00 Bugs & Daffy nočjo; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Jetsonovi; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

16.10 Claire Lamarche; 17.45 Bon Weekend; 18.15 Korrespondenca; 19.00 Trideset milijonov prijateljev; 19.30 Belgijska poročila; 20.00 Magazin; 21.00 Prijetne ulice na Montparnassu; 01.15 Ponovitve

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 uhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 10.05 Šaljivci so med nami; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Gost; 18.00 Reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Kulturne prireditve; 9.45 Stergo ergo; 10.00 Uganka; 10.40 Gost; 11.35 Obvestila; 13.00 Šport, vmes glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevki; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet, prenos RS.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestri in solisti; 13.05 Zborovska glasba; 14.05 Zabavna igra; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkvena glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Svet glasbe, svet umetnosti; 22.05 Literarni portret; 22.30 Orgelska glasba; 23.55 Lirični utrinji; 24.00 Nočni pr. RS.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, koledar; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Za zdravje; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 10.50, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 13.30 Abitanti so v Istri; 14.00 Du jes?; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega Vala Radia Koper.

Radio Koper (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna poročila; 9.45 Knjižne novosti; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e zo per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15,

17.15 Poročila; 7.00 Callmero in otroci; 9.30 Kam danes; 10.00 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 14.00 Glasbena lestvica; 15.00 Voden program; 16.45 Vreme; 17.15 Hollywood; 18.00 Glasba iz Ra Trbovlje; 19.00 American Top 40; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovanci; 14.00 Gorenjska danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hlito, daleč, visoko; 18.20 KINO kviz; 19.30 Večerni pr. - Lestvica RK.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Želeli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Sport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Poklopredpotop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Ptičar z Riker's Islanda; 17.00 Predvojni katoliška akcija in mladčevstvo; 18.00 Koncertne napovedi; 19.00 TB: Danzig - 4; 20.00 Ciklus - De Sade v tekstih, 5. del; 21.00 Oldies-Goldies Chart; 23.00 Koncert: Psi Vojaci.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Mestni godci (r. B. Hrvatič, MSKD Primorec); 10.45 Veselo po domače; 11.00 Čakole na placu; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena; 22. leto ob zori - Vlak za Rim (L. Turk, 8.); 14.40 Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti, nato Soft music; 16.00 Šport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Izmenično Jutranji val - Nedeljska matineja.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (Solske sestre); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

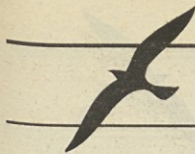
				AVTOR: SIMON BIZJAK	ZMEDEN CLOVEK	ASPEKT, STALISCE	BOLGARSKI PISATELJ PELIN	POLET, ELAN	SPODNJA PLOSKEV POSODE	SOL OKSALNE KISLINE	ANG. SLIKAR (GRAHAM, 1903-1980)	LUIGI NONO	ZADNJA BRAZDA NA STRMINI (NAREČNO)	PREPREČITEV SKLEPA Z NA- SPROTUJOCIM GLASOM	GLAVNI OČIVIDEČ	OREL V GERMANSKI MITOLOGIJ					
				ASTRO- NOMIKA																	
				CES. PISEC (»NEZNOSNA LAHKOST BIVANJA«)																	
				SLOZNOST, ENOTNOST								ZLEBIC V DESKAH SLAB UCENEC									
				BIVSI IT. NOGOMETNI VRATAR ZOFF EDVARD KOCBEK SLIKARKA KOBILCA			KEMIJSKI ELEMENT (Se)		GR. MIT. REKA RUSJANOVO LETALO							BORIS OSTAN					
						SISTEM SPORTNEGA TEKMOVANJA	GR. POVELJ- NIKA PRED TROJJO, AJANT	SLOVENSKI KOSARKAR MIRT						DEL CELOTE NACIONALNI PARK V KENJI				VRV (STAR.)	STARO KITAJSKO BRENKALO	SINJSKA VITESKA IGRA	AMERISKA PROTESTNA PEVKA BAEZ
VEČJA JADRNIKA IZ 15. IN 16. STOLETJA								GL. MESTO GEORGJE ANTON LAJOVIC								MADZ. MESTO (VINO) BIVSA TENISA- ČICA (KATHY)					
PORAZDELITEV SUROVIN, DOBRIN									SKLEPNI SPEV ZBORA V STGR. DRAMI	ARTHUR RIMBAUD STADJU POVZ. MALARIJE			PRIPIRAVA ZA AKTIVIRANJE CESA								
FR. FILOZOF SOC. IN PSIHOLOG (GUSTAVE)					VOJNA LADJA IZ 16-18. STOLETJA							POSUSENA GROZDNA JAGODA	PRIPADNICA ARIJANCEV EKUMENSKI PATRIARH								
ENOCELICNI ORGANIZEM, MENJACICA					VRHUNSKI SPORTNIK			RAVNINA OB DRAVI 1									PRESERNOVA PESEM	ADA NEGRI LETOVISCE OB CRNIM MORJEM			
RDEC PLANET					MOSKO IME RONALD (OKR.)	NEKDANJI BRAZILSKI NOGOMETAS	ANG. EKONO- MIST, NOBE- LOVEC 1984 (RICHARD)	PRETAKANJE SOLZ			PREBIVALKA OTOKA								IZRODITEV OCESNE VEZNICE	PROZORNA UM. SNOV, NADOMESTEK STEKLA	
NAJSVETLEJŠA ZVEZDA V SKORPIONU								SLOVENSKI KANTAVTOR SMOLAR			ZENICA STARO- PERZJSKI VLADAR			PREBIVALKA ALBANJE MUREN (NAREČNO)							
RAFKO IRGOLIC					ENOTA ZA EL. NAPETOST			MILJUNSKO KIT. MESTO PRIPOMOČEK NPR. SPORTNI								GLAVNO MESTO SIRIJE					
BREZVETRIJE (MEDN.)				DRUGACE, Z DRUGIM IMENOM (LAT.)	IND. MESTO, INDAOR NALVEČJA CL. ZLEZA					ISLANDSKO MOSKO IME					IVAN TAVČAR SL. IGRALKA (MINU)		SL. IGRALKA (VERA) NASKOK, NAVAL				
ABELOV BRAT					MESTO OB IZLIVU MARICE, ENOS				TRAGED PRITOK DONAVE V ROMUNJI						FINSKO JEZERO PREB. NOVE- GA SVETA						
ROKOMETNI REPREZEN- TANT LEVC					IZREK VRSTA ČET- VEROKOTNIKA					MUSLIMANSKO MOSKO IME	BOG Z SEMITOV, TUDI BEL	SRB. PISEC (MLADEN) DEL SKOKA						PLJACA ST. SLOVANOV SL. PISEC (1853-1910)			
PROSTOR- NINSKA MERA, DM3						PESTRA ZABAVNA PRIREDITEV	SRBSKO MOSKO IME							RAZUM			AM. IGRALKA MINNELLI GOVORJENJE NERESNIC				
GR. PARTI- ZANSKI VODITELJ (VAFIADIS)							INSTR. SKLA- DBA ZA UVOD, PREDIGRA							POSLANEC							
STAROJU- DOVSKI KRALJ				MARTIN HEIDEGGER		ZORN ANDERS RADIJ			DUHOVNIK (ZANICLJIVO) ZVJANJE V TREBUHU				ASTMA	GR. MUZA LJUBEZEN- SKEGA PESNIŠTVA					PRIPADNICA OBROV	KMET, VASCAN (STAR.)	
														OSLOV GLAS KOPAC JARKOV (VOJ.)			NACIN KONJSKEGA TEKA				
				PRIJATELJ SHERLOCKA HOLMESA (DOKTOR)						MANJSE NASELJE					CERNEJ ANICA AM. IGRALEC NICHOLSON		STARO- RIMSKI POZDRAV				
				KONICA, BODICA	POZELENJE, STRAST	IVAN LENDL DVOJICA			LJUDSTVO V INDOKINI	ELIZABETH TAYLOR	BIVSI IZRAELSKI POLITIK (MOSE)						OVRATNA RUTA GRSKA CRKA				
				KRAJ PRI CRNEM KALU			NAZIV VENO TAUFER				NADA IVO POGORELIC							RIHARD JAKOPIC IZTOK REMS			
2																NRAVO- SLOVJE					
UM. SNOV ZA ATLETSKE STEZE										OKRASNI NASAD V MESTU						RIBA STOJEČIH VODA	VZHODNJA- SKO RIZEVO ZGANJE				

Gesla prejšnje križanke

New Delhi, Madras, Bombaj, 1 - Ahmadabad, 2 - Indore, 3 - Kaluta, 4 - Patna, 5 - Lakhnau, 6 - Benares

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: osvežilo, Stara vas, Reni, Oka, New Delhi, adar, Avram, Atka, Mojra, Hanna, Danae, Hristo, Etna, Linda Evans, Martin, JL, IC, renegat, Adnan, kapelica, Ada, Rae, DI, Aire, ena, sar-ma, acetilen, ND, KO, Ajas, binokel, radodarnež, ENI, Ajanta, poverilnica, nit, Daka, tiara, enka-lon, kan, Ronsard, kum, gare, spikerka, kolotečina, AŽ, Taraki, niala, animato, etin, Kate, ŽŠ, torti-lja, Anat, AH, Ital, vek, jet, Kana, avion, Samo, omara, Bombaj, KU, orel, del, Ashton, riba, Ina, Benares, cin, lisko, anoda, akt, oktet, UT, AK, AA.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA
CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
Danes, 2. aprila, ob 19. uri: *B. Slade - OB LETU OSOREJ(SD)*.

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511
V ponedeljek, 3. aprila, ob 19.30: T. Stoppard - *AR-KADIJA*, za abonma dijaski 4 večerni in izven. Predstava bo še v torek, 4. aprila, ob isti uri, za aboma dijaški 5 večerni in izven.

V sredo, 5. aprila, ob 19.30: D. Jovanović - *UGANKA KORAJZE*, za abonma dijaski 6 večerni. Zadnjikrat v sezoni!

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511
V sredo, 5. aprila, ob 20. uri: M. Jesih - *LJUBITI*, za izven.

SMG, tel.: 061/125 33 12
Danes, 2. aprila, ob 11. uri: *W. Dekleva - KLOVNI*, za izven.
V petek, 7. aprila, ob 19.30: *BUTTERENDFLY*, za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/331-950
V ponedeljek, 3. aprila, ob 15. uri: J. Strauss ml. - *NE-TOPIR*. Razprodano!
V torek, 4. aprila, ob 19. uri: G. Donizetti - *LJUBE-ZENSKI NAPOJ*, za red torek II in izven.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4
V ponedeljek, 3. aprila, ob 21. uri: predstava *LOV NA PODGANE* v izvedbi gledališča Pantagane. Predstava bo še v torek, 4. in v sredo, 5. aprila, ob isti uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

SSG ponovi jutri, 3.t. m., ob 10.00 in ob 16.00 (red I) predstavo J. Jurčiča-A. Inkreta »Deseti brat«.

Gledališče Rossetti

Danes, 2. t.m., ob 16.00 (red druga nedelja) gostovanje gledališča iz Turina z G. Giacsovim delom »L'on.le Ercole Malladri«. Rezija M. Avogadro. Na stopajo T. Bertorelli, V. Sperli in P. Di Iorio. V abonmaju: odrezek st. 9A.

V teku je predprodaja vstopnic za musical »Dolci vizi al foro« v izvedbi gledališke skupine Compagnia della Rancia, ki bo na sporedu 11. in 12. aprila. Izven abonmaja.

Urniki blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331)

KOROŠKA

CELOVEC

Veliki studio ORF: jutri, 3. t.m., ob 19.30 - Predstavitev knjige »Svet v enem stavku«.

Mestno gledališče: Danes, 2. t.m., ob 11.00 - Matineja o operi z umetniki »Cosi fan tutte«.

V torek, 4.t.m., ob 19.30 Musical - Kabaret.

VELINJA VAS

Gostilna Seher: Danes, 2. t.m.- Rožanski izobraževalni teden - Dan domaćih

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288
V sredo, 5. aprila, ob 20. uri: predavanje *MILICE ANTIC* - Od sufrazetk do ministrice.

KD SPANSKI BORCI

V torek, 4. aprila, ob 19. uri: potopisno predavanje *ŽIVLJENJE JE SEN*.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, Celovska 23

V torek, 4. aprila, ob 19. uri: avdiovizualno predavanje *SIMONA IZGORSKA* in *IGORJA PLENICARJA* z naslovom *Sanje so na Aljaski* in v Kanadi.

V sredo, 5. aprila, ob 19. uri: predavanje *SIMONA IZGORSKA* in *IGORJA PLENICARJA* z naslovom *Avstralija skozi objektiv*.

NARODNA GALERIJA, Puharjeva ulica 9

V sredo, 5. aprila, ob 18. uri: predavanje *MIRKA KAMBICA* - Mesto in me-

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/332-2888

V ponedeljek, 3. aprila, ob 20. in 22. uri: *THE TIME BOMB - REACTION Theatre* (Brighton) v sodelovanju z *SEX & VIOLENCE Theatre* (Ljubljana). Predstava bo še v torek, 4. aprila, ob 20. in 22. uri.

ZAVOD SV. STANISLAVA, Stula 23

V torek, 4. aprila, ob 20. uri: tragedija *ME-DIJ*, premiera. Operna predstava studentov Akademije za glasbo v Ljubljani.

CELJE

SLG, tel.: 063/25-332

V petek, 7. aprila, ob 19.30: *W. Shakespeare - BENE-SKI TRGOVEC*, premiera.

DOVJE - MOJSTRANA

KUD JAKA RABIC, tel.: 064/891-265

Danes, 2. aprila, ob 20. uri: *kmečka povest DO-BROTA NI SIROTA*.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

V četrtek, 6. aprila, ob 20. uri: *BITI ALI NE BITI*, za izven. V izvedbi skupine Varianta.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V sredo, 5. aprila, ob 19.30: *Ray Cooney - ZBEZI OD ZENE*, za izven.

MARIBOR

LGM, tel.: 062/26-748

Danes, 2. aprila, ob 11. uri: *M. Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA*.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V petek, 7. aprila, ob 20. uri: *H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZA*, za abonma petek-a in izven. Predstava bo še v soboto, 8. aprila, ob 20. uri, za abonma sobota-a in izven.

in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Od 22. do 30. aprila gostovanje gledališke skupine *Plexus T.* iz Rima z delom *Cliva Extona »Twist«*. Rezija Ennio Coltorti. Nastopata *Marco Columbro* in *Lauretta Masiero*.

TRZIC

Obcinsko gledališče

V sredo, 11. in v četrtek, 12. aprila, ob 20.30 bo na sporedu komedija *Eduarda De Filippa »Il contratto«* v priredbi *Luca De Filippo*. Rezija *Bruno Garofalo*.

»Ecco mormorar l'onde«: v torek, 4. aprila, ob 20.30 koncert *Madrigalistov s Prage*. Dirigent *Pavel Baxa*, recitator *Lino Toffolo*.

jedil.

ŠENTPRIMOŽ

Kulturni dom: danes, 2.t.m., ob 20.00 - *Janko messner/Marijan Hinteregger »XY nereseno«* - monodrama za 23 oseb in en televizor.

GLOBASNICA

Restavracija Juenna: Jutri, 3. t.m., ob 15.00 - *Kuharski tecaj »Jedi iz starih časov«*; ob 20.00 - Predstavitve raziskave *Polone Skelt »Tako živijo Globasani«*, sledi pokusnja jedi.

scani v zrcalu fotografije 19. stoletja. V sredo, 12. aprila, ob 18. uri: predavanje dr. *ZLATICE HRIBAR* - Moj oče *Ivan Hribar*.

LITIJA

V torek, 4. aprila, sejna dvorana občine ob 19. uri: predavanje z diapozitivi *OD TIHEGA OCEANA DO ATLANTIKA* (Po Južni Ameriki).

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/746-610

V soboto, 8. aprila, ob 20.30: *TRI BARVE: MODRA*, filmska mojstrovina, prvi film iz triologije o treh barvah mnogih evropskih zastav. Film bo predstavila *JASNA CEBRON*.

VELENJE

KNJIZNICA VELENJE

V četrtek, 13. aprila, ob 19. uri: 10. družinski večer *ZIVETI BREZ NOG* - družina *Leber*.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V sredo, 5. aprila, ob 20. uri: koncert ob 50. letnici *BIG BANDA RTV SLOVENIJA*. Solisti: *DARJA SVAJGER, ALENKA GODEC, MIA ZNIDARIC, OTO PESTNER, NEW SWING QUARTET, TONE JANSKA* ter svetovno znani solist na ustni harmoniki *TOOTS THIEL-SMANS*.

V četrtek, 6. aprila, ob 19.30: komorni večer *CAMERATA SLOVENICA* (dvorana SF). V petek, 7. aprila, ob 20. uri: koncert *SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA*, za zeleni abonma.

KLUB CD, tel.: 061/176 72 28

V soboto, 8., in v nedeljo, 9. ob 21. uri: koncert *MATO GROŠO - BRAZIL*.

KUD F. PRESEREN, tel.: 061/332-288

V petek, 7. aprila, ob 21. uri: koncert skupine *AUTODAFE*.

KLUB B-51, Gerbičeva 51

V sredo, 5. aprila, ob 23.30: koncert skupine *TRAUMA*.

FESTIVALNA DVORANA

V sredo, 5. aprila, ob 15.30 in 17.30: srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Bezi-grajskih sol.

MODERNA GALERIJA,

tel.: 061/226-544

V ponedeljek, 3. aprila, ob 19.30: otvoritveni koncert *KOMORNEGA ANSAMBLA* in *TO-MAZA LORENZA* (na sliki).

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava slik *KARLA* in *ROKA ZELENKA* je na ogled do 9. aprila.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik *ALENKE GERLOVIC* je na ogled do 20. aprila.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik *BOZIDARJA JAKCA* je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska 22

Razstava *MILOSA POPOVICA* je na ogled do 20. aprila.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava fotografij *DARKA SLAVCA* je na ogled do 7. aprila.

INSTITUT JOZEF STEFAN

Razstava slik *JOZETA CIUHE* je na ogled do 21. aprila.

PROSTORI STOLPNICE TR/3, Trg republike 3

Razstava akvarelov *STANISLAVE KNEZ MILOJKOVIC* je na ogled do 12. aprila.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna (Ul. Sv. Franciska 20): na ogled je razstava arhitekturnih maket in risb »Slovenski kozolec«. Razstavo je oblikoval arh. *Boran Hrelja*.

Palaca Costanzi: do 17.4. je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dezela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar *Ottavio Bomben*.

Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur *Giorgia Schumann*.

Galerija Le Caveau (Ul. sv. Franciska 51/a): do 4.4. je na ogled razstava slik očeta in sina *Seriani*.

Trzaski fotografski krozek (Ul. Zovenzoni 4): se danes, 2. t.m., razstavljajo fotografiji *Alfredo Davoli, Calogero Chinnici Geros* in *Enzo Gomba*.

POSLOVNI CENTER MERCATOR, Dunajska 107
Razstava slik *STEFANA PLANINCA* je na ogled do 28. aprila.

KNJIZNICA SISKI, C.komandanta Staneta 10

Razstava fotografij *VIDA GREGORACA* je na ogled do 4. aprila.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23

Razstava *BOB MARLEY* - upomik z razlogom: *Pesmi svobode* je na ogled do 20. aprila. Vsak dan ob 16.30 si lahko ogledate video projekcijo.

TEOLOSKA FAKULTETA, Poljanska 2

Razstava *TONYJA EMEKEJA NWACHUKWUJA* z naslovom *Utrip ob Nigeru* je na ogled do 12. aprila.

CELJE

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE

Razstava *SLOVENC* V VELIKI BRITANJI 1991-1994 je na ogled do 15. aprila.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVISČE DOMŽALE

Razstava ilustracij *MILANA BIZOVICARJA* je na ogled do 6. aprila.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava nemske umetnice *INKEN N. WOLDSSEN* je na ogled do 10. aprila.

KAMNIK

RAZSTAVISČE VERONIKA, Japljeva 2

Razstava del, ki so jo pod mentorskim vodstvom *Marka Novaka* in *Andreja Schlegla* pripravili člani likovnega društva *SS Rudolfa Maistra* je na ogled do 15. aprila.

GALERIJA MAJOLKA, Maistrova 11

Razstava kiparja *LEONA HOMARJA* je na ogled do 22. aprila.

MARIBOR

GALERIJA MEDIA NOX, Oroznova 2

Razstava skulptur *DARIJA KREUHA* je na ogled do 15. aprila.

NOVO MESTO

GALERIJA DOLENJSKEGA MUZEJA

Razstava *SKAVTI* IN *GOZDOVNIKI* NA SLOVENSKEM je na ogled do 24. aprila.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, Kosovelova 4a

Razstava likovnih del *MAKSIMA SEDEJA* ml. je na ogled do 15. aprila.

SKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava risb *SIMONE MLAKAR* je na ogled do 20. aprila.

*V galeriji
Avsenik v Be-
gunjah
je na ogled
razstava
slik in kipov
KIARJA
MEŠKA*

GLASBA
FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

Stolnica sv. Justa: V petek, 21. t. m., ob 20.30 zadnji, 8. abonmajske koncert: *Nastopil bo Giancarlo Viozzi (orgle)*. Na programu *Viozzi, Zardini, Mascagni* in *Sofia-nopulo*.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich

Operna in baletna sezona 1994-95

V soboto, 8. t. m., ob 20. uri (red A) premierska predstava za *C.W. Gluckove »Orfeo ed Euridice«*. Dirigent *Peter Maag*.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane *Tripicovich* (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih) **Avditorij Muzeja Revoltella** Danes, 2. t. m., ob 18. uri koncert posvečen *Mariju Kogoju*. Nastopata violinist *Crtoimir Sisković* in pianist *Emanuela Arciuli*.

Kulturni dom

Danes, 2. t. m., ob 17. uri »Pesem mladih«.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo:

Jutri, 3. t. m., ob 20.30 koncert *Ensemble Instrumental de Grenoble*.

Gledališče Miela

V soboto, 8. t. m., ob 21. uri koncert *The Original Klezmer Ensemble*. Predprodaja vstopnic pri *UTAT*.

Pivovarna Forst

V četrtek, 6. t. m., ob 21. uri prvi večer mini-festivala trzasko popevke.

GORICA

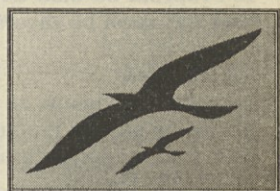
Komorna dvorana SCGV (Drevored XX sept. 85)

V ponedeljek, 10. t. m., ob 20.30 »Tam gor je moja vas«, ljudske pesmi beneskih dolin.

Kulturni dom: danes, 2. t. m., ob 20.30 koncert »Verdi sinfonietta« gledališča *Verdi* iz Trsta. Dirigent *Lorenzo Castriota Skanderbeg*.

PORDENON

Koncert ansambla *Litfiba* bo 7. t. m. v *Palasportu* v *Pordenonu* (ter 5.t. m. v *Veroni* - *Palasport*); 8. t. m. pa bo v *Bologni* (*Palasport*) koncert ansambla *Megadeath*.

MEDDEŽELNA LIGA / V 29. KOLU

Triestina brez težav preskočila še Schio

Toda tudi Treviso nikakor ne popušča

Triestina - Schio 2:0 (0:0)
Strelca: Zocchi v 67. in Marzi v 75. minuti

TRIESTINA: Barbato (od 1. min. Azzalini), Birtig, Incitti, Iacono, Zocchi, Zanvettor, Polmonari, Pavanel, Brescini (od 61. min. Pivetta), Intaraglia (od 46. min. Marsich), Marzi.

Sodnik: Battaglia iz Messine.
Koti: 7:4 za Triestino.

Triestina je z večjo težavo, kot po več končni rezultat, premagala Schio in obdržala prednost dveh točk pred Trevisom. Schio je dokazal, da je njegova uvrstitev na spodnjem delu lestvice precej upravičena, saj ni nikoli dajal občutka, da bi lahko ubežal porazu. Triestina je imela skozi vso tekmo očitno premoc. Gostje so se skušali zoperstaviti le z obrambnim presingom in off-side taktiko. Pritisk Triestine pa je bil jalov predvsem zaradi slabega razpoloženja napadalcev. Brescini in Marzi nista znala v prvem polčasu konkretizirati velikega truda soigralcev tako, da so se akcije v glavnem zaključevale z nenevarnimi strelji ali

z zvižgi sodnika zaradi nedovoljene položaja obeh napadalcev.

V drugem polčasu se je glasba nekoliko spremenila, ko je trener Pezzato najprej poslal na igrišče Marsicha, nato pa zamenjal nerazpoloženega Brescinija s Pivetto. Trzaccani so kronali svoj trud sele v 67. min., ko je sodnik dosodil kazenski strel s precejšnje razdalje. Marsich je podal zogo Zocchiu, ki je silovito streljal proti vratom in presenetil negotovega vratarja gostov. Po prejetem zadetku so bili gostje primorani tvegati nekoliko več in Trzaccanom so se odprle precejšnje možnosti v protinapadu. V enem izmed teh je Polmonari globoko prodril in podal zogo do Marzija, ki se je znašel sam pred vratarjem in ga premagal s točnim strelom. S tem je bilo vprašanje zmagovalca rešeno. Trzaccani pa so imeli še nekaj prilik za obilnejšo zmago.

Rezultat je seveda pozitiven za Triestino, nekoliko zaskrbljujoča pa je slaba forma napadalcev, ki so proti sibkim nasprotnikom imeli le preveč težav. Upati je, da bodo to pre-

mostili čimprej, saj se začena za Triestino končni sprint in boju za napredovanje. Do konca prvenstva manjka namreč le pet tekem, odločilnega pomena pa bo veliki derbi s Trevisom v predzadnjem kolu, ki bo 12. maja v Trstu.

(Igor Pavletić)

OSTALI IZIDI: Arzignano - Legnano 0:1, Bolzano - Arco 0:0, Montebelluna - Caerano 0:3, Donada - Sanvite 1:0, Luparense - Treviso 0:2, Pievignina - Pro Gorizia 1:1, Rovereto - Bassano 1:1, Sevegliano - Miranese 0:0.

VRSTNI RED: Triestina 47, Treviso 45, Bolzano 35, Legnano 34, Arzignano, Caerano in Miranese 32, Luparense 30, Sanvite, Bassano in Sevegliano 27, Montebelluna in Pro Gorizia 25, Pievignina 24, Arco 23, Donada 22, Schio 19, Rovereto 16.

PRIHODNJE KOLO: Schio - Miranese, Pro Gorizia - Triestina, Bassano - Pievignina, Caerano - Rovereto, Treviso - Montebelluna, Arco - Luparense, Sanvite - Bolzano, Legnano - Donada, Arzignano - Sevegliano.

domači sport

Danes

Nedelja, 2. aprila 1995
NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Standrežu: Juventus - Lucinico

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Latisani, Ul. Gaspari: Latisana - Sovodnje; 16.00 v Remanzaccu, Ul. Ferro: Aurora - Primorje; 16.00 v Basaldelli, Ul. Campofornido: Basaldella - Vesna; 16.00 v Torrea, Ul. Principale: Torrea - Zarja

2. AMATERSKA LIGA

16.00 v Podgori: Piedimonte - Kras; 16.00 v Moraru, Ul. dello sport: Moraro - Gaja; 16.00 v Trebach: Primorec - Villesse

3. AMATERSKA LIGA

16.00 v Natisone: Natisone - Mladost; 16.00 v Dolini: Breg - Union

NARASCAJNIKI

10.00 v Trstu, sv. Sergij: San Sergio - Zarja Adriampex; 10.30 v Doberdobu: Mladost - Real Isonzo

NAJMLAJSI

10.30 v Bazovici: Bor Farco - Opicina

ZACETNIKI

10.30 na Proseku: Primorje Interland A - Costalunga;

10.30 v Romansu: Pro Romans - Sovodnje

KOSARKA

MOSKA C2 LIGA

11.00 v Trstu, Suvich: Barcolana - Bor Radenska

MOSKA D LIGA

17.00 pri Briscikih: Kontovel - Santos.

DRŽAVNI KADETI

11.00 v Briscikih, dom Ervatti: Kontovel - Don Bosco

DECKI

11.30 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Poggi A - Jadran Farco;

16.00 v Nabrezini: Sokol - Poggi B

PROPAGANDA

11.00 v Trstu, Ul. Caravaggio: Bor A - Sgt

ODBOJKA

DEZELNI FINALE MLADINCEV

16.00 v Krminu: nastopajo Espego, VBU Videm, Pallavolo Trieste in Cordenons

DEZELNI FINALE MLADINK

16.00 v Cordenonsu; nastopajo Cordenons, Fincantieri, Sangiorgina in Bor Friulexport

NARASCAJNIKI

15.30 v Standrežu: Soča - Pallavolo Trieste; 15.30 v Repnu: Sloga - Virtus

NARASCAJNICE

9.30 v Trstu: Oma A - Bor Friulexport; 11.00 v Standrežu: Etsi Gorica - Sovodnje

NAMIZNI TENIS

TURNIR 4. KATEGORIJE

9.00 v Zgoniku: nastopa tudi Kras

KOLESTARSTVO

29. POKAL LONJERJA

10.30 na Opcinah: nastopajo mladinske kategorije, cilj ob 12.00 nad Lonjerjem

Obvestila

SK DEVIN planinski odsek
priredi v nedeljo, 9. 4. tradicionalni 9. pohod memorial Mirko Skabar iz Praprota v Repen. Odhod iz Praprota ob 8.30 do 10.00. Prevoz nazaj iz Repna v Praproto bo zagotovljen.

SK BRDINA

sporoča, da vpisuje za smučanje v Franciji do 10. aprila na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure ali na tel. st. 224205 (Neno).

PRVA AMATERSKA LIGA

Sovodnje tudi tokrat na zmago - Zarja ima samo še teoretične možnosti

Primorje računa na nadaljevanje uspešne serije Vesna bi si s točko najbrž zagotovila četrto mesto

Latisana - Sovodnje

Sovodenjci do konca prvenstva nimajo več nobene izbire. Njihov cilj je jasen in povsem dosegljiv: napredovanje. Seveda pa je zato zanje vsaka tekma izredno pomembna. Če bi sklepali po uvrstitvi na lestvici, potem današnje gostovanje za enajsterico predsednika Giannija Marsona ne bi smelo predstavljati prevelike nevarnosti. Toda nevarnost je ravno v slabem položaju Latisane, ki se na vse kriplje bori za obstanek v ligi, morebitni uspeh proti vodilnemu pa bi bil se dodatna injekcija samozvesti za nadaljevanje.

Zato pri Sovodnjah današnje srečanje jemljejo izredno resno. Vzdruje v ekipi je dobro, treningi med tednom so potekali normalno in tudi enajsterica, ki bo začela srečanje bo najbrž standardna. Manjkal bo le Fulvio Devetak, ki je že nekaj časa poškodovan. Pri Sovodnjah se dobro zavedajo, da spodrsiljaji niso dovoljeni, zato bodo tudi danes storili vse, da se domov vrnejo z obema točkama, ki bi bili najlepša nagrada navijačem, ki bodo tudi danes dvanajsti igralci Sovodenj na tribunah.

Aurora - Primorje

Proseska enajsterica odhaja v goste k ekipi, ki je imela kot novinec edini cilj, da si zagotovi obstanek v ligi. Toda davek prestopa novinci lige večkrat drago plačajo. To se je pripetilo tudi Aurori, ki je trenutno na predzadnjem mestu z 18 točkami. Matematično se ni obsojena na izpad, čeprav je treba upoštevati, da ji v povratnem delu ne gre najbolje. Izbojevala je eno samo zmago (Tavagnacco) in stiri neodločene rezultate. To pomeni, da bodo domačini danes dali vse od sebe, saj bi le v primeru zmage imeli še kaj upanja

Moreno Trampuz (Primorje)

za obstanek v ligi.

Zamenjava trenerja pa je dala proseškemu Primorju pravi zagon. Pod vodstvom Franzota je ekipa v šestih tekmah zbrala kar 11 točk in s tem je že skoraj na varnem. Proti Aurori bodo Prosečani skušali osvojiti tisto točko, ki bi jim ce že ne matematično vsaj teoretično zagotovila obstanek v ligi. S tem, da v tem tednu nismo zabeležili izključitev v vrstah Primorja, mislimo, da trener Franzot ne bi smel imeti problemov s postavo. Pri domačinih pa ne bosta gotovo igrala Galai in Macorig, ker sta izključena.

Basaldella - Vesna

Krizani odhajajo v goste k ekipi, s katero si delijo četrto mesto na lestvici. Domačini so vse do petega povratnega kola bili med protagonisti letošnjega prvenstva in zgledalo je, da se bodo borili za sam vrh lestvice. Po porazu v vodilnim Rivignanom v šestem povratnem kolu pa so nekoliko popustili in sele z nedeljsko zmago v gosteh proti Bearziju potrdili, da niso v krizi. Videmčani danes računajo na celotni izkupicek, ker bi s tem ostali sa-

mi na četrtem mestu.

Krizani bodo danes končno lahko igrali v polni zasedbi, ker po osmih tednih, tokrat na seznamu izključenih ni nobenega nogometaša Vesne. Prav zaradi tega navijači upajo vsaj na točko. V preostalih starih tekmah bo Vesna igrala s tremi ekipami iz spodnjega dela lestvice (Flambro, Aurora, Buiese) ter z Muggesano, ki bi morala predstavljati edino težjo oviro za Krizane, ki imajo lepe možnosti, da končajo prvenstvo na solidnem četrtem mestu, ce danes iztrziro točko.

Torreanese - Zarja

Po nedeljskem neodločenem rezultatu proti Tavagnaccu Zarja zdaj zaostaja kar šest oziroma pet točk za vodilnim Rivignanom in drugouvrščeno Colugno. Ta zaostanek bo v zadnjih petih kolih res težko nadoknaditi tudi zaradi tega, ker kolektor ni preveč naklonjen Zarjanom. Današnji nasprotnik se v zadnjih nastopih ni najbolje odrezal (sedem tekem, trije neodločeni rezultati). Bodo Bazovci znali izkoristiti to trenutno slabost domačinov? Navijači upajo, vendar na igrišče gredo nogometaši, med katerimi danes ne bo najboljšega strelca ekipe Tognettija (12 golov), ker je izključen. Zarja v zadnjih tekmah vsaj kar se tiče prikazane igre ni blestela. Prav zaradi tega je vodstvo pred tremi tedni odstavilo trenerja Bidussija in ga zamenjalo z Ispiom v upanju, da bo ekipa v zaključnem delu prvenstva nadoknadila zamujeno in prisla do zastavljenega cilja, to je napredovanja v višjo ligo. Medtem pa sta se Rivignano in Colugno že krepko oddaljila. V tem dvoboju bi se domačini gotovo zadovoljili tudi z eno samo točko, Zarja pa mora jurisati na zmago. (B. R.)

PROMOCIJSKA LIGA

Juventina mora upati v spodrsiljaje drugih

S porazom proti Trivignanu so se možnosti Juventine za napredovanje močno zmanjšale, toda dokler obstajajo še teoretične možnosti, Standrežci ne nameravajo vreči puške v koruzo. Zaostanek za prvo (pet točk) in drugoplasiranimi ekipama (stiri točke) je sicer velik, toda zoga je okrogla, zato bo boj za prvi dve mesti potekal do konca.

Juventina bo danes gostila skromni Lucinico, ki je skoraj že obsojen na selitev v nizjo ligo. Toda domačini prav gotovo ne bodo poceni prodali svoje kože, saj bi z

morebitnima točkama se ohranili nekaj možnosti za obstanek v promocijski ligi. Seveda pa morajo Standrežci tudi nujno zmagati in istocasno upati v spodrsiljaje prvih treh ekip. Vodilni Trivignano igra sicer doma z Maranesejem in je izrazit favorit, zato pa imata precej težjo nalogo ima Sangiorgina in Torviscosa. Precej zahtevno nalogo ima Sangiorgina v gosteh pri Staranzanu, pa tudi Torviscosa doma s Ponziano ne bi smela imeti lahkega dela. Zato je zmaga Juventine danes se toliko bolj nujna...

DRUGA IN TRETJA AMATERSKA LIGA

Za Kras in Gajo lahko odpelje zadnji vlak - Breg mora zmagati

2. AMATERSKA LIGA

Piedimonte - Kras

Po nedeljskem 13. prvenstvenem porazu je postal položaj Krasa na lestvici res kritičen, saj se le s serijo zmag lahko Krasovci izognejo najhujšemu. To pomeni, da danes morajo igrati na vse ali nič, kar pa je za nogometaše težka psihološka obremenitev. Kras bi moral v teh zadnjih petih kolih zbrati povprečno vsaj 1, 4 točke na tekmo, da si zagotovi obstanek v ligi. Krasovci bodo že danes v Podgori imeli težave, ker domačini se niso matematično na varnem. Piedimonte je s 24 osvojenimi točkami na 11. mestu in ce računamo, da so lani Podgorčani končali prvenstvo na četrtem mestu, letošnja uvrstitev predstavlja neuspeh. Upoštevajoč trenutno situacijo bi se domačini sprizajni tudi z delitvijo točk, ker bi s tem ohranili prednost pred Krasom in obenem bi bili že skoraj na varnem. Kras pa ima le z zmago lahko še kanček upanja.

Moraro - Gaja

Tudi proti Pro Farri, ki je na spodnjem delu lestvice, gajevcem ni uspelo zmagati in s tem so si zeleno-rumeni praktično zapečatili usodo. Nadoknaditi zaostanek, ki jih na lestvici loci od ostalih ekip, bo res težko. Dokler pa je matematika ne obsoja, pa Gaja ne misli

popustiti in v Moraru upa na podvig, čeprav so doslej gajevci v gosteh premagali le Kras in to točno pred sedmimi meseci (2. oktobra lani).

Domačini, ki so teoretično že na varnem (25 točk) bodo lahko igrali bolj umirjeno kot gajevci, ki bodo stopili na igrišče brez izključenega Vrseta. Pri domačinih pa ne bo Brandolina in Battistinija, ker sta izključena. To gre seveda v korist Gaje, saj ne smemo pozabiti, da je Moraro letos doma doživel že šest porazov. Mu bo Gaja zadala sedmega?

Primorec - Villesse

S tem, da so Trebenci doslej zbrali le 20 točk, tudi njihov položaj na lestvici ni rožnat (13. mesto). Letos poleg treh zadnjih uvrstitev ekip lahko iz lige izpade tudi trinajstouvrščena ekipa, ki bo morala igrati dodatne tekme z drugimi ekipami ostalih skupin in od šestih bosta dve zadnjouvrščeni nazadovale v 3 AL. Kot vidimo torej, se morajo Trebenci čimprej izkupati iz tega nevarnega položaja. Zato je danes zmaga obvezna, ker v drugem primeru bi se nasprotniki lahko še bolj oddaljili.

Med temi je tudi ekipa Villesse, ki ima s tekmo manj (Fincantieri) 24 točk, torej stiri več od Primorca. V prvem srečanju v Vilesah je slavil Villesse z 1:0, tokrat pa upamo, da

bosta točki sli Primorcu, ki bo danes verjetno igral v popolni zasedbi.

3. AMATERSKA LIGA

Breg - Union

Brezani, ki so se po treh zaporednih zmagah prebili do drugega mesta na lestvici, imajo konkretne možnosti, da ta položaj obdržijo do konca. Po današnji tekmi jih prihodnje nedeljo čaka samo še derbi z Dolino, ker v zadnjem kolu počivajo. Tekmec CGS, s katerim si delijo drugo mesto, ima nekoliko težji razpored tekem. Doma bo igral s Pierisom in Servolo, ter sel v goste S. Vitu.

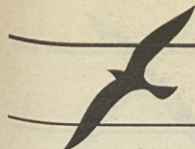
Proti Unionu Brezani ne bi smeli imeti problemov, ce računamo, da so Podlonjerci v letošnjem prvenstvu premagali le Dolino in iztržili pet neodločenih rezultatov. Brezani pa ne smejo misliti, da imajo zmago že v zepu, ker bi jih to lahko tudi drago stalo.

Dolina v tem kolu ne bo igrala.

(Bruno Rupel)

Natisone - Mladost

Zelo težka naloga čaka tokrat nogometaše Mladosti, ki se podajajo v goste k Natisoneju, ki je trenutno se v polnem boju za drugo mesto in zato točke nujno potrebuje. Mladost na zadnjih tekmah ni pokazala najboljših form, zato bi se Doberdobci danes gotovo zadovoljili tudi s točko, kar pa bo izredno težko.

TENIS / ČETRTRFINALE DAVISOVEGA POKALA

Švedska in ZDA v polfinalu Drugod odločitev danes

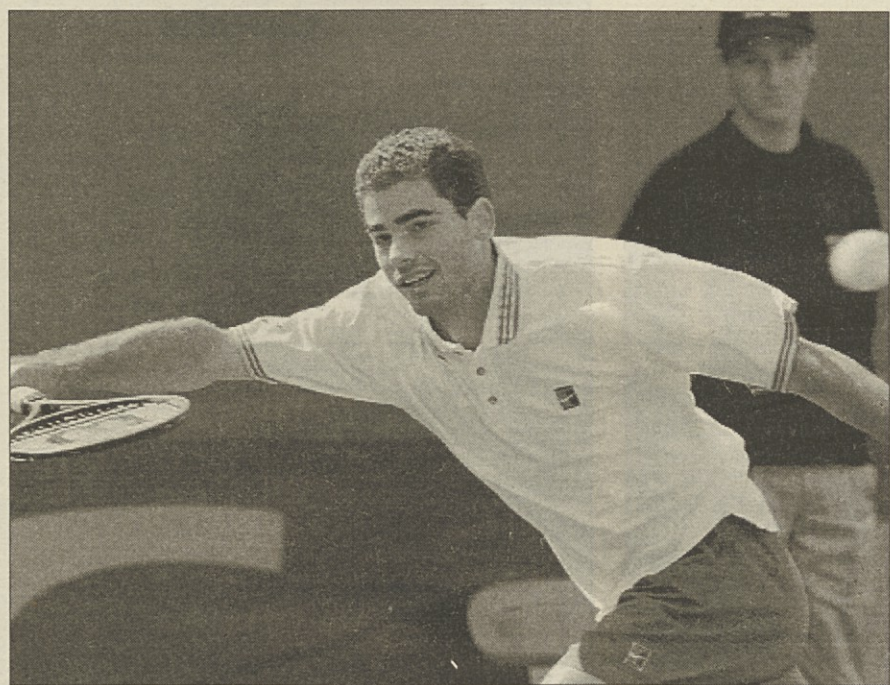
Švedi izločili Avstrijce, Američani pa Italijane - V Moskvi in v Utrechtu bodo odločali današnji posamični dvoboji

VAXYO, PALERMO - Švedska in ZDA sta prvi polfinalni par svetovne teniske skupine Davisovega pokala. Obe reprezentanci sta namreč potrebovali le dva dni, da sta proti Avstriji oziroma Italiji povedli s 3:0, tako da bodo preostali današnji posamični dvoboji povsem brez pomena.

Svedski par Jan Apell in Jonas Bjorkman je s 3:0 (7:5, 6:3, 6:3) odpravil Avstrija Musterja in Antonitscha in tako svoji reprezentanci priigral tretjo odločilno točko, s katero se je branilec naslova Švedska že peto leto zapored uvrstila v polfinale. Dvoboj dvojic je bil izenačen samo v prvem setu, toda ko sta Apell in Bjorkman, ki došle v Davisovem pokalu se nista izgubila nobenega srečanja, ujela pravi ritim, za Avstrija ni bilo več pomoci.

Po pričakovanju se je tudi dvoboj v Palermu med Italijo in ZDA zaključil že po drugem dnevu. Najprej je prvi igralec sveta Pete Sampras gladko premagal Renza Furlana s 7:6, 6:3, 6:0. Potek srečanja sta nato skusala spremeniti Stefano Pescosolido in Cristian Brandi, ki pa sta proti zmagovalcem letošnjega odprtega prvenstva Avstralije Richeyju Renebergu in Jaredu Palmerju osvojila samo drugi set. S končnim izidom 6:1, 6:7, 6:4 in 6:3 za Američane je bilo tudi konec italijanskih sanj, da bi morda presenetili favorizirane AmericAne in se uvrstili v polfinale.

Odločitev o drugih dveh polfinalistih pa bo padla danes. V Moskvi sta Jevgenij Kafelnikov in Andrej Olkhovsky proti Južnoafričanoma Wayneu Ferreiri in Garyju Müllerju izgubljala že z 0:2 v setih (4:6, 4:6). Južnoafričana pa sta imela tudi stiri zaključne zogice, s katerimi bi lahko slavila s 3:0. Toda Rusa sta ohranila mirne živce in tretji ter četrti set dobila v podaljšani igri, v odločilnem petem setu pa sta bila izrazito boljša in slavila s 6:3. Rusija tako zdaj vodi z 2:1, danes pa se bodo pomerili Kafelnikov in Ferreira ter Volkov in Ondruska.

Pete Sampras je bil za Renza Furlana premočan nasprotnik (Telefoto AP)

Po zmagi Beckerja in Sticha nad Eltinghom in Haarhuisom v dvojicah s 6:7 (1:7), 4:6, 6:4, 7:5, 6:3 tudi Nemčija v Utrechtu vodi proti Nizozemski z 2:1. O uvrstitvi v polfinale bosta tako odločali današnji srečanja med Krajickom in Beckerjem ter med Haarhuisom in Stichom.

Po zmagi Beckerja in Sticha nad Eltinghom in Haarhuisom v dvojicah s 6:7 (1:7), 4:6, 6:4, 7:5, 6:3 tudi Nemčija v Utrechtu vodi proti Nizozemski z 2:1. O uvrstitvi v polfinale bosta tako odločali današnji srečanja med Krajickom in Beckerjem ter med Haarhuisom in Stichom.

NOGOMET / ITALIJANSKA A LIGA

Z zmago v Milanu Juventus že nedosegljiv?

Dodatno uslugo je Turinčanom napravila Roma z zmago nad Parma - Danes ostala srečanja

RIM - Osrednji srečanja 25. kola v italijanski nogometni A ligi sta bili že včeraj, z zmago v Milanu pa si je Juventus zaradi poraza Parme v Rimu zagotovil že debelih devet točk prednosti, ki jih v zadnjih devetih kolih najbrž nihče več ne bo mogel nadoknaditi. Juventus je tudi včeraj dokazal, da je v res dobri formi, predvsem pa da

na vseh tekma igra vseh devetdeset minut. To so Turinčani dokazali letos že večkrat, pa tudi včeraj se po vodstvu v prvem polcasu niso omejili samo na obrambo, kar jim je pet minut pred koncem prineslo še drugi zadetec, ki ga je dosegel Viali in s tem dejansko odločil srečanje in morveda tudi letošnje prvenstvo.

Juventus je slavil povsem zaslužen, do zmage pa je prišel z dvema zadetkoma v zaključku obeh polčasov. V prvem delu je Viali v 42. minuti lepo podal do prostega Ravanellija, ki je najprej z lobom preigral vratarja Milana Rossija, nato pa z glavo samo podaljšal zogo v mrežo. Drugi zadevek je dobrih pet minut pred koncem dosegel Viali, ki je dobil zogo na levi strani v kazenskem prostoru in nato s približno desetih metrov z diagonalnim strelom premagal nemočnega Rossija.

Ob zmagi v Milanu pa je za Turinčane prišla še vesela vest iz Rima, kjer je

Roma z zmago nad Parma napravila največjo uslugo prav Juventus. Pred več kot 60 tisoč gledalci je bil strelec edinega zadetka Argentinec Balbo, ki je spretno potisnil v mrežo zogo, ki jo je odbil vratar Parme Bucci. Srečanje je bilo zelo trdo s številnimi preobraty, zaradi pomena srečanja pa je bilo na igrišču prisotne precej nerovoze, tako da je moral sodnik Collina pokazati kar šest rumenih kartonov.

VESLANJE / NAJSLAVNEJŠI DVOBOJ OSMERCEV

Cambridge po napovedih zanesljivo slavil

LONDON - Najslavnejša veslaska tekma na svetu - dvoboj osmercev obeh najprestižnejših angleskih univerz Oxforda in Cambridgea je včeraj doživela že 141. ponovitev. V londonskih predmestjih Putney in Mortlak se je ob Temzi zbralo več kot 10.000 gledalcev, ki so v tekmi elitnih osmercev zares uživali. Beefeater Gin, glavni sponzor tekmovanja, je tudi letos v priprave in trening obeh ekip ter v izvedbo tekmovanja vložil več kot 2,5 milijona nemških mark in s tem zagotovil vrhunski spektakel, ki si ga je po TV zaslonih v več kot 160 državah ogledalo preko 400 milijonov gledalcev. Prenos so si letos lahko prvič ogledali tudi v Rusiji in na Kitajskem.

Pred tekmo je bilo veliko ugibanj ali bodo veslaci Oxforda dovolj močan tekmeč vrhunski veslaški ekipi Cambridgea, za katero je nastopilo kar 5 tekmovalcev, ki so že veslali na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. Tudi stave, ki imajo na Otoku enako tradicijo kot tekma sama, so kazale v prid Cambridgea. Za vloženih 10 funtov bi v primeru njihove zmage prejeli samo 13 funtov, če pa bi zmagal Oxford, pa bi vam »bookmakerji« za 10 vloženih izplačali kar 30 funtov.

Oxford je po pričakovanju začel bolje in prvo miljo veslal preblizu colna Cambridgea, zato jih je glavni sodnik opozoril z belo zastavo. Med veslanjem proti mostu Hammersmith je mostvo Cambridgea povečalo število zaveslajev in pod srednjim obokom so imeli že 4 sekunde prednosti pred tekmeči. Odlično poznavanje najhitrejšega vodnega toka Temze je krmarju Russellu Sladfordu zelo pomagalo in svojo ekipo je usmerjal po najhitrejši vodni poti proti cilju. Prednost se je zanesljivo večala in veslaci Oxforda so se kmalu po polovici tekme že sprijaznili s porazom. Zmagovalci s časom 18:04 zaradi močnega vetra in valov niso ogrozili rekorda (16:45, Oxford leta 1984), tekmece pa so na koncu premagali za 12 sekund oz. stiri dolžine colna. S tretjo zaporedno zmago je Cambridge povečal vodstvo v skupnem seštevku na 72:68, ob eni neodločeni tekmi iz leta 1877. V mostvu zmagovalcev so ob krmarju Sladfordu nastopili še stiri angleški veslaci, ostali stiri pa so bili iz ZDA, Nove Zelandije, Nemčije in Hrvaske. Ravno Hrvat Mirko Banović je bil ključni moz za zmago, mostvo pa je za zaključne priprave najelo celo avstralskega veslaškega strokovnjaka.

Alas Fevzer

NOVICE

Štávka baseballistov končana

NEW YORK (STA/Hina) - Igralci baseballa v najelitnejši ameriški Major League so v petek, potem ko je zvezno sodišče v sporu med igralci in lastniki klubov odločilo, da imajo igralci prav, po 232 dneh prekinili stavko. Sindikat igralcev je napovedal, da se tekmovanje lahko v kratkem začne, če seveda lastniki klubov ne bodo zaprli vrat stadionov. Lastniki klubov bi se morali na zasедanju z 21 glasovi »za« odločiti, da bodo zaprli igrišča, vendar nihče ne verjame, da jim bo to uspelo. Kljub izreku sodbe pa je med igralci in lastniki ostalo nerešenih še nekaj vprašanj.

Samo Calgary zmagal v gosteh

NEW YORK (STA/AP) - Hokejisti v severnoameriški profesionalni hokejski ligi so odigrali 6 srečanj, edino zmago v gosteh pa so zabeležili igralci mostva Calgary Flames, ki so s 6:2 premagali Edmonton Oilers. Izidi: Tampa Bay Lightning - Hartford Whalers 2:0, Washington Capitals - Quebec Nordiques 6:4, Chicago Blackhawks - Toronto Maple Leafs 3:3 po podaljšku, St. Louis Blues - San Jose Sharks 4:1, Edmonton Oilers - Calgary Flames 2:6, Vancouver Canucks - Anaheim Mighty Ducks 6:1. Vrstni red: vzhodna konferenca - atlantska divizija: Philadelphia 38, Washington 35, New Jersey 34, Florida 30, N.Y. Rangers 29, Tampa Bay 28, N.Y. Islanders 24; severovzhodna divizija: Quebec 49, Pittsburgh 46, Boston 36, Buffalo 33, Hartford 31, Montreal 27, Ottawa 12; zahodna konferenca - centralna divizija: Detroit 46, Chicago 41, St. Louis 40, Toronto 37, Dallas 27, Winnipeg 23; pacifiška divizija: Calgary 37, Vancouver 30, Los Angeles 28, Edmonton 27, San Jose 26, Anaheim 22.

EP 2000 v Belgiji in na Nizozemskem

MOSKVA (STA) - Evropsko nogometno prvenstvo leta 2000 bosta skupaj organizirali Belgija in Nizozemska, je sporočil predsednik Evropske nogometne zveze Lennart Johansson po zasédanju IO UEFA v Moskvi. Odločitev bo UEFA javno potrdila 23. maja na Dunaju. Belgija in Nizozemska, ki sta se edini potegovali za EP, sta poskrbeli za novost v izvedbi EP, saj ga bosta prvič v zgodovini organizirali dve državi skupaj.

150 milijonov mark za prenose tekem Bundeslige

HAMBURG (dpa) - Nemški državni televiziji ARD in ZDF ter privatni oddajnik RTL ponujajo za prenos tekem nemske Bundeslige 150 milijonov mark na sezono, piše v najnovejši izdaji revije »Der Spiegel«. Za tri sezone od sezone 1997/98 dalje bodo morale omenjene tri televizijske postaje plačati skupaj kar 450 milijonov mark. Levji delež stroškov bo prevzela ARD in tako skušala znova povečati gledanost sobotne sportne oddaje »Sportschau«. Do sezone 1996/97 ima primarne pravice do posnetkov privatni oddajnik SAT 1. Za petletne TV pravice je SAT 1 zvezni plačal 700 milijonov mark.

Samo ena tekma v superpokalu

MOSKVA (dpa) - Izvršni odbor Evropske nogometne zveze je na svojem sestanku odločil, da bosta mostvi v superpokalu odigrali le eno, namesto dosedanjih dveh tekem. Srečanje med zmagovalcem pokala prvakov in pokala pokalnih zmagovalcev na nevtralnem terenu se bo po novem igralo zadnji petek avgusta, ko se zrebajo pari 1. kroga v evropskih nogometnih pokalih.

MOTOCIKLIZEM / VN MALEZIJE

Dooohan ima spet najboljši položaj

SAH ALAM - Avstralski motociklistični svetovni prvak v kraljevskem razredu Michael Dooohan je obdržal najboljšo startno mesto tudi po včerajšnjem zadnjem treningu. Na malezijskem dirkaliscu, dolgem 3.505 km, je Dooohanov neuradni rekord steze 1:25.059, ki ga je postavil v petek, ostal nepremagan. »Dirkanje je vsekakor večji užitek, če se ti ni treba spopadati s težavami. Mislim, da smo s Hondo zelo blizu optimalnosti. S testiranjem sem že dosegel, katere gume bom uporabil v mrazu ali vročini. Če pa bo dež, potem bo težje in dirko bom skušal le končati,« je napovedal zmagovalc uvodne dirke v Eastern Creeku.

Dooohanu se bodo na startu v prvi vrsti pridružili Luca Cadalora, Loris Capirossi in Daryl Beattie. Cadalora na yamahi pa je dejal: »Na zadnjem kvalifikacijskem treningu smo imeli nekaj težav z motorjem. Se vedno imamo težave z lego na cestiscu, ki jo potrebujemo, ce zelimo bolj konkurirati Dooohanu in njegovi Hondi.«

Rezultati zadnjega treninga

500 ccm: 1. Michael Dooohan (Avs, honda) 1:25.059, 2. Luca Cadalora (Ita, yamaha) 1:25.142, 3. Loris Capirossi (Ita, honda) 1:25.649, 4. Daryl Beattie (Avs, suzuki) 1:25.869, 5. Loris Reggiani (Ita, april) 1:25.926, 6. Norifumi Abe (Jap, yamaha) 1:25.938, 7. Kevin Schwantz (ZDA, suzuki) 1:25.957, 8. Alex Criville (Spa, honda) 1:25.967, 9. Sinici Itoh (Jap, honda) 1:26.093, 10. Alberto Puig (Spa, honda) 1:26.290;

250 ccm: 1. Massimiliano Biaggi (Ita, april) 1:25.939, 2. Tecuja Harada (Jap, yamaha) 1:26.506, 3. Ralf Waldmann (Nem, honda) 1:26.695, 4. Tadaaki Okada (Jap, honda) 1:26.741, 5. Jean-Philippe Ruggia (Fra, honda) 1:26.882, 6. Kenny Roberts jr. (ZDA, yamaha) 1:27.2165

125 ccm: 1. Harucika Aoki (Jap, honda) 1:31.144, 2. Dirk Raudies (Nem, honda) 1:31.310, 3. Akira Saito (Jap, honda) 1:31.775, 4. Kazuto Sakata (Jap, april) 1:31.893, 5. Peter Öttl (Nem, april) 1:32.009, 6. Garry McCoy (Avs, honda) 1:32.105.

KOŠARKA / SINOČI V C1 LIGI

Jadran TKB sedaj tudi matematično prvi

Sinoči je premagal še ekipo Bravimarketa iz Humina

Jadran TKB - Bravimarket 94:88 (46:45)

JADRAN: Arena 18 (7:8 met za 2, - met za 3, 4:4 pm), Oberdan 10 (4:5, 0:1, 2:2), Pregarc 8 (3:10, 0:1, 2:2), Emili n.v., Vitez 23 (7:11, 1:1, 6:6), Samec 2 (1:1, -, -), Rauber 22 (6:11, 3:6, 1:1), Hmeljak 2 (1:2, -, -), Grbec 9 (2:3, 1:1, 2:2), Klabjan n.v., trener Vato-vec.

Met za 2: 31/51, met za 3: 5/10, skupno 36/61. SON: 23. PON: Arena (38). 3T: Rauber 3, Grbec 1, Vitez 1.

BRVIMARKET HUMIN: Elia n.v., Meden 17 (2:2), Piccini n.v., Marini 17 (9:10), Cuberli 17 (5:7), Malagolli 27 (4:4), Bellina 8 (2:7), Campanerut n.v., Tonetta, n.v., Ziliani n.v. trener Depretis.

PM 22:30. SON: 17. 3T: Malagolli 3, Meden 1.

SODNIKA: Pistolato in Ritrovato iz Benetk.

Jadranovci so sinoči doma osvojili svojo že 25. zmago in so si tudi matematično zagotovili prvo mesto ob koncu regularnega dela prvenstva.

Sinocnja tekma je bila gotovo ena slabših, ki so jih igrali naši košarkarji, tudi povprečna igra pa je bila dovolj, da so premagali skromnega nasprotnika, ki se bori za obstanek v ligi.

Jadranovci so dobro zaceli in takoj povedli za 10 točk, nato pa so vidno popustili, kar so seveda izkoristili gostje, da so stanje najprej izenacili in 4 minute pred koncem polčasa celo povedli za 6 točk. Tedaj pa je stopil na igrišče mladi Michel Grbec, ki je v teh minutah dosegel vseh svojih devet točk in tako je nase most-

vo lahko slo na odmor s točko prednosti.

V drugem polcasu so Vatovcevi fantje nekoliko bolje igrali. Prisluzili so si 10-12 točk prednosti, ki so jo v glavnem ohranili do konca tekme.

Od Jadranovih posameznikov bi tokrat pohvalili Rauberja (22 točk in 10 skokov), Arenu (18 točk in 8 skokov), najboljšega strelca Viteza (23 točk) in Grbca za zelo učinkovito igro proti koncu polčasa. Skoda, da si je prav v zadnji akciji prvega dela igre poškodoval glezenj Stefan Samec, ki nato ni stopil več na igrišče.

Pri gostih, ki so igrali brez bivšega jadranovca Gobba, se je izkazal mladi Bellina (letnik 1979), ki je tudi italijanski kadetski reprezentant. (Kaf)

Marko Hmeljak je bil kot običajno zelo pozhrtvovalen

KOŠARKA / ITALIJANSKA A1 LIGA

Zadnji nastop tržaškega Illycaffēja

Igral bo doma ob 18.30 proti bolonjskemu Bucklerju - Priznanje Albertu Tonutu

TRST - Tržaški Illycaffé bo danes sklenil svojo sezono z zadnjim kolom »po sistemu ure« proti državnemu prvaku Bucklerju. Za marikaterega igralca Illycaffēja bo to tudi zadnji nastop pred tržaskim občinstvom sploh, saj bo tudi po letosnji sezoni pri mestnem prvoli-gasu prišlo do velikih novosti. Kaze namrec, da bo od letosnjega mostva ostalo v Trstu prihodnjo sezono največ pet igralcev (morda le stirje, vključno z Americanom Thompsonom, ce bo podpisal pogodbo se za eno leto).

Današnja tekma, ki bo za obe mostvi le gola formalnost (Buckler je zanesljivo prvi, Illycaffé pa nima več nobenih možnosti za »koncni-co«), naj bi bila torej priložnost za gledalce, da si ogledajo lepo

košarkarsko predstavo, saj bosta ekipi igrali »neobremenjeni«. Pred srečanjem bodo Tržacanu Albertu Tonutu izročili priznanje za 500. tekmo v A ligi.

Derbi tega kola pa bo nedvomno v Milanu, kjer se bosta za 3. mesto na lestvici borila domaci Stefanel in Benetton iz Trevisa.

VCERAJSNJI IZID: Comerson - Pfizer 78:48 (41:23)

DANASNJI SPORED (18.30): Cagiva - Birex, Filodoro - Scavolini, Illycaffé - Buckler, Panapesca - Metasystem, Stefanel - Benetton, Teorematour - madigan, Comesron - Pfizer.

VRSTNI RED: Buckler Bologna 48, Filodoro Bologna 44, Benetton Treviso 42, Stefanel Milan 40, Cagiva Varese in Scavolini Pesaro 38, Bi-

rex Sacile 36, Teorematour Rim 32, Comerson Siena (28), Madigan Pistoia 26, Pfizer Reggio Calabria (22), Illycaffé Trst 20, Metasystem Reggio Emilia 12, Panapesca Montecatini 8.

A2 liga: za Brescialat odločilno v Benetkah

V Benetkah bodo danes košarkarji goriskega Brescialata igrali odločilno srečanje za uvrstitev v koncnico prvenstva. Igrali bodo namrec proti San Bendettu, ki ima enako stevilo točk (24) kot goriska ekipa.

DANASNJI SPORED (18.30): Teamsystem - Polti, Juve Caserta - Olitalia, Banco sardegna - Mene-strello, Jcoplastic - Francorosso, Turboair - Floor, San Bendetto - Brescialat, Auriga - Libertas Videm, Pavia - Aresium.

KOŠARKA / V D IN PROMOCIJSKI LIGI

Spet neroden poraz cicibonašev Brežani izgubili, poletovci izpadli

Inter 1904 - Ccibibona Mingot 73:71 (39:40)

CICIBONA: Messina n.v., Persi 24 (8:14 met za 2, 1:1 met za 3, 5:9 pm), Giacomini 2 (-, 0:1, 2:2), Jogan 10 (2:6, 1:2, 3:4), Battilana (2:3, -, -), Iztok Bajc 2 (1:2, -, -), Tomsic 3 (1:1, 0:4, 1:2), Furlan 8 (4:6, -, -), Krizmančic 5 (2:3, -, 1:2), Ivan Bajc 13 (3:7, 0:1, 7:10), trener Kovacic.

Met za 2: 23/42, met za 3: 2/9, skupno 25/51; pm 19/29. SON: 24. PON: Furlan (37). 3T: Persi 1, Jogan 1.

SODNIKA: Veruzza in Leone iz Pordenona.

Kaze, da cicibonasi, ki so nastopili brez poskodovanih Semna in Zuppina, se niso premostili kriznega obdobja in so včeraj spet nerodno izgubili, ceprav so gostitelji nastopili z okrnjeno postavo in je bilo tokrat sojenje zares dobro.

Tekma je bila vseskozi zelo izenačena, zadnje minute pa so bile izredno raz-

burljive. Dve minuti pred koncem je nasa ekipa vodila za dve točki (67:65), nakar so gostitelji povedli s Sclanom. 40 sekund pred koncem je Cicibona spet povedla s prostima metoma, nakar je Sclano spet dosegel koš in uspešno izvedel tudi prosti met. Cicibonasi so 20 sekund pred koncem imeli se dve akciji, da bi stanje izenacili, toda obe so zapravili.

OSTALI IZID: Acli TS - Sokol Warm 76:79 (42:41) PROMOCIJSKA LIGA Magic Basket - Breg 84:64 (31:25)

BREG: Pavlica 13 (1:4), M. Bandi 8, Mingot 8 (0:2), M. Salvi 13 (3:6), Malalan 5 (0:2), Filipčic 17 (0:2), Barini, trener D. Slavi.

PM: 4:16. 3T: Filipčic 3, Malalan 1. SON: 18. PON: Barini (39).

Brežani, ki so nastopili v okrnjeni postavi (nekateri zaradi gripe, drugi zaradi »dopustniškega razpoloženja«), so zaslužno iz-

gubili proti zadnjevrstnemu mostvu Magic Basket. Nasi košarkarji so bili pri izvajanju prostih metov katastrofalni (4:16), pesala je tudi skupinska igra in obramba je bila pod vsako kritiko.

Takoj je bilo jasno, da s takšno igro ne bo nič. Tudi slabi nasprotniki so bili boljši od naših v vseh elementih igre, predvsem pa so pokazali večjo voljo do zmage.

V Bregovih vrstah so skoraj vsi odpovedali, obcasno pa je zaradi pozhrtvovalnosti zadovoljil le Igor Mingot. (D.S.)

POLET METRA - Momo Gió 79:86 (72:72, 45:29)

POLET: Berdon 11 (0:2), Klanjscek 19 (10:10), Briscik 4 (2:3), Pertot 3 (1:1), Doles 3 (1:2), Bajc, Vremec 9, Franco 4, Grgic 14 (2:4), Bogatec 12, trener Vremec.

PM 16:24. SON: 26. PON: Berdon (42), Bogatec (45), Vremec (45). 3T: Bogatec 2, Berdon 1, Klanjscek

1, Vremec 1.

Poletovci so, zal, v zadnjem kolu po podaljsku izgubili s tretjevrsteno ekipo Momo Gió in tako izpadli iz lige.

Nasi košarkarji so zelo motivirano stopili na igrišče in si tudi priigrali zanesljivo prednost, ki je ob koncu polčasa znasala kar 16 točk. V drugem polcasu pa se je v naših vrstah nekaj zataknilo, v napadu je bilo premalo odgovornosti za met na koš, gostje so se opogumili, zaostanek stalno manjšali ter

prisli nase k podaljsku.

V dodatnih petih minutah igre so bili gostje boljši in tudi zaslužno zmagali, saj so poletovci le s težavo prisli do kosa. Kljub porazu pa je treba poletovce pohvaliti za zvrhano mero pozhrtvovalnosti.

Skoda le, da so nasi predstavniki zaceli bolje igrati le na zadnjih osmih tekmah, na katerih so dokazali, da se lahko enakovredno borijo tudi z močnejšimi ekipami v tej ligi. (Gorazd Bajc)

Rokomet: Kras Trimac uspešen

Kras Trimac - Quarto d'Altino 21:17 (11:9)

Na domačem igrišču v Zgoniku je Kras Trimac v soboto proti Quarto d'Altinu dosegel se drugi dve zelo vazni točki. O srečanju bomo podrobneje poročali v naši jutrisnji stevilki.

SODELOVANJE ZSSDI IN OKS

Zamejski šport deležen novega priznanja

Zamejski šport je bil v matični domovini deležen se enega priznanja, ki potrjuje zgledno sodelovanje med sportnimi organizacijami v Sloveniji in nasa krovno sportno organizacijo ZSSDI. Na zadnji seji izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije so namrec imenovali clane raznih komisij in v dveh komisijah bosta sedela tudi dva predstavnika zamejskega sporta.

Jurij Kufersin je bil imenovan v mednarodno komisijo, Mario Sustersic pa v komisijo za publikacije in stike z javnostjo. V obeh komisijah bodo sedeli priznani sport-

ni delavci, ki ze vrsto let delujejo v slovenskem sportu.

Clani mednarodne komisije bodo predvsem skrbeli za stike z mednarodnimi organizacijami kot so MOK, EOC, Evropska sportna konferenca, ENGSO, itd., iskali pomoc pri navezavi stikov z mednarodnimi sportnimi zvezami in institucijami, aktivno pa bodo tudi sodelovali z zamejskim sportom. Poleg tega bo njihovo delovanje usmerjeno na prireditve v sklopu Alpe-Jadran, mladinske igre treh dežel, na pokal Savaria itd.

Tudi druga komisija jeizrednega pomena, saj bodo clani sez-

nanjali javnost z aktualnimi vprašanji iz sportne tematike, pripravljali bodo analize o stanju in trendih razvoja sporta v Sloveniji, skrbeli bodo za izdajo »Olimpijskih novic«, Biltena, zbornika »Razgibajmo življenje«, »Sportne rekreacije« in ostalih stalnih publikacij OKS.

Vključitev predstavnikov ZSSDI v obe komisiji predstavlja, kot receno, novo priznanje za zamejski šport. Sodelovanje pri delu teh dveh komisij pa za Združenje slovenskih sportnih društev v Italiji predstavlja priložnost za se vecjo uveljavitev.

KOŠARKA / V C2 LIGI

V dramatičnem finišu domovcem sreča obrnila hrbet

Dom Agorest - Vetrofil UD 90:94 (37:52)

DOM: Jarc 11 (5:10 met za 2, - met za 3, 1:2 pm), Corsi 12 (1:2, 3:13, 1:2), Podbersig 15 (7:13, -, 1:1), Di Cecco 34 (12:26, 1:1, 7:10), Bordon 4 (2:4, -, -), Battello 2 (1:1, -, -), Ambrosi 12 (6:6, -, -), Silic, Kocjancic, trener Miani.

Met za 2: 34/62, met za 3: 4/14, skupno 38/76; pm 10:15. PON: Amborsi (40). 3T: Corsi 3, Di Cecco 1.

SODNIKA: Scudiero in Vigni (oba Trst).

Domovci so tudi v povratni tekmi z Virtusom tesno izgubili, ceprav bi lahko srečanje glede na potek drugega dela povsem mirno dobili. Tekma se je zacela za belordece zelo dobro, saj so hitro povedli in prednost tudi obdržali vse do 13. minute, ko smo bili prica neverjetnemu black outu, ko domacinom ni uspelo prakticno nice-sar, gustom pa prav vse. V petih minutah domovci niso uspeli dati niti kosa, gostje pa so jih dali kar 16 in tako zakljucili polcas z nepričakovano visoko prednostjo.

V drugem delu igre pa so se domovci ponovno zbrali in zaigrali veliko bolje. Z izredno agresivno obrambo so tako ze v 7. minuti nadoknadili ves zaostanek (57:57) in v pravem naletu celo povedli s 67:64 z nekaj zaporednimi kosi Vasje Jarca, ki je povsem nadigral svojega nasprotnika. Nato pa se je vnel pra-

vi boj za vsako točko in ekipi sta se stalno menjavali v vodstvu. Ravnesje je trajalo vse do zadnje minute (91:90) ko je nasim na koncu obrnila hrbet tudi sreča, saj so zadnja dva meta zgresili le za las. Tokrat moramo poudariti zares dober nastop Davida Ambrosija, ki je zelo dobro branil in bil v napadu nezagresljiv.

NOGOMET

V B ligi Udinese danes v Veroni

V vnaprej odigranem srečanju nogometne B lige je včeraj Acireale premagal Lucchese s 3:0. Ostala srečanja bodo na sporedu danes. Zelo vazna tekma caka danes Udinese, ki odhaja v Verono, kjer si nikakor ne sme privoščiti spodrsjlaja. Galeone ima zaradi poskodb in boleznih težave s postavbo, to-lazi pa ga lahko le to, da tudi njegov kolega pri Veroni ne bo mogel poslati na igrišče najmočnejše postavbe.

DANASNJI SPORED: Ascoli - Salernitana, Atalanta - Perugia, Cesena - Palermo, Como - Pescara, Cosenza - Ancona, F. Andria - Piacenza, Lecce - Chievo, Verona - Udinese, Venezia - Vicenza.

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Z najdaljšega gostovanja se Imsa Kmečka banka vrača praznih rok

V Viserbi so Goričani igrali povprečno

Viserba - Imsa Kmečka banka 3:0 (15:5, 15:10, 15:11)

IMSA: Stabile 0+9, C. Populini 4+9, Korsic 2+6, Paoletti 1+3, Cola 4+11, Marchesini 0+3, Graunar 0+2, Buzzinelli 4+2, L. Populini, Cernic.

Servis (točke/napake): Imsa 0/11 Viserba 0/9, Imsa 15 napak, 4 bloki, Viserba: 11 napak, 14 blokov. Trajanje setov: 17', 28', 28'.

Na najdaljšem gostovanju so valovci nastopili brez kapetana Ferija in povratek Paola Cole ni pomagal Goričanom do zmage.

Viserba je v prejšnjih treh nastopih zmagala, prejšnji teden pa si je celo privoščila tretjevrsteno Riviero del Brenta. Svoj dober trenutek forme so domaćini potrdili tudi sinoci. Po dobrem startu Imse (3:0) je Viserba presla odločno v vodstvo. Pri plavordcih nista napad in obramba bili na običajni ravni in proti koncu seta je Stera poskusil zamenjati Colo z Graunarjem. Čeprav je Cola precej popoln igralec, ni namreč navajen igrati v vlogi glavnega tolkaca in je po dobrem začetku nekoliko po-

pustil. V drugem setu je Stera spet poslal na igrisce zaceto postavu (Marchesini, Cola, Populini, Stabile, Korsic, Paoletti), pri 4:0 za gostitelje pa zamenjal Korsica z Buzzinellijem. Pokazalo se je, da je bila to dobra poteza, saj je Buzzinelli zaigral kot že dolgo ne. Na žalost pa to ni bilo dovolj. Marchesini je namreč igral precej pod običajnim nivojem. Bil je precej nenatančen in tudi s taktičnega vidika njegove izbire niso bile najbolj posrecene, tako da so se težave za Imso se povečale. V tretjem nizu je trener Goričanov spet spremenil postavu. V center je poslal Colo in Korsica, v diagonalni s podajacem pa je igral Graunar. Viserba pa je bila še naprej boljša in čeprav je naredila nekaj več napak kot v prvih dveh setih, se ni pustila presenetiti. Tekmo je končala z blokom, s katerim je sinoci dosegla kar 14 točk. Kljub vsem težavam, smo od Goričanov pričakovali boljši nastop. Očitno je, da so jih zadnji porazi nekoliko potrli, ker pa je izpad se vedno realna grožnja, nikakor ne smejo popustiti. (A&D)

ODBOJKA / TRŽAŠKI DERBI ŽENSKA C1 LIGE

Bleda igra Koimpexa Zaslužen uspeh Ome

V 2. setu so si slogašice zapravile vodstvo z 12:6

Oma Adria Food - Koimpex 3:0 (15:11, 17:15, 15:4)

OMA: Vida 9+3, Fatutta 5+7, Srichia 4+4, Vatta 4+3, Zimmermann 3+1, Losito 3+5, Valdisteno 0+0, Patuzzi.

KOIMPEX: Gregori 5+4, Milic 2+1, Fabrizi 3+7, Pertot 2+3, Pittioni 1+8, Sosic 4+2, Brumat 0+1, Ciocchi 0+0, Skerk, Vidali 0+0.

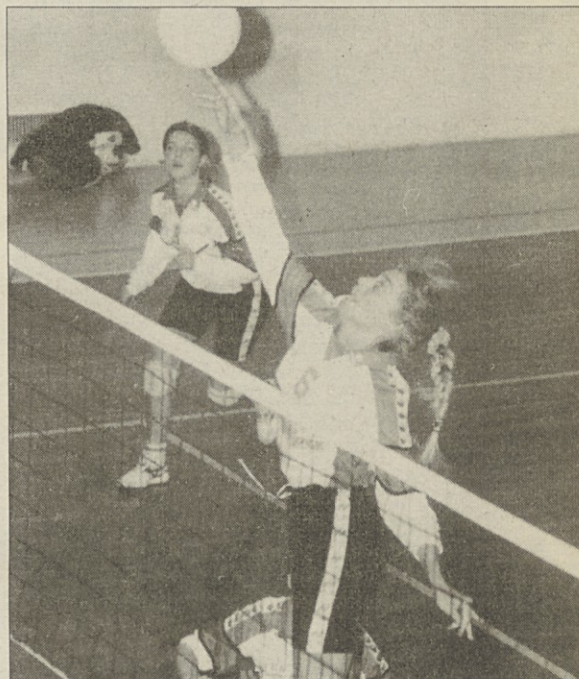
Servis (točke/napake): Oma 7/8, Koimpex 7/15. Napake: Oma 13, Sloga 16. Trajanje tekme: 71 minut. Sodnik: Minetola (PN).

Se dobro, da so slogašice v prejšnjem kolu osvojile pomembni točki v Vidmu proti tamkajšnjemu Cusu, sicer bi se bile po včerajšnjem porazu v pokrajinskem derbiju s tržaško Omo naenkrat znašle v

dokaj koclivem položaju. Po šestih porazih v zadnjih sedmih kolih si je Koimpex zapravljal bogato »doto«, ki jo je zbral v prvem delu prvenstva, njegov položaj je zaenkrat se naprej dokaj varen, treba pa bo pohiteti z osvojanjem točk, ki so se potrebne za obstanek v ligi. Skratka, brez panike, toda previdno!

Tudi proti Omi Koimpex ni nastopil v najboljši postavi (manjkala je Skerkova), kaže pa, da so poskodbe, bolezni in odsotnosti precej nacele formo marsikatere igralke, tako da je bilo včerajšnje srečanje po mnenju trenerja Saina celo najslabše doslej v prvenstvu. Tradicionalno močan Slogin servis je bil tokrat povsem neučinkovit, v tem elementu pa je bilo tudi preveč napak. Največ težav pa ima Koimpex trenutno v napadu, kjer je izgubil skoraj vso prodornost. Dokler je bil prvi dotik v polju dovolj natančen, da je lahko podajalica Sosiceva izvajala hitrejša kombinacije na centru, je nekako se slo, ko pa te možnosti ni bilo, so bili Slogini napadi povečini lahek plen nasprotnikove obrambe. Tudi Oma ni bila kdove kako prodorna, je pa zato naredila manj napak.

V prvih dveh setih smo

Napad Gregorijeve na derbiju v Trstu (Foto Balbi/KROMA)

gledali živahno odbojko, z dolgimi akcijami, s hitrimi napadi in z nekaj efektnimi posegi v obrambi. Ključen je bil drugi set, v katerem Koimpex ni znal obdržati visoke prednosti z 12:6. Oma je počasi nadoknadila ves zaostanek in povedla s 13:12. Fabrizijeva in Sosiceva sta z blokom in servisom izbojevali set-zogo, vendar je bila Oma po ostrem boju v končnici bolj odločna, tretji set pa je bil pravi monolog Tržacank.

Po tej zmagi ima Oma spet nekaj več realnih možnosti, da doseže obstanek v ligi, čeprav bi morala v naslednjih sedmih kolih doseči štiri zmage. »Za najmanj pet kol igramo dobro, končno pa smo tudi zmagale,« je povedala trenerka Patuzziijeva, ki se upa v podvig svoje sesterke. (ak)

Sisley, Alpitour, Daytona že v polfinalu

PARMA - Po povratnih cetrtnih tekмах končnice za naslov italijanskega prvaka v odbojki so že znani trije polfinalisti. Sisley Treviso, Alpitour Traco Cuneo in Daytona Las Modena so po zmagah pred domačimi gledalci slavili tudi v gosteh in se po pricakovanju uvrstili med najboljšo četverico. Cetrtni polfinalist pa bo zmagovalec ponedeljkovega dvoboja med Edilcuoghijem in Gabeco v Ravenni. Prvo srečanje v Ravenni je nekoliko presenetljivo dobila Gabeca, toda Pomin in tovariši so se včeraj Montichiarju z obrestni oddolžili za poraz in si zagotovili tretje odločilno srečanje.

Zmagovalec se tekme se bo v polfinalu pomeril s Sisleyem, medtem ko je drugi polfinalni par Alpitour - Daytona Las. Polfinale se igra na tri dobljena srečanja (5., 8., 12., 15. in 19. aprila), v morebitnem petem srečanju pa bosta imela Sisley in Alpitour prednost domačega igrisca.

IZIDI POVRATNIH CETRTFINALNIH TEKEM: Cariparma - Sisley 1:3 (7:15, 15:11, 5:15, 10:15), Gabeca - Edilcuoghi 0:3 (9:15, 14:16, 9:15), Wuber - Alpitour Traco 0:3 (11:15, 10:15, 9:15), Tally - Daytona Las 1:3 (5:15, 14:16, 15:8, 13:15).

ITALIJANSKI POKAL ZA ŽENSKO: Matera - Fincres Rim 3:2 (15:10, 11:15, 15:12, 12:15, 18:16).

Moška C1 liga: V Mogliano slogaši uspešni po štirih setih

Na gostovanju moske odbojarske C1 lige v Mogliano Venetu je Koimpex po izenačenem boju z 1:3 (15:11, 12:15, 14:16, 12:15) premagal tamkajšnji Mogliano.

V D ligi nov uspeh Olympie Čerimpex

ŽENSKA D LIGA
Olympia Čerimpex - Libertas GO 3:0 (15:4, 15:7, 15:7)

ODBOJKA / MOŠKA C2 LIGA

Soča kot po olju Olympia, vse narobe

Soča Sobema - Pav Natisonia 3:0 (15:12, 15:5, 15:9)

SOCA SOBEMA: Klede 4+7, Tomsic 3+1, Petejan 6+5, Lutman 4+9, Braini 0+1, Muscau 3+5, Feri 6+21, Mućic 1+1, I. Cotic 0+0, S. Cotic, Pahor.

Servis (točke/napake): Soca 6/10, Natisonia 2/16. Blok: 7+2.

Soča Sobema ne pozna ovir. Če ne upoštevamo zaostale tekme z Vivilom, je bila to njena že sesta zmaga s 3:0 v zadnjih sedmih nastopih. Govorilo se je, da se forma Natisonie vzpenja, toda

Sočin stroj melje tako učinkovito, ta tega sinoci v Sovodnjah ni bilo opaziti. Natisonia je sicer v prvem setu povedla s 6:1, a predvsem zaradi napak Soce v servisih in sprejemu. Vstop Mitje Ferija na igrisce (prvič po starih kolih) je pomenil začetek konca za ambicije gostov. Tekma je bila izenačena do desete točke, nato pa so gostitelji odločneje pristisnili na plin. V naslednjih dveh setih so izbojčali servis, napad pa je bil učinkovit z vseh pozicij, tako da je bil poraz gostov neizbežen. Natisonia je nekajkrat dobro posegla v obrambi (sodnik je bil do gostov malce preveč popustljiv), v napadu pa je v glavnem napadala s krila, vendar je bila kot pritlikavec, ki se zaman zaganja v orjaka.

Torriana - Olympia CDR 3:0 (15:11, 15:9, 16:14)

OLYMPIA CDR: J. Terpin 4+11, Sfiligoy 4+1, Dornik 3+5, Graunar 2+2, Ferfolja 0+3, Batistic 5+1, Maraz 1+5, A. Terpin 0+0, Vogric 2+1.

Servis (točke/napake): Olympia 5/13; blok: Olympia 8+0.

Odbojkarji Olympie so v Gradiscu izgubili zelo vazno tekmo v boju za obstanek v ligi, toda glede na prikazano igro predvsem pa na odnos, ki so ga igralci včeraj pokazali, kaj drugega tudi ni bilo mogoče pričakovati. Trenerja Rajka Petejana pred nadaljevanjem prvenstva skrbi predvsem pomanjkanje volje in pa tiste homogenosti, ki mora odlikovati neko ekipo, če hoče računati na uspešnejše nastope. Torriana ni pokazala nič posebnega, toda očitno je bilo proti razglasni Olympii tudi to dovolj za gladko zmago. Goričani pa lahko obzalujejo, da so s porazom zapravili edinstveno priložnost, da bi se odlepili od nevarnih pozicij in si zagotovili mirnejše nadaljevanje prvenstva. Torriana je v prvih dveh

setih stalno vodila za 5 do 6 točk in kljub poskusom s različnimi taktičnimi variantami prave reakcije na strani Olympie ni bilo. Goričani so nekoliko bolje zaigrali na začetku tretjega seta, ko so do desetice tudi vodili. Nasprotnik jih je nato ujel in povedel s 14:11. Takrat so igralci Olympie se zbrali toliko moči, da so izenacili, toda Torriana je nato z dvema točkama odločila srečanje in zaslužen slavlila.

Bor Fortrade - Mossa 3:2 (15:8, 14:16, 15:13, 10:15, 15:13)

Poraz borovk v Villorbi

Igralke Bora Mercantile so si s porazom v Villorbi s 3:1 (16:14, 11:15, 15:4, 15:11) proti ekipi Fontane verjetno zapravile se zadnje možnosti v boju za napredovanje.

ODBOJKA / ŽENSKA C2 LIGA

V Tržiču Kmečka banka zamudila priložnost

Breg je v derbiju z Alturo osvojil drugi par točk

Caffè Ruffo - Kmečka banka 3:2 (9:15, 15:5, 13:15, 15:5, 15:12)

KMEČKA BANKA: Blasizza 1+1, Brisco 8+6, Miklus 4+2, Monica Tomasini 13+9, Michela Tomasini 4+7, Pelegrin 6+8, Cernic 0+0, Braini 0+0, Pavo, Tosorati, Zavadlav.

Servis (točke/napake): 13/13; blok 5+3.

Po razmeroma solidni igri so morale igralk Kmečke banke v Tržiču priznati premoč domačemu Caffè Ruffu. Vzroke za poraz je treba iskati v dveh obdobjih popolnega »black outa« (v drugem in cetrtem setu) in pa v poskodbi podajalke Erike Blasizza, ki je sicer stisnila zobe, toda od tretjega seta dalje zaradi poskodbe kolca ni mogla več normalno podajati. Poleg tega je bilo se vedno preveč »daril« nasprotnikom v obliki napak.

Tekma se je za Goričanke zacela tako, kot bi si trener Jerončić večkrat zelel. Igralke Kmečke banke so zaigrale zbrano in učinkovito, posledica tega pa je bil osvojen prvi niz. Toda ob menjavi igrisc se je takoj vse spremenilo. Morda je nekoliko motilo tudi sonce, toda dejansko Kmečka banka

ni pokazala nicesar in Ruffo je stanje v nizih brez težav izenacil. V tretjem setu so domaćinke povedle s 4:0, nato pa so jih Goričanke ujele in do 8:8 je bil set izredno izenačen, po nekaj zaporednih napakah pa je Ruffo povedel s 13:8. Po minuti odmora trenerja Jerončica pa je Kmečka banka s servisom in blokom spremenila potek seta in povedla z 2:1. Ko so pričakovale enako nadaljevanje, pa se je ponovila slika iz drugega seta in potreben je bil tie break. V odločilnem nizu so domaćinke takoj povedle s 5:0, toda pri menjavi igrisc je Kmečka banka vodila z 8:7. Goričanke so vodstvo obdržale vse do 12:11, nato pa s tremi napakami in slabim sprejemom podarile set in zmago nasprotnicam.

Altura - Breg 2:3 (15:5, 13:15, 15:12, 9:15, 9:15)

Pokrajinski finale deklic: v prvi tekmi zmaga Pallavola TS

Pallavola Trieste - Koimpex 3:0 (15:9, 15:10, 15:5)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Želeli si boste iskrenega di-
aloga, zato se boste razgovorili cez vsako mero. Ko
boste na vrsti za poslušanje, pa se vam bo naen-
krat mudilo drugim. Zares iskreno!

BIK 21. 4. - 20. 5.: Čeprav se vaša želja ne bo
uresničila, boste vendarle vseskozi zidane volje.
Najbrz zato, ker predobro veste, da se bodo nasle-
dnjič morali prilagoditi vam.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Nekdo vas bo nepri-
krito občudoval, vi pa boste blesteli kot pomladno
sonce. Ne zavlačujte predolgo z odzivom, kajti v
tem primeru boste mrknili kot jesenska luna.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vnovic vas bodo zamikale
stare stezice in postojanke. Podali se boste na pot
in spoznali, da starih stezic ni več, stare postojan-
ke pa so vas že zdavnaj odpisale.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Medtem ko boste s telesom v
naravi, boste z mislimi v službi. Ne čudite se torej,
če se bo vašim očem izmuznila marsikaka lepota;
ena od najlepših bo dvonožna.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Na izlet se boste podali z
velikimi pričakovanji, na izletu se boste bali razo-
čaranja, po njem pa boste spoznali, da je bilo
pravzaprav lepše, kot ste kdajkoli sanjali.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Odrekli se boste prvo-
tnemu načrtu ter se velikodušno prilagodili željam
mlajših. Da so hkrati tudi bolj dinamični, boste
spoznali zvečer, ko vas bo zagrabil »muskfiber«.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Prepričani boste,
da vas osvajalet zeli spraviti v slabo voljo, vendar
bo resnica na srečo drugačna. Pravzaprav si bo že-
lel, da mu končno odprete vrata svojega srca.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Na nesramno gesto
bliznjega boste reagirali na način, ki ga bo povsem
razorožil. Ne bo se vam le opravičil, ampak bo
iskreno spregovoril o ozadju svoje jezljivosti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Srečali boste lju-
di, ki so vam včasih bili najtesnejši sopotniki. Nič
čudnega, če ste se odtujili, kajti dandanes ste si
narazen bolj kot galaksije.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Načrtovali boste eno, zgo-
dilo pa se bo nekaj povsem drugega, veliko prije-
tnejšega. Presegli boste namreč svojo trmo in uspelo
se vam bo spontano prepustiti toku dogodkov.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Sarmirali boste naokoli, kot
da bi morali v enem dnevu osvojiti tisoč duš.
Osvojili sicer ne boste nobene, zato pa boste po-
globili odnos s tisto, s katero delite dan.

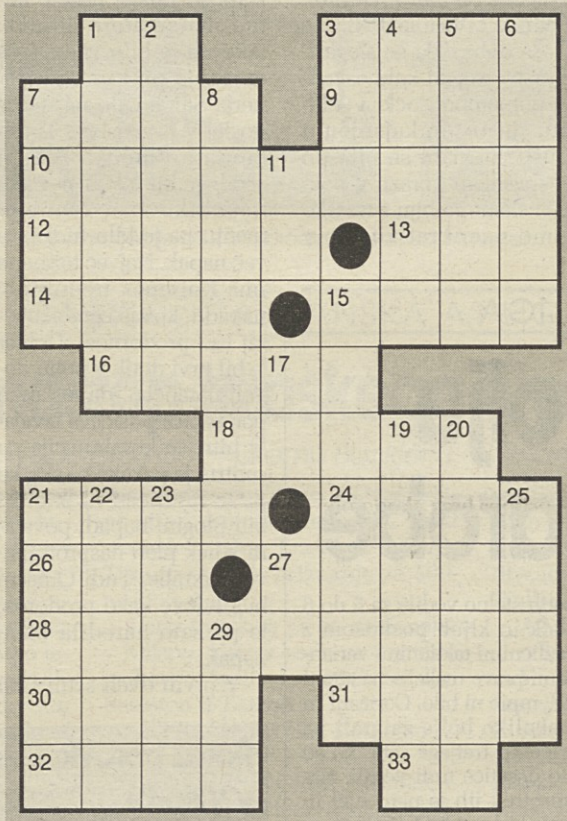
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. 23. in 14. crka slovenske abecede, 3. tudi temen
dežni oblak, 7. velik ogenj, ki se kuri ob praznikih, 9.
uradnik v starem Rimu, 10. placilo za naročen časo-
pis ali revijo, 12. pokrajina v Grčiji z glavnim me-
stom Atene, 13. pooljski književnik (Stanislaw), 14.
večja slika ali risba na platnu, 15. mestna zelenica,
16. vrteci se del motorja, 18. mesto ob reki Labi blizu
Dresdena, 21. sklepni stavek v glasbi, 24. mesto pri
Padovi, 26. pas pri kimonu, 27. ravnodušen, duše-
vno miren clovek, 28. prekrsek, 30. ameriska filmska
igralka (Sharon), 31. tekmovalna skupina, 32. prapre-
bivalec Apeninskega polotoka, 33. veznik.

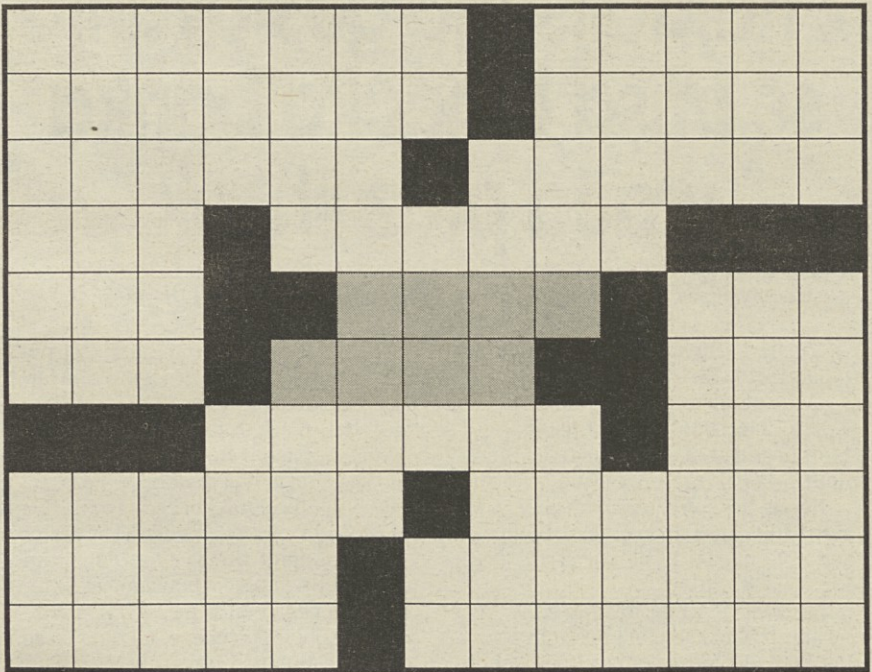
Navpično:

1. igralec v vratih pri igrah z zogo, 2. ovčja pasma s
fino volno, 3. reka v Angliji, 4. literarno delo, ki pri-
kazuje preprosto zivljenje v naravi, 5. delavec, ki mi-
nira, 6. angleski popevkar, 7. rudar, 8. otok ob vzho-
dni obali Afrike, ki pripada Jemenu, 11. začetnici
priimka in imena pisatelja Cehova, 15. tron, 17. kra-
tica za olimpijske igre, 19. tolkač, 20. francoski de-
partma z glavnim mestom Foix, 21. potomci starih
Egipčanov krščanske vere, 22. okret, 23. bolniška
hrana, 25. izraelska luka, 27. avtomobilska oznaka
Splita, 29. odposlanec.

RESITEV
Vodoravno: VM, nimb, kres, edil, narocnina, Atika,
Lec, pamo, park, rotor, Riesa, koda, Stra, obi, stoik,
prestopok, Tate, lliga, Ital, ce

Kombinacijska križanka s števili

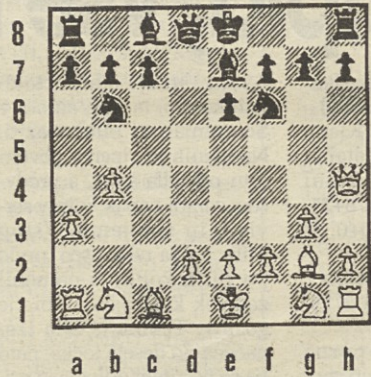

Spodnja števila je treba s pravilnim kombiniranjem razvrstiti v lik tako, da boste
na označenih poljih dobili števili, sestavljeni iz samih enakih števil.

81992810	862862	96204	2994	601
52269950	746352	80480	1641	536
6728351	740128	73621	854	420
5421720	658784	72979	851	282
3016058	652645	21654	818	267
2143542	562172	21354	732	250
891000	287850	8785	720	140
865861	266720	3765	646	23
865421	222210	3112	630	10

RESITEV Vodoravno: 6728351, 73621, 5421720, 21354, 862862, 891000, 732,
562172, 851, 9999, 267, 420, 9999, 854, 865421, 720, 266720, 865861, 80480,
2143542, 21654, 3016058

ŠAH

Casagrande - Kuiff / Bukfurd 1995
Avstrijski mednarodni mojster Casagrande
je v partiji s Kuiffom (Nizozemska) na Mi-
trop pokalu že po otvoritvenih potezah an-
gleske otvoritve 1.c4 e6 2.g3 d5 3.Lg2 dc4
4.Da4+ Sd7 5.Dc4: Sgf6 6.b4 Sb6 7.Dh4 Le7
8.a3 znašel v neugodnem položaju, saj bela
dama nima dobrega polja za umik. Kako je
crnemu, ki je na potezi, uspelo priigrati
materialno prednost?
Resitev naloge
Beli si bo gotovo zapomnil neuspel otvori-
tveni eksperiment, ki ga je stal partije, saj je
crni v nastali poziciji na diagramu odigral
odlično potezo 8...e5! in beli se je vdal! Za-
radi slabega položaja dame - grozi neu-
branljivo 9...Sg4!, belemu preti izguba ma-
terijala in vsak odpor bi bil odveč. Zgornja
miniatura bo zagotovo obsla sahovski svet!

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

229	ZGECKANJE	GRSKI POLITIK (KON- STATINOS)	NASPROTJE TOPOSTI, OSTROST	POKRAJINA V JV SLOVENIJI	LISE MEITNER	IGLASTO DREVO	INDONEZUSKO IME ZA NOVO GVINEJO	SLOVENSKI MARATONEC (MIRKO)	BIKOBORSKI VZKLIK	MODEREN PLAS	TJASA ANDREE	AVTOR: SIMON BIZJAK	FLORENTIN- SKA PLEMISKA RODBINA (ORIG)	RADO MURNIK	AVSTRISKA POROČEVALNA AGENCIJA	MARIBORSKI NOGOMETAS (MATJAZ)	PREDAH, PAVZA	AM. ATROPO- LOG NEM. POREKLA (FRANZ)	NIKO KURET	AM. IGRALKA DE HAVILLAND	PREBIVALCI HLADNIH DEŽEL	TANJA STARIC
NASPROTJE KORISTNOSTI											MRACNOST											
SODNICA, KI MERI ČAS NA TEKMOVANJU											STGR. PRED- SOKRATSKI FILOZOF VLADAR (ST.)											
NEMSKA ALPSKA SMUČARKA (MARTINA)					CRTA (LAT.)					VRSILEC DOLŽNOSTI			VRHUNEC VROČINE FARAON AMENOFIS IV.					RIMSKA STIRICA			NIZ. »LETECA GOSPODINJA« (FANNY BLANKERS)	
ROČNI VOZICEK NA DVEH KOLESIH					POSODA ZA KOPANJE			TEKMOVANJE Z VEČ UDELEŽENCI (NPR. PRI SAHU)	NEKDANJI CITROENOV AVTO	1. GEN. SEK- RETAR OZN SVED. PLEM. RODBINA				ORIGINALNO IME TIBERE	SREDIŠČE VRTENJA EVGEN CAR			STOLETJE VEK SL. PIŠEC (JANEZ)				
VIKTOR CAR					AVST. ALPSKA SMUČARKA NAPAD, NASKOK													ST. RIM. STE- NOGRAF ANG. FILOZOF (FRANCIS)				
MLAJŠA SL. IGRALKA RIBIČ						IT. MESTO MED TERA- NOM IN PESCARO	PREBIVALEC SUMADIJE NEPRIJETEN OBCUTEK									JAZZOVSKI STROKOV. RONČEL PAUL ANKA						
BIVSI SOVJETSKI POLITIK MIKOJAN							SAMICA DIVJE MACKE ORIENTALSKO SUKNO						ALENKA VIPOJNIK NAPOVEDOVA- LKA KOROSEČ			NAJDLJAJŠA IT. REKA KARCINOM			JAN NERUDA ŽIVAHEN IRSKI PLES			
NATASA LAČEN			DESTILAT PREMOGA CIRIL KOSMAC							SOGLAS- NISKI STIK NATRIJ											SILVIO BERLUSCONI	
IZRAELSKI PREMIER											PORT. MESTO JV OD LIZBONE						VRSTA KALCEDONA, OKRASNI KAMEN					
SKOTSKA REKA (IZ CRK KES)				ETN. SKUPINA PREDKOLUM- BOVSKE AMERIKE							LISA MASCOTE NA VODI						NAGNjenost, NAKLON					

JORDANIJA

V Akabi ob Rdečem morju ne poznajo zime

Turiste privablja tudi čudovit podvodni svet koral

Akaba, najjužnejše jordansko mesto, ki v vseh letnih casih vabi z blagim podnebjem in čudovitim koralnim grebenom, velja za eno najpriljubljenejših jordanskih letovišč. Medtem ko se temperatura v glavnem mestu Amanu pozimi spusti tudi do ničle, pa se lahko Akaba tudi pozimi pohvali z

nadvse prijetnimi temperaturami zraka in morja.

Akaba se lahko pohvali z vso urejenostjo tipičnega letoviskega mesta, ki mu dajejo poseben, skrivnosten čar arabska arhitektura in živahnost ulic ter dobro založenih prodajaln. Ker se Jordanija ponasa s precej višjim standardom kot sosednja

Egipt ali Sirija, so temu primerno višje tudi cene, ki ne zaostajajo kaj veliko za zahodnoevropskimi. Vseeno pa je tudi tu mogoče najti hotel za manj kot deset dolarjev na noč in se poceni najesti v tipični arabski restavraciji, kjer gostom postrežejo s kebabom.

Čudovit koralni greben

Poleg prijetnega podnebjaja je največja privlačnost pristaniskega mesta koralni greben, ki se razprostira nedaleč od obale. Rdeče morje slovi po svoji podvodni lepoti, zato v Akabi nikakor ne smete zamuditi priložnosti vsaj za bežen ogled podvodnega sveta. Dovolj so le maska in plavutke, in že lahko občudujete fantastične oblike in čudovite barve koral ter pisane ribe, kakršnih ni moč najti nikjer drugje.

Le še v deževnem pragozdu živi več živali kot v zavetju pisanih koralnih grebenov. Tu živeča bitja se skušajo kar najbolj prilagoditi nenavadnemu okolju.

V boju za obstoj so razvila nadvse nenavadne barve in oblike. Pred očaranimi potapljači se postavljajo rumene ribe s crnimi pikami, progaste, vijolicne z rumenimi plavutmi, pisane papagajevke in številne druge ribe vseh mogočih barvnih kombinacij, ki se dvigajo in spuščajo kot bleščeči metulji, ob najmanjši nevarnosti pa bliskovito izginejo za koralne vejice in v varne koticke prave koralne džungle. Manjše živali se rešujejo z begom ali bodicami, oblaki barvila ali celo strupi in elektriko. Nekatere se tako stopijo z okoljem, da so neopazne, druge pa preprosto zdijo v rovi, vdolbinah ali pesku.

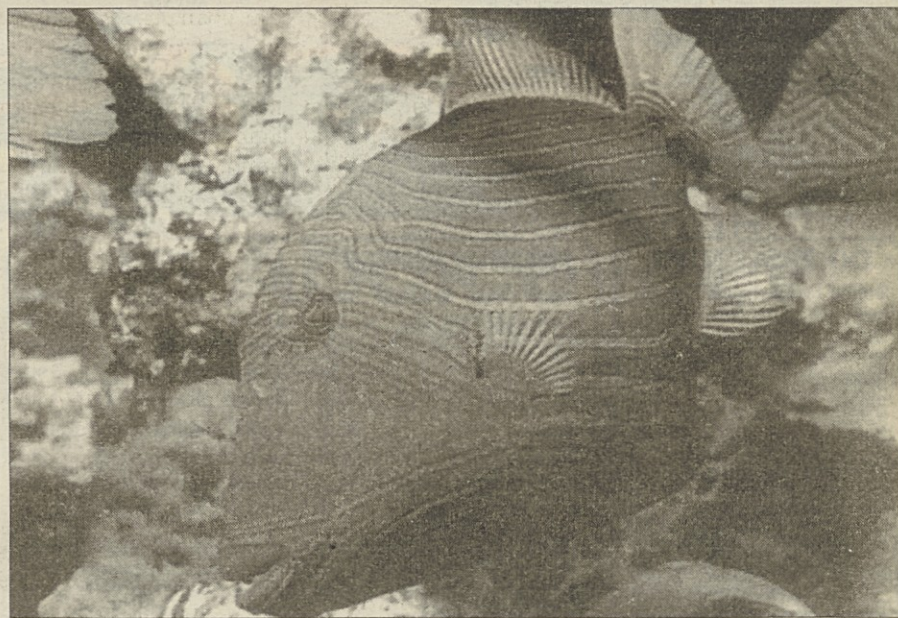
Nekateri morski prebivalci iščejo celo nekakšno zaveznitvo z drugimi vrstami. Riba koralnica si na primer brez skode poišče zatočišče med lovkami morske vetrnice, prekritimi z ožigalkarji. Druge so živo obarvane, s čimer naj bi strasile sovražnike. Ribe živijo same ali v jatah. Nekatere se hranijo z zajedalci večjih rib, druge se zadovoljijo z odpadki, roparice, med katerimi je se posebno nevarna murena, pa pogosto prezijo na plen skrite v votlini ali pesku.

Na koralne ceri pa so prisane spužve, školjke, morske vetrnice in alge, ki z živimi barvami se polpešujejo greben.

Igor Fabjan

Akaba - jordansko okno v svet (Foto: Igor Fabjan)

VESELA NEDEL'A NA MMTV

Vesela nedel'a na MMTV

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

SKRITA ŽELJA: _____

PRIJAVLJAM SE ZA KARAOKE: DA NE

Prijavnico pošljite (na dopisnici) na naslov: Pioneer Boudy d.o.o., Linhartova 7, 61000 Ljubljana

Oddaja »Vesela nedel'a« je na sporedu vsako nedeljo od 15.00 do 18.00 na MMTV, Krimkanal 62. Ponovitev je na sporedu ob torkih.

13 NAJ NAJ

1. Those Two Girls / All I Want
2. Gloria Estefan / Everlasting Love
3. Club Hoiuse & feat Carl / Nowhere Land
4. Drizabone / Real Love
5. Alex Party / Don't Give Me Your Life
6. Judy Cheeks / This Time
7. One Family / We Got Love
8. 2 Unlimited / Here I Go
9. Snap / The First The Last Eternity
10. Del Amitri / Here And Now
11. Rozzala / Babay
12. Tony De Vit / Burning Up
13. Moby / Evrytime You Touch Me

Pionner - Generalni zastopnik za laserske video sisteme in karaoke za Slovenijo, Boudy d.o.o. Ljubljana, Linhartova 7. Izposojamo in prodajamo videolaserske plošče (filme, glasbo in karaoke z licenco za javno predvajanje). Novo! Odslej izposojamo tudi laserske video playerje! Lestvica najbolj izposojanih videolaserskih plošč: 1. Stargate, 2. Color Of The Night (Director's cut - dodanih se 15 min., ki jih ni kinu in ne na video kasetah - specialna verzija za video lasersko ploščo), 3. Blue Sky, 4. Shawshank Redemption, 5. Richi Rich V kratkem: Jungle Book film, Legends of the fall, Forrest Gump - posebna verzija z dodatnim dokumentarnim programom.... Tel.: (061) 327 762.

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Razkritje (6)

Preverili smo mikrotokove iz napajalne enote. Potekajo po očitno neprimernih vodilih do zaslona, toda to ni poglobitni vzrok težav in ne pojasni, zakaj ne dosegamo specifikacije. Analiza se nadaljuje.

Sanders je prebral sporočilo z občutkom brezbriznosti. V bistvu mu ni povedalo ničesar. Sestavljeno je bilo zgolj iz besed, ki so nosile v sebi eno samo resnico: se vedno ne vedo, kakšna je napaka. Če bi bil položaj drugačen, bi se kar takoj spravil dol k njim in bi jih z vso silo pritisnil, da bi že vendar prisli do dna problema. Toda zdaj... Skomignil je in pogledal naslednje sporočilo.

Iz baseballskega staba
Vsem igralcem
Razpored poletnih tekem
Preberite datoteko BB. 72, kjer je novi popravljeni poletni razpored. Na svidenje na igrišču!

Slisal je Fernandezovo, ki je rekla: »Harry, nekako moramo prebiti ta

zid. Kdaj v Sunnyvalu zaprejo pisarne?»

Sanders se je posvetil naslednjemu sporočilu.

Nic več skupnih sporočil. Zelite osebna sporočila?

Pritisnil je na tipko.

Zakaj raje ne priznas, da si buzi? Brez podpisa

Ni ga zanimalo, od kje je sporočilo. Verjetno so ga poslali tako, kot da prihaja z Garvinovega naslova. To bi lahko preveril v računalniškem sistemu, toda od dostopa je bil izključen. Naslednje sporočilo.

Lepša je od tvoje tajnice, toda njo si rad natepaval.
Brez podpisa

Naslednje sporočilo.

Ti umazani potuhnjenec - poberi se iz podjetja.

Prijateljski nasvet

O Bog, je pomislil. Naslednje.

Mali Tommy ima ticka vsak dan se z njim igra ko pride lepa dama on ji ga ne da

Stihi so se vrstili čez ves zaslon, toda Sanders ni bral. Pritisnil je na tipko.

Ce ne bi toliko porival hčerke, bi bil zmožen celo

Pritisnil je na tipko.

Zaradi tipov kakrsen si ti, so moški na slabem glasu, ti rit.
Boris

K naslednjemu.

Ti lazniva moska svinja.

Ne da bi prebiral, je listal po elektronski pošti. Skoraj bi prezrl eno od

poslednjih sporočil.

Pravkar so mi sporočili, da Mohammed Jafar umira. Se vedno je v bolnišnici. Mislijo, da ne bo docakal jutra. Bojim se, da je konec koncev res kaj na teh urokih.
Arthur Kahn

Sanders je buljil v zaslon. Clovek umira zaradi uroka? Ni si mogel misliti, kaj bi to lahko bilo. Zdelo se je kot iz kakega drugega sveta. Slisal je Fernandezovo: »Me nič ne briga, Harry, Conrad ima informacijo, ki je pomembna za ta primer in nekako jo moramo izpuliti od njih.«

Sanders je prebral zadnje sporočilo:

Preverjate napačno podjetje. Prijatelj

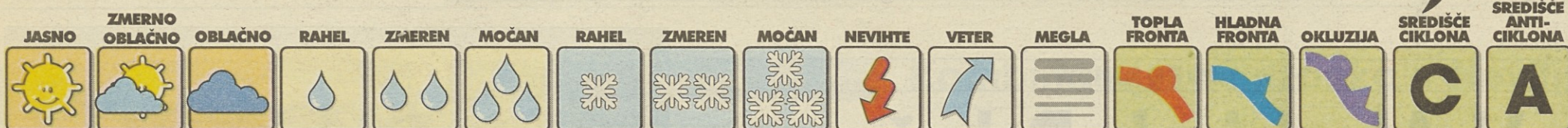
Obrnil je ekran, tako da je lahko prebrala tudi Fernandezova. Namrščila se je, ne da bi prenehala telefonirati. »Harry, zdaj moram nehati. Naredi, kar mores.« In je prekinila. »Kaj pomeni, da preverjamo napa-

cno podjetje? Kako ta prijatelj sploh ve, kaj pocenjamo? Kdaj je prispelo sporočilo?»

Sanders je pogledal v rubriko na zaslonu. »Danes popoldne, deset do pol druge.«

Fernandezova si je nekaj zapisala v beleznico. »Takrat se je Alan pogovarjal s Conradom. Od Conrada pa so telefonirali v DigiCom, se spominjate? Torej je to sporočilo poslal nekdo od DigiComa.« (Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nasi kraji so na obrobju območja visokega zračnega pritiska. Po prehodu tople fronte doteka s šibkimi severozahodnimi vetrovi topel in bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

Slovenija: Po bolj oblačnem jutru bo večinoma sončno. Najnižje jutranje temperature bodo od 2 do 5, najvišje dneвне od 10 do 15 stopinj C. Sosednje pokrajine: Sončno in topleje bo, le severno od Alp bo še precej oblačno.

JUTRI

V Sloveniji: Nadaljevalo se bo toplo in sončno vreme. Obeti: Tudi v torek se vreme se ne bo spremenilo.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.41 in zaslo ob 19.31. Dan bo dolg 12 ur in 50 minut. Luna bo vzšla ob 7.41 in zasla ob 22.10.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Mariborsko Pohorje	do 90	Kanin	160 do 380
Rogla	do 160	Golte	do 100
Kope	do 110	Kranjska Gora	90
Krvavec	do 180	Soriska planina	150
Vogel	360	Velika planina	50 do 100
Zelenica	50 do 200	Cerkno	85
Kalic	15	Rakitna	20

BIOPROGNOZA

Obtežitev zaradi vremena bo čutilo veliko ljudi. Vremensko pogojene težave se bodo kazale v obliki slabega počutja, povečanega nemira, razdražljivosti, utrujenosti in potrtosti.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂ v mg/m³ 1.04, med 5 in 6 uro
 LJ Beograd.....13
 Maribor.....42
 Trbovlje.....101
 Velenje.....5
 Celje.....22
 Hrastnik.....65

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.28 najnižje -48 cm, ob 11.36 najvišje 30 cm, ob 17.13 najnižje -28 cm, ob 23.20 najvišje 45 cm.

Jutri: ob 5.55 najnižje -45 cm, ob 12.06 najvišje 24 cm, ob 17.33 najnižje -21 cm, ob 23.39 najvišje 41 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Truplo ob cesti

PEKING - Da nekdo prosjaci s pomočjo slepcev, pohablencev ali otrok, je že stara stvar, iznajdljivi Kitajci pa so si te dni omislili svojevrsten način prosjačenja: v kitajski vasi Dajan so namreč postavili kar... mrtveca. Dajan leži namreč ob dokaj prometni cesti, na kateri je tovornjak do smrti zbil upokojenca, brezvestni sofer pa se ni ustavil. Policija je bila mnenja, da bodo voznika le s težavo izsledili.

Ker so upokojenci tudi na Kitajskem precej revni ljudje, so vascani njegovo truplo postavili ob cesti in od mimovozečih avtomobilistov pobirali prispevke za njegov pogreb.

V petih urah so nabrali 10 tisoč juanov, kar znaša dve poprečni placi.

Zvedavost

Dveletna koala Gidgee z evkalptusove veje radovedno opazuje svet okoli sebe (Telefoto AP)

Exxon ne bo plačal odškodnine

ANCHORAGE - Šest mesecev potem ko je sodnik obsodil petrolejsko družbo Exxon na plačilo 9 milijonov dolarjev odškodnine za škodo, ki jo je njen tanker povzročil okolju na Aljaski, se je o zadevi izreklo tudi prizivno sodišče, ki je prvostopenjsko razsodbo spremenilo in sklenilo, da Exxon ni dolžan nikomur nič. Sklep je sodišče sprejelo prejšnji teden, vendar so razsodbo objavili šele včeraj. Sodišče je bilo mnenja, da so prebivalci Aljaske že prejeli odškodnino, ki jo je izplačal posebni zvezni sklad za tovrstne nesreče in da je odškodnina bila več kot primerna. Prebivalci pa se s tem nočejo sprijazniti in trdijo, da je škoda, ki jo je povzročil tanker Valdez prevelika, da bi se lahko zadovoljili z odškodnino, ki so jo plačali krajevni organi. Po njihovem mnenju je Exxon dolžan, da poravnava preostalo škodo.

Mrtvi zaradi uhajanja plina

PEKING - Enajst ljudi je umrlo pri uhajanju plina, potem ko je zaradi prometne nesreče tovornjak poškodoval plinske cevi, ki oskrbujejo neko toplarno s plinom. Cev je imela premer 60 cm, pri nesreči pa se je zastrupilo tudi 55 oseb.

Priletni lepotec

Včeraj so odprli menarodni sejem v Leipzigu, v okviru katerega so razstavili tudi nekaj avtomobilskih veteranov, kot je na primer horch 930 V iz leta 1930 (Telefoto AP)

Svetovni rekord v skupinskem skakanju

MIAMI - 104 ženske so postavile nov svetovni rekord v skupinskem skakanju s padalom: dosednji rekord je bil last točno 100 žensk. Rekord so, kot se spodobi, postavili v Združenih državah.

